

Amendementen en preadviezen

voor het congres van 21 en 22 januari 2012 te 's Hertogenbosch

Congresstuk 1 - beschrijvingsbrief

PARTIJ VAN DE ARBEID

Inhoud

Aanbiedingsbrief	5
Van het presidium	7
Congresagenda	15
Amendementen en preadviezen op Statuten en reglementen van de Partij van de Arbeid 2012	17
Amendementen en preadviezen op Conceptresolutie Nieuwe Wegen (Publieke Sector)	91
Amendementen en preadviezen op Conceptresolutie Met het gezicht naar de wereld (Internationaal)	121
Moties en preadviezen	163
Voordracht partijbestuur	183

PARTIJ VAN DE ARBEID

Beste partijgenoten,

Namens het Partijbestuur bied ik u de beschrijvingsbrief voor het partijcongres op zaterdag 21 en zondag 22 januari 2012 aan. We gaan twee volle, maar boeiende dagen tegemoet.

Naast de vaststelling van de herziene statuten & reglementen, zullen we namelijk twee belangrijke resoluties behandelen. Op zaterdag is dat de resolutie “Nieuwe Wegen”, over de toekomst van de publieke sector. Op zondag behandelen we “Met het gezicht naar de wereld”, over de contouren van een nieuw sociaaldemocratisch buitenlandbeleid. We hopen op een boeiende discussie over deze voor de Partij van de Arbeid zo belangrijke onderwerpen.

Naast het behandelen van beide resoluties staat er nog een belangrijk onderwerp op de agenda: het verkiezen van een deel van het partijbestuur. Ook bekrachtigen we de uitkomst van de ledenraadpleging voor het verkiezen van de nieuwe partijvoorzitter.

Tussen de plenaire sessies door, is er een boeiend wandelgangenprogramma. Hierbij krijgt u de kans om op een keur aan onderwerpen in kleiner verband met andere congresgangers van gedachten te wisselen.

Ook vraag ik uw speciale aandacht voor de mededelingen van het presidium. Het congres wordt gehouden in de Brabanthallen in 's Hertogenbosch (Oude Engelseweg 1). Het congres begint op zaterdagochtend om 11.00 uur. Het belooft een interessant en boeiend congres te worden. Het Partijbestuur rekt daarom op uw komst!

Want alleen samen kunnen we ook in 2012 werken aan een Nederland waarin we de rekening eerlijk delen, een land waarin we elkaar in tijden van crisis niet loslaten maar meenemen en niet alleen grenzen stellen, maar ook kansen scheppen. Samen werkt immers beter, ook in het nieuwe jaar.

Graag tot ziens op 21 en 22 januari in 's Hertogenbosch!

Met vriendelijke groet, namens het Partijbestuur,

Lilianne Ploumen
Voorzitter Partij van de Arbeid

Van het presidium

1. Welkom op het PvdA-congres in Den Bosch

Het congres staat in het teken van de concept Resolutie Internationaal Met het Gezicht naar de Wereld, de concept Resolutie Publieke Sector Nieuwe Wegen, concept Herziening Statuten en Reglementen en de verkiezingen van het nieuwe partijbestuur. Het congres wordt gehouden op zaterdag 21 en zondag 22 januari in de Brabanthallen in Den Bosch.

De zaal is **zaterdag** geopend vanaf 10.00 uur, aanvang van het congres zelf is 11.00 uur.

Op **zondag** is de zaal om 09.30 uur geopend en beginnen we om 10.00 uur.

In het werkplan van het nieuwe presidium hebben we de volgende doelstellingen opgenomen:

“positief gewaardeerde en gevarieerde, verfrissende en uitgebalanceerde congressen”, en

“betere organisatie ter voorbereiding van het Congres, versterken kwaliteit van het debat, vergadering en besluitvorming; monitoren afspraken”. We willen kortom meer ruimte geven aan het debat over de hoofdlijnen, waarbij we meer sturen op beperking tot deze hoofdlijnen. Hiervoor zorgen we dat we vooraf een goed beeld hebben van wat door de afgevaardigden wordt gezien als hoofdlijnen. Tijdens het congres zult u hopelijk ervaren dat we hierop letten, maar dat lukt alleen wanneer de congresgangers (met name de sprekers) hier aan meewerken. Ook houden we bij wat er met de uitkomsten van het Congres gebeurt (moties), zodat het Congres kennis kan nemen van de mate van uitvoering. Verder vinden we dat amendementen niet gewijzigd moeten kunnen worden door het Partijbestuur. Dit is in de nieuwe, voorgestelde, statuten ook goed geformuleerd. Wanneer het Partijbestuur aan de hand van een voorgesteld amendement de tekst wil wijzigen, moet het bestuur zelf een gewijzigde tekst voorleggen. Hoe dit precies zit, staat beschreven in paragraaf 12.

2. Routebeschrijving

Per openbaar vervoer

Vanaf 13 december rijden de bussen in de provincie Noord-Brabant volgens een nieuwe dienstregeling. Bij de hoofdingang van Brabanthallen 's-Hertogenbosch en ter hoogte van het nieuwe 1931 Congrescentrum Brabanthallen zijn nieuwe haltes gerealiseerd die via lijn 65 te bereiken zijn.

De Brabanthallen 's-Hertogenbosch bevindt zich op loopafstand van het Centraal Station in 's-Hertogenbosch. U bereikt Brabanthallen 's-Hertogenbosch vanaf het Centraal Station te voet in ongeveer 15 minuten. U dient daarbij de stationsuitgang “Brabanthallen” te nemen en de borden “Brabanthallen” te volgen. Plan uw reis naar de Brabanthallen via www.9292.nl. Overigens is het ook mogelijk om vanaf het Centraal Station met de OV-fiets naar Brabanthallen 's-Hertogenbosch te komen. Meer informatie hieromtrent kunt u vinden op www.ov-fiets.nl.

Per auto

Brabanthallen is per auto eenvoudig te bereiken en ligt op ongeveer 1 uur rijden van Apeldoorn, Amsterdam, Den Haag, Bergen op Zoom, Venlo, Roermond, Rotterdam en Antwerpen.

A-2 vanuit Utrecht: Volg de instructie richting 's-Hertogenbosch. Houd bij Knooppunt Empel de A59 richting Waalwijk- 's-Hertogenbosch-Noord Centrum aan en volg de verwijzing Brabanthallen. Neem hier afslag 's-Hertogenbosch Centrum- Maaspoort- Brabanthallen en ga hier links naar de Maaspoortweg. Volg deze weg tot de Zandzuigerstraat, op de Zandzuigerstraat links afslaan naar de Diezekade en u bent gearriveerd.

A-2 vanuit Eindhoven: Volg de instructie richting 's-Hertogenbosch. Houd bij afslag 's-Hertogenbosch Centrum rechts aan richting Tilburg Centrum- ring 's-Hertogenbosch-West. Bij begin bebouwde kom 's-Hertogenbosch verder de Vughterweg op. Op de Vughterweg links aanhouden naar Wilhelminaplein, na ongeveer 800 meter de tweede rotonde naar de Oranje Nassaulaan en op de Brugplein na 700 meter links afslaan naar de Boschdijkstraat. Ga op de Boschdijkstraat na 200 meter rechts de Veemarktweg op. Op de Veemarktweg na 500 meter afslaan naar de Diezekade en u bent gearriveerd.

A-2 vanuit Nijmegen: Volg de instructie richting 's-Hertogenbosch- Heesch- Oss op de A59. Volg hier de afslag Rosmalen- Berlicum- 's-Hertogenbosch Centrum en P+R Transferium. Bovenaan rechts afslaan naar de Graafsebaan. Houd hier de verwijzing 's-Hertogenbosch aan op de Stadionlaan. Neem hier na ruim 100 meter de eerste afslag op de rotonde naar de Stadionlaan. Op de Stadionlaan na 600 meter rechts aanhouden. Op de Bruistensingel na 370 meter links afslaan en op de Zandzuigerstraat links afslaan naar de Diezekade en u bent gearriveerd.

Per taxi

Indien u wenst, kunt u gebruik maken van de treintaxi. Op het station kunt u deze direct bestellen. Wilt u gebruik maken van een gewone taxi, dan kunt u onderstaande telefoonnummers bellen.

Taxi Centrale 's-Hertogenbosch	073-6145444
Taxi van Grinsven	06-31973850
Vervoerservice Van Driel B.V.	073-5033333
Hein Tax	06-14725296
AAA Voordeel Taxi	073-6330000
James Drivers Service Taxi B.V.	073-5220643
1taxi.nu	073-5030500

Parkeren en uitrijkaarten

Parkeren: Brabanthallen 's-Hertogenbosch beschikt over ruim 4.000 parkeerplaatsen. Let op: bij het verlaten van het parkeerterrein kan een wachtrij ontstaan.

Parkeren invaliden: Op het terrein van Brabanthallen 's-Hertogenbosch zijn nabij ingang A en de Centrale Entree invalidenparkeerplaatsen aanwezig. Voor invaliden wordt het geldende parkeertarief gehanteerd.

Parkeertarieven: Het parkeerterrein van Brabanthallen is voorzien van een parkeersysteem waarbij de inrijd-slagbomen automatisch openen. U kunt binnen in de entreehal een uitrijkaart kopen. Bij de meeste beurzen wordt dit systeem gebruikt. Bij concerten en evenementen waarbij een vast aanvangstijdstip geldt, zal veelal vooraf dienen te worden afgerekend bij het parkeerpersoneel. Dit wordt met borden op het terrein aangegeven. Parkeren kost € 7,50 (via parkeersysteem, in entreehal parkeerkaart kopen)

3. Aankomst bij de ontvangsthal van 1931 congrescentrum Brabanthallen

Bij de hoofdingang van 1931 congrescentrum Brabanthallen bent u op zaterdag vanaf 10.00 uur welkom. Op zondag vanaf 09.30 uur. Wij adviseren u om meteen na binnenkomst een lunchbon en of dinerbon aan te schaffen. Dat bespaart onnodig wachten bij aanvang van de lunch/het diner.

4. In ontvangst nemen van de congresmaterialen door de afgevaardigde

Op zaterdag kunt u **vanaf 10.00 uur** terecht bij de diverse balies. Afgevaardigden melden zich bij de afgevaardigden balie. De namen van de gewesten staan duidelijk aangegeven. Bij de balie van uw gewest overhandigt u als afgevaardigde aan de medewerker de geloofsbrief (wordt twee weken voor het congres apart gestuurd naar de afgevaardigden), waarna u een congresenvelop ontvangt, bevattende:

- Gekleurde stemkaart
- Stemsleutel ten behoeve van elektronische stemmingen
- Stembriefjes
- Sprekersbriefjes
- Badge

Op zondag zijn de balies om 09.30 uur geopend.

Afgevaardigden: Wanneer uw afdeling recht heeft op méér dan één afgevaardigde, ontvangt de afgevaardigde die zich het eerst meldt een envelop met daarin tevens de stemmaterialen voor de andere afgevaardigde(n). Deze afgevaardigden worden verzocht de stemmaterialen gelijkelijk over hen te verdelen. De tweede en volgende afgevaardigde(n) ontvangt/ontvangen na overhandiging van hun geloofsbrief wél een uitdeelenvelop, maar deze bevat alleen een badge en sprekersbriefjes. Gelieve de badge duidelijk zichtbaar te dragen. Op die manier krijgt u ongehinderd toegang tot uw plaats in de zaal.

Plaatsvervangend afgevaardigden dienen zich te melden bij de balie voor plaatsvervangend afgevaardigden, alwaar zij na overhandiging van de op hun naam gestelde verklaring een badge krijgen uitgereikt.

Attentie: De stemmaterialen worden uitgereikt aan de afgevaardigde ná overhandiging van de geloofsbrief. De status van plaatsvervangend afgevaardigde is die van plaatsvervanger. Een plaatsvervangend afgevaardigde kan pas de functie van afgevaardigde bekleden indien de afgevaardigde vóór vertrek van huis diens geloofsbrief aan hem/haar heeft overhandigd of indien de afgevaardigde tijdens het congres zijn stemmaterialen en badge aan hem/haar heeft overhandigd. In het laatste geval bekleedt de (oorspronkelijke) afgevaardigde op dat moment de functie van plaatsvervangend afgevaardigde. Maak voor de overdracht van de stemmaterialen en badge onderling goede afspraken, zeker indien er tussentijds van functie wordt gewisseld.

LET OP! De stemmaterialen en badge worden éénmalig verstrekt. De stemsleutels worden op zondag gebruikt maar op zaterdag al uitgereikt! U bent als afdeling zelf verantwoordelijk voor de overdracht van de stemsleutel wanneer u de aanwezigheid bij het congres verdeeld heeft onder de afgevaardigden. Bij verlies van een of meer onderdelen van de uitdeelenvelop worden er geen nieuwe stemmaterialen of badge verstrekt. In het geval u materiaal bent verloren kunt u voor alle zekerheid bij de Informatiebalie navragen of het verlorene misschien daar is afgegeven.

Leden: alle leden die zich tijdig hebben aangemeld krijgen een toegangskaart thuis gestuurd. Deze dient u mee te nemen naar het congres. Leden dienen zich te melden bij de ledenbalie. Op vertoon van uw toegangskaart krijgt u een stemkaart uitgereikt. Uw stemkaart geeft u toegang tot de zaal. Leden die zich niet hebben aangemeld worden gecontroleerd op het hebben van ledenrechten. Dat kan soms rijen wachtenden veroorzaken. Na controle krijgen ze een stemkaart uitgereikt en toegang tot de zaal.

Genodigden: alle genodigden kunnen zich melden bij de genodigden balie. Naar gelang uw functie in de partij ontvangt u een envelop met bescheiden voor het congres.

5. Toegang tot de zaal

Voor de afgevaardigden zijn plaatsen in de zaal gereserveerd. De afgevaardigden worden verzocht om op de voor hen gereserveerde plaatsen zitting te nemen, onder andere vanwege het uitdelen van de mobiele stemkastjes.

Wij verzoeken iedereen die het congres niet actief volgt om in de foyer plaats te nemen. Datzelfde geldt voor aanwezigen die overleg willen voeren.

6. Vergaderorde

De congreszittingen worden voorgezeten door de leden van het congrespresidium. Tijdens dit congres zijn dat: Marnix Norder, Bert Blase, Margot Kraneveldt, Nina Tellegen, Petra Reijntjes, Mei Li Vos, Gritta Nottelman, Roland Kip en James van Lidth de Jeude. Onder hun leiding vindt het debat en de besluitvorming plaats.

7. Agenda

De conceptagenda van het congres vindt u in deze beschrijvingsbrief. De tijdstippen waarop de sprekersbriefjes moeten zijn ingediend worden met regelmaat geprojecteerd op het scherm. Mocht u bij een agenda-punt het woord willen voeren, vul dan tijdig een sprekersbriefje in en lever deze in bij het congrespresidium op het podium.

8. Spreek- en stemrecht

Leden van het partijbestuur hebben spreekrecht en stemrecht op het congres. Het partijbestuur als geheel heeft recht op het indienen van moties en amendementen. Afgevaardigden uit afdelingen hebben spreekrecht, stemrecht en recht op het indienen van moties en amendementen op het congres. Afgevaardigden uit door het partijbestuur erkende groepen en netwerken hebben spreekrecht en recht op het indienen van moties en amendementen op het congres. Afgevaardigden uit door het partijbestuur erkende groepen en netwerken hebben geen stemrecht. Individuele leden hebben spreekrecht en stemrecht bij inhoudelijke onderwerpen. Het presidium kent dit spreekrecht toe binnen de marges van de redelijkheid. Individuele leden hebben geen spreekrecht en stemrecht bij stemmingen over personen. Individuele leden hebben ook geen recht op het indienen van moties en amendementen. Leden van de fracties van de Staten-Generaal, de PvdA-leden in het Europees Parlement, de PvdA bewindspersonen, de PES-congresdelegatie, de leden van het Politiek Ledenraad, leden van het presidium en de leden van de Adviesraad Verenigingszaken hebben spreekrecht en nemen deel aan de vergadering met adviserende stem.

9. Sprekersbriefjes

Om te kunnen deelnemen aan het debat over een bepaald onderwerp verzoeken wij alle afgevaardigden om tijdig een sprekersbriefje in te vullen en te deponeren in het daarvoor bestemde bakje op het podium. Vul het sprekersbriefje s.v.p. zo volledig mogelijk in. Dus vermeld duidelijk het agendanummer, het nummer van het amendement en de bladzijde van de congresbundel. Zo kunnen we zorgen dat sprekers over hetzelfde onderwerp ook zoveel mogelijk na elkaar kunnen spreken.

Leden hebben geen sprekersbriefje nodig. Nadat de afgevaardigden aan het woord zijn geweest zal het presidium de leden de mogelijkheid geven om te spreken. Leden die het woord willen voeren worden verzocht zich tijdig naar het podium te begeven.

Het presidium heeft de bevoegdheid vanwege de vergaderorde om indien nodig het aantal sprekers te beperken als mede de spreektijd te bekorten.

10. Afgevaardigden en leden in discussie met partijbestuur

De debatten worden gevoerd aan de discussietafel (trapezium) en vinden plaats onder leiding van het presidium. Wanneer het desbetreffende onderwerp aan de orde is, worden de afgevaardigden door een lid van het presidium aan de hand van de ingediende sprekersbriefjes opgeroepen om naar de discussietafel te komen en daar het woord te voeren.

Bijdragen moeten kort en bondig zijn. Vermeldt duidelijk over welk onderwerp het gaat en vermeldt direct bij de start van uw betoog het betreffende bladzijde in de beschrijvingsbrief of het nummer van de motie. Een goede bijdrage aan de discussie is:

- Een concrete vraag aan het partijbestuur of het presidium.
- Een oproep richting het partijbestuur en/of fracties.
- Het geven van een puntige toelichting, verduidelijking van een motie
- Het geven van puntig commentaar op een voorstel van het partijbestuur.
- Een stemadvies over een motie aan het congres.
- Het positief aanbevelen van een kandidaat bij de behandeling van de kandidatenlijst.

Geén goede bijdrage aan de discussie is:

- Het aansnijden van niet ter zake doende of niet geagendeerde onderwerpen.
- Een uitweiding over persoonlijke ervaringen.
- Een oproep richting het kabinet of richting andere partijen dan de PvdA.
- Het vallen in herhalingen of het herhalen van eerdere sprekers.
- Het negatief afzetten tegen kandidaten op de kandidatenlijst.

Het presidium heeft de mogelijkheid u te wijzen op de beschikbare tijd en kan indien nodig uw bijdrage afbreken. Wees daarom vooral to the point en houd het kort. Geef direct de kern van de boodschap en uw aanbeveling voor de stemming. Vervolgens is het de beurt aan het partijbestuur om te reageren. Zij zullen trachten zo veel mogelijk in te gaan op alle bijdragen van de afgevaardigden en de leden. Daarna volgt stemming over het behandelde gedeelte.

11. Moties

1. Er is bij het partijbestuur een aantal reguliere moties ingediend. Deze worden op het congres aan de orde gesteld.
2. Actuele moties dienen betrekking te hebben op politiek relevante gebeurtenissen en kunnen tot vrijdag 20 januari 18.00 uur worden ingediend. Deze moties met een preadvies van het partijbestuur worden op zondag voor de opening van het congres uitgedeeld. De congresorganisatie zal zorgen voor vermenigvuldiging en verspreiding in de zaal. Probeert u alstublieft hen te helpen door in te dienen moties van te voren aan te kondigen en deze digitaal aan te leveren (e-mail lhurkmans@pvda.nl of USB-stick of Cd-rom) .
3. Het presidium besluit over toelating van ingediende moties tot de agenda.

12. De stemprocedure

Tijdens het congres zullen diverse stemmingen plaatsvinden. Stemmingen vinden plaats bij handopsteken, tenzij de stemming personen of persoonlijke belangen betreft, in welk geval geheime stemming plaatsvindt langs elektronische weg. Het presidium kan ook in andere gevallen elektronische stemming doen plaatsvinden, bijvoorbeeld als niet duidelijk is wat de uitslag van de stemming is. Tenzij de reglementen anders bepalen, beslist de eenvoudige meerderheid (meer dan 50%) van de geldig uitgebrachte stemmen; blanco stemmen tellen niet mee. Indien bij stemming over zaken de stemmen staken, wordt het voorstel verworpen.

Stemmen door afgevaardigden: Het aantal stemmen van een afdeling hangt af van het aantal leden van een afdeling. Afdelingen hebben per 500 leden 1 afgevaardigde. Per 50 leden hebben afdelingen een stemwaarde van één. Dat betekent dat als iedere afdeling komt opdagen we op het congres ongeveer 1100 stemmen te verdelen hebben. Een afdeling als Nijmegen, met 600 leden heeft dus 2 afgevaardigden en 12 stemmen. De stemmen van de afgevaardigden tellen voor 75% mee van het totaal aantal stemmen.

Stemmen door leden: Leden stemmen mee over de inhoudelijke onderwerpen. Bij de verkiezing van het partijbestuur hebben leden géén stemrecht. Bij de behandeling van de moties hebben de leden wel stemrecht. Alle leden hebben een stemwaarde één. De stemmen van de leden tellen in totaal voor 25% van het totaal aantal stemmen mee.

Er zijn drie manieren waarop de stemming kan plaatsvinden.

1. Stemmen door handopsteken met stemkaart

Daar waar het niet om personen gaat vindt het stemmen plaats door het opsteken van de gekleurde stemkaarten (we noemen dat stemmen door handopsteken). De afgevaardigden vinden die gekleurde kaart in hun congresenvelop. De kleur hangt af van het aantal leden dat de afdeling telt. Er zijn drie kleuren: geel (voor de kleine afdelingen), groen (voor de middelgrote afdelingen) en oranje (voor de grote afdelingen).

Leden met ledenrechten zijn allemaal in bezit van een blauwe stemkaart waarmee ze kunnen stemmen. In de meeste gevallen zullen we bij stemming door handopsteken vaak direct zien hoe de stemverhoudingen liggen en of een besluit al dan niet wordt aangenomen.

2. Combinatie van elektronisch stemmen en handopsteken

Indien de uitslag niet eenduidig is vast te stellen wordt aan de afgevaardigden gevraagd om te stemmen met stemkastje en zullen de stemmen van de gewone leden per vak worden geteld. Ten behoeve van de elektronische stemming bevindt zich in de uitdeelenvelop van de afgevaardigden een “stemsleutel”. Deze stemsleutel dient in het stemkastje te worden gestoken. De stemsleutels vertegenwoordigen het exacte aantal stemmen van de afdelingen. Op basis van de stemming met het stemkastje en het optellen van de stemmen van de leden wordt de uitslag van de stemming bepaald.

3. Elektronisch stemmen over de voordacht van het partijbestuur

Tijdens het congres vinden stemmingen over personen plaats (verkiezing partijbestuur). Aan deze stemmingen kunnen alleen afgevaardigden meedoen. Indien bij de verkiezing van het partijbestuur wordt verzocht om stemming vindt een elektronische stemming plaats. De afgevaardigden dienen hiervoor gebruik te maken van het stemkastje. Bij twee of meer kandidaten voor één plaats vindt elektronische stemming plaats. Wanneer in de eerste ronde geen van de kandidaten meer dan 50% van de geldig uitgebrachte stemmen heeft behaald, vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen hebben verzameld. Bij herstemming geldt dat de kandidaat die een eenvoudige meerderheid heeft behaald (meer dan 50%, waarbij blanco stemmen niet meetellen) is verkozen. Wanneer in de herstemming de stemmen staken, beslist het lot.

Uw stemsleutel en stemkaart is van cruciale waarde. Als u de zaal verlaat moet u deze altijd meenemen! Laat geen stemsleutels en –kaarten slingeren! Gelieve de stemsleutel en het kastje zondag ná sluiting van het congres in te leveren!! De stemmaterialen en badge worden éénmalig verstrekt. Dat betekent dat bij verlies van een of meer onderdelen van de uitdeelenvelop er geen nieuw stemmateriaal of badge wordt verstrekt. De kosten van het verlies van een stemkastje bedragen 250 euro. De kosten bij verlies van een stemsleutel zijn 5 euro.

Let op: Wijziging aanpak preadvisering door partijbestuur

Vanwege de ervaringen met de besluitvorming rond amendementen tijdens de afgelopen congressen heeft het presidium met het partijbestuur (PB) nadere afspraken gemaakt over de preadvisering van amendementen. Afgesproken is dat het partijbestuur eenduidig adviseert: ‘overnemen’ of ‘afwijzen’. Daarmee verdwijnt de formulering ‘gewijzigd overnemen’ en dus ook de discussie of het preadvies of het oorspronkelijke voorstel als eerste in stemming dient te worden gebracht.

Echter, let op. Het PB heeft wel de mogelijkheid om - op basis van de ingediende amendementen - met een gewijzigd voorstel te komen. Dit komt in de plaats van het oorspronkelijke voorstel van het PB en wel in de vorm van een PB amendement.

Het voorstel vormt de basis voor de besluitvorming tijdens het congres. Dit heeft gevolgen voor de indieners van een amendement. Mogelijk heeft uw amendement het preadvies ‘afwijzen’, maar is een element ervan opgenomen in het nieuwe tekstvoorstel. Als indiener dient u in dat geval te beoordelen of u uw amendement handhaaft (waardoor het dus per definitie in stemming komt) of intrekt. In een enkel geval wilt u het amendement wellicht zelfs wijzigen, zodat het aansluit op het nieuwe voorstel. Wij willen u vragen dit tijdig te doen, dat wil zeggen een week voor het Congres, zodat dit betrokken kan worden bij het afhandelingsvoorstel.

Wij verwachten dat door deze aanpak er meer duidelijkheid is tijdens de stemmingen en dat de discussie tijdens het congres zich toespitst op die onderdelen waar daadwerkelijk verschil van inzicht bestaat. Deze aanpak is overigens ook het uitgangspunt in de nieuwe statuten (en bijbehorend reglement) die op de congresagenda staan.

13. Wandelgangenprogramma

In de wandelgangen van het congres vindt een uitleg plaats voor nieuwe leden over het congres en zijn er diverse groepen en netwerken die zich presenteren. In de PvdA winkel kunt u campagne materiaal en literatuur aanschaffen. Daarnaast vindt er een uitgebreid inhoudelijk wandelgangen programma plaats. Dit programma is toegankelijk voor alle bezoekers van het congres. Het actuele wandelprogramma staat in zijn geheel afgedrukt in de congreskrant. Wij bevelen dit programma van harte aan!

14. Eten en drinken

Op zowel zaterdag als zondag schorsen we rond 13.00 uur het congres voor de lunchpauze. De lunchkosten bedragen 7,50 euro per lunch. Op zaterdag zal rond 18.00 uur het diner plaatsvinden. De dinerkosten bedragen 9,50 euro. Voor de lunch(es) en het diner heeft u een lunchbon en dinerbon nodig. *Wij adviseren u deze bon vóór aanvang van het congres te kopen zodat u niet in de rij hoeft te staan als de lunch of het diner begint.* De lunch/dinerbonnen zijn op diverse punten te verkrijgen.

Koffie en thee is gedurende *de hele dag gratis* te verkrijgen. De overige consumpties moeten contant worden afgerekend. Na afloop van het congres op zondag biedt het partijbestuur alle aanwezigen een drankje aan.

15. Roken

Roken is nergens in het gebouw toegestaan.

16. Mobiele telefoontjes

In deze tijd van mobiele telecommunicatie gaan wij er vanuit dat u mobiel bereikbaar wilt zijn. Wel een dringend verzoek aan de bezitters van een mobiele telefoon: schakel in de zaal het geluid s.v.p. uit.

We kijken uit naar 21 en 22 januari en hopen dat het een inhoudelijk en inspirerend congres zal zijn.

Het Presidium,

Bert Blase
Roland Kip
Margot Kraneveledt
James van Lidth de Jeude
Marnix Norder
Gritta Nottelman
Petra Reijntjes
Nina Tellegen
Mei Li Vos

Congresagenda

voor het congres van 21 en 22 januari 2012 te 's Hertogenbosch

Zaterdag 21 januari

- Ochtend*
1. Opening door Presidium
 2. Herziening Statuten en Reglementen
- Middag*
3. Wandelgangen deel I
 4. Toespraak Rick Jonker Jonge Socialisten
 5. Concept resolutie 'Nieuwe wegen' (Publieke Sector)
 6. Toespraak Internationale gast: Sigmar Gabriel SPD
- Avond*
7. Wandelgangen deel II
 8. Uit in Den Bosch

Zondag 22 januari

- Ochtend*
9. Heropening Presidium
 10. Toespraak Thijs Berman
 11. Concept resolutie 'Met het gezicht naar de wereld' (Internationaal)
 12. Actuele Moties
- Middag*
13. Afscheidsspeech Lilianne Ploumen
 14. Verkiezing PB
 15. Toespraak beoogd nieuwe voorzitter
 16. Toespraak Job Cohen
 17. Borrel

Amendementen en preadviezen op Statuten en reglementen van de Partij van de Arbeid 2012

Hoofdstuk 1. Algemeen

Artikel 1. De naam en de zetel

1. De vereniging, genaamd Partij van de Arbeid, is gevestigd te Amsterdam. Zij wordt in de statuten en reglementen "de partij" genoemd.
2. Leden en organen van de partij hebben niet het recht onder of met gebruikmaking van de naam Partij van de Arbeid een rechtspersoon op te richten, behoudens goedkeuring van het partijbestuur.
3. De naam Partij van de Arbeid mag uitsluitend door of namens de geledingen van de partij worden gebruikt.

Artikel 2. Het doel

De Partij van de Arbeid is een sociaaldemocratische partij, die zich inspant om haar beginselen te verwezenlijken zoals deze nader zijn omschreven in het door het congres vastgestelde beginselfprogramma.

Amendementen

1. **Utrecht, Tilburg, Amsterdam Zuid, Amsterdam Zuid, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam**
'..is een sociaaldemocratische partij' wijzigen in:
'..die onderdeel is van een internationale politieke stroming die probeert gezamenlijke doelen te verwezenlijken zoals geformuleerd in de Socialistische Internationale...'
Toelichting: Het internationale karakter van de sociaaldemocratie is een essentieel beginsel. Het doel is meer dan het bereiken van een fatsoenlijk / menswaardig bestaan voor burgers in Nederland zoals verwoord in het huidige beginselfprogramma.
PREADVIES: AFWIJZEN
Voorgesteld wordt om toe te voegen dat de partij onderdeel uitmaakt van een internationale politieke stroming die zich baseert op de Socialistische Internationale. De partij is echter in de eerste plaats een in Nederland opererende politieke partij met sociaaldemocratische grondslag. De Socialistische Internationale is geen grondvest, maar de samenwerking van zeer verschillende socialistische en sociaaldemocratische partijen in de wereld. Waar de internationale dimensie relevant is, is deze in de statuten en reglementen opgenomen, met name het deelnemen aan de Partij van Europese Sociaaldemocraten.

Artikel 3. De middelen

De partij tracht dit doel te bereiken door het formuleren van programma's die leidraad zijn bij het politiek handelen van de partij en haar vertegenwoordigers, door het selecteren en verkiesbaar stellen van vertegenwoordigers alsmede het leveren van bestuurders in het publieke domein, door het onderhouden van samenwerking met de samenleving, door het in stand houden van de partijorganisatie en overige middelen die ten dienste van het doel van de partij staan.

Amendementen

2. Utrecht

Na: '...partij staan.' **toevoegen:** 'Binnen de kaders van de democratische rechtsstaat kan de Partij van de Arbeid ook acties starten om haar doelen te bereiken. Daarnaast kan de Partij van de Arbeid haar doelen bereiken door Internationale samenwerking.'

Toelichting: Permanente campagne, ombudswerk, handtekeningen acties, manifestaties of demonstraties voor behoud van ontwikkelingssamenwerking kunnen ook middelen zijn om je doelen te verwezenlijken, de nadruk ligt nu alleen op politiek / bestuurlijke vertegenwoordiging.

PREADVIES: AFWIJZEN

In artikel 2 zijn de vier middelen genoemd die elke politieke partij benut om het doel te bereiken. In aanvulling op de tekst in de huidige statuten is een algemene formulering toegevoegd ("en overige middelen die ten dienste van het doel van de partij staan") waarmee onder meer het gestelde in het amendement is inbegrepen. Het zou onevenwichtig zijn deze mogelijkheid – en wellicht nog andere mogelijkheden - apart te benoemen.

3. Winterswijk

'Artikel 3 wijzigen in: 'Artikel 3. De middelen
De partij tracht dit doel te bereiken door

- a. het bestuderen van maatschappelijke vraagstukken en het op basis daarvan tegen de achtergrond van de sociaaldemocratische beginselen ontwikkelen van een visie en van daarop inhakende programma's;
- b. het uitdragen van waar de partij voor staat;
- c. het scholen, selecteren en verkiesbaar stellen

- van vertegenwoordigers alsmede het leveren van bestuurders in het politieke domein;
- d. het volgen, begeleiden en ondersteunen van vertegenwoordigers in het politieke domein;
- e. het treffen van voorzieningen voor contact tussen burgers en volksvertegenwoordigers;
- f. het onderhouden van contacten met verwante organisaties op lokaal, regionaal, landelijk, Europees en mondiaal niveau;
- g. het deelnemen aan acties en het zonedig in rechte opkomen voor belangen die in het licht van onze beginselen ondersteuning behoeven;
- h. het in stand houden van de partijorganisatie, en
- i. overige handelingen die ten dienste van het doel van de partij staan.'

Toelichting: Het werkwoord 'formuleren' in het congresvoorstel omvat niet of onvoldoende de analyse en synthese die aan het vaststellen van programma's voorafgaat. Verder zijn in het congresvoorstel de aanknopingspunten voor de PvdA als actiepartij te summier. Ook de internationale invalshoek hoort hier een plaats te krijgen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De opsomming van middelen die in het amendement van Winterswijk wordt gegeven is onevenwichtig. Sommige formuleringen roepen vragen op. De in het voorstel van het partijbestuur voorgestelde tekst die al langere tijd een solide basis geeft, volstaat.

Hoofdstuk 2. De leden

Artikel 4. Het lidmaatschap

De toelating als lid en de rechten van een lid

1. Het lidmaatschap van de partij staat open voor ingezetenen van Nederland en Nederlanders verblijvend buiten Nederland.
2. Om het lidmaatschap te kunnen verkrijgen moet een persoon de leeftijd van zestien jaar hebben bereikt en het doel en de erecode van de partij onderschrijven.
3. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de toelating en het uitschrijven van leden.
4. Het lidmaatschap van de partij geeft recht om lidmaatschapsrechten uit te oefenen in de partij en om functies te vervullen namens de partij. Bij de uitoefening van lidmaatschapsrechten in een afdeling of in een gewest is bepalend in welke gemeente het betreffende lid woonachtig is volgens de Gemeentelijke Basis Administratie.

Amendementen

4. Tilburg

'..of in een gewest..' **wijzigen in:** '.. is leidend in welke gemeente het betreffende lid woonachtig is volgens de Gemeentelijke Basis Administratie. Een lid kan het partijbestuur verzoeken om

hem/haar in een andere afdeling dan waar hij/zij woonachtig is in te schrijven.'

Toelichting: Er zijn vele casussen in het lokale veld van leden die vanwege een verhuizing in woonsituatie worden overgeschreven naar een andere afdeling, terwijl men eigenlijk in de oude afdeling actief wil blijven.

Twee voorbeelden:

- een student is gedurende de bachelorfase drie jaar lang actief in afdeling X en belandt in het lokale bestuur. Hij besluit voor zijn masterfase volledige concentratie nodig te hebben en gaat weer bij zijn ouders wonen. Hierdoor wordt hij overgeschreven naar afdeling Z. Het lid wil echter actief blijven en meebesluiten in 'zijn' afdeling X.
- een persoon is al 20 jaar lid van afdeling X. Is daar zelfs raadslid geweest. Het lid wordt wat ouder en wil in een bungalow in het aangrenzende dorp Z gaan wonen. Feitelijk nog geen km weg van zijn oude huis, maar over de gemeentegrens. Het lid wordt overgeschreven naar afdeling Z en verliest zijn stemrecht in afdeling X. Op zijn oude dag mag hij daar helaas niet meer meedoen.

Toelichting: Door het GBA bepalend te maken en als enige toetssteen te bepalen ontnem je een lid de mogelijkheid om de afdeling te kiezen waar hij of zij daadwerkelijk zich thuisvoelt en waarmee hij/zij mee in nauw verband staat.

De wens van het lid moet voorop staan en niet de woonplaats. Flexibiliteit hierin is dus wenselijk. De hierboven geschetste gevallen zijn overigens niet puur hypothetisch. De afdeling Tilburg heeft de afgelopen 1,5 jaar ongeveer drie van dit soort gevallen gehad.

PREADVIES: AFWIJZEN

Via het amendement wordt de mogelijkheid geopend, zelfs zonder toets, dat leden die deel uitmaken van een afdeling zich kunnen laten overschrijven naar een andere afdeling waar ze niet wonen. In de eerste plaats is de indeling van de leden in afdelingen, waar zij woonachtig zijn, mede gerelateerd aan de rechten die burgers hebben in hun eigen gemeente: daar kunnen ze immers hun stem uitbrengen voor de gemeenteraad en verkiesbaar zijn. In de tweede plaats zijn er situaties geweest waarbij leden van de partij die niet in een afdeling woonachtig waren, zich bij die afdeling wilden inschrijven om hun (privé) belangen te dienen. Het partijbestuur voelt niet voor de in het amendement geboden mogelijkheid. Daarbij komt dat in de situatie waarin een specifieke oplossing gekozen moet worden door het partijbestuur aan een lid dispensatie kan worden verleend om actief te zijn in een andere afdeling dan waar hij woont, overigens met de restricties die te maken hebben met ledenrechten bij de lokale politiek.

5. Geen lid van de partij kan worden degene van wie naar de mening van het partijbestuur te verwachten is dat hij de partij schade berokkent en geen lid van de partij kan iemand worden of blijven wanneer zich een situatie voordoet als bedoeld in de leden 7 en 9.

De beëindiging van het lidmaatschap en de uitsluiting als lid

6. Het lidmaatschap van de partij eindigt:
- door overlijden;
 - door opzegging bij het partijbestuur;
 - van rechtswege in geval een lid niet langer voldoet aan het bepaalde in de leden 1 en 2, wanneer één van de gevallen als bedoeld in de leden 7 en 9 zich voordoet, dan wel in geval een lid een contributieachterstand heeft laten ontstaan van een door het partijbestuur als maximaal te rekenen periode;
 - door roeyement, met inachtneming van de bepalingen van deze statuten en van de reglementen.
7. Behoudens een door het partijbestuur per individueel geval te maken uitzondering, kan geen lid van de partij zijn degene die:
- zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam voor een andere politieke groepering, indien de partij op eigen titel of via een samenwerkingsverband heeft deelgenomen aan de verkiezingen voor dat vertegenwoordigend lichaam, of lid is van een bestuur van de desbetreffende politieke groepering, dan wel op een andere manier actief deelneemt aan een andere landelijke, regionale of plaatselijke politieke groepering;
 - geplaatst wordt op de kandidatenlijst van een andere politieke groepering, tenzij de ter zake bevoegde geleding van de partij besloten heeft hierin of hiermee een samenwerkingsverband aan te gaan of deel te nemen aan een gezamenlijke kandidatenlijst, dan wel niet deelneemt aan de betreffende verkiezingen;
 - op eigen titel zitting heeft in een vertegenwoordigend lichaam op een zetel die verkregen is door plaatsing op de kandidatenlijst van de partij of een samenwerkingsverband waarin de partij deelneemt; d. een bestuurlijke functie bekleedt waarbij hij is of wordt benoemd door een vertegenwoordigend lichaam waarin de partij of een samenwerkingsverband waarin de partij deelneemt is vertegenwoordigd, en waarbij hij niet is of wordt voorgedragen door de fractie van de partij of het samenwerkingsverband waarin de partij deelneemt.

Amendementen

- 5. Harlingen, Franekeradeel**
'Behoudens een..zijn degene die:' **wijzigen in:**
'Geen lid van de partij kan zijn degenen die:' en:
'..wordt benoemd..' **wijzigen in:** 'maar niet namens een fractie van de partij of samenwerkingsverband waarin de partij deelneemt, is voorgedragen.'
PREADVIES: AFWIJZEN
Een enkele keer komt het voor dat leden van de

partij bijvoorbeeld wethouder zijn, maar niet voorgedragen zijn door de fractie van de PvdA of van een erkend samenwerkingsverband. Dat gebeurt ook nadat ruzie is ontstaan en in zulke gevallen kan het verstandig zijn dat het voor het aanzien van de partij of de bestuurbaarheid van een gemeente verstandig is deze afwijking van de regel toe te laten.

In het voorstel van het partijbestuur is de regel dat dergelijke benoemingen niet zijn toegestaan, maar dat het partijbestuur in concrete gevallen daarvan kan afwijken. In het algemeen wordt dit slechts toegestaan als de lokale partij het geen bezwaar vindt. In het amendement van de afdeling Harlingen wordt de regel absoluut gemaakt en wordt het partijbestuur niet meer toegestaan dispensatie te verlenen als dat redelijkerwijs verstandig is.

Het advies van het CLB "Een beetje politieke binding bestaat niet" wordt ook geagendeerd in de vergadering Adviesraad Verenigingszaken (vanaf januari Verenigingsraad genoemd) van januari 2012. Het om de bovengenoemde reden afwijzen van het amendement betekent dus geenszins het einde van het debat over dit onderwerp.

8. Indien de omstandigheden zich wijzigen, op grond waarvan het partijbestuur een uitzondering heeft gemaakt als bedoeld in lid 7, neemt het partijbestuur een nieuwe beslissing.
9. Leden van de partij die zitting hebben in een vertegenwoordigend lichaam of lid zijn van een bestuur van de partij kunnen geen lid zijn van een andere politieke groepering, tenzij de partij deelneemt in die andere groepering op grond van een besluit van de bevoegde vergadering.
10. Roeyement kan alleen worden uitgesproken wanneer een lid in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij handelt of de partij op onredelijke wijze benadeelt. Met inachtneming van de bepalingen van de reglementen, waarbij in omschreven gevallen sprake kan zijn van bemiddeling, wordt een roeyement uitgesproken door het partijbestuur. De geroyeerde heeft recht van beroep bij de beroepscommissie.

Hoofdstuk 3. Geledingen van de partij

Artikel 5. Het congres

Positionering en taak

- Het congres is het hoogste gezag binnen de partij. Alle leden hebben toegang tot het congres.
- Het congres beslist over de volgende onderwerpen:
 - het op voorstel van het partijbestuur vaststellen van het beginselprogramma en programma's voor de deelname aan nationale of Europese verkiezingen;
 - het op voordracht van het partijbestuur of van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie vaststellen van de kandidatenlijsten bij de verkiezingen voor de Tweede

- Kamer, de Eerste Kamer en het Europees Parlement;
- c. het aangaan van een lijstverbinding met andere partijen bij de verkiezingen zoals bedoeld in sub b; d. de deelname van de partij in een regeringscoalitie op grond van het eindresultaat van de onderhandelingen;
- e. de verkiezing van de leden van het partijbestuur, van de leden van het presidium, van de leden van de beroepscommissie en van de deelnemers aan de delegatie van de vergadering van de Partij van Europese Sociaaldemocraten;
- f. de beoordeling van het door het partijbestuur gevoerde beleid;
- g. de aanwijzing van de politiek leider;
- h. de agenda van het congres en de orde van de vergadering;
- i. vaststelling en wijziging van de statuten en de reglementen of het ontbinden van de partij.

Amendementen

6. Den Haag

Toevoegen: Aan Lid 2a toevoegen dat het congres verantwoordelijk is voor (het op voorstel van het partijbestuur) vaststellen van de politieke koers.

Toelichting: Nergens in de statuten is vastgelegd wie er hoofdverantwoordelijke is voor het vaststellen van de politieke (middel)lange termijn koers van de partij. Iets dat vreemd is voor een vereniging die als hoofddoel het bedrijven van politiek heeft.

7. PB-amendement

Het partijbestuur kan zich vinden in het voorstel van Den Haag. Omdat Den Haag niet zelf een tekstvoorstel heeft gedaan, stelt het partijbestuur voor om dit amendement als volgt te verwerken: Artikel 5, lid 2 sub a **wijzigen in:** 'a. het op voorstel van het partijbestuur vaststellen van het beginselprogramma en de politieke koers van de partij op midden- en lange termijn, alsmede programma's voor de deelname aan nationale of Europese verkiezingen'

- 3. Het congres kan over de volgende onderwerpen beslissingen nemen:
 - a. het geven van opdrachten aan het partijbestuur;
 - b. standpunten van de partij die in de plaats komen van of een aanvulling geven op hetgeen in programma's die op dat moment van kracht zijn is vastgelegd;
 - c. het tot zich trekken van beslissingen die door andere geleidingen van de partij genomen dienen te worden.

Het uitschrijven van het congres en de agenda

- 4. Het partijbestuur bepaalt de datum en de plaats waar het congres wordt gehouden. Tevens bepaalt het partijbestuur welke onderwerpen het wil agenderen.
- 5. Op verzoek van afdelingen die samen minstens 10% van de leden tellen wordt op een eerstvolgend congres een agenda-

punt opgevoerd, of als behandeling daarvan geen uitstel kan verdragen wordt een congres bijeengeroepen. Tevens kan de Verenigingsraad het partijbestuur opdragen een agendapunt op te voeren of als behandeling daarvan geen uitstel kan verdragen een congres uit te schrijven.

- 6. Het congres stelt de agenda vast, op voorstel van het presidium. Het presidium doet zijn voorstel over de agenda van het congres na overleg met het partijbestuur op grond van het bepaalde in lid 4 en met inachtneming van het gestelde in lid 5. Indien een congres bijeen wordt geroepen op basis van een verzoek als bedoeld in lid 5, wordt in elk geval het onderwerp geagendeerd op grond waarvan dit verzoek is gedaan.
- 7. Het presidium kan voorafgaande aan het congres of bij de behandeling van agendapunten een afhandelingsvoorstel doen. Het presidium leidt de vergadering en bewaakt de agenda en de afhandeling.
- 8. Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of door de (afgevaardigden van de) afdelingen, alsmede de (afgevaardigden van de) instellingen en geledingen als bedoeld in lid 13, tenzij anders bepaald.
- 9. Het congres komt minstens eenmaal per kalenderjaar bijeen.

De deelname aan het congres

- 10. De afdelingen van de partij worden op het congres vertegenwoordigd door afgevaardigden. Zij nemen aan het congres deel zonder een gebonden stemopdracht. Na afloop van het congres legt een afgevaardigde verantwoording af aan de geleiding die hij vertegenwoordigt met betrekking tot het verloop van het congres en zijn stemgedrag. Aan de afgevaardigden wordt een stemgewicht toegekend dat afhankelijk is van het aantal leden dat zij vertegenwoordigen.
- 11. Bij besluiten van het congres, zoals bedoeld onder lid 2, sub b, e, g, h en i en lid 3, sub a en c, alsmede bij aangelegenheden die de financiën van de partij of de orde van het congres betreffen, wordt de beraadslaging gevoerd door de afgevaardigden als bedoeld in lid 10, de leden van het partijbestuur en de vertegenwoordigers als bedoeld in lid 12 en 13, terwijl de besluiten worden genomen door de afgevaardigden als bedoeld in lid 10 en de leden van het partijbestuur. Bij alle overige zaken hebben ook de aanwezige partijleden het recht deel te nemen aan de beraadslaging en de stemming.

Amendementen

8. Sint-Michielsgestel, Amsterdam Zuid, Amsterdam Zuid

'..onder lid 2..' **wijzigen in:** 'en lid 3, alsmede bij aangelegenheden, die de financiën van de partij of de orde van het congres betreffen, wordt de beraadslaging gevoerd door de afgevaardigden als bedoeld in lid 10, de leden van het partijbestuur en de vertegenwoordigers als bedoeld in lid 12 en 13 en de overige aanwezige partijleden en worden ook door deze groepen de besluiten genomen met inachtneming van de bepaling in lid 14.'

Toelichting: Het is niet meer van deze tijd om de leden uit te nodigen voor een congres en ze vervolgens een 'minderwaardige' positie te geven bij

de beraadslagingen en de besluitvorming op een aantal onderwerpen. De waarborg voor het grotere 'gewicht' van de opvatting van de afgevaardigden van afdelingen zit hem in de bepaling in artikel 14.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur heeft, mede op verzoek van de Adviesraad Verenigingszaken (in de toekomst de Verenigingsraad) een commissie ingesteld die een evaluatie verricht van de ledendemocratie en mogelijk voorstellen zal doen over aanpassingen daarin. Dat kan leiden tot voorstellen tot aanpassing van statuten en reglementen in het congres van december 2012.

Graag geeft het partijbestuur het voorstel in amendement 9 mee aan deze commissie om de voor- en nadelen af te wegen. Tot zo lang acht het partijbestuur het amendement prematuur.

12. De leden van de fracties in Tweede Kamer, Eerste Kamer en van de delegatie in het Europees Parlement, alsmede bewindspersonen die lid zijn van de partij, nemen deel aan het congres met raadgevende stem. Zij mogen niet deelnemen aan stemmingen.
13. Vertegenwoordigers van de Jonge Socialisten, neveninstellingen waarvan de statuten zijn goedgekeurd door het partijbestuur en door het partijbestuur erkende platforms en netwerken in de partij worden uitgenodigd voor het congres en hebben het recht om deel te nemen aan de beraadslagingen. Deze organisaties en hun afgevaardigden hebben het recht om voorstellen, amendementen en moties in te dienen op gelijke voet als afdelingen en hun afgevaardigden.
14. Indien behalve de afgevaardigden ook de aanwezige partijleden stemmen over zaken, dan vertegenwoordigen de stemmen van de afgevaardigden en de leden van het partijbestuur 75% van de uitslag en de stemmen van de overige aanwezige partijleden 25% van de uitslag. Een afgevaardigde kan niet tegelijk een stem uitbrengen als afgevaardigde en als lid.

Amendementen

9. Zoetermeer

Schrappen: Artikel 5. lid 14.

Toelichting: Bij congressen kunnen leden stemmen terwijl ze ook via de afdelingen vertegenwoordigd worden. Dat is nu op proef gedaan. Voorstel is om die situatie op proef te laten voortbestaan en eerst de evaluatie van de proef af te wachten, voor het in de statuten verankerd wordt. Heeft het ons gebracht wat we ervan verwachtten (betere besluitvorming, grotere betrokkenheid)?

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement berust op een misverstand. Het toekennen van stemrecht aan de aanwezige leden die geen afgevaardigde zijn bij inhoudelijke onderwerpen is geregeld in de huidige statuten. Wel is afgesproken om na enige jaren, en dat gebeurt in 2012, de veranderingen in de ledendemocratie te

evalueren. Dit toekennen van stemrecht in het congres aan aanwezige leden is zo'n verandering die geëvalueerd wordt. Als daartoe aanleiding is, zullen aan het volgende congres voorstellen worden gedaan en is de gelegenheid om deze discussie in samenhang te voeren.

15. Het partijbestuur kan anderen uitnodigen om het congres bij te wonen. Het presidium kan anderen dan die mogen deelnemen aan de beraadslaging het woord verlenen.

Overige bepalingen

16. Het congres is openbaar, tenzij het besluit om een deel van de agenda besloten te behandelen. Een dergelijke beslissing wordt genomen door de afgevaardigden als bedoeld in lid 10 en de leden van het partijbestuur.
17. In de reglementen worden regels gegeven ten aanzien van de voorbereiding en het verloop van het congres. Daarvan kan worden afgeweken, indien het congres een spoedeisend karakter heeft. Het partijbestuur voorziet in afwijkingen in de voorbereiding en het verloop, na overleg met het presidium, en maakt die bekend aan de leden van de partij.
18. Het presidium kan voorafgaand aan het congres vergaderingen beleggen waarbij bespreking van de voorstellen bij bepaalde agendapunten kan plaatsvinden. Indien bij dergelijke vergaderingen in ieder geval de afgevaardigden van de afdelingen zijn uitgenodigd, is sprake van een voorbereidend congres. In dat geval kan door een dergelijke vergadering een afhandelingsvoorstel worden vastgesteld over de orde tijdens het congres van de in een dergelijke vergadering besproken onderwerpen. Een dergelijk voorstel kan door het congres worden gewijzigd.

Amendementen

10. Rotterdam, Amsterdam West, Amsterdam Zuid **Schrappen:** Artikel 5. lid 18

Toelichting: Het congres is het congres, en dat gaat over zijn eigen agenda en orde. Natuurlijk is het mogelijk om voorafgaand aan het congres bijeenkomsten te beleggen om het debat bijvoorbeeld over die agenda en die orde in goede banen te leiden en visies daarop op elkaar af te stemmen. Maar om daar dan onder omstandigheden de titel 'voorbereidend congres' aan te geven voert te ver, helemaal als het product daarvan (een afhandelingsvoorstel) toch weer door het congres gewijzigd kan worden. Kortom: hier wordt een nieuwe vorm van formele besluitvormings(voorbereiding) geïntroduceerd, die feitelijk niets toevoegt. En daarom is het beter dit lid in zijn geheel te schrappen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Op allerlei manieren is aan het partijbestuur duidelijk gemaakt dat de gang van zaken op het congres onbevredigend is. Er is bij complexe onderwerpen en onderwerpen van minder belang onvoldoende gelegenheid om de discussie te voeren. Dat vraagt om een betere voorbereiding en het partij-

bestuur meent dat een dergelijke voorbereiding niet alleen een zaak is van partijbestuur en presidium, maar dat ook de afgevaardigden een rol hebben bij het bespreken en beoordelen van voorstellen en het uitwisselen van argumenten om de discussie tijdens het congres te stroomlijnen. In het voorgestelde amendement worden dergelijke voorbereidende vergaderingen tandeloos gemaakt en zullen ze vrijblijvend en niet effectief zijn.

Artikel 6. De afdeling

Positionering en taak

1. Een afdeling omvat één of meer gemeenten. Een afdeling bestaat uit de leden van de partij die woonachtig zijn in die gemeente(n). Het partijbestuur kan toestaan dat in één gemeente twee of meer afdelingen gevestigd zijn en dat afdelingen in het buitenland zijn gevestigd.

Amendementen

11. Tilburg

Na: ‘..in die gemeente(n)...’ **toevoegen:** ‘en de leden die in een andere gemeente woonachtig zijn, maar met toestemming van het partijbestuur zijn toegevoegd.’

Toelichting: zie motivatie bij artikel 4 lid 4

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie de toelichting bij amendement 4.

2. Een afdeling heeft tot doel deel te nemen aan lokale politiek en om de plaats te zijn waar de tot de afdeling behorende leden hun ledenrechten kunnen uitoefenen, dan wel waar deze ondersteund worden.

De instelling en opheffing van een afdeling, en de toedeling van leden tot een afdeling

3. De oprichting en opheffing van een afdeling, alsmede de fusie van afdelingen tot één nieuwe afdeling behoeft de goedkeuring van het partijbestuur. Het betrokken gewestelijk bestuur wordt in de gelegenheid gesteld over een dergelijke beslissing advies uit te brengen aan het partijbestuur.
4. Een afdeling telt minstens 25 leden. Hiervan kan alleen worden afgeweken met toestemming van het partijbestuur, dat een dergelijke toestemming geeft voor hoogstens 4 jaar. Voor een nieuwe periode dient opnieuw een verzoek te worden ingediend bij het partijbestuur. Het betrokken gewestelijk bestuur wordt in de gelegenheid gesteld over een dergelijke beslissing advies uit te brengen aan het partijbestuur.
5. Indien een afdeling minder dan 25 leden telt, of als in een afdeling van minstens 25 leden de afdelingsvergadering het besluit neemt de afdeling op te heffen, of indien het bij een afdeling van minstens 25 leden duurzaam niet lukt om te voldoen aan de vereisten van statuten en reglementen, dan besluit het partijbestuur bij welke andere afdeling(en) de leden die het betreft worden ingedeeld, na het inwinnen van advies van het gewestelijk bestuur.

6. Leden die woonachtig zijn in het buitenland kunnen worden ingedeeld bij afdelingen die gevestigd zijn in het buitenland. Dergelijke afdelingen behoeven de goedkeuring van het partijbestuur dat tevens vaststelt welk gebied een dergelijke afdeling omvat.
7. Leden die niet kunnen worden ingedeeld bij een afdeling en leden die daartoe toestemming krijgen van het partijbestuur op basis van een schriftelijk gemotiveerd verzoek, worden aangemerkt als algemene leden. Zij hebben geen rechten in een afdeling en kunnen zich niet op die wijze laten vertegenwoordigen in een partijgeleding.

De organisatie van een afdeling

8. Het hoogste gezag in een afdeling ligt bij de afdelingsvergadering. Voor een afdelingsvergadering worden alle leden van de afdeling uitgenodigd. Een afdeling organiseert minstens twee maal per jaar een afdelingsvergadering.
9. Een afdeling wordt bestuurd door een bestuur waarvan alle leden telkens voor een periode van twee jaar worden gekozen uit de leden van de afdeling door de afdelingsvergadering. Het bestuur treedt in functie op de dag nadat de afdelingsvergadering de bestuursleden heeft gekozen.

Amendementen

12. Alkmaar

‘..door de afdelingsvergadering.’ **wijzigen in:** ‘In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin kan de afdelingsvergadering, met inachtneming van wat daarover in de reglementen is bepaald, besluiten de leden van het afdelingsbestuur voor een periode van hoogstens 4 jaar te kiezen, mits minstens tweejaarlijks verkiezingen voor leden van het bestuur worden gehouden. Leden van het afdelingsbestuur treden in functie op de dag nadat de afdelingsvergadering de bestuursleden heeft gekozen.’

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur meent dat ten aanzien van de zittingsduur van leden van een afdelingsbestuur of gewestelijk bestuur een heldere lijn gekozen moet worden. Dat voorkomt onduidelijkheid of willekeur. Bij het kiezen van een termijn moeten we rekening houden met het karakter van een vrijwilligersorganisatie, wat vooral betekent dat bij de deelname aan een bestuur de horizon van de verplichting die iemand op zich neemt, realistisch moet zijn. Hij kan vervolgens elke keer beslissen voor een periode bij te tekenen. Tegelijk dient de zittingsperiode van een bestuurslid te kloppen met de werkzaamheden die van hem of haar worden verwacht. Het partijbestuur meent dat de balans tussen deze twee invalshoeken gevonden wordt in een zittingsperiode van twee jaar. Essentieel hierbij is de duur van de voorbereiding van gemeenteraadsverkiezingen of verkiezingen van Provinciale Staten. Een bestuur heeft daar aaneengesloten anderhalf jaar bemoeienis mee, vanaf het moment

dat de voorbereidingen beginnen om de startafspraken voor te leggen aan de afdelingsvergadering of de gewestelijke vergadering tot het afsluiten van de campagne op de dag van de verkiezingen. Het is voor een goed verloop van deze werkzaamheden niet gewenst als een bestuur tussentijds sterk verandert qua samenstelling.

13. Smallerland

‘..twee jaar..’ wijzigen in ‘..vier jaar..’.

Toelichting: Twee jaar is te kort. Men is amper ingewerkt of de termijn zit er al weer op.

Bovendien is de praktijk, dat rondom de gemeenteraadsverkiezingen de samenstelling van het bestuur het sterkst wijzigt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 12.

14. Zwolle

Wijzigen lid 9 in: ‘9. Een afdeling wordt bestuurd door een bestuur waarvan alle leden telkens voor een periode van vier jaar worden gekozen uit de leden van de afdeling door de afdelingsvergadering. Verkiezingen van leden van het afdelingsbestuur vinden elke twee jaar plaats. Het bestuur treedt in functie op de dag nadat de afdelingsvergadering de bestuursleden heeft gekozen.’

Toelichting: Het is vanwege de continuïteit onwenselijk om elke twee jaar het bestuur van een afdeling of gewest te vernieuwen. Ook al kunnen leden zich natuurlijk herkiesbaar stellen loopt het bestuur dan wel het risico dat kennis en kunde wegstroomt. De getrapte constructie zoals die wordt gehanteerd voor het partijbestuur verdient ook voor de besturen van afdelingen en gewesten voorkeur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 12.

15. Tilburg

‘..twee jaar..’ wijzigen in ‘..een of twee jaar..’

Toelichting: Het is belangrijk de mogelijkheid open te houden bestuursleden ook voor een jaar te kunnen kiezen. In het oude statuut stond de tekst ‘minimaal 1 en maximaal 4 jaar’ als periode om als bestuurslid gekozen te worden. Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkeld: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed bestuurslid die zich een jaar in wil zetten.

Wij willen geen goede bestuursleden moeten weigeren, omdat ze zich niet gelijk voor twee jaar willen vastleggen en willen de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 12.

10. Leden van de gemeenteraadsfractie en leden van het college van burgemeester en wethouders mogen geen lid zijn van het afdelingsbestuur. Leden van de gemeenteraadsfractie en wethouders kunnen de vergaderingen van het bestuur bijwonen, met raadgevende stem.

11. Een afdeling kan door de afdelingsvergadering worden ingedeeld in onderafdelingen, indien een afdeling minstens twee gemeenten omvat of als de gemeente waarin de afdeling opereert is ingedeeld in stadsdelen waarvoor een vertegenwoordigend lichaam is ingesteld.

Overige bepalingen

12. Indien als gevolg van een gemeentelijke herindeling de afdelingen in de afzonderlijke gemeenten die samengaan moeten fuseren, dan vindt deze fusie niet later plaats dan nadat het besluit tot herindeling onherroepelijk is geworden.

13. Indien in een gemeente democratisch gelegitimeerde binnengemeentelijke overheden bestaan, kan het partijbestuur ermee instemmen dat de afdelingen worden georganiseerd voor het gebied van deze binnengemeentelijke overheden. Voor aangelegenheden die de gehele gemeente omvatten treedt dan de gemeenschappelijke vergadering van de leden van alle afdelingen in die gemeente op als bevoegde vergadering.

Artikel 7. Het gewest

Positionering en taak

1. Het gewest is de geleiding van de partij, waarin de afdelingen in één provincie deelnemen.

Amendementen

16. Rotterdam

‘Het gewest deelnemen.’ Wijzigen in: ‘Het gewest omvat één of meer provincies.’

Toelichting: De nu door het PB voorgestelde tekst veronderstelt dat een gewest bestaat bij de gratie van de afdelingen binnen het gewest, maar de feitelijke taken en werkzaamheden van een gewest houden natuurlijk verband met de bestuurlijke laag van de provincie. Daarom stelt dit amendement voor om dat centraal te stellen, waarbij de tekst op dezelfde wijze is opgezet als in artikel 6, dat de afdeling beschrijft. Deze nieuwe tekst geeft duidelijker aan dat het gewest een eigen geleiding is die zich richt op de provinciale politiek.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur heeft geen behoefte aan gewesten die meer dan één provincie omvatten. In de toelichting wordt er op gewezen dat een gewest een eigenstandige taak heeft, namelijk werkzaamheden rond de bestuurlijke laag provincie. Dat geldt overigens ook voor de bestuurlijke laag van de waterschappen. Dat neemt echter niet weg dat binnen de partijorganisatie, en dat wordt in het voorstel van het partijbestuur tot uitdrukking gebracht, een gewest de geleiding is van de partij waarin de afdelingen in één provincie deelnemen.

Het gewest ontleent zijn legitimatie niet aan directe deelname van de leden, maar via de afdelingen. De gewestelijke vergadering wordt gevormd door de afgevaardigden van de afdelingen. Via die getrapte wijze wordt de representativiteit geregeld.

2. Het gewest heeft als doel deel te nemen aan de provinciale politiek en het bestuur van de in die provincie gevestigde waterschappen, en om binnen de kaders die het partijbestuur geeft het functioneren van de partij als vereniging te ondersteunen.

De organisatie van een gewest

3. Het hoogste gezag van het gewest ligt bij de gewestelijke vergadering. Alle in het gewest woonachtige leden worden uitgenodigd voor een gewestelijke vergadering en mogen deelnemen aan de beraadslaging. De besluiten worden genomen door afgevaardigden van de afdelingen en de leden van het bestuur. Aan de afgevaardigden wordt een stemgewicht toegekend dat afhankelijk is van het aantal leden dat zij vertegenwoordigen. Afgevaardigden nemen deel zonder een gebonden stemopdracht.

Amendementen

17. Amsterdam Zuid, Amsterdam Noord, Amsterdam West

Na artikel 7 lid 3 toevoegen lid 4: '4. Behalve de afgevaardigden als bedoeld in lid 3 stemmen ook de overige aanwezige partijleden over de moties en voorstellen. Daarbij vertegenwoordigen de stemmen van de afgevaardigden 75% van de uitslag en de stemmen van de overige aanwezige partijleden 25% van de uitslag. Een afgevaardigde kan niet tegelijk een stem uitbrengen als afgevaardigde en als lid.'

Toelichting: De leden kunnen een kwart van de stemmen uitbrengen bij congres en politieke ledenraad. Er is geen reden dit bij het gewest anders te doen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De strekking van het ingediende amendement vormt onderdeel van de evaluatie van de ledendemocratie die in 2012 zal plaatsvinden. Daarom wijst het partijbestuur het amendement voor nu af. Het partijbestuur zal er zorg voor dragen dat de argumentatie – zoals verwoord in de toelichting – bij de Commissie Evaluatie Ledendemocratie onder de aandacht gebracht wordt.

4. De gewestelijke vergadering kan besluiten om regio's in te stellen.
5. Het gewest wordt bestuurd door een bestuur waarvan de leden telkens voor een periode van twee jaar worden gekozen uit de leden die woonachtig zijn in het gewest. Het bestuur treedt in functie op de dag nadat de gewestelijke vergadering

de bestuursleden heeft gekozen. Leden van het bestuur kunnen geen afgevaardigde zijn naar de gewestelijke vergadering.

Amendementen

18. Alkmaar, Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid

'Het bestuur.....heeft gekozen.' **Wijzigen in:** 'In afwijking van het bepaalde in de eerste volzin kan de gewestelijke vergadering, met inachtneming van wat daarover in de reglementen is bepaald, besluiten de leden van het gewestelijk bestuur voor een periode van hoogstens 4 jaar te kiezen, mits minstens tweejaarlijks verkiezingen voor leden van het bestuur worden gehouden. Leden van het gewestelijk bestuur treden in functie op de dag nadat de gewestelijke vergadering de bestuursleden heeft gekozen.'

Toelichting: Het gewestelijk bestuur van Noord-Holland heeft slechte ervaringen met de situatie waarin een groot deel van het gewestelijk bestuur op hetzelfde moment werd vervangen. Ter wille van de continuïteit van bestuur verdient het aanbeveling te kunnen werken met een rooster van aftreden, waarbij in beginsel elke twee jaar ongeveer de helft van de leden van het gewestelijk bestuur aftreedt. De in een amendement op artikel 3.5.4 van de reglementen voorgestelde regeling maakt dat mogelijk. In de formulering daarvan en van dit amendement is aansluiting gezocht bij de dienovereenkomstige bepalingen die voorgesteld worden voor het partijbestuur. Om te voorkomen dat door het aannemen van het amendement op artikel 3.5.4 van de reglementen strijd ontstaat met artikel 7.4 van de statuten, is de hier voorgestelde wijziging noodzakelijk. Bij het formuleren daarvan hebben de indieners ervoor gekozen de mogelijkheid van een afwijkende zittingsduur voor leden van het gewestelijk bestuur in de statuten niet te beperken tot 4 jaar, maar is gekozen voor "hoogstens 4 jaar". Dit maakt het mogelijk in de toekomst, na evaluatie van de uitzonderingsbepaling, de regeling voor de zittingsduur van gewestbestuurders aan te passen zonder dat een nieuwe wijziging van de statuten noodzakelijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij 12 e.v.

19. Zwolle

'..twee jaar..' wijzigen in '..vier jaar..' en na: '...in het gewest...' **Toevoegen:** 'Verkiezingen van leden van het gewestelijk bestuur vinden elke twee jaar plaats.'

Toelichting: Het is vanwege de continuïteit onwenselijk om elke twee jaar het bestuur van een afdeling of gewest te vernieuwen. Ook al kunnen leden zich natuurlijk herkiesbaar stellen loopt het bestuur dan wel het risico dat kennis en kunde

wegstroomt. De getrapte constructie zoals die wordt gehanteerd voor het partijbestuur verdient ook voor de besturen van afdelingen en gewesten voorkeur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij 12 e.v.

6. Leden van de provinciale Statenfractie, leden van het college van Gedeputeerde Staten en leden van de fractie in het waterschapsbestuur mogen geen lid zijn van het gewestelijk bestuur of afgevaardigde zijn. Zij kunnen deelnemen aan de vergaderingen van het gewestelijk bestuur en aan de gewestelijke vergadering met raadgevende stem.

Artikel 8. De Politieke Ledenraad

Positionering en taak

- i. De Politieke Ledenraad adviseert, naast het congres, het partijbestuur, de politiek leider, de fracties in Tweede Kamer en Eerste Kamer en de delegatie van de partij in het Europees Parlement gevraagd en ongevraagd met betrekking tot de uitvoering van de programma's en de politieke koers.

Amendementen

20. Den Haag

'..naast..' **wijzigen in** '..in aanvulling op besluiten van..'

Toelichting: Het moet ook in deze passage duidelijk zijn dat het congres het hoogste orgaan van de partij is.

PREADVIES: zie PB amendement

21. PB-amendement

Het amendement heeft de bedoeling om vast te leggen dat adviezen van de Politieke Ledenraad een aanvulling moeten zijn op uitspraken van het congres. Dit miskent dat de actualiteit kan vergen dat over zaken gesproken wordt waarover het congres geen uitspraak heeft gedaan of waarbij het congres binnen een geheel andere context tot een uitspraak is gekomen. Bovendien zal er verschil van mening kunnen ontstaan of de Politieke Ledenraad al dan niet "bevoegd" is een bepaald advies te geven.

Het partijbestuur meent dat dit amendement mogelijk is ingegeven door de dubbelzinnige passage in het voorstel ("naast het congres"). Die is bedoeld om aan te geven dat uiteraard ook het congres over allerlei zaken een advies kan geven aan bijvoorbeeld de Tweede Kamerfractie.

Om misverstanden te voorkomen, stelt het partijbestuur voor de betreffende passage **te schrappen**: Artikel 8, lid 1 van de statuten **wijzigen in**: '1. De Politieke Ledenraad adviseert het partijbestuur, de politiek leider, de fracties in Tweede Kamer en Eerste Kamer en de delegatie van de partij in het Europees Parlement gevraagd en ongevraagd met

betrekking tot de uitvoering van de programma's en de politieke koers.'

Het uitschrijven van een Politieke Ledenraad en de agenda

2. Het partijbestuur bepaalt de datum en de plaats waar de Politieke Ledenraad wordt gehouden. Tevens bepaalt het partijbestuur welke onderwerpen het wil agenderen.
3. Op verzoek van afdelingen die samen minstens 10% van de leden tellen of op verzoek van minstens 5 gewesten, wordt een agendapunt opgevoerd op een eerstvolgende Politieke Ledenraad, maar als de behandeling van dat onderwerp dat vergt wordt een Politieke Ledenraad bijeengeroepen.
4. Op verzoek van de Tweede Kamerfractie, de Eerste Kamerfractie of de delegatie in het Europees Parlement wordt een agendapunt opgevoerd op een eerstvolgende Politieke Ledenraad en als de behandeling van dat onderwerp dat vergt wordt een Politieke Ledenraad bijeengeroepen.
5. De Politieke Ledenraad stelt de agenda vast, op voorstel van het presidium. Het presidium doet zijn voorstel over de agenda na overleg met het partijbestuur op grond van het bepaalde in lid 2 en met inachtneming van opgevoerde onderwerpen op grond van de leden 3 en 4. Indien een Politieke Ledenraad bijeen wordt geroepen op basis van de leden 3 of 4, wordt in elk geval het onderwerp geagendeerd op grond waarvan dit verzoek is gedaan.
6. Het presidium leidt de vergadering en bewaakt de agenda en de afhandeling.
Het presidium kan voorafgaande aan de Politieke Ledenraad of bij de behandeling van agendapunten een afhandelingsvoorstel doen.
7. Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of door (de afgevaardigden van) de afdelingen en de gewesten, alsmede de (afgevaardigden van de) Jonge Socialisten, de neveninstellingen en de door het partijbestuur erkende platforms en netwerken, zoals bepaald in lid 12.
8. Vergaderingen van de Politieke Ledenraad zijn openbaar, tenzij de vergadering besluit om een deel van de agenda besloten te behandelen.

De deelname aan de Politieke Ledenraad

9. Alle leden hebben toegang tot de Politieke Ledenraad en kunnen deelnemen aan de beraadslaging en stemmingen.
10. Aan de vergaderingen nemen in ieder geval afgevaardigden deel van de gewesten en van grote afdelingen of regionaal gebundelde afdelingen. Deze afgevaardigden nemen deel zonder een gebonden stemopdracht. Na afloop van een vergadering van de Politieke Ledenraad legt een afgevaardigde verantwoording af aan de geleding die hij vertegenwoordigde met betrekking tot het verloop van de vergadering en zijn stemgedrag.
11. Behalve de afgevaardigden als bedoeld in lid 10 stemmen ook de overige aanwezige partijleden over de moties en voorstellen. Daarbij vertegenwoordigen de stemmen van de afgevaardigden 75% van de uitslag en de stemmen van de overige aanwezige partijleden 25% van de uitslag. Een afgevaardigde kan niet tegelijk een stem uitbrengen als afgevaardigde en als lid.

Amendementen

22. Zoetermeer

Schrappen: Lid 11

Toelichting: Bij congressen kunnen leden stemmen terwijl ze ook via de afdelingen vertegenwoordigd worden. Dat is nu op proef gedaan. Voorstel is om die situatie op proef te laten voortbestaan en eerst de evaluatie van de proef af te wachten, voor het in de statuten verankerd wordt. Heeft het ons gebracht wat we ervan verwachtten (betere besluitvorming, grotere betrokkenheid)?

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie amendement 9.

12. Afgevaardigden van de Jonge Socialisten, neveninstellingen waarvan de statuten zijn goedgekeurd door het partijbestuur en door het partijbestuur erkende platforms en netwerken in de partij worden uitgenodigd voor de Politieke Ledenraad en hebben het recht om deel te nemen aan de beraadslagingen. Zij hebben het recht om voorstellen, amendementen en moties in te dienen op gelijke voet als de afgevaardigden als bedoeld in lid 10. Indien de hier bedoelde afgevaardigden lid zijn van de partij, dan kunnen zij deelnemen aan stemmen op grond van lid 9.
13. Het partijbestuur kan anderen uitnodigen om de Politieke Ledenraad bij te wonen. Het presidium kan anderen dan die mogen deelnemen aan de beraadslaging het woord verlenen.
14. Voor vergaderingen van de Politieke Ledenraad worden de leden van de fracties in Tweede Kamer en Eerste Kamer en van de delegatie in het Europees Parlement en bewindspersonen die lid zijn van de partij, uitgenodigd. Zij nemen evenals de leden van het partijbestuur deel aan de vergadering met raadgevende stem.

Artikel 9. De Verenigingsraad

Positionering en taak

1. De Verenigingsraad heeft tot taak beslissingen te nemen over in de reglementen omschreven organisatorische en financiële aangelegenheden van de vereniging en om over andere organisatorische en financiële kwesties gevraagd en ongevraagd advies te geven aan het partijbestuur.

Het uitschrijven van een vergadering van de Verenigingsraad en de agenda

2. Het partijbestuur bepaalt de datum en de plaats waar een vergadering van de Verenigingsraad wordt gehouden. Tevens bepaalt het partijbestuur welke onderwerpen het wil agenderen.
3. Op verzoek van afdelingen die samen minstens 10% van de leden tellen of door minstens 5 gewesten, wordt een agendapunt opgevoerd op een eerstvolgende vergadering van de Verenigingsraad, maar als de behandeling van dat onderwerp dat vergt wordt de Verenigingsraad bijeengeroepen.
4. De Verenigingsraad stelt de agenda vast, op voorstel van het presidium. Het presidium doet zijn voorstel over de agenda na overleg met het partijbestuur op grond van het bepaalde in lid 2 en met in acht nemen van lid 3. Indien een vergadering

van de Verenigingsraad bijeen wordt geroepen op basis van lid 3, wordt in elk geval het onderwerp geagendeerd op grond waarvan dit verzoek is gedaan.

5. Het presidium leidt de vergadering en bewaakt de agenda en de afhandeling. Het presidium kan voorafgaande aan een vergadering van de Verenigingsraad of bij de behandeling van agendapunten een afhandelingsvoorstel doen.
6. Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of door (de afgevaardigden van) de in de Verenigingsraad vertegenwoordigde afdelingen of regionaal gebundelde afdelingen en de gewesten.
7. De vergaderingen van de Verenigingsraad zijn besloten. De besluiten worden openbaar gemaakt, tenzij de vergadering of het partijbestuur besluit tot vertrouwelijkheid.

De deelname aan de Verenigingsraad

8. De Verenigingsraad bestaat uit afgevaardigden van de gewesten en van grote afdelingen of regionaal gebundelde afdelingen. Deze afgevaardigden worden uit en door de besturen aangewezen en nemen deel aan de vergadering zonder een gebonden stemopdracht. Na afloop van een vergadering van de Adviesraad Verenigingsaangelegenheden legt een afgevaardigde verantwoording af aan de geleding die hij vertegenwoordigde met betrekking tot het verloop van de vergadering en zijn stemgedrag.
9. De leden van het partijbestuur nemen deel aan de vergadering met raadgevende stem.
10. De vergadering kan ermee instemmen dat anderen dan de afgevaardigden de vergadering bijwonen en dat aan hen het woord wordt verleend.

Artikel 10. Het partijbestuur

Positionering en taak

1. Het partijbestuur is belast met het bestuur van de partij, het beheer van de partijorganisatie en het uitvoeren van alle overige taken en bevoegdheden die aan het partijbestuur zijn toegewezen en is daarover verantwoording schuldig aan het congres en de Verenigingsraad.
2. Het partijbestuur vertegenwoordigt de partij in en buiten rechte. Naast de algemene bepalingen die gelden volgens het Burgerlijk Wetboek wordt de partij vertegenwoordigd door de voorzitter of door de penningmeester. Bij afwezigheid wordt de voorzitter vervangen door de vicevoorzitter. Het partijbestuur of de voorzitter kan voor daarbij aangegeven doeleinden een of meer van zijn leden, van de geledingen of van de medewerkers van de partij machtigen.
3. Het partijbestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen, het sluiten van overeenkomsten waarbij de partij zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een derde verbindt.

De samenstelling van het partijbestuur

4. De leden van het partijbestuur worden gekozen door het congres.
5. De leden van het partijbestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door het congres als lid van het partijbestuur worden ontslagen.

6. De leden van de fracties in de Eerste en Tweede Kamer en leden van de delegatie in het Europees Parlement, alsmede leden van de partij die deelnemen aan het kabinet mogen geen lid zijn van het partijbestuur.

Amendementen

23. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Noord, Amsterdam West

Na: '...van het partijbestuur.' Toevoegen:

'Personen van wie hun feitelijke (in)directe werkzaamheden of nevenfuncties in strijd zijn met de het belang van partij of een risico vormen voor het onafhankelijk functioneren, kunnen tevens geen lid worden van het partijbestuur. Voor specifieke situaties kan bij uitzondering hiervoor ontheffing worden verleend, waarbij schriftelijk is vastgelegd dat het onderhavige lid zich bij de voorbereiding en besluitvorming op dat specifieke terrein zich zal onthouden.'

Toelichting: Bij de toelichting op de statuten (blz. 20) staat 'Democratie vergt een goede balans tussen macht en tegenmacht en het zoveel mogelijk voorkomen dat belangen en posities conflicteren'. Dit geeft aanleiding te pleiten voor een uitbreiding van artikel 10 lid 6 waarin onverenigbare functies worden genoemd. De uitbreiding betreft lobbyisten met het doel om een te innige verstrengeling tussen het publieke- en private domein te voorkomen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De voorgestelde bepaling in het amendement om ervoor te zorgen dat bepaalde partijenoten niet gekozen kunnen worden in het partijbestuur biedt onvoldoende houvast. De vraag is zelfs, als het gaat om ernstige zaken, of zo iemand wel lid kan zijn van de partij. Maar als iemand lid is en kan zijn van de partij, dan dienen zeer zwaarwegende redenen aanwezig te zijn om de ledenrechten van betrokkene te beperken. Dat neemt niet weg dat het congres, bij de keuze van leden van het partijbestuur, kan meewegen of de werkzaamheden of (neven)functies van een kandidaat belemmerend kunnen zijn voor een goed functioneren. Dat is een politiek oordeel, dat niet thuis hoort in de reglementen.

7. De leden van het partijbestuur worden gekozen voor een periode van 4 jaar. Verkiezingen van leden van het partijbestuur vinden elke twee jaar plaats.
8. Leden van het partijbestuur die een volle periode van vier jaar zitting hebben gehad, zijn hoogstens eenmaal aansluitend herkiesbaar in de positie die ze in het partijbestuur hebben bekleed. Na die periode zijn de leden van het partijbestuur wel herkiesbaar in een andere, al dan niet rechtstreeks gekozen, functie.
9. Leden van het partijbestuur treden in functie op de dag nadat het congres de bestuursleden heeft gekozen.

Overige bepalingen

10. Leden van het partijbestuur mogen geen afgevaardigde zijn naar het congres of lid zijn van de
- Politieke Ledenraad of de Verenigingsraad, het presidium of de beroepscommissie.
11. De politiek leider, de voorzitters van de fracties in de Tweede en Eerste Kamer en de voorzitter van de delegatie in het Europees Parlement wonen de vergaderingen van het partijbestuur bij met raadgevende stem.
12. De directeur van de Wiardi Beckman Stichting, de voorzitter van het Centrum voor Lokaal Bestuur en een vaste vertegenwoordiger van het landelijk bestuur van de Jonge Socialisten kunnen de vergaderingen van het partijbestuur bijwonen met raadgevende stem, mits zij partijlid zijn.
13. Het partijbestuur kan anderen uitnodigen om aan de vergadering of onderdelen daarvan deel te nemen, met raadgevende stem, of om die bij te wonen.
14. De vergaderingen van het partijbestuur zijn besloten. De agenda en de besluiten worden openbaar gemaakt, tenzij het partijbestuur besluit tot vertrouwelijkheid.

Artikel 11. Het presidium

1. Het presidium heeft tot taak de vergaderingen van het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad te leiden en om een goed verloop van deze vergaderingen te bewerkstelligen, zowel tijdens de vergadering als in de voorbereiding daarvan.
2. De leden van het presidium worden gekozen door het congres voor een periode van 4 jaar. Verkiezing van leden van het presidium vindt elke twee jaar plaats, waarbij telkens een deel van de leden aftredend is.
3. De leden van het presidium kunnen aansluitend op de vervulling een volle periode van 4 jaar eenmaal worden herkozen.
4. Leden van het presidium treden in functie op de dag nadat het congres de leden heeft gekozen.
5. Leden van het presidium mogen geen lid zijn van het partijbestuur of afgevaardigde zijn naar het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad, danwel lid zijn van de fractie in de Tweede of Eerste Kamer, of van de delegatie in het Europees Parlement.

Artikel 12. De beroepscommissie

1. De beroepscommissie doet bindende uitspraken in beroep in geval van roeyment, alsmede in die gevallen waarvan de beslissing in beroep door de statuten of de reglementen aan haar is opgedragen. Bij elke uitspraak wordt gemotiveerd op welke gronden deze tot stand is gekomen. De beroepscommissie doet uitspraak over de voorgelegde kwestie en kan daarbij een uitspraak doen over de procedure die gevolgd is.
2. De leden van de beroepscommissie worden gekozen door het congres.
3. De leden van de beroepscommissie worden gekozen voor een periode van 4 jaar. Verkiezingen van leden van de beroepscommissie vinden elke twee jaar plaats, waarbij telkens een deel van de leden aftredend is. Het partijbestuur kan een aanbeveling doen.
4. Herververkiezing van leden is één keer mogelijk als zij een volle periode van vier jaar hebben bekleed.
5. Leden van de beroepscommissie treden in functie op de dag

nadat het congres de leden heeft gekozen.

6. Een lid van de beroepscommissie kan geen lid zijn van het partijbestuur of een dienstbetrekking vervullen bij de partij of een daaraan verbonden rechtspersoon. Een lid van de beroepscommissie neemt niet deel aan de behandeling van een aangelegenheid, indien dat lid betrokkenheid heeft bij een geleding van de partij die in die aangelegenheid betrokken is, of van wie op andere wijze de schijn bestaat van partijdigheid in die aangelegenheid, dit ter beoordeling van de beroepscommissie.

Artikel 13. De politiek leider

1. De politiek leider van de partij is eerstverantwoordelijk voor het dagelijkse politieke handelen in de landelijke politiek, voor de uitvoering van het programma voor de Tweede Kamerverkiezingen en de politieke koers van de partij. Daarover legt hij verantwoording af aan het congres, de Politieke Ledenraad en het partijbestuur.

Amendementen

24. Kampen, Hof Van Twente

Toevoegen lid 3: '3. Indien de politiek leider wegvalt of er is een onverenigbaarheid ontstaat tussen de rol van politiek leider en zijn functie, dan zal het partijbestuur zo snel mogelijk een nieuw politiek leider aan het congres voordragen.'

Toelichting: Artikel 13, lid 1 en 2 geven nog geen antwoord op de situatie als er een vacuum ten aanzien van de politiek leider ontstaat. De toevoeging voorziet hierin.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het terugtreden of wegvallen van de politiek leider gebeurt in zeer uiteenlopende situaties, op een onbekend tijdstip en in een onvoorspelbare context. Dat is de reden dat het partijbestuur het niet verstandig oordeelt regels te stellen hoe dan opgetreden moet worden. Uiteraard bevatten de statuten een algemene bepaling (artikel 23, lid 1) dat het partijbestuur in onvoorziene situaties regels kan stellen. Er is geen noodzaak deze bepaling op deze of een andere plaats in andere bewoordingen te herhalen.

2. Politiek leider is degene die lijsttrekker is bij de verkiezingen voor de Tweede Kamer. Hij kan de functie uitsluitend bekleden als (beoogd) voorzitter van de Tweede Kamerfractie of minister in een kabinet.

Amendementen

25. Zoetermeer

'...minister..' wijzigen in '..minister-president..'

Toelichting: Een minister in een kabinet heeft niet de positie om ook politiek leider te zijn. Dat is wel het geval bij een minister-president.

PREADVIES: AFWIJZEN

Ook de minister-president is, zoals de naam al zegt, een minister. Het amendement van Zoetermeer suggereert dat dit niet het geval is.

Hoofdstuk 4. Overige bepalingen

Artikel 14. Vertegenwoordigers en bestuurders in het publieke domein

1. De leden gekozen tot lid van de Tweede Kamer op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de Tweede Kamerfractie van de partij.
2. De leden gekozen tot lid van de Eerste Kamer op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de Eerste Kamerfractie van de partij.
3. De leden gekozen tot lid van het Europees Parlement op de lijst van de Partij van de Arbeid, maken deel uit van de fractie Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement en worden gemeenschappelijk aangeduid als de delegatie in het Europees Parlement.
4. De leden gekozen tot lid van de gemeenteraad op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de gemeenteraadsfractie van de partij. Indien de afdelingsvergadering daartoe heeft besloten, vormen de gemeenteraadsleden van de partij één fractie met leden van één of meer andere partijen.
5. De leden gekozen tot lid van Provinciale Staten op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de Statenfractie van de partij. Indien de gewestelijke vergadering daartoe heeft besloten, vormen de Statenleden van de partij één fractie met leden van één of meer andere partijen.
6. De leden gekozen tot lid van een waterschapsbestuur op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de waterschapsfractie van de partij. Indien de gewestelijke vergadering daartoe heeft besloten, vormen de leden van de partij in het waterschapsbestuur één fractie met leden van één of meer andere partijen.
7. De leden gekozen tot lid van elk ander vertegenwoordigend college op een lijst onder de naam Partij van de Arbeid, vormen de fractie van de partij in dat college. Indien de bevoegde vergadering daartoe heeft besloten, vormen de leden van de partij van deze fractie één fractie met leden van één of meer andere partijen.
8. De in de leden 1, 2 en 3 bedoelde vertegenwoordigers leggen schriftelijk verantwoording af aan het congres en aan de Politieke Ledenraad. De vertegenwoordigers die bedoeld zijn in de leden 4 tot en met 7 leggen schriftelijk verantwoording af aan de vergadering die hen op de kandidatenlijst heeft geplaatst via welke zij verkozen zijn.
9. Bestuurders die benoemd zijn door één van de vertegenwoordigende colleges die bedoeld zijn in de leden 4 tot en met 7, dan wel daarvan het vertrouwen genieten, en lid zijn van de partij worden aangemerkt als leden van de partij die indirect op grond van hun lidmaatschap van de partij een functie bekleden in het publieke domein.
10. Van alle leden van de partij die direct op grond van hun lidmaatschap een functie bekleden in het publieke domein wordt verwacht dat zij zich inzetten voor het bevorderen van

de verwezenlijking van het doel van de partij in de onderscheiden vertegenwoordigende lichamen en dat zij daarvan verantwoording afleggen aan de partij, met inachtneming van hun staatsrechtelijke positie. Van alle leden van de partij die indirect op grond van hun lidmaatschap een functie bekleden in het publieke domein wordt verwacht dat zij zich inzetten voor het bevorderen van de verwezenlijking van het doel van de partij in de functie die zij bekleden, met inachtneming van hun staatsrechtelijke positie.

Artikel 15. De geldmiddelen van de partij

1. De leden zijn verplicht contributies te betalen overeenkomstig de reglementen.
2. De geldmiddelen van de partij bestaan uit:
 - a. de contributies vanwege het partijlidmaatschap, alsmede aanvullende en specifieke contributies die verbonden zijn aan het bekleden van een functie in het openbaar bestuur die direct of indirect voortvloeit uit het lidmaatschap van de partij;
 - b. donaties en schenkingen van natuurlijke personen;
 - c. erfstellingen en legaten; d.renten van beleggingen; e. andere inkomsten.
3. Afhankelijk van de hoogte van de in lid 2, sub b bedoelde donaties en schenkingen kan het partijbestuur gehouden zijn aan publicatie van de naam van de donateur of schenker.
4. Het partijbestuur stelt met instemming van de Verenigingsraad het aandeel van de contributie vast dat ter beschikking van de afdelingen en gewesten komt.
5. Het toezicht en de controle op de administratie worden uitgeoefend door het partijbestuur. De jaarcijfers worden ter controle voorgelegd aan de accountant. De jaarcijfers worden vastgesteld door het partijbestuur en goedgekeurd door de Verenigingsraad.

Artikel 16. Bemiddeling en toezicht

1. Indien een geleding of lid van de partij handelt of dreigt te handelen in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij, dan wel de partij op onredelijke wijze benadeelt of dreigt te benadelen, is het partijbestuur bevoegd voor zover nodig maatregelen te nemen zoals besluiten van partijgeledingen buiten werking te stellen, aanwijzingen te geven, beperkingen aan te brengen in de uitoefening van rechten en functies. De reglementen geven nadere regels omtrent de uitoefening van deze bevoegdheid.
2. Indien een geleding of lid van de partij handelt of dreigt te handelen in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de partij, dan wel de partij op onredelijke wijze benadeelt of dreigt te benadelen, is het partijbestuur bevoegd informatie in te winnen en stappen te zetten om te bemiddelen. Deze taak kan worden opgedragen aan een lid van het partijbestuur of aan anderen die namens het partijbestuur optreden. Een en ander laat onverlet dat het partijbestuur kan besluiten maatregelen te nemen als bedoeld in lid 1, ten tijde dat informatie wordt ingewonnen en een poging tot bemiddeling wordt gedaan.

Artikel 17. Integriteit

1. Voor leden van de partij geldt een erecode ten aanzien van hun optreden in het publieke domein. Aan leden die kandidaat zijn voor een vertegenwoordigende functie wordt in het kader van de bereidverklaring een document ter ondertekening voorgelegd dat gebaseerd is op deze erecode.
2. Er is een Commissie Integriteit die belast is met het, op verzoek van het partijbestuur, of van een betrokkene en partijgeledingen die bij een kwestie betrokken zijn, uitspreken van een oordeel over feitelijke kwesties met betrekking tot integriteit. De commissie kan gevraagd en ongevraagd het partijbestuur adviseren over integriteit.
3. De leden van de Commissie Integriteit worden benoemd en ontslagen door het partijbestuur.

Een lid van de Commissie Integriteit kan geen lid zijn van het partijbestuur of een dienstbetrekking vervullen bij de partij. Een lid van de Commissie Integriteit neemt niet deel aan de behandeling van een aangelegenheid, indien dat lid betrokkenheid heeft bij een geleding van de partij die in die aangelegenheid betrokken is, of van wie op andere wijze de schijn kan bestaan van partijdigheid in die aangelegenheid, dit ter beoordeling van de Commissie Integriteit.

Artikel 18. Besluitvorming in de partij

1. Besluiten worden genomen door de bevoegde vergadering. Besluiten kunnen alleen worden genomen door de deelnemers aan de vergadering. Over de wijze van besluitvorming voorzien de reglementen.
2. Als daartoe redenen aanwezig zijn, kan het bestuur dat verantwoording verschuldigd is aan de bevoegde vergadering een voorlopige voorziening treffen inzake een kwestie die aan de bevoegde vergadering is. Het bestuur legt daarover verantwoording af aan de bevoegde vergadering.
3. De bevoegde vergadering of het bestuur dat daaraan verantwoording schuldig is, kan besluiten een beslissing te laten nemen via een ledenraadpleging onder de leden die in of door de bevoegde vergadering worden gerepresenteerd. Bij een ledenraadpleging over de vervulling van een positie is de uitkomst een gekwalificeerde voordracht aan de bevoegde vergadering die een definitieve beslissing neemt. Over het houden van een ledenraadpleging gelden de bepalingen in de reglementen.

Artikel 19. Geestverwante organisaties en werkverbanden binnen de partij

1. De Jonge Socialisten in de Partij van de Arbeid (JS) zijn de dragers van het politieke jongerenwerk in de partij.
2. De Wiardi Beckman Stichting (WBS) is het wetenschappelijk bureau dat met de Partij van de Arbeid verbonden is.
3. Het Centrum voor Lokaal Bestuur is de vereniging van leden van de Partij van de Arbeid die in het lokale, provinciale en waterschapsbestuur en daaraan gerelateerde bestuurslichamen direct of indirect op grond van hun lidmaatschap van de partij een functie bekleden. Ook leden die dergelijke functies bekleed hebben, kunnen lid worden van het Centrum voor Lokaal Bestuur.
4. De Evert Vermeer Stichting is de met de partij verbonden organisatie die zich inspant ten aanzien van internationale samenwerking en die ernaar streeft dat de stem van de men-

sen uit ontwikkelingslanden doordringt in de Nederlandse en Europese politiek.

5. De Alfred Mozer Stichting is de met de partij verbonden organisatie die zich inspant om contacten te leggen en te onderhouden met sociaaldemocraten in Centraal en Oost-Europa.
6. De geestverwante organisaties zoals genoemd in lid 1 tot en met 5 dienen hun statuten en reglementen, alsmede wijzigingen daarin te laten goedkeuren door het partijbestuur.
7. Platforms en netwerken in de partij die op grond van statuten en reglementen van de partij rechten kunnen doen gelden bij beraadslagingen of besluitvorming binnen de partij, dienen door het partijbestuur erkend te worden. Over een dergelijke erkenning door het partijbestuur adviseert de Verenigingsraad en deze erkenning is voor een bepaalde tijd die hoogstens 4 jaar bedraagt. Voor een nieuwe periode is een nieuw besluit van het partijbestuur nodig. De erkenning van dergelijke werkverbanden binnen de partij wordt door het partijbestuur aan de leden bekend gemaakt. Bij de erkenning worden afspraken gemaakt over de toegankelijkheid voor leden van de partij en het functioneren en naar buiten treden van het werkverband. Reglementen van een werkverband, inclusief de wijzigingen daarin, behoeven de goedkeuring van het partijbestuur.

Artikel 20. Samenwerking in de Europese Unie

1. De partij neemt deel aan de politiek in de Europese Unie via het lidmaatschap van de Partij van Europese Sociaaldemocraten.
2. De bepalingen bij het verkiezen van leden van de partij in het Europees Parlement stemmen zo goed mogelijk overeen met de verkiezing van leden van de Tweede Kamer, met dien verstande dat de leden van de partij die verkozen zijn in het Europees Parlement daarin de delegatie van de partij vormen in de fractie Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten.

Hoofdstuk 5. Slot- en overgangsbepalingen

Artikel 21. Uitwerking in reglementen

1. Bij reglement worden nadere regels gesteld over de organisatie en financiën van de partij en de wijze waarop de kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen en daarmee samenhangende aangelegenheden wordt georganiseerd.
2. De reglementen en wijzigingen daarin worden vastgesteld door het congres. Dit gebeurt bij meerderheid van stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen niet worden meegeteld bij het bepalen van de uitslag.
3. De reglementen mogen niet in strijd zijn met het bepaalde in de statuten. Indien de bepalingen in de statuten en de reglementen onderling tegenstrijdig zijn bij de toepassing, dan gaan de bepalingen uit de statuten voor.
4. De reglementen voor de partij en wijzigingen daarin treden in werking 30 dagen nadat deze door het congres zijn aangenomen, tenzij bij de vaststelling door het congres anders is bepaald.
5. Het is aan partijgeledingen niet toegestaan regels te stellen die in strijd zijn met de statuten en reglementen van de partij.

Artikel 22. Wijziging van de statuten

1. De statuten en wijzigingen daarin worden vastgesteld door het congres. Dit gebeurt bij meerderheid van stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen niet worden meegeteld bij het bepalen van de uitslag.
2. De statuten treden in werking zodra deze zijn neergelegd in een notariële akte. Een wijziging van de statuten treedt niet in werking voordat deze is neergelegd in een notariële akte. Tot het verlijden van deze notariële akte is ieder lid van het partijbestuur bevoegd.

Artikel 23. Slotbepalingen

1. Het partijbestuur is bevoegd in elk onvoorzien geval waarin statuten of reglementen niet voorzien, alsmede bij spoedeisende kwesties waarbij de voorgeschreven procedure niet volstaat, in naam van de partij te beslissen, onverminderd zijn verantwoordelijkheid tegenover het congres.
2. De partij is opgericht voor onbepaalde tijd.
3. Bij ontbinding van de partij geschiedt de liquidatie door het partijbestuur, overeenkomstig het bepaalde in het Burgerlijk Wetboek. Bij het ontbindingsbesluit kan tevens worden bepaald welke andere bestemming dan die, genoemd in het Burgerlijk Wetboek, aan het batig saldo zal worden gegeven.

Reglementen PvdA 2012

Deel 1, Algemeen deel

Artikel 1.1. Algemene bepalingen (ten aanzien van vergaderorde en besluitvorming)

1. Vergaderingen van partijgeledingen kunnen alleen worden gehouden, indien zij die toegang hebben tot die vergadering daarvan tijdig op de hoogte zijn gesteld, met vermelding van tijd en plaats en de te behandelen agendapunten of onderwerpen.
2. De deelnemers aan een vergadering zijn de leden die deel uitmaken van de geleding die vergadert en die in persoon aanwezig zijn. Stemmen zijn niet overdraagbaar en stemmen bij volmacht is niet toegestaan.

Artikel 1.2. Besluiten over de orde van een vergadering

1. De agenda wordt vastgesteld door de vergadering, tenzij anders is bepaald in de reglementen. De voorzitter volgt de agenda. De vergadering bepaalt de orde van de vergadering, met inachtneming van het bepaalde in lid 4 tot en met 8.
2. Ter vergadering kunnen agendapunten worden opgevoerd of afgevoerd. Bij het ter vergadering opvoeren van agendapunten kunnen bij deze agendapunten alleen besluiten worden genomen als deze spoedeisend zijn. Indien het spoedeisend karakter ontbreekt, terwijl wel besluiten voorliggen of voorgelegd kunnen worden, wordt het agendapunt verdaagd tot een volgende vergadering of wordt een nieuwe vergadering uitgeschreven.
3. Als spoedeisende besluiten moeten worden genomen door een daartoe bevoegde vergadering, terwijl de bevoegde vergadering redelijkerwijs niet tijdig bijeengeroepen kan worden, dan kunnen daartoe bevoegde partijgeledingen of functionarissen een voorziening treffen of een besluit nemen. Het bestuur of de functionaris die een dergelijke voorziening treft of een dergelijk besluit neemt, legt daarover verantwoording af aan de bevoegde vergadering.
4. Elk lid van de vergadering kan een voorstel van orde doen. De voorzitter bepaalt of een dergelijk voorstel terstond wordt behandeld of wordt verdaagd naar een meer geschikt moment.
5. Het is niet toegestaan een voorstel van orde te doen tijdens een stemming en totdat de uitslag van de stemming is vastgesteld door de voorzitter.
6. Voordat de beraadslaging over een agendapunt of onderwerp begint, kan de voorzitter een afhandelingsvoorstel doen. Een dergelijk voorstel kan ook voorafgaande aan de vergadering worden gedaan. Elk lid van de vergadering kan ten opzichte van dit afhandelingsvoorstel een amendement indienen. Over het afhandelingsvoorstel wordt besloten voordat het agendapunt of onderwerp in behandeling wordt genomen.
7. De stemming over een voorstel van orde vindt plaats bij handopsteken. De voorzitter van een vergadering kan over een dergelijk voorstel een schriftelijke of elektronische stemming laten plaatsvinden als de uitslag onvoldoende duidelijk is. Ook de vergadering kan besluiten tot het houden van een schriftelijke of elektronische stemming over een voorstel van orde.
8. Een voorstel van orde is aangenomen als meer dan de helft

van de geldig uitgebrachte stemmen vóór het voorstel is, waarbij de blanco stemmen niet meetellen. Als evenveel stemmen voor als tegen zijn uitgebracht, is het voorstel verworpen. Als geen stemming wordt verlangd, wordt het voorstel van orde geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen.

Artikel 1.3. De voorzitter

1. Een vergadering wordt geleid door een voorzitter. Als regel is dat de voorzitter van de geleding die vergadert. Als de voorzitter van de geleding die vergadert of een meerderheid van de vergadering dat verlangt, wordt een andere deelnemer aan de vergadering of een daartoe uitgenodigde persoon die geen deel uitmaakt van de vergadering aangewezen door de vergadering als voorzitter.
2. Bij vergaderingen van het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad treedt een lid van het presidium op als voorzitter.
3. Indien aan de vergadering voorstellen of moties worden voorgelegd, formuleert de voorzitter de uitkomst van de vergadering ten aanzien van deze voorstellen of moties. Deze uitkomst is van kracht, zo lang deze niet door de bevoegde vergadering wordt herroepen of gewijzigd.
4. De voorzitter kan een vergadering te allen tijde schorsen voor korte of langere tijd, met vermelding van de reden van de schorsing.
5. Indien de voorzitter van een vergadering verstek laat gaan of tijdens de vergadering om welke reden ook het voorzitterschap neerlegt, voorziet de vergadering in het voorzitterschap.

Artikel 1.4. De uitnodiging voor en verslaglegging van een vergadering

1. De uitnodiging voor een vergadering en de verslaglegging gebeuren door of onder verantwoordelijkheid van de secretaris van de partijgeleding die vergadert. De verslaglegging van een vergadering kan gebeuren in de vorm van het vastleggen van de besluiten van de vergadering.
2. Het verslag van een vergadering wordt in een volgende vergadering vastgesteld door die vergadering.
3. Tenzij anders bepaald dient de oproeping voor een vergadering minstens 7 dagen voor de vergadering bij de leden te zijn die worden uitgenodigd voor die vergadering. In spoedeisende gevallen kan afgeweken worden van gebruikelijke termijnen.
4. Het aankondigen en convoceren van vergaderingen geschiedt met behulp van reguliere post of digitale post indien het digitale adres in door het lid aan de partij is opgegeven.

Artikel 1.5. Het tellen van stemmen en het bepalen van de uitslag

1. Stemmen uitgebracht met een niet geldige stemkaart, met een niet bij de stemming geldig stembiljet, op kandidaten die niet aan de orde zijn of waarbij de voorkeur onduidelijk of onleesbaar is weergegeven, en in het geval dat bij een elektronische of telefonische stemming de bevoegdheid tot stemmen niet is vast te stellen, zijn ongeldig.
2. Bij het bepalen van de uitslag worden het aantal uitgebrachte stemmen vermeld, het aantal ongeldige stemmen, het aantal blanco stemmen en het aantal stemmen dat op voorliggende mogelijkheden of kandidaten is uitgebracht. Bij het bepalen van een uitslag van een stemming bij handopsteken kan vol-

staan worden met de vaststelling dat een meerderheid voor of tegen het voorstel heeft gestemd.

3. Bij het bepalen van de uitslag worden ongeldige en blanco stemmen buiten beschouwing gelaten. Een meerderheid van stemmen wordt dus alleen gerekend over de overige, geldig uitgebrachte stemmen.
4. De voorzitter bepaalt de uitslag van de stemming. Hij kan daarin worden bijgestaan door een commissie van stemopneming die wordt samengesteld door de voorzitter of de vergadering. Deze commissie wijst uit zijn midden een voorzitter aan. Indien deze commissie de uitslag opneemt, maakt de voorzitter van de commissie de uitslag bekend. Van een commissie van stemopneming mogen geen leden deel uitmaken die zelf kandidaat zijn voor een functie waarover in de vergadering wordt gestemd.

Artikel 1.6. Besluitvorming over zaken

1. De besluitvorming over zaken betreft de vaststelling van:
 - a. resoluties en programma's;
 - b. procedures en plannen;
 - c. statuten en reglementen;
 - d. begrotingen en jaarverslagen;
 - e. moties die uitmonden in een opdracht;
 - f. overige besluiten van een daartoe bevoegde vergadering niet zijnde besluiten over de orde van de vergadering.
2. Een besluit kan alleen worden genomen door de geleding of de functionaris die op grond van de statuten of reglementen bevoegd is om het besluit te nemen. Indien een geleding een voorstel behandelt als voorbereiding op de behandeling in de bevoegde vergadering, gelden dezelfde bepalingen als bij het nemen van een besluit.
3. Voorstellen tot het nemen van een besluit worden gedaan door de geledingen die in de statuten en reglementen zijn genoemd of deelnemers aan een vergadering, in overeenstemming met het bepaalde ten aanzien van die vergadering. Als geen beperkende bepalingen bestaan, zijn alle leden van de geleding die vergadert bevoegd een voorstel te doen. Voorstellen dienen tijdig gedaan te worden en bekend gemaakt te worden aan alle leden van de vergadering. Indien een voorstel wordt gedaan staande de vergadering behoeft een voorstel alleen bekend te zijn bij de aanwezige leden van de vergadering. Als geen beperkende bepalingen bestaan, kunnen voorstellen worden gedaan tot aan het moment waarop de besluitvorming begint. Indien de voorzitter of de vergadering daarin bewilligt, kunnen voorstellen worden gedaan tijdens de besluitvorming.
4. Elke daartoe bevoegde geleding of lid van een vergadering kan ten opzichte van een voorstel een amendement indienen dat strekt tot wijziging van een voorgelegd voorstel. Deze amendementen zijn vanaf het moment van indiening onderdeel van de besluitvorming. Amendementen die naar het oordeel van de voorzitter of de vergadering een strekking hebben die tegengesteld is aan het voorstel of daarmee geen verband houden, zijn ontoelaatbaar. Het verwerpen van een voorstel of van een gedeelte van een voorstel wordt niet aangemerkt als een amendement, maar staat altijd open aan de vergadering. Op een amendement zijn de bepalingen van lid 3 van toepassing.
5. Indien de geleding of het lid dat een voorstel heeft ingediend besluit tot aanpassing van dat voorstel, dan geldt vanaf dat

moment dit aangepaste voorstel als voorstel. Het komt in de plaats van het oorspronkelijk voorstel. Indien amendementen zijn ingediend op een onderdeel van het oorspronkelijk voorstel voordat deze is gewijzigd, dan worden de indieners van deze amendementen door de voorzitter in de gelegenheid gesteld te beoordelen of zij hun amendementen handhaven, wijzigen of intrekken. Indien een amendement door de indieners wordt gewijzigd, dan geldt vanaf dat moment het gewijzigde amendement als het te behandelen amendement.

6. Het indienen, wijzigen of intrekken van een voorstel of een amendement is de verantwoordelijkheid van de eerste ondertekenaar van een voorstel of amendement, of de afgevaardigde van de geleding die een voorstel of amendement heeft ingediend.
7. Indien de voorzitter van een vergadering oordeelt dat de tekst van een voorstel of amendement onvoldoende helder is voor het nemen van een besluit, kan hij de redactie aanpassen. Een dergelijke aanpassing kan alleen ongedaan gemaakt worden als een meerderheid van de vergadering daartoe beslist.
8. Een voorzitter van een vergadering kan voorstellen of amendementen met eenzelfde strekking samenvoegen. Een dergelijke samenvoeging kan alleen ongedaan gemaakt worden als een meerderheid van de vergadering daartoe beslist.

Artikel 1.7. De stemming over zaken

1. De stemming over zaken vindt plaats bij handopsteken. De voorzitter van een vergadering kan over zaken een schriftelijke of elektronische stemming laten plaatsvinden. De vergadering kan bij de stemming over zaken besluiten tot het houden van een schriftelijke of elektronische stemming.
2. Tenzij de reglementen anders aangeven, is een voorstel aangenomen als meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen vóór het voorstel is uitgebracht, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten. Als evenveel stemmen voor als tegen zijn uitgebracht, is het voorstel verworpen. Als geen stemming wordt verlangd, wordt het voorstel geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen.
3. Bij elk voorstel wordt eerst gestemd over de amendementen, in volgorde van verstrekking. Indien een dergelijke volgorde niet is aan te geven, bepaalt de voorzitter de volgorde van de stemming. Over elk onderdeel van een voorstel is afzonderlijke stemming mogelijk, op aangeven van de voorzitter of op verzoek van een lid van de vergadering. Een dergelijke stemming of een voorstel of een gedeelte daarvan gehandhaafd blijft, vindt niet eerder plaats dan nadat de tekst is vastgesteld waarover gestemd kan worden.
4. Over elk voorstel, al dan niet gewijzigd na de besluitvorming over amendementen, vindt een (eind)stemming plaats. Als geen stemming wordt verlangd, wordt het (eind)voorstel geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen.

Artikel 1.8. Besluitvorming over personen

1. De besluitvorming over personen kan gaan over:
 - a. het kiezen van een kandidaat waarbij één functie vervuld moet worden;
 - b. het kiezen van kandidaten in als in één stemming twee of meer functies vervuld moeten worden;
 - c. het vaststellen van een kandidatenlijst;

- d. het opzeggen van het vertrouwen in iemand die een functie bekleedt bij het vervullen van die functie.
2. Een besluit over personen kan alleen worden genomen door een geleding die op grond van de statuten of de reglementen bevoegd is om daarover het besluit te nemen. Indien een geleding een voorstel dat betrekking heeft op personen behandelt als voorbereiding op de behandeling door de bevoegde vergadering, dan gelden dezelfde bepalingen als bij het nemen van een besluit over personen.

Artikel 1.9. De stemming over personen in een vergadering

1. Indien bij de stemming over personen meer kandidaten beschikbaar zijn dan er plaatsen zijn toe te wijzen, geeft de voorzitter van de vergadering voorafgaande aan de stemming aan welke kandidaten beschikbaar zijn.
2. De stemming over personen in een vergadering gebeurt schriftelijk of langs beveiligde elektronische weg op een wijze waardoor het uitbrengen van een stem een vertrouwelijk karakter behoudt. De uitslag van elke stemming wordt terstond aan de vergadering bekend gemaakt.
3. Bij de aankondiging van een stemming over personen wordt door of onder verantwoordelijkheid van de secretaris van de bevoegde vergadering vooraf aan alle betrokkenen bekend gemaakt op welke wijze, bij wie en tot welk moment kandidaten zich kunnen melden of gesteld kunnen worden. Tenzij anders bepaald in de reglementen, kunnen alleen kandidaten die aan deze voorwaarden voldoen in aanmerking komen voor het vervullen van een functie of een plaats op een kandidatenlijst. Van kandidaten die voor een functie in aanmerking komen, dient bekend te zijn dat zij bewilligen in aanvaarding van die functie.
4. Indien over de verkiezing van een persoon in een enkelvoudige functie een geldige ledenraadpleging is gehouden, wordt deze positie vervuld door de kandidaat die bij de ledenraadpleging is aangewezen, tenzij de bevoegde vergadering een andere beschikbare kandidaat verkiest met een meerderheid van minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten.

Artikel 1.10. De verkiezing als er één positie vervuld moet worden

1. Bij het kiezen van een kandidaat als er één positie vervuld moet worden, wordt gekozen uit de kandidaten die voor die functie beschikbaar zijn of zijn gesteld.
2. Indien twee of meer kandidaten beschikbaar zijn als er één positie vervuld moet worden, is de kandidaat gekozen die meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt, waarbij blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten. Indien twee kandidaten beschikbaar zijn en zij behalen een gelijk aantal stemmen, dan vindt een herstemming plaats; indien dan beide kandidaten opnieuw evenveel stemmen behalen, beslist het lot.
3. Indien 3 of meer kandidaten beschikbaar zijn en geen van de kandidaten behaalt bij de stemming meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen. Als bij een herstemming het niet mogelijk is twee kandidaten aan te wijzen omdat twee of meer kandidaten een

gelijk aantal stemmen hebben behaald, dan worden alle kandidaten die dat betreft toegelaten tot de herstemming. Indien bij de herstemming de resterende kandidaten een gelijk aantal stemmen behalen zodat niet één van hen verkozen kan worden verklaard, dan vindt tussen hen een herstemming plaats. Indien deze kandidaten dan opnieuw een gelijk aantal stemmen behalen, beslist het lot.

4. Indien als er één positie vervuld moet worden, slechts één kandidaat beschikbaar is, dan is deze zonder stemming verkozen, tenzij de vergadering besluit de kandidaatstelling te heropenen en te stemmen in een volgende vergadering. Op een dergelijk voorstel zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor een stemming over personen.
5. Indien als er één positie vervuld moet worden geen kandidaat beschikbaar is, wordt de kandidaatstelling heropend en wordt de stemming gehouden in een volgende vergadering.

Artikel 1.11. De verkiezing als tegelijk twee of meer posities vervuld moeten worden

1. Bij het kiezen van kandidaten als tegelijk twee of meer posities vervuld moeten worden, wordt gekozen uit de kandidaten die voor die functies beschikbaar zijn of zijn gesteld.
2. Indien het aantal beschikbare kandidaten hoogstens het aantal te vervullen posities bedraagt, zijn de kandidaten zonder stemming verkozen, tenzij bij één of meerdere kandidaten door de vergadering een voorstel wordt ingediend en aangenomen waarin wordt uitgesproken dat het niet gewenst is dat deze de te vervullen positie bekleedt. Op een dergelijk voorstel zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor een stemming over personen.
3. Indien één of meer posities niet vervuld kunnen worden door gebrek aan kandidaten, wordt voor deze posities de kandidaatstelling heropend en wordt over de vervulling van deze posities in een volgende vergadering gestemd.
4. Indien er meer kandidaten beschikbaar zijn dan er plaatsen zijn te vervullen, wordt in één stemming beslist over de vervulling van alle beschikbare posities. Bij deze stemming is een stem slechts geldig als daarbij evenveel namen zijn genoemd als er plaatsen te vervullen zijn. De kandidaten die de meeste stemmen krijgen, mits dat aantal stemmen meer bedraagt dan de helft van het aantal uitgebrachte geldige stemmen, zijn verkozen. Indien na deze stemming er één of meer posities resten die nog niet vervuld zijn, vindt een herstemming plaats tussen het dubbeltal van de nog te vervullen posities. De kandidaten die aan deze herstemming deelnemen zijn de kandidaten die in de eerste stemming de meeste stemmen hebben gekregen, maar niet verkozen zijn. De kandidaat die in de herstemming de meeste stemmen krijgt is verkozen.
5. Indien kandidaten in een stemming evenveel stemmen krijgen als gevolg waarvan geen winnaar is aan te wijzen, vindt herstemming plaats tussen deze kandidaten.
6. Indien er een herstemming nodig is tussen een dubbeltal van het nog te vervullen aantal plaatsen, maar door het behalen van een gelijk aantal stemmen van daarvoor in aanmerking komende kandidaten het niet mogelijk is precies op dat dubbeltal uit te komen, nemen alle kandidaten die dat gelijke aantal stemmen behaalden in de eerste stemming deel aan de tweede stemming.

Artikel 1.12. De stemming bij het vaststellen van een kandidatenlijst

1. Het vaststellen van een kandidatenlijst gebeurt aan de hand van een ontwerp-kandidatenlijst die aan de bevoegde vergadering wordt voorgelegd door het bestuur of door een onafhankelijke commissie. Bij het vaststellen van een kandidatenlijst geschiedt de stemming plaats na plaats, te beginnen bij de eerste plaats op de lijst.
2. Indien over het lijsttrekkerschap een geldige ledenraadpleging is gehouden, wordt de eerste plaats ingenomen door de kandidaat die bij de ledenraadpleging als beoogd lijsttrekker is aangewezen, tenzij de vergadering een andere beschikbare kandidaat verkiest met een meerderheid van minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten.

Amendementen

26. Zoetermeer, Amsterdam Zuid, Amsterdam Nieuw-West

Schrappen: ‘.. tenzij de vergadering.....beschouwing worden gelaten.’.

Toelichting: De ledenraadpleging dient bindend te zijn. Wel is het denkbaar daar een minimum percentage uitgebrachte stemmen aan te verbinden.

PREADVIES: AFWIJZEN

In 2012 wordt het instrument van de ledenraadpleging geëvalueerd, zodat dit voorstel daarbij kan worden meegenomen. Daarbij moet worden aangegeven dat het partijbestuur de strekking en intentie van het amendement begrijpt, maar het voorstel dus graag in de context van de brede evaluatie (waaronder naar het gehanteerde systeem van “Alternative Vote”) beoordeelt. In het geval dat na een evaluatie gekozen wordt voor een ander systeem, dan zal de samenhang daarin opnieuw beoordeeld worden.

3. Voor een plaats op de kandidatenlijst zijn kandidaat diegene die op de ontwerp-kandidatenlijst voor die plaats is voorgedragen en anderen die door de stemhebbende leden van de vergadering worden voorgedragen uit de beschikbare kandidaten. De beschikbare kandidaten zijn de kandidaten die geplaatst zijn op de ontwerp-kandidatenlijst en nog niet geplaatst zijn door de vergadering en de kandidaten die vermeld zijn op de lijst van niet geplaatste kandidaten.
4. Kandidaten kunnen zich te allen tijde, vooraf aan de vergadering en tijdens de vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, terugtrekken tot aan het moment dat zij geplaatst zijn door de vergadering. Als een kandidaat geplaatst is op de kandidatenlijst, kan hij zich niet meer terugtrekken. Een kandidaat die zich terugtrekt, dient dit kenbaar te maken aan de secretaris van de bevoegde vergadering of aan de voorzitter van de vergadering; als een kandidaat zich terugtrekt, is deze niet langer beschikbaar voor de lijst.
5. Indien voor een plaats niet één of meer tegenkandidaten wor-

- den gesteld, is de op de ontwerp-kandidatenlijst geplaatste kandidaat verkozen zonder dat stemming kan worden verlangd. Als naast de voorgestelde kandidaat één of meer kandidaten zijn voorgesteld voor een plaats, vindt een stemming plaats.
6. De kandidaat die meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt is verkozen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten.
7. Indien voor een plaats op de kandidatenlijst tussen twee kandidaten gekozen wordt en zij behalen een gelijk aantal stemmen, dan vindt een herstemming plaats. Indien beide kandidaten dan opnieuw evenveel stemmen behalen, beslist het lot.
8. Indien voor een plaats op de kandidatenlijst tussen drie of meer kandidaten gekozen wordt en geen van de kandidaten behaalt bij de stemming meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten, dan vindt herstemming plaats tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen. De kandidaat die dan meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten, op zich verenigt is verkozen. Indien beide kandidaten in deze herstemming een gelijk aantal stemmen behalen, vindt een herstemming plaats tussen beide kandidaten. Als ook bij die herstemming deze kandidaten opnieuw een gelijk aantal stemmen behalen, beslist het lot.
9. Indien bij de keuze tussen drie of meer kandidaten voor een plaats op de kandidatenlijst twee of meer kandidaten een gelijk aantal stemmen behalen, terwijl minstens één van die kandidaten deel zou moeten uitmaken van een herstemming, dan worden alle kandidaten die dat betreft toegelaten tot de herstemming. De kandidaat die dan meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten, op zich verenigt is verkozen. Indien bij de herstemming kandidaten een gelijk aantal stemmen behalen terwijl geen kandidaat is verkozen of meer stemmen heeft, dan vindt tussen de kandidaten met een gelijk aantal stemmen een herstemming plaats. Indien dan deze kandidaten opnieuw een gelijk aantal stemmen behalen, beslist het lot. Indien de situatie optreedt dat in de herstemming tussen meer dan twee kandidaten geen kandidaat is verkozen en twee of meer kandidaten een gelijk aantal stemmen behalen, maar elk een lager aantal heeft dan de andere kandidaat, dan vindt eerst een herstemming tussen de beide kandidaten met evenveel stemmen plaats om te bepalen welke kandidaat in een herstemming treedt met de kandidaat met de meeste stemmen.
10. Indien een tegenkandidaat verkozen wordt verklaard, schuiven de voor de betrokken plaats op de ontwerp-kandidatenlijst voorgestelde kandidaat en de daarop volgende kandidaten op naar de eerstvolgende lagere plaats op de ontwerp-kandidatenlijst.
11. De vergadering kan voordat een kandidaat door de vergadering op een plaats is gezet een kandidaat de kandidatuur ontnemen; hiervoor is een meerderheid van minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen vereist, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten. Op een dergelijk voorstel zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor een stemming over personen.
12. Indien een kandidaat die op de ontwerp-kandidatenlijst is

geplaatst zich terugtrekt na het vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst en voordat hij door de bevoegde vergadering is geplaatst op de kandidatenlijst, of indien de bevoegde vergadering een wijziging aanbrengt ten opzichte van de voorgelegde ontwerp-kandidatenlijst, is het aan het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingcommissie die de ontwerp-kandidatenlijst aan de vergadering heeft voorgelegd toegestaan wijziging aan te brengen in de ontwerp-kandidatenlijst, met dien verstande dat de reeds door de vergadering geplaatste kandidaten geen andere plaats meer toegekend kunnen krijgen.

13. Indien een kandidaat die geplaatst is op de ontwerp-kandidatenlijst zich terugtrekt vóór de vergadering waarop de kandidatenlijst wordt vastgesteld, is het aan het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie die de ontwerp-kandidatenlijst voorlegt aan de vergadering toegestaan een andere kandidaat voor te stellen die tot dat moment niet beschikbaar was. Voordat in dat geval de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling wordt genomen, dient de vergadering in te stemmen met de beschikbaarheid van een dergelijke kandidaat.
14. De vergadering bepaalt de lengte van de kandidatenlijst, binnen de door de wet gestelde voorwaarden.

Artikel 1.13. Het opzeggen van vertrouwen in een persoon in de functie die hij bekleedt

1. De bevoegde vergadering kan het vertrouwen opzeggen in een lid dat een functie bekleedt waarin hij door die vergadering is geplaatst, voor zover dat gaat over het vervullen van die functie. Een voorstel met die strekking dient op schrift te worden ingediend en vermeldt zowel de naam als de functie van betrokkene. Op een dergelijk voorstel zijn de bepalingen van toepassing die gelden voor een stemming over personen.
2. Indien een uitspraak als bedoeld in lid 1 openstaat voor beroep en dat beroep wordt ook binnen de voorgeschreven termijn ingesteld, dan dient eerst de uitspraak in beroep te worden afgewacht voordat de betrokkene terugtreedt. Het partijbestuur kan evenwel maatregelen nemen, ook ten aanzien van betrokkene, die een werkbare situatie bevorderen.
3. Indien op grond van de reglementen geen beroep mogelijk is op de uitspraak als bedoeld in lid 1 of de betrokkene die wel recht van beroep heeft, stelt dat beroep niet in, dan legt het lid waartegen een dergelijke uitspraak is aangenomen zijn functie terstond neer.

Artikel 1.14. Besluitvorming over moties die uitmonden in een gevoel of een verzoek

1. Tenzij anders is bepaald in de reglementen, kan een lid van de vergadering op elk moment een motie indienen waarin een gevoel wordt verwoord of een verzoek wordt gericht aan een fractie, een afgevaardigde, een functionaris of geleding van de partij. Een motie kan ingediend worden voorafgaande aan of tijdens de vergadering door een lid van die vergadering of door een geleding die in die vergadering is vertegenwoordigd.
2. Over een motie wordt gestemd bij handopsteken. De voorzitter van een vergadering kan over een motie een schriftelijke of elektronische stemming laten plaatsvinden. De vergadering kan besluiten tot het houden van een schriftelijke of elektronische stemming over een motie.
3. Een motie als bedoeld in lid 1 kan niet worden geamendeerd. Het indienen, wijzigen of intrekken van een motie is de ver-

antwoordelijkheid van de eerste ondertekenaar van een motie of de afgevaardigde van de geleding die een dergelijke motie heeft voorgesteld.

4. Indien de voorzitter van een vergadering oordeelt dat de tekst van een motie onvoldoende helder is voor het uitspreken van een gevoel of het doen van een verzoek, kan hij de redactie aanpassen. Een dergelijke aanpassing kan alleen ongedaan gemaakt als een meerderheid van de vergadering daartoe beslist.
5. Een voorzitter van een vergadering kan moties met eenzelfde strekking samenvoegen. Een dergelijke samenvoeging kan alleen ongedaan gemaakt als een meerderheid van de vergadering daartoe beslist.
6. Tenzij de reglementen anders beslissen, is een motie aangenomen als meer dan de helft van de geldig uitgebrachte stemmen vóór het voorstel is, waarbij de blanco uitgebrachte stemmen buiten beschouwing worden gelaten. Als evenveel stemmen voor als tegen zijn uitgebracht, is de motie verworpen. Als geen stemming wordt verlangd, wordt de motie geacht met algemene stemmen te zijn aangenomen.
7. Indien moties over hetzelfde onderwerp in stemming worden gebracht, gebeurt dat in volgorde van verstrekkendheid. Indien een dergelijke volgorde niet is aan te geven, bepaalt de voorzitter de volgorde waarin de moties in stemming worden gebracht.

Hoofdstuk 1.2. De ledenraadpleging

Artikel 1.15. Algemene bepalingen inzake een ledenraadpleging

1. Bij een ledenraadpleging worden alle leden die stemgerechtigd zijn voor een tijdig bekend gemaakt uiterste moment in de gelegenheid gesteld via een schriftelijke, telefonische of elektronische stem deel te nemen aan de besluitvorming.
2. Een ledenraadpleging wordt gehouden over de keuze van een lijsttrekker bij de verkiezingen van de Tweede Kamer, van de Eerste Kamer en bij de verkiezing van het Europees Parlement, alsmede over de keuze van de voorzitter van de partij. Een dergelijke ledenraadpleging kan alleen worden gehouden als minstens twee geschikte kandidaten beschikbaar zijn om uit te kiezen, die elk voldoende worden ondersteund. Als dat niet het geval is vervalt de ledenraadpleging.
3. Een ledenraadpleging over personen kan alleen worden gehouden over de vervulling van een voorzitter van een geleding of een lijsttrekker, mits de vergadering die bevoegd is om de betreffende functie te vervullen tijdig en vooraf heeft besloten over de vervulling van deze functie een ledenraadpleging te houden. Een dergelijke uitgeschreven ledenraadpleging kan vervolgens alleen worden gehouden als minstens twee geschikte kandidaten beschikbaar zijn om uit te kiezen, die elk voldoende worden ondersteund. Als dat niet het geval is, vervalt de voorgenomen ledenraadpleging.
4. Indien het een ledenraadpleging betreft over de lijsttrekker, dan wordt een dergelijke ledenraadpleging op een zodanig tijdstip gehouden dat degene die op grond van de uitslag als beoogd lijsttrekker wordt aangemerkt in de gelegenheid is om advies uit te brengen bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst.
5. Een ledenraadpleging over een zaak kan worden gehouden als de vergadering die bevoegd is om over dat onderwerp een

beslissing te nemen daartoe besluit of als het bestuur dat verantwoording schuldig is aan die vergadering tot een ledenraadpleging besluit.

6. Een ledenraadpleging over een zaak wordt gehouden als dit wordt verzocht bij het betrokken bestuur door:
 - a. minstens 10% van het aantal leden bij een ledenraadpleging onder alle leden van de partij of afdelingen die samen minstens 10% van het aantal leden van de partij tellen;
 - b. minstens 10% van de leden van een geleding met meer dan 500 leden, met een minimum van 50 leden;
 - c. als het een geleding betreft die uit meer afdelingen bestaat kan een ledenraadpleging ook gevraagd worden door afdelingen uit die geleding die samen minstens 10% van het aantal leden van die geleding tellen of minstens 50 leden indien het een geleding betreft van hoogstens 500 leden.

Amendementen

27. Tilburg

Schrappen: ‘..met een minimum van 50 leden..’

Toelichting: De zinsnede ‘met een minimum van 50 leden’ is overbodig en dubbelop, omdat minstens 10% van 500 sowieso minimaal 50 leden is.

PREADVIES:

In redactioneel opzicht is het amendement terecht, maar het toont aan dat de tekst van artikel 1.15, lid 6 niet goed is geformuleerd. Uiteraard dient ook geregeld te zijn hoeveel handtekeningen minstens nodig zijn als een geleding minder dan 500 leden telt en dat zou door aanneming van het amendement van Tilburg, net als in de voorgestelde tekst, ongeregeld blijven.

Om misverstanden te vermijden, opteert het partijbestuur voor een gewijzigde tekst van deze bepaling:

28. PB amendement

Wijziging van artikel 1.15, lid 6 van deel 1 van de reglementen (PB-amendement): “6. Een ledenraadpleging over een zaak wordt gehouden als dit wordt verzocht bij het betrokken bestuur door:

- a. minstens 10% van het aantal leden bij een ledenraadpleging onder alle leden van de partij of minstens 10% van de leden van de geleding als een ledenraadpleging in en door die geleding wordt gehouden;
- b. in het geval dat een ledenraadpleging onder alle leden van de partij wordt gehouden door afdelingen die samen minstens 10% van het aantal leden van de partij tellen, of als bij een ledenraadpleging in een gewest door afdelingen die samen minstens 10% van het aantal leden van het gewest tellen met een minimum van 3 afdelingen binnen het gewest;
- c. in het geval dat een ledenraadpleging wordt gehouden in een afdeling die meer dan 500 leden telt, volstaat in afwijking van het gestelde onder a, een minimum van 50 leden.”

Aanvullende toelichting: Het vragen om een ledenraadpleging over een zaak door de leden van de partij of een geleding, dan wel een aantal afdelingen, dient een realistische drempel te hebben. 10% van de leden of afdelingen die 10% van de leden tellen volstaan. Daarop worden twee uitzonderingen gemaakt. De eerste uitzondering is, dat bij een verzoek binnen een gewest het aantal afdelingen minstens 3 moet bedragen. Er zijn immers verschillende gewesten, waarbij één van de afdelingen al meer dan 10% van de leden van het gewest telt. Als die ene afdeling volstaat om een ledenraadpleging te houden, is weliswaar pro forma sprake van voldoende vertegenwoordigde leden, maar toch is het feitelijk draagvlak te gering. De tweede uitzondering betreft afdelingen en gewesten met meer dan 500 leden. Dan volstaan minstens 50 leden van die geleding om een ledenraadpleging mogelijk te maken.

7. Een ledenraadpleging over een zaak vraagt een keuze tussen twee of meer uitvoerbare uitkomsten met een vraagstelling die door het bestuur van de geleding waarin de ledenraadpleging wordt gehouden is vastgesteld.

Artikel 1.16. Uitsluiting van ledenraadpleging

1. Geen ledenraadpleging kan worden gehouden over andere functies dan die van lijsttrekker of voorzitter.
2. Geen ledenraadpleging kan worden gehouden over de statuten en de reglementen, over beslissingen over personen anders dan bedoeld in het eerste lid, over de begroting en financiële aangelegenheden, over meervoudige aangelegenheden zoals programma's, over de rechtspositie van medewerkers van de partij en bezoldigde bestuurders, over de deelname aan een dagelijks bestuur of het kabinet, over uitspraken van de beroepscommissie en over zaken waarin de statuten of reglementen reeds voorzien.
3. Geen ledenraadpleging over een zaak kan worden gehouden als over deze aangelegenheid door de bevoegde vergadering minder dan twee jaar daarvoor een beslissing is genomen, tenzij het een voornemen betreft van een fractie om af te wijken van een standpunt in het verkiezingsprogramma, voor zover dat niet via een coalitieakkoord is bevestigd of gewijzigd.

Artikel 1.17. De deelname van kandidaten aan een ledenraadpleging

1. De geschiktheid van kandidaten voor de functie waarvoor een ledenraadpleging wordt gehouden, wordt beoordeeld door het bestuur van de bevoegde geleding of een door de bevoegde vergadering ingestelde onafhankelijke kandidaatstellingscommissie, aan de hand van de profielschets en zonder acht te slaan op de standpunten van de kandidaat over de politieke of organisatorische koers en het programma van de partij. Op een dergelijke beoordeling van een kandidaat zijn de bepalingen van toepassing in de reglementen van de partij over de kandidaatstelling.

2. Een kandidaat kan alleen deelnemen aan een ledenraadpleging, indien zijn kandidatuur is ondersteund door leden van de partij die deel uitmaken van de geleding die de ledenraadpleging organiseert. Het aantal leden dat een kandidaat dient te ondersteunen is geregeld in de reglementen over de kandidaatstelling. Daarin worden ook geregeld op welke wijze en binnen welke termijn deze ondersteuning moet blijken. De controle op de ondersteuning wordt uitgevoerd door of namens het bestuur van de bevoegde geleding.

Artikel 1.18. De uitslag en de geldigheid van een ledenraadpleging

1. Indien een ledenraadpleging wordt gehouden met 3 of meer kandidaten wordt de uitslag bepaald door middel van een stemming waarbij de deelnemende leden een voorkeursvolgorde aangeven.
2. Bij een dergelijke stemming dienen de deelnemende leden alle beschikbare kandidaten te plaatsen in een door het lid gewenste volgorde. Stemmen waarbij niet alle beschikbare kandidaten zijn geplaatst zijn ongeldig. In afwijking van artikel 1.5, lid 3 zijn bij een ledenraadpleging blanco stemmen ongeldige stemmen die echter wel meetellen voor het bepalen van de deelname aan de ledenraadpleging als bedoeld in de leden 5 en 6, en daarom apart worden geteld en vermeld.
3. Bij het bepalen van de uitslag wordt eerst geteld hoeveel stemmen van eerste voorkeur elke kandidaat op zich heeft verenigd. Indien een kandidaat daarbij een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, is hij verkozen. Indien geen van de kandidaten bij het opmaken van de uitslag een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen van eerste voorkeur op zich heeft verenigd, valt de kandidaat met de minste stemmen af. Voor de geldig uitgebrachte stemmen waarbij de voorkeurskandidaat afvalt, treedt de tweede voorkeur in de plaats van de eerste voorkeur. Indien een kandidaat in deze nieuwe situatie een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, is hij verkozen. Indien geen van de kandidaten bij het opmaken van deze volgende uitslag een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich heeft verenigd, valt de kandidaat die dan de minste stemmen op zich heeft verenigt af. In dat laatste geval wordt bij de stemmen op de afgevallene kandidaat de eerstvolgende voorkeur geteld bij het bepalen van de uitslag in een volgende ronde enzovoort, totdat in een ronde een kandidaat een meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt. Indien zich op enig moment een situatie voordoet dat twee of meer kandidaten even veel stemmen op zich verenigen, terwijl slechts één van deze kandidaten moet afvalen, dan beslist het lot.

Amendementen

29. **Heerenveen, Amsterdam Zuid, Amsterdam Zuid**
 'Indien geen van..opzich verenigd.' Wijzigen in:
 'Indien geen van de kandidaten van de geldig uitgebrachte stemmen een meerderheid op zich heeft verenigd, volgt een nieuwe stemming tussen de twee kandidaten die de meeste stemmen voorkeur 1 hebben gekregen'.
Toelichting: Het amendement beoogt een duidelijk-

ke versterking van de democratische legitimatie. Kandidaten worden echt bij meerderheid van stemmen gekozen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Dit amendement strekt ertoe de wijze van besluitvorming bij een ledenraadpleging ingrijpend te veranderen. In het amendement wordt voorgesteld om bij een ledenraadpleging over een functie voortaan, indien bij drie of meer kandidaten in de eerste stemming geen van de kandidaten een meerderheid verwerft, een tweede stemming te houden onder de twee kandidaten die bij de eerste stemming de meeste stemmen op zich hebben verenigd.

In de toelichting wordt gesteld dat op deze wijze een kandidaat "echt" bij meerderheid van stemmen wordt gekozen. Dit wekt de suggestie dat, als kandidaten door de leden op voorkeursvolgorde worden geplaatst de verkozen kandidaat een "onechte" meerderheid zou hebben. Dit is een onjuiste voorstelling van zaken. Het verschil tussen beide systemen is niet anders dan dat in het thans gehanteerde systeem, via één stemming, telkens de kandidaten afvallen die in een ronde de minste stemmen op zich verenigen, en dat in het voorgestelde systeem direct alle kandidaten afvallen die minder stemmen hebben dan de twee resterende kandidaten.

Het voorgestelde systeem heeft twee nadelen die niet onvermeld mogen blijven. Omdat rekening gehouden moet worden met twee rondes, dient ook rekening gehouden te worden met een langere doorlooptijd van de verkiezing van ongeveer een maand. Het houden van twee rondes zal ook hogere kosten met zich brengen. De uiteindelijk gekozen kandidaat zal van alle kandidaten wel het meeste draagvlak onder de leden hebben.

Het partijbestuur zal in 2012 de ledenraadpleging evalueren. Het gaat dan om vragen als voor welke functies een verplichte en voor welke functies een facultatieve ledenraadpleging geregeld moeten zijn, hoe het nu gebruikte systeem zich verhoudt tot andere systemen (zoals dat in het amendement), maar ook of de wijze waarop de Franse zusterpartij een kiezersraadpleging heeft georganiseerd voor een presidentskandidaat inspiratie kan bieden voor de partij. Voorgesteld wordt om op basis van deze evaluatie te besluiten of wordt vastgehouden aan het huidige systeem of dat een ander systeem aantrekkelijker is.

Los daarvan, als het systeem gewijzigd moet worden, dan volstaat niet dit enkele amendement. Ook andere bepalingen dienen dan gewijzigd of aangevuld te worden.

4. Indien bij een ledenraadpleging over een zakelijke kwestie uit drie of meer uitkomsten kan worden gekozen, dan gelden de leden 1 tot en met 3, met dien verstande dat in plaats van "kan-

didaten" gelezen moet worden "voorgelegde uitkomsten".

5. Onmiddellijk na het sluiten van de ledenraadpleging op landelijk niveau wordt de telling verricht door het presidium of door een door het presidium samengesteld stembureau. De uitslag bij een andere geleding wordt vastgesteld door een stembureau dat door het bestuur van de geleding dat de ledenraadpleging organiseert, is ingesteld. Deze uitslag is openbaar en bevat in ieder geval het aantal leden dat gerechtigd was deel te nemen aan de ledenraadpleging, het aantal uitgebrachte stemmen, het aantal ongeldige stemmen, het aantal blanco stemmen en het aantal stemmen dat, eventueel in een aantal ronden, op elke kandidaat of op de voorgelegde keuzen is uitgebracht. Bij de bepaling van de geldigheid van de uitslag worden de ongeldig uitgebrachte stemmen buiten beschouwing gelaten, maar tellen de blanco stemmen wel mee. Bij het bepalen van de uitslag blijven de ongeldig uitgebrachte stemmen en de blanco stemmen buiten beschouwing. Bij de bepaling van de uitslag zijn zo veel mogelijk de regels van toepassing van artikel 1.5.

Amendementen

30. Heerenveen, Amsterdam Zuid, Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid

Na: '..toepassing van artikel 1.5.' **toevoegen:** 'Van de schriftelijk uitgebrachte stemmen wordt de datum van de poststempel toegevoegd aan het stembiljet, zodat alle tijdige ingediende stemmen meetellen.'

Toelichting: Bij de postontvangst mag geen enkele twijfel ontstaan omtrent de tijdige indiening van de stem.

PREADVIES: AFWIJZEN

Dit amendement is niet praktisch uitvoerbaar. Een deel van de post vertoont in het geheel geen poststempel, maar in geval er wel een poststempel op staat is niet zeker of dat de datum aangeeft waarop het poststuk is afgegeven. Niet is geregeld tot hoe lang na de sluitingsdatum gewacht moet worden op nog te bezorgen post. Zoals bekend wordt thans rekening gehouden met een normale postbezorging, aangevuld met een lichte vertraging. Het partijbestuur meent dat dit volstaat om partijleden die via de post hun stem willen uitbrengen goed te laten deelnemen aan een ledenraadpleging. Overigens kan er ook sprake zijn van een lichte vertraging bij het stemmen via internet, maar ook daarmee wordt in de praktijk rekening gehouden.

Mocht het vermoeden bestaan van onregelmatigheden dan verwijst het partijbestuur naar lid 8 van dit artikel.

6. De uitslag van een ledenraadpleging heeft geen betekenis als de som van het aantal geldig uitgebrachte stemmen en uitgebrachte blanco stemmen lager is dan 15% van het aantal leden dat gerechtigd was om deel te nemen aan de ledenraadpleging.

7. De uitslag van een ledenraadpleging over een zaak geldt als ware het de beslissing van de bevoegde vergadering.
8. Een lid kan binnen 3 dagen na de vaststelling van de uitslag van een ledenraadpleging bezwaar maken bij de beroepscommissie tegen onregelmatigheden bij de ledenraadpleging. De beroepscommissie neemt zo spoedig mogelijk een beslissing. Als het bezwaar gegrond wordt verklaard, neemt het (partij-)bestuur onverwijld een beslissing over het gevolg ervan voor de uitslag van de ledenraadpleging, met inachtneming van eventuele aanwijzingen van de zijde van de beroepscommissie.

Hoofdstuk 1.3. Het lidmaatschap

Artikel 1.19. Het verkrijgen van het lidmaatschap

1. Iemand die tot de partij wil toetreden, meldt zich aan bij het partijbestuur.
2. Indien door een lid van het partijbestuur of – binnen 30 dagen na toezending van de mededeling van aanmelding – door het bestuur van de afdeling bij welke degene die tot de partij wil toetreden zal worden ingedeeld bezwaar wordt aangetekend, neemt het partijbestuur binnen 60 dagen na aanmelding een beslissing. Indien geen bezwaar wordt aangetekend, is het lid vanaf het moment dat dit vaststaat toegelaten. Indien wel bezwaar is aangetekend, maar het partijbestuur neemt niet tijdig een beslissing, dan geldt de betrokkene als toegelaten.
3. De betrokkene wordt terstond op de hoogte gesteld van de beslissing van het partijbestuur. Aan een nieuw toegelaten lid wordt meegedeeld in welke afdeling van de partij hij is ingedeeld. Tevens wordt hem meegedeeld dat hij zijn ledenrechten niet eerder kan uitoefenen dan nadat de eerste contributiebetaling door het partijbestuur is ontvangen en deze ontvangst door het partijbestuur is bevestigd. De betrokken afdeling wordt terstond op de hoogte gesteld van deze definitieve toelating als lid. Tevens wordt het aanstaande lid op de hoogte gesteld van de bepaling in artikel 17, lid 1 van de statuten en de inhoud van artikel 1.28.
4. Indien het partijbestuur iemand het lidmaatschap weigert, wordt de motivering van deze weigering aan de betrokkene schriftelijk overgebracht.

Amendementen

31. Sint-Michielsgestel, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid, Amsterdam Nieuw-West

Toevoegen lid 5: 'Degene, die het lidmaatschap conform het 4e lid van dit artikel is geweigerd kan hiertegen beroep instellen bij de Beroepscommissie ex artikel 1.24.'

Toelichting: Ook iemand, die nog geen lid is en van wie de aanvraag voor het lidmaatschap wordt geweigerd, heeft recht op een zorgvuldige procedure.

PREADVIES: AFWIJZEN

In dit amendement wordt voorgesteld om als mensen zich melden als lid, maar worden afgewezen, hen een beroepsmogelijkheid toe te kennen. In de

toelichting op het amendement wordt wel een standpunt ingenomen, maar niet de argumenten die tot dit standpunt leiden.

Als burgers zich melden als lid, dan bestaat de gelegenheid voor de afdeling of voor een lid van het partijbestuur om bezwaar te maken. Dit leidt tot een beperkt aantal afwijzingen, waarbij betrokkene overigens op de hoogte gesteld wordt van de reden van afwijzing. Slechts zelden gaat het om een kandidaat waarbij het predicaat "schade aan de partij" aan de orde is, bijvoorbeeld door recente politieke gedragingen of uitlatingen. Het betreft vooral kandidaten die bij herhaling als lid zijn afgevoerd wegens contributieschuld. Het toekennen van een beroepsmogelijkheid bij afwijzing betekent alleen dat de kosten en het beslag op de tijd van de medewerkers van het partijbureau aanzienlijk zijn.

Dat heeft het partijbestuur tot het oordeel gebracht dat ledenrechten zoals een beroepsmogelijkheid niet van toepassing zijn op hen die nog geen lid zijn van de partij.

Artikel 1.20. Het verkrijgen van de ledenrechten

1. Een nieuw toegelaten lid verkrijgt actieve en passieve ledenrechten vanaf het moment dat hij door het partijbestuur is toegelaten en zijn eerste contributiebetaling in het bezit van het partijbestuur is. Het nieuwe lid moet deze contributiebetaling zelf hebben gedaan of daartoe persoonlijk opdracht voor hebben gegeven. Het nieuwe lid en de secretaris van de afdeling waarbij hij is ingedeeld worden ervan op de hoogte gesteld dat hij de ledenrechten kan uitoefenen.
2. Het moment waarop in een kandidaatstellingsprocedure de ledenrechten verkregen moeten zijn, is de vaststelling van de ontwerp-kandidatenlijst door het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie die daartoe is ingesteld.

Amendementen

- 32. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Oost, Amsterdam West, Amsterdam Centrum**
'...is de vaststelling.....daartoe is ingesteld.' wijzigingen in: 'het moment waarop in een kandidaatstellingsprocedure de ledenrechten verkregen moeten zijn, is de sluitingstermijn van de kandidaatstelling.'

Toelichting: De concepttekst gaat er vanuit dat bij vaststelling van de ontwerp-kandidatenlijst door het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de kandidaat de ledenrechten moet hebben verkregen. Het is logischer dat als men zich kandidaat stelt al ledenrechten heeft.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement strekt ertoe om alleen die kandidaten toe te laten tot de kandidaatstellingsprocedure die uiterlijk op de sluitingsdatum van de kandidaatstelling in het bezit zijn van hun ledenrechten.

ten. Het partijbestuur wordt echter in toenemende mate geconfronteerd met verzoeken tot dispensatie. Wat is immers het geval, met name bij het indienen van kandidatenlijsten voor gemeenteraadsverkiezingen? In afdelingen met een beperkt aantal leden blijkt dat op de sluitingsdatum weinig kandidaten zich hebben gemeld of dat slechts een enkeling in aanmerking wil komen voor een verkiesbare plaats. Het afdelingsbestuur gaat dan op zoek naar ingezetenen die het programma van de partij onderschrijven, maar geen lid zijn, om toch te komen tot een representatieve kandidatenlijst. Uiteraard worden degenen om wie het gaat terstond uitgenodigd lid te worden, maar het duurt dan enige tijd voordat deze procedure is afgewikkeld.

Uiteraard kan de vergadering die de kandidatenlijst vaststelt bij het oordeel over de kandidaten laten meewegen hoe lang een kandidaat al lid is van de partij. In grotere afdelingen zal het zelden voorkomen dat kandidaten zo kort lid zijn bij plaatsing op de kandidatenlijst, maar het reglement geldt nu eenmaal voor alle afdelingen.

3. Op verzoek van een lid op grond van zwaarwichtige redenen, of als een lid in het buitenland is gevestigd, kan het partijbestuur besluiten een lid niet in te delen bij een afdeling van de partij. Een dergelijk lid heeft zo veel mogelijk dezelfde ledenrechten als leden die wel tot een afdeling behoren. Dergelijke leden heten algemene leden.

Artikel 1.21. Plaatsing op een kandidatenlijst

1. Om geplaatst te worden op een kandidatenlijst die door de partij wordt ingediend, dan wel namens de partij op een kandidatenlijst van een gemeenschappelijke kandidatenlijst, dient betrokkene lid te zijn van de partij.
2. In bijzondere omstandigheden kan het partijbestuur dispensatie toekennen om iemand op een kandidatenlijst te plaatsen die geen lid is van de partij of om aannemelijke redenen niet tijdig lid kon zijn van de partij. Een dergelijke dispensatie dient te zijn toegekend voorafgaande aan de vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld en de vergadering die de kandidatenlijst vaststelt dient vooraf aan die vaststelling geïnformeerd te worden over een dergelijke dispensatie en de redenen daarvoor. Tegen het niet geven van dispensatie is geen beroep mogelijk.
3. Een verzoek om dispensatie als bedoeld in lid 2 kan worden gedaan door of namens het bestuur of onafhankelijke kandidaatstellingscommissie die een ontwerp-kandidatenlijst opstelt.

Hoofdstuk 1.4. Bemiddeling, toezicht en beroep

Artikel 1.22. Bemiddeling en toezicht

1. Maatregelen als bedoeld in artikel 16 van de statuten worden genomen door het partijbestuur. Schriftelijke verzoeken kunnen worden ingediend door de bevoegde vergadering van een

geleding van de partij, het bestuur van die geleding of een betrokken fractie van de partij. Maatregelen kunnen worden genomen op eigen initiatief van het partijbestuur.

Amendementen

33. Amsterdam Nieuw-West

Toevoegen nieuw artikel 'Conflictbemiddeling', met de volgende twee leden:

1. Bij een conflict in de partij tussen personen of geledingen kunnen betrokkenen een bemiddelaar verzoeken te helpen het conflict op te lossen.
2. De bemiddelaar dient niet betrokken te zijn bij het conflict en zelfs de schijn te vermijden belang te hebben bij de uitkomst van de bemiddeling.

Toelichting: Er zijn zo nu en dan conflicten in de partij waarbij een bemiddelaar de betrokkenen kan helpen tot een oplossing te komen. Om betrokkenen in het conflict het vertrouwen te geven dat er een goede oplossing tot stand zal worden gebracht, dient de bemiddelaar niet betrokken te zijn bij het conflict en zelfs de schijn te vermijden dat hij belang heeft bij de uitkomst van de bemiddeling.

PREADVIES: AFWIJZEN

In het amendement wordt voorgesteld dat als leden of geledingen een conflict hebben, zij onderling ook een bemiddelaar mogen zoeken. Het partijbestuur heeft uiteraard er niets op tegen als dit gebeurt, maar voelt er niet voor dit in de reglementen te regelen. Het betreft een informele aanpak in niet gespecificeerde gevallen. De indiener heeft geen bepalingen gegeven met betrekking tot termijnen, de betekenis van een uitspraak, eventuele opschortende werking indien bijvoorbeeld het partijbestuur oordeelt dat een dergelijke informele bemiddeling een spoedige oplossing in de weg staat of geen betekenis heeft voor getroffen maatregelen. In deze vorm is het amendement onhanterbaar, maar het partijbestuur heeft ook geen behoefte aan een dergelijk aanvullend instrument.

2. Het partijbestuur laat verzoekers na ontvangst van het verzoek onverwijld weten in hoeverre het op het verzoek wil ingaan. Het kan desgewenst voorlopige voorzieningen treffen. Een afwijzing van het verzoek wordt met redenen omkleed.
3. Een verzoek wordt slechts in behandeling genomen als het voldoet aan tenminste de volgende drie zorgvuldigheidseisen:
 - a. het omschrijft welke statutaire of reglementaire bepaling danwel welk besluit of belang van de partij wordt aangeast of bedreigd, en op welke feiten en omstandigheden het verzoek gebaseerd is;

- b. het deelt mee in hoeverre het betrokken lid of orgaan in de gelegenheid is gesteld zich te rechtvaardigen en hoe van deze gelegenheid gebruik is gemaakt;
 - c. het omschrijft welke maatregelen naar het oordeel van de verzoekers genomen dienen te worden.
4. In geval de beoogde maatregel het royement dan wel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn of haar functies is, neemt het partijbestuur zijn beslissing op advies van een commissie van goede diensten.
 5. Deze commissie van goede diensten bestaat uit drie leden, waarvan: één lid aan te wijzen door het in het geding zijnde partijlid, één lid aan te wijzen door de partijgeleding die de zaak aanhangig heeft gemaakt, en één lid door de twee voornoemde leden gezamenlijk.
 6. Indien tegelijkertijd verzoeken worden gedaan met betrekking tot meer dan één lid in dezelfde kwestie, dan bestaat de mogelijkheid om de bemiddeling op te dragen aan één commissie van goede diensten die elk van de verzoeken behandelt. In dat geval mogen de in het geding zijnde leden voor de commissie als bedoeld in lid 5 te samen één lid aanwijzen.
 7. De leden van de commissie van goede diensten dienen lid te zijn van de partij. De commissie van goede diensten regelt haar eigen werkzaamheden en hoort alle betrokkenen. Zij brengt binnen 60 dagen advies uit aan het partijbestuur.
 8. Het partijbestuur neemt een besluit tot maatregelen als bedoeld in lid 1 zo mogelijk binnen 30 dagen nadat het advies als bedoeld in lid 7 is ontvangen. Als de commissie van goede diensten te kennen geeft geen advies te kunnen uitbrengen of als zij niet binnen 60 dagen een advies uitbrengt, dan neemt het partijbestuur zo mogelijk binnen 30 dagen daarna een besluit tot maatregelen als bedoeld in lid 1.
 9. Het partijbestuur deelt maatregelen als bedoeld in lid 1 schriftelijk en met redenen omkleed aan alle belanghebbenden mee.
 10. Maatregelen van tijdelijke aard hebben een werkingsduur van hoogstens 6 maanden, met dien verstande dat de termijn die aan een maatregel van tijdelijke aard is verbonden kan worden aangepast door naderhand genomen rechtsgeldige besluiten.
 11. Het partijbestuur ziet toe op de gelijke informatieverstrekking in het kader van procedures met betrekking tot bemiddeling en toezicht aan zowel het in geding zijnde partijlid als aan de partijgeleding die de zaak aanhangig heeft gemaakt. Tegen een besluit van het partijbestuur staat binnen 30 dagen beroep open bij de beroepscommissie.
 12. In geval de maatregel het terugroepen van een volksvertegenwoordiger uit één of meer van zijn functies is, wordt de betrokkene conform de gedragscode en interne bereidverklaring gevraagd zijn zetel ter beschikking te stellen aan de partij. Indien betrokkene 30 dagen na terugroeping hieraan geen gehoor heeft gegeven, volgt royement. Tegen een dergelijk royement staat geen beroep open.

Artikel 1.23. Het beroep

1. De beroepscommissie doet uiterlijk 60 dagen na dagtekening van een beroep een voor alle betrokkenen bindende uitspraak, tenzij anders bepaald in de reglementen.
2. Ten behoeve van het uitbrengen van een uitspraak heeft de beroepscommissie gelegenheid gegeven tot hoor en weder-

hoor. Indien het een beroep betreft in het kader van een kandidaatstelling, beoordeelt de beroepscommissie de wenselijkheid van hoor en wederhoor, met dien verstande dat dit geen vertragende werking mag hebben op het doen van een uitspraak.

3. Een beroep heeft opschortende werking, behoudens voor maatregelen die zijn bedoeld als voorlopige voorziening. Een dergelijke voorlopige voorziening mag de terugkeer tot de oorspronkelijke situatie niet blokkeren.
4. De beroepscommissie deelt per aangetekende brief haar beslissing aan de betrokkene(n) mee en stelt het partijbestuur van deze beslissing op de hoogte.

Artikel 1.24. De beroepscommissie

1. De beroepscommissie telt 5 leden. Telkens zijn 2 of 3 leden per twee jaar aftredend. De beroepscommissie stelt een rooster van aftreden vast. Als door tussentijds defungeren een lid de termijn niet volmaakt, wordt na een volgende verkiezing van leden door het congres een nieuw rooster van aftreden vastgesteld, waarbij de laatst genomen beslissing over het rooster van aftreden gerespecteerd wordt.

Amendementen

34. Sint-Michielsgestel

Na: ‘..telt vijf leden..’ **toevoegen:** ‘, waarvan tenminste 2 Juristen’.

Toelichting: In het huidige tijdsgewricht, waar aan de besluiten ook van een vereniging als de PvdA hoge (juridische) eisen worden gesteld is het noodzakelijk om de Beroepscommissie voor een grote minderheid te laten bestaan uit juristen.

PREADVIES: AFWIJZEN

In het amendement wordt een minimaal aantal juristen gevraagd in de beroepscommissie. Dit soort aangelegenheden hoort thuis in de profiel-schets en niet in de reglementen. Het opnemen van dergelijke bepalingen in reglementen roept weer vragen op zoals: wat als het congres te weinig juristen verkiest?

2. Indien door tussentijds aftreden het aantal leden van de beroepscommissie minder dan 3 bedraagt, voorziet het partijbestuur in een tijdelijke vervulling van één of meer vacatures. Deze tijdelijke leden zijn aftredend als het congres leden van de beroepscommissie kiest.
3. De beroepscommissie kiest uit haar midden een voorzitter en een vicevoorzitter.
4. De beroepscommissie regelt zelf haar werkzaamheden.
5. Het partijbestuur draagt zorg voor de ondersteuning van de beroepscommissie.
6. De uitspraken van de beroepscommissie zijn openbaar, tenzij anders bepaald in de reglementen. Hoofdstuk 1.5. De geldmiddelen en de contributies

Artikel 1.25. De contributies

1. Het partijbestuur regelt de tarieven en de inning van de contributies en donaties. Deze regeling is openbaar en wordt voldeende bekend gemaakt. Het partijbestuur zorgt dat leden van de partij die het aangaat van deze regeling en wijzigingen daarvan op de hoogte worden gesteld.
2. De partij kent algemene contributies die alle leden verschuldigd zijn en aanvullende contributies die de leden verschuldigd zijn die een functie in het openbaar bestuur bekleeden die direct of indirect voortvloeit uit het lidmaatschap van de partij.
3. Het partijbestuur stelt een lijst vast van functies waarbij leden die deze functies bekleeden aanvullende contributies aan de partij schuldig zijn, gehoord de Verenigingsraad en het bestuur van het Centrum voor Lokaal Bestuur.
4. De algemene en aanvullende contributies worden door of namens het partijbestuur geïnd en de inkomsten hiervan worden verantwoord in de jaarrekening van de partij.
5. De besturen van afdelingen en gewesten kunnen naast de aanvullende contributies als bedoeld in lid 2 specifieke contributies vaststellen voor leden die namens de partij deelnemen aan de fractie die verbonden is aan die geleding, alsmede voor de dagelijkse bestuurders die op voordracht van deze fractie benoemd zijn. Dergelijke specifieke contributies worden door of namens het betreffende bestuur geïnd en de inkomsten hiervan worden verantwoord in de jaarrekening van het betreffende bestuur. De inkomsten uit specifieke contributies zijn bestemd voor het voeren van campagne, tenzij anders wordt besloten door de bevoegde vergadering.

Amendementen

35. Smallerland

Na ‘..benoemd zijn.’ **Toevoegen:** ‘De vaststelling van deze specifieke contributies geschiedt in overleg met de fractie.’

Toelichting: Deze contributie kan niet eenzijdig, zonder overleg, worden opgelegd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Leden van de Provinciale Statenfractie en gemeenteraadsfractie kunnen als leden op respectievelijk de gewestelijke of afdelingsvergadering deelnemen aan de discussie over de hoogte van de specifieke afdrachten. Het partijbestuur acht het daarom niet noodzakelijk om hierover specifieke bepalingen op te nemen.

36. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam West, Amsterdam Zuid, Amsterdam Oost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum

‘..of namens het betreffende bestuur.’ wijzigen in: ‘door het partijbureau namens het betreffende bestuur.’

Toelichting: Door het congres van maart 2009 is al opgeroepen om de inning van extra afdrachten van gemeenteraadsleden e.d. aan de afdelingskas centraal door het partijbureau te laten uitvoeren omdat veel afdelingen bij sommige raadsleden

moeite hebben het geld te innen. De Adviesraad Verenigingszaken heeft later geadviseerd deze afdrachten toch door het afdelingsbestuur te laten innen. Dit doet geen recht aan de congresuitspraak en daarom willen we dit opnieuw aan de orde stellen.

PREADVIES: AFWIJZEN

In dit amendement wordt bepaald dat de specifieke contributies, die vastgesteld zijn door een afdelingsbestuur of een gewestelijk bestuur, worden geïnd door het partijbestuur.

Bij de toelichting hierop wordt ten onrechte gesuggereerd dat dit al door het congres van 2009 zou zijn besloten. Dat is niet juist: in het betreffende congresvoorstel ging het uitsluitend om de aanvullende contributies die inderdaad door het partijbestuur worden geïnd. Dat is ook in de nieuwe reglementen zo geregeld. Het is ook nooit door de Adviesraad Verenigingszaken geadviseerd om specifieke contributies te laten innen door het partijbestuur.

Het is onjuist om het partijbestuur te laten functioneren als incassobureau voor specifieke contributies die worden vastgesteld door een afdelingsbestuur of gewestelijk bestuur en waarvan de inkomsten in de kas komen van afdeling of gewest. Het probleem treedt natuurlijk vooral op als sprake is van wanbetaling, in de overige gevallen is het partijbestuur een overbodige tussenschijf. Bij wanbetaling zou dan het partijbestuur in de bres moeten springen voor een afdelingsbestuur. Maar juist in die situaties is het verstandig als het herinneren aan de betaling gebeurt of een gesprek wordt gevoerd door de geleding die ook de specifieke contributie vaststelt en benut.

6. Het partijbestuur kan een richtlijn geven ten aanzien van de hoogte en de bestemming van de in lid 5 bedoelde specifieke contributies.

Amendementen

37. Amsterdam Nieuw-West

Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Oost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum
Wijzig lid 6 in: 'Het partijbestuur geeft een richtlijn ten aanzien van de hoogte en bestemming van de in lid 5 bedoelde specifieke contributies, waarbij deze minimaal 2,5% van het politieke inkomen bedraagt.'

Toelichting: In de nieuwe reglementen wordt nu gesproken over specifieke contributie. Het is aan het afdelingsbestuur en gewestelijke besturen om deze vast te stellen (ook de hoogte ervan). Dit laatste is niet wenselijk. Het is beter dat de hoogte ervan ook centraal wordt vastgesteld. Deze richt-

lijn bedraagt momenteel (minimaal) 2,5% van het politieke inkomen.

PREADVIES: AFWIJZEN

In dit amendement wordt - in aansluiting op de bepaling dat de hoogte van de specifieke contributie wordt vastgesteld door een afdelingsbestuur of een gewestelijk bestuur, waarbij het partijbestuur een richtlijn kan geven - geregeld hoe hoog die specifieke contributie in ieder geval moet zijn.

Het is zeer ongebruikelijk in de reglementen van de partij bepalingen op te nemen over de hoogte van de contributie. Dat zijn uitwerkingsbeslissingen die worden genomen door een geleding die daarvoor is aangewezen. Het staat een afdelingsbestuur of gewestelijk bestuur dan ook vrij om geen specifieke contributie vast te stellen.

Artikel 1.26. De geldmiddelen en de controle

1. Het partijbestuur stelt jaarlijks – na instemming van de Verenigingsraad – de afdracht vast aan afdelingen en gewesten. Deze afdracht wordt betaalbaar gesteld nadat door een afdeling of gewest een begroting is ingediend.
2. De partij heeft een spaarfonds voor de verkiezingen. De middelen daarin worden verkregen uit een door het partijbestuur vast te stellen bedrag uit de opbrengst uit de aanvullende contributies, alsmede uit vrijwillige bijdragen, schenkingen en andere inkomsten.
3. Het partijbestuur stelt regels met betrekking tot het onttrekken van gelden aan het in lid 2 genoemde fonds.
4. Geledingen van de partij waaraan via een afdracht of bijdrage door het partijbestuur middelen zijn toegekend zijn autonoom in de besteding van deze middelen, binnen richtlijnen die het partijbestuur, gehoord de Verenigingsraad, daarover uitvaardigt.

Artikel 1.27. Overige bepalingen inzake de geldmiddelen

1. Indien door geledingen van de partij rechtspersonen worden opgericht of in stand gehouden, die geheel of ten dele inkomsten kennen van of op grond van regels van de partij, dan behoeft deze rechtspersoon de goedkeuring van het partijbestuur.
2. Bij rechtspersonen als bedoeld in lid 1 is het bestuur van de geleding die deze rechtspersoon heeft ingesteld of wil instellen er aan gehouden om in de jaarverantwoording de verantwoording op te nemen met betrekking tot in ieder geval het beheer en de besteding van de inkomsten van die rechtspersoon die van de partijafkomstig zijn of voortkomen uit regels van de partij.

Hoofdstuk 1.6. Integriteit

Artikel 1.28. De erecode en de verklaring bij de kandidaatstelling

1. Van de leden van de partij wordt verwacht dat hun optreden en opstelling in het publieke domein in overeenstemming is met de normen en waarden die de partij verlangt van iedereen in het publieke domein. Als houvast dient daarbij de "erecode". Deze erecode wordt vastgesteld en gewijzigd door het partijbestuur, gehoord de Verenigingsraad.

2. Aanvullend hierop wordt van leden die direct of indirect een functie bekleden namens de partij en zij die een functie bekleden binnen de partij verwacht dat zij het belang van de publieke zaak en van de partij stellen boven hun persoonlijke belang.
3. In verband met het gestelde in lid 2 wordt aan kandidaten voor een vertegenwoordigende functie een door hen te ondertekenen verklaring voorgelegd. Als een kandidaat deze verklaring niet wil onderschrijven, kan hij geen kandidaat zijn voor een vertegenwoordigende functie namens de partij.
4. De tekst van de in lid 3 bedoelde verklaring en wijzigingen daarin worden vastgesteld door het partijbestuur, gehoord de Verenigingsraad en het bestuur van het Centrum voor Lokaal Bestuur.

Artikel 1.29. De Commissie Integriteit

1. De commissie telt 3 leden.

Amendementen

38. Sint-Michielsgestel

Na: ‘.3 leden..’ toevoegen: ‘..waarvan tenminste 1 Jurist..’

Toelichting: In het huidige tijdsgewricht waar aan de besluiten ook van een vereniging als de PvdA hoge (juridische) eisen worden gesteld is het noodzakelijk om in de Commissie Integriteit tenminste 1 Jurist op te nemen (zie ook het Amendement bij Artikel 1.24).

PREADVIES: AFWIJZEN

In het amendement wordt bepaald dat de Commissie Integriteit minstens één jurist moet tellen. Dit soort aangelegenheden horen thuis in de profielschets en niet in de reglementen.

2. De commissie kiest uit haar midden een voorzitter en een vicevoorzitter.
3. De commissie regelt zelf haar werkzaamheden.
4. Het partijbestuur draagt zorg voor de ondersteuning van de commissie.
5. De leden van de commissie worden benoemd voor een periode van vier jaar. Zij zijn eenmaal herbenoembaar na het vervullen van een volle periode. Het partijbestuur stelt een rooster van aftreden vast, zodat elke twee jaar (ongeveer) de helft van de commissie aftredend is.

Artikel 1.30. Persoonsgegevens en privacy

1. Het partijbestuur draagt zorg voor een protocol en het handhaven daarvan met betrekking tot het verzamelen, bewaren en verwijderen van persoonsgegevens informatie bij en onder verantwoordelijkheid van alle geledingen van de partij.
2. Elk lid van de partij heeft toegang tot de informatie die over hem bewaard wordt bij of onder verantwoordelijkheid van een geleding van de partij.

Hoofdstuk 1.7. Overige bepalingen

Artikel 1.31. De binding aan het verkiezingsprogramma

1. Een lid van een fractie in een vertegenwoordigend lichaam is gebonden aan het desbetreffende verkiezingsprogramma, tenzij hij schriftelijk een zwaarwegend persoonlijk voorbehoud heeft kenbaar gemaakt vóór de vaststelling van de kandidatenlijst.
2. De in lid 1 bedoelde binding wordt opgeheven, wanneer het afleggen van verantwoording over een afwijking van het verkiezingsprogramma niet leidt tot het opzeggen van het vertrouwen in het betrokken fractielid als bedoeld in artikel 1.13.
3. Indien de fractie waarvan het lid deel uitmaakt met andere fracties een akkoord heeft gesloten tot vorming van een kabinet of college, dan gaat dat akkoord voor het verkiezingsprogramma, voor zover het akkoord afwijkt van het verkiezingsprogramma, maar geldt het verkiezingsprogramma voor zover het akkoord zich niet over de betreffende punten uitsprekt, voor het handelen van de betrokken partijleden en partijgeledingen.
4. Een lid van een fractie die een akkoord als bedoeld in lid 3 is overeengekomen is gebonden aan het desbetreffende akkoord. Een lid van de fractie kan een zwaarwegend persoonlijk voorbehoud kenbaar maken aan de fractie vooraf aan of bij het sluiten van het akkoord. Van een dergelijk voorbehoud wordt het bestuur van de betrokken geleding op de hoogte gebracht. Een en ander geldt ook voor een lid van de fractie dat op een later moment door opvolging deel gaat uitmaken van de fractie.

Artikel 1.32. Evenwichtige vertegenwoordiging

1. Overal waar in de partij besturen, afvaardigingen en dergelijke worden gekozen of kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen worden vastgesteld, wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.

Amendementen

39. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Toevoegen: ‘Bij kandidatuur voor een vacature, afdelings-, regio- en landelijke bestuursverkiezingen, Waterschap, gemeente, Tweede Kamer of welke functie dan ook bewust kiezen voor een brede samenstelling. Dus ook mensen uit het circuit van uitkeringsgerechtigden, lager geschoolden, werknemers, mbo-ers, lhno-ers, gehandicapten, allochtonen, kortom mensen die weten wat er speelt in hun eigen omgeving en die de sociaal democratie een warm hart toe dragen. En niet alleen maar academici met hun eigen netwerk of niveau. Klikvorming tegen gaan. Open staan voor iedereen.’

PREADVIES: AFWIJZEN

In het amendement worden twee nieuwe elementen genoemd die gelden voor een evenwichtige spreiding bij de samenstelling van besturen, afvaardigingen e.d. en bij de samenstelling van kandidatenlijsten. Deze beide elementen zitten al

in het begrip "diversiteit". Door "opleidingsniveau" en "sociale klasse" expliciet op te nemen worden echter elementen ingevoegd die moeilijk te definiëren zijn. Juist in de partij gaat het veelvuldig om leden die een hoog opleidingsniveau hebben, maar die afkomstig zijn uit een ouderlijk milieu met een lager opleidingsniveau. Wat te denken van een student, die volgens dit soort begrippen een nog onvoltooide opleiding heeft, rondkomt van een toelage en recht heeft op huurtoeslag en zorgtoeslag?

40. Amsterdam Zuid, Breda/Baarle Nassau/Alphen-Chaam

'...wordt gestreefd.....regio en diversiteit.' Wijzigen in: 'wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio, opleidingsniveau, sociale klasse en diversiteit'

Toelichting: We zijn een brede volkspartij.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 40.

2. De verantwoordelijke besturen voeren hiervoor een actief beleid en leggen daarover verantwoording af aan de leden.

Artikel 1.33. De zittingsduur

1. Tenzij in de statuten of reglementen van de partij anders is bepaald, kan de zittingsduur van een lid in een functie in of namens de partij niet worden begrensd.
2. Indien iemand een functie in of namens de partij gedurende 12 jaar of langer heeft vervuld, dienen zwaarwegende redenen aanwezig te zijn om voor een volgende periode in die functie in aanmerking te komen.

Amendementen

41. Den Haag

'..12 jaar' wijzigen in: '..8 jaar'

Toelichting: Hoewel het soms heel verstandig kan zijn om iemand een derde periode in aanmerking te laten komen, vinden wij wel dat na twee perioden een serieuze afweging geboden is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Deze bepaling in het reglement is bedoeld om het "vastroesten" in een positie te voorkomen. Tegelijk zijn er voldoende mensen die ook bij een lange zittingsduur uitstekend functioneren of waarbij het belang van de partij wordt gediend als zij langere tijd voor een functie beschikbaar zijn. In het amendement wordt voorgesteld een dergelijke toets al uit te voeren als iemand minstens 8 jaar een functie bekleedt. Het partijbestuur meent dat een dergelijke toets, die een aanvulling is op de normale beoordeling op geschiktheid op grond van de profielschets, na minstens 12 jaar zou moeten gebeuren. Mocht bijvoorbeeld lokaal de wens

bestaan om toch na 8 jaar een dergelijke toets uit te voeren, dan kunnen hierover bepalingen worden opgenomen in de profielschets.

42. Amsterdam Zuid

Schrappen: lid 2.

Toelichting: Onduidelijk is waar die zwaarwegende redenen in gelegen zijn behalve in de kwaliteit van de kandidaat: iets dat altijd door het benoemende of verkiezende orgaan wordt getoetst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement vraagt om de bepaling te schrappen die regelt dat als iemand in of namens de partij een functie minstens 12 jaar vervult, zwaarwegende redenen aangegeven moeten worden om in aanmerking te komen voor een nieuwe periode. Als iemand al zo lang een functie vervult, volstaat het niet om alleen te kijken naar de eisen die aan alle kandidaten worden gesteld. Bij een zo lange zittingsduur is het gewenst dat aanvullend op een toets op grond van de profielschets redenen worden aangevoerd waarom de betrokkene in aanmerking moet komen voor nog een periode in die functie.

Artikel 1.34. De jongerenorganisatie

De jongerenorganisatie dient tweejaarlijks een verslag van haar werkzaamheden in bij het partijbestuur. Dit verslag wordt gelijktijdig met het tweejaarlijkse verslag van het partijbestuur ter kennis gebracht van het congres.

Amendementen

43. Tilburg

'..tweejaarlijks..' wijzigen in: '..jaarlijks..' en '..tweejaarlijkse..' wijzigen in: '..jaarlijkse..'

Toelichting: Tweejaarlijks is niet wenselijk en zou jaarlijks moeten worden. Het landelijk JS-bestuur heeft ook maar een jaar zitting en dient dus over het eigen bestuursjaar verantwoording af te leggen. Het partijbestuur zou het congres ook jaarlijks van een verslag dienen te voorzien.

PREADVIES: AFWIJZEN

Thans is sprake van een tweejaarlijks verslag van het partijbestuur aan het congres, samenhangend met de zittingsperiode van twee jaar. Via een voorschrift voor de verslaggeving van de JS aan het partijbestuur en daarmee aan het congres, wordt getracht ook de verslaggeving van het partijbestuur aan het congres jaarlijks te maken.

Het is niet duidelijk welke toegevoegde waarde deze extra verslaggeving heeft, naast het veel frequenter overleg over aangelegenheden met de Verenigingsraad.

Artikel 1.35. Leden in dienstverband bij de partij

1. Leden van de partij die als medewerker in loondienst zijn van de partij of van een neveninstelling, danwel als medewerker van de Tweede Kamerfractie, de Eerste Kamerfractie of de delegatie in het Europees Parlement kunnen geen lid zijn van het partijbestuur, van de beroepscommissie, van het presidium of van de Adviesraad Verenigingsaangelegenheden.
2. Indien een afdeling of een gemeenteraadsfractie direct of via een stichting medewerkers in loondienst heeft, dan kunnen deze medewerkers geen deel uitmaken van de gemeenteraadsfractie en van het afdelingsbestuur.
3. Indien een gewest, een Statenfractie of een waterschapsfractie direct of via een stichting medewerkers in loondienst heeft, dan kunnen deze medewerkers geen deel uitmaken van de Statenfractie en van het gewestelijk bestuur.
4. Ten aanzien van het gestelde in lid 2 en 3 kan een geleding aan het partijbestuur een gemotiveerd verzoek richten om in een concreet geval dispensatie te verlenen. Het partijbestuur kan deze dispensatie verlenen, met aangeven van de termijn waarvoor deze dispensatie geldt.
5. De bepalingen uit dit artikel betreffen ook leden die op grond van een zakelijke relatie met de partij gelijk te stellen zijn aan leden die een dienstbetrekking vervullen bij de partij.

Deel 2, De afdelingen

Artikel 2.1. De taken van de afdeling

De taken van de afdeling zijn:

- a. het organiseren van de deelname aan de verkiezing van de gemeenteraad, de deelgemeenteraad of de stadsdeelraad, onder meer door het maken van een verkiezingsprogramma en het opstellen en indienen van een kandidatenlijst;
- b. het adviseren van de gemeenteraadsfractie ten aanzien van de lokale politiek;
- c. het beoordelen van het onderhandelingsresultaat bij de vorming van een nieuw college van burgemeester en wethouders, waarbij de gemeenteraadsfractie voorstelt om daaraan deel te nemen; d. het werven van leden voor bestuurlijke en vertegenwoordigende functies;
- e. het bevorderen van het politieke debat binnen en buiten de afdeling op lokaal niveau;
- f. de voorbereiding van en de deelname aan het congres;
- g. de voorbereiding van en de deelname aan de gewestelijke vergadering;
- h. alle overige activiteiten om leden te werven, om de leden de gelegenheid te geven actief deel te nemen in de partij en het gedachtegoed van de partij uit te dragen.

Artikel 2.2. De afdelingsvergadering

1. De afdelingsvergadering is het hoogste gezag binnen de afdeling.
2. De afdelingsvergadering komt minstens twee maal per jaar bijeen en verder zo vaak als het afdelingsbestuur dat nodig acht of als een aandeel van de leden van de afdeling conform artikel 2.3. lid 6 daarom verzoekt.
3. De afdelingsvergadering is openbaar, tenzij de vergadering anders besluit.

4. Stemgerechtigd zijn de ter vergadering aanwezige leden die deel uitmaken van de afdeling.
5. Een lid van het partijbestuur of van het bestuur van het gewest waartoe de afdeling behoort heeft de bevoegdheid elke vergadering van de afdeling of het bestuur daarvan bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
6. Een lid van de fractie legt desgevraagd verantwoording af aan de afdelingsvergadering.
7. Een wethouder heeft het recht de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de wethouder te vragen.
8. Indien een door de partij voorgedragen wethouder geen deel uitmaakt van de betrokken afdeling, dan neemt de betreffende wethouder deel aan de afdelingsvergadering met raadgevende stem.
9. Indien een afdeling twee of meer gemeenten omvat, kan de ledenvergadering besluiten de lokale politiek te behandelen in vergaderingen waarvoor de leden worden uitgenodigd die woonachtig zijn in de betreffende gemeente. De bepalingen in de leden 4, 6 en 7 worden daarbij overeenkomstig toegepast.

Amendementen

44. Tilburg

Lid 5 **wijzigen in**: '5. Een lid van het partijbestuur of van het bestuur van het gewest waartoe de afdeling behoort heeft de bevoegdheid elke vergadering van de afdeling bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.'

Toelichting: De bepaling over de bestuursvergadering is hier weggehaald, omdat dit deel van het reglement enkel gaat over de afdelingsvergadering. Er zou een soortgelijke bepaling in het deel over het bestuur terug moeten komen. Zie ons voorstel daarvoor later.

PREADVIES: OVERNEMEN

De uitspraak bij dit amendement werkt door naar amendement 60.

Artikel 2.3. De uitnodiging voor en de verslaglegging van de afdelingsvergadering

1. De aankondiging van de afdelingsvergadering dient tenminste 3 weken voor de vergadering bij de leden te zijn bezorgd.
2. De uitnodiging voor de afdelingsvergadering, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen vóór de vergadering bij de leden te zijn bezorgd. Indien ter vergadering het vaststellen van een kandidatenlijst dient plaats te vinden, worden de ontwerp-kandidatenlijst en een toelichting daarop uiterlijk 14 dagen voor de vergadering bij de leden bezorgd.
3. De uitnodiging wordt schriftelijk verstuurd, maar kan digitaal verstuurd worden aan leden die hebben aangegeven dat hun e-mailadres voor partijberichten gebruikt mag worden.
4. De uitnodiging voor de afdelingsjaarvergadering dient de leden tijdig te bereiken, waarna zij minstens 14 dagen de gele-

- genheid hebben voorstellen in te dienen en namen te noemen voor de te verkiezen functies. Deze voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen voor de jaarvergadering bij de leden te zijn bezorgd.
5. In spoedeisende gevallen kan van de in de leden 1 en 2 genoemde termijnen worden afgeweken, met dien verstande dat de aankondiging respectievelijk uitnodiging, agenda en eventuele voorstellen uiterlijk twee dagen vóór de extra vergadering bij de leden dienen te zijn bezorgd.
 6. Het afdelingsbestuur moet een onderwerp agenderen op de eerstvolgende afdelingsvergadering, indien:
 - a. dit door minstens 10% van de leden wordt verlangd in afdelingen die minder dan 200 leden tellen; b. dit door minstens 20 leden wordt verlangd in afdelingen die 200 leden of meer tellen. Als de behandeling van dat onderwerp dat verlangt, wordt zo spoedig mogelijk een afdelingsvergadering belegd waarop dat onderwerp is geagendeerd.
 7. De secretaris draagt zorg voor een verslag van de afdelingsvergadering. Dat verslag kan bestaan uit een besluitenlijst. Het verslag wordt vastgesteld in een volgende afdelingsvergadering.

Artikel 2.4. Nadere bepalingen over afdelingsvergaderingen algemene bepalingen

1. Jaarlijks in het laatste kalenderkwartaal houdt de afdeling een vergadering waarop het werkplan en de begroting voor het daarop volgende jaar worden vastgesteld. Indien een afdelingsbestuur daartoe besluit, kan een werkplan een periode beslaan van twee jaar en dient dit spoedig na de verkiezing van het afdelingsbestuur voorgelegd te worden aan de afdelingsvergadering.
2. In het eerste kalenderkwartaal houdt de afdeling haar jaarvergadering, waarop:
 - a. het beleid van het afdelingsbestuur in het voorafgaande kalenderjaar wordt besproken aan de hand van het financieel verslag en het jaarverslag;
 - b. de door de kascontrolecommissie aan de hand van betalingsbewijzen gecontroleerde financiële rekening over het voorgaande kalenderjaar wordt vastgesteld; in geval van goedkeuring wordt door de vergadering de penningmeester daarmee decharge verleend;
 - c. de leden van het afdelingsbestuur en de leden van de kascontrolecommissie worden gekozen alsmede de afgevaardigde(n) en plaatsvervangend afgevaardigde(n) naar het congres, de gewestelijke vergadering en, als de afdeling daarvoor een afgevaardigde mag aanwijzen conform artikel 2.6. lid 1 de Politieke Ledenraad.
3. Kandidaten voor de in lid 2, sub c genoemde functies worden gesteld door de leden van de afdeling conform artikel 2.3. lid 4, maar uiterlijk voor aanvang van de jaarvergadering.
4. De verkiezingen van de leden van het afdelingsbestuur, de kascontrolecommissie en de (plaatsvervangend) afgevaardigden gebeuren telkens voor een periode van twee jaar, zodat deze verkiezingen het ene jaar wel en het andere jaar niet plaatsvinden, tenzij opengevallen plaatsen vervuld moeten worden. (plaatsvervangende) afgevaardigde(n) naar het congres

Amendementen

45. Tilburg

'..twee jaar..' **wijzigen in:** '..een of twee jaar..'

Toelichting: Het is belangrijk de mogelijkheid open te houden bestuursleden, maar zeker ook kascontrolecommissieleden (!) voor een jaar te kunnen kiezen. In het oude statuut stond de tekst 'minimaal 1 en maximaal 4 jaar' als periode om als bestuurslid of kascontrolecommissielid gekozen te worden. Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkeld: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed bestuurslid of een lid van de kascontrolecommissie die zich enkel voor een jaar in wil zetten. Wij willen geen goede bestuursleden of kascontroleleden moeten weigeren, omdat ze zich niet gelijk voor twee jaar willen vastleggen en willen de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie amendement 15.

5. Het aantal te kiezen (plaatsvervangende) congresafgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per 500 leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat.

Amendementen

46. Tilburg

'..500 leden..' **wijzigen in:** '0,8 % van het totale ledenaantal..'

Toelichting: in artikel 2.6 lid 1 en 2.7 lid 1 wordt al de 0.8% norm gehanteerd om te bepalen of en zo ja, hoeveel afgevaardigden er voor de PL en de Adviesraad geleverd mogen worden. En terecht. De 500-grens bestaat al jaar en dag, terwijl het ledenaantal in dertig jaar tijd gehalveerd is. Om te voorkomen dat steeds minder afdelingen mee kunnen profiteren van extra rechten als een extra afgevaardigde, meedoen aan inspraak in de Politieke Ledenraad/Adviesraad Verenigingszaken en hogere ledenafdracht, pleiten wij er voor om elke statische 500-grens in de reglementen te vervangen door een 0,8% grens. Waar een 100-ledengrens wordt genoemd pleiten we er voor om 0,15% op te nemen. De argumenten voor het invoeren van de 0,8% grens voor de PL en de AV gelden immers ook voor het congres.

PREADVIES: OVERNEMEN

(plaatsvervangend) afgevaardigde(n) naar de gewestelijke vergadering

6. Het aantal afgevaardigden per afdeling naar de gewestelijke vergadering is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per 100 leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde, met een maximum van 5 afgevaardigden. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de gewestelijke vergadering. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat.

Amendementen

47. Tilburg

‘..100 leden..’ wijzigen in: ‘..0,15% van het totale ledenaantal..’.

Toelichting: in artikel 2.6 lid 1 en 2.7 lid 1 wordt al de 0,8% norm gehanteerd om te bepalen of en zo ja, hoeveel afgevaardigden er voor de PL en de Adviesraad geleverd mogen worden. En terecht. De 500-grens bestaat al jaar en dag, terwijl het ledenaantal in dertig jaar tijd gehalveerd is. Om te voorkomen dat steeds minder afdelingen mee kunnen profiteren van extra rechten als een extra afgevaardigde, meedoen aan inspraak in de Politieke Ledenraad/Adviesraad Verenigingszaken en hogere ledenafracht, pleiten wij er voor om elke statische 500-grens in de reglementen te vervangen door een 0,8% grens. Waar een 100-ledengrens wordt genoemd pleiten we er voor om 0,15% op te nemen. De argumenten voor het invoeren van de 0,8% grens voor de PL en de AV gelden immers ook voor het congres.

PREADVIES: AFWIJZEN

De tekst van het amendement heeft nog wel enige aanvulling, zie daarom PB amendement 48.

48. PB amendement

Wijziging van artikel 2.4. lid 6 van deel 2 van de reglementen: "6. Het aantal afgevaardigden per afdeling naar de gewestelijke vergadering is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per 0,15% van het totale ledenaantal van de partij of een gedeelte daarvan één afgevaardigde, met een maximum van 5 afgevaardigden. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de gewestelijke vergadering. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat."

7. In geval van een tussentijdse vacature of indien een gewestelijk afgevaardigde verhinderd is een gewestelijke vergadering bij te wonen, regelt het afdelingsbestuur zijn vervanging. De

afdelingssecretaris brengt het gewestelijk bestuur terstond van deze beslissing op de hoogte.

kascontrolecommissie

8. De kascontrolecommissie bestaat uit minstens 2 leden, allen lid van de afdeling. De leden mogen geen deel uitmaken van het bestuur van de afdeling.

Amendementen

49. Tilburg

Na: ‘..bestuur van de afdeling..’ toevoegen: ‘de raadsfractie, of direct of via een stichting in loondienst zijn van de afdeling dan wel de raadsfractie’
Toelichting: In verband met de integriteit zou het goed zijn hier meer onvereenigbare functies te benoemen. Het is niet wenselijk dat een betaalde medewerker die bijvoorbeeld ook de financiën bijhoudt invloed heeft op de financiële controle van de afdeling.

PREADVIES: OVERNEMEN (waarbij ‘raadsfractie’ wordt gelezen als ‘gemeenteraadsfractie’).

50. Smallerland

Na: ‘...een ander fractielid’ toevoegen: ‘Het partijbestuur kan op een met redenen omkleed verzoek dispensatie verlenen voor de combinatie van lidmaatschap van afdelingsbestuur en fractie. Een afwijzing van een dergelijk verzoek geschiedt gemotiveerd.’

Toelichting: Bij een beperkt aantal kaderleden in een afdeling kan een dergelijke combinatie (tijdelijk) wenselijk zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

In deze amendementen wordt de mogelijkheid geopend dat met dispensatie van het partijbestuur een lid van de gemeenteraadsfractie tegelijk lid kan zijn van het afdelingsbestuur. In amendement 51 wordt dat beperkt tot andere functies dan die van afdelingsvoorzitter of fractievoorzitter.

Gelet op de positie van het afdelingsbestuur ten opzichte van de gemeenteraadsfractie acht het partijbestuur het principieel onjuist als daarin personeel unies plaatsvinden, ook als het met dispensatie gebeurt. Een bestuur volgt de werkzaamheden van de gemeenteraadsfractie, voert voortgangsgesprekken met de fractieleiden, moet zich op enig moment gaan bezighouden met de kandidaatstelling voor een nieuwe periode e.d. Het is natuurlijk goed mogelijk dat een lid van de raadsfractie hand- en spandiensten verricht, bijvoorbeeld bij het voeren van de permanente campagne, maar daarvoor is het niet noodzakelijk lid te zijn van het afdelingsbestuur.

51. Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Nieuw-West

Na: '...een ander fractielid' **toevoegen:** 'Het partijbestuur kan op een met redenen omkleed verzoek dispensatie verlenen voor de combinatie van lidmaatschap van afdelingsbestuur (met uitzondering van de afdelingsvoorzitter) en fractie (met uitzondering van de fractievoorzitter). Een afwijzing van een dergelijk verzoek geschiedt gemotiveerd.'

Toelichting: Bij een beperkt aantal kaderleden in een afdeling kan een dergelijke combinatie (tijdelijk) wenselijk zijn. Voor het voorzitterschap van afdelingsbestuur dan wel fractie moeten de rollen echter te allen tijde gescheiden blijven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 50.

3. De leden van het afdelingsbestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door de ledenvergadering als lid van het bestuur worden ontslagen.
4. De leden van het afdelingsbestuur treden tweejaarlijks af op de jaarvergadering, maar zijn terstond herkiesbaar. Bij tussentijds aftreden van een bestuurslid kan de afdelingsvergadering in de opengevallen plaats voorzien, mits deze verkiezing is geagendeerd. Indien een in functie gekozen bestuurslid tussentijds terugtreedt of wordt ontslagen, dan voorziet de afdelingsvergadering uiterlijk in de eerstvolgende jaarvergadering in de vacature.

Amendementen

52. Smallerland

'tweejaarlijks' wijzigen in: 'na vier jaar'.

Toelichting: Twee jaar is te kort. Men is amper ingewerkt of de termijn zit er al weer op.

Bovendien is de praktijk, dat rondom de gemeenteraadsverkiezingen de samenstelling van het bestuur het sterkst wijzigt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 13.

53. Alkmaar

Na artikel 2.5 lid 4 toevoegen: (daarna doornummeren)

'5. In afwijking van de bepaling in lid 4 van dit artikel dat leden van het afdelingsbestuur worden gekozen voor twee jaar, kan de afdelingsvergadering besluiten om de leden van het afdelingsbestuur te kiezen voor een periode van 4 jaar. In dat geval wordt elke twee jaar ongeveer de helft van het afdelingsbestuur gekozen, op basis van een rooster van aftreden dat het afdelingsbestuur vaststelt na de verkiezing van bestuursleden. Bij het vaststellen van dit rooster van aftreden wordt, indien ook vacatures in het bestuur vervuld moesten worden ontstaan door tussentijds aftreden van bestuursleden, een eerder

vastgesteld rooster van aftreden zo veel mogelijk gerespecteerd. Verder wordt er in het rooster van aftreden zorg voor gedragen dat niet alle 3 in functie gekozen bestuurders tegelijk aftredend zijn.

6. Een lid van het afdelingsbestuur dat in een tussentijdse vacature is gekozen, treedt voor de eerste maal af op het moment waarop degene in wiens plaats hij is gekozen had moeten aftreden.'

Toelichting: Zie de toelichting op het amendement van de afdeling Alkmaar op artikel 6.9 van de statuten. Om te voorkomen dat een rooster van aftreden (zoals dat moet worden vastgesteld bij toepassing van de bij dit amendement voorgestelde uitzonderingsbepaling voor de zittingsduur van leden van een afdelingsbestuur) door vervulling van een tussentijdse vacature niet meer aan zijn doel beantwoordt, is er behoefte aan een bepaling betreffende de zittingsduur van bestuursleden die worden gekozen in een tussentijdse vacature. Daartoe dient het voorgestelde zesde lid. Maar ook voor afdelingsbesturen die werken met een zittingstermijn van twee jaar is deze bepaling nuttig, aangezien deze erin voorziet dat tussentijds gekozen bestuursleden voortaan ook in de jaarvergadering aftreden en in die vergadering kunnen worden herbenoemd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 12.

54. Zutphen

'De leden van...de vacature' wijzigen in: 'De leden van het afdelingsbestuur treden tweejaarlijks af op de jaarvergadering, maar zijn terstond herkiesbaar, leden van het afdelingsbestuur kunnen maximaal drie maal herkozen worden. In uitzonderlijke gevallen kan het partijbestuur dispensatie verlenen.'

Toelichting: Dit geeft ruimte aan nieuwe talenten om bestuurlijke ervaring op te doen, daarnaast kan het activerend werken voor afdelingen om actief te scouten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement strekt ertoe de maximale zittingsduur van een lid van het afdelingsbestuur te beperken tot 8 jaar (vier perioden van twee jaar). Er zijn zeer veel (kleinere) afdelingen die met moeite leden kunnen vinden om in het afdelingsbestuur zitting te nemen. Het risico is dan groot dat een dergelijke bepaling met zich brengt dat er geen afdelingsbestuur meer kan worden gevormd, of dat al het bestuurswerk neerkomt op één iemand, omdat in verband met deze bepaling alleen pro forma leden in het afdelingsbestuur worden benoemd.

Uiteraard onderschrijft het partijbestuur de wenselijkheid van doorstroming in het afdelingsbestuur en het stimuleren van jonge leden om deel te

nemen aan het besturen van een afdeling, maar de hier voorgestelde oplossing kan negatieve effecten hebben.

55. Tilburg

‘De leden van...de vacature’ wijzigen in: ‘De leden van het afdelingsbestuur treden jaarlijks of tweejaarlijks af op de jaarvergadering, maar zijn terstond herkiesbaar. Bij tussentijds aftreden van een bestuurslid kan de afdelingsvergadering in de opengevallen plaats voorzien, mits deze verkiezing is geagendeerd. Indien een in functie gekozen bestuurslid tussentijds terugtreedt of wordt ontslagen, dan voorziet de afdelingsvergadering uiterlijk in de eerstvolgende jaarvergadering in de vacature’.

Toelichting: Het is belangrijk de mogelijkheid open te houden bestuursleden ook voor een jaar te kunnen kiezen. In het oude statuut stond de tekst ‘minimaal 1 en maximaal 4 jaar’ als periode om als bestuurslid gekozen te worden. Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed bestuurslid die zich een jaar in wil zetten. Wij willen geen goede bestuursleden moeten weigeren, omdat ze zich niet gelijk voor twee jaar willen vastleggen en willen de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie amendement 15.

5. Voor zover in de statuten of de reglementen niet anders is bepaald, is het afdelingsbestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van de afdeling.
6. Het afdelingsbestuur draagt er zorg voor dat de leden van de gemeenteraadsfractie en de wethouders die door de gemeenteraadsfractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie zijn voorgedragen worden uitgenodigd voor het bijwonen van de afdelingsvergadering. Indien een wethouder geen deel uitmaakt van de afdeling, neemt hij aan de afdelingsvergadering deel met raadgevende stem.
7. Een lid van het afdelingsbestuur heeft de bevoegdheid elke vergadering van de gemeenteraadsfractie bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
8. De penningmeester draagt er zorg voor dat de vastgestelde begroting en het werkplan van de afdeling worden toegezonden aan het partijbestuur, op basis waarvan de afdeling kan beschikken over de afdracht aan de afdeling uit de centrale middelen.

Amendementen

56. Tilburg

Toevoegen lid 9: ‘Een bestuursvergadering is openbaar, tenzij deze besloten is verklaard.’

Toelichting: Op andere niveaus wordt dit wel benoemd, hier echter niet. Het is goed dat het bestuur een vergadering besloten kan verklaren bijvoorbeeld als over personen wordt vergaderd. Ook de leden met een raadgevende stem (bijvoorbeeld een raadslid) kunnen dan uitgezonderd worden (bijvoorbeeld als er over de kandidatenlijst wordt gesproken).

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement bepaalt dat bestuursvergaderingen (van de afdeling) als regel openbaar zijn. Het partijbestuur meent dat hiermee voorbij wordt gegaan aan de wenselijkheid dat in het bestuur voortdurend in vertrouwen gesproken kan worden over aangelegenheden van de gemeenteraadsfractie (bijvoorbeeld de fractievoorzitter die het bestuur informeert over politieke aangelegenheden of over een interne problematiek in de fractie) of zaken die personen aangaan (het aanzoeken van iemand voor een functie of voorbereidingen voor een kandidaatsstelling). Als dergelijke aangelegenheden niet meer vrij kunnen worden besproken, worden ze ofwel niet meer besproken of gebeurt dit in een informeel overleg buiten de vergadering. De uitspraak bij dit amendement werkt door naar amendement 68.

57. Tilburg

Toevoegen lid 10: ‘Een lid van het partijbestuur of van het bestuur van het gewest waartoe de afdeling behoort heeft de bevoegdheid elke vergadering van het bestuur bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.’

Toelichting: Door dit artikel hier te plaatsen en niet onder te brengen bij het artikel over de afdelingsvergadering staat het op de juiste plaats. Het sluit bovendien aan op het hiervoor genoemde in te voegen lid 9.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het eens met de strekking van het amendement maar de tekstuele uitleg is onvoldoende helder. Zie PB amendement 58.

58. PB amendement

Toevoegen lid 10: ‘Een lid van het partijbestuur heeft de bevoegdheid de vergadering van het bestuur van elke afdeling of gewest bij te wonen. Een lid van het bestuur van het gewest heeft de bevoegdheid de vergadering van het bestuur van elke afdeling binnen het gewest bij te wonen. Zij hebben daarin een raadgevende stem.’

Toelichting: het partijbestuur onderschrijft de strekking van motie 57, maar doet in PB amendement 58 een voorstel om de voorgestelde toevoeging scherper te formuleren.

Artikel 2.6. Deelname aan de Politieke Ledenraad

1. In afdelingen van meer dan 0,8% van het ledental van de partij worden in afzonderlijke verkiezingen door de ledenvergadering een afgevaardigde en een plaatsvervanger gekozen voor de Politieke Ledenraad. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de Politieke Ledenraad. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat. Deze verkiezing gebeurt voor een periode van twee jaar.
2. In onderling overleg bepalen de besturen van afdelingen die samen een afgevaardigde hebben naar de Politieke Ledenraad op welke wijze de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Indien de betrokken besturen verzuimen afspraken te maken of daar onderling niet uitkomen, kan het gewestelijk bestuur de kandidaatstelling organiseren uit de leden van de betrokken afdelingen en de wijze van verkiezen bepalen. Deze aanwijzing of verkiezing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Amendementen

59. Tilburg

Artikel 2.6 lid 2 **wijzigen in:** 'In onderling overleg bepalen de besturen van afdelingen die samen een afgevaardigde hebben naar de Politieke Ledenraad op welke wijze de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Indien de betrokken besturen verzuimen afspraken te maken of daar onderling niet uitkomen, kan het gewestelijk bestuur de kandidaatstelling organiseren uit de leden van de betrokken afdelingen en de wijze van verkiezen bepalen. Deze aanwijzing of verkiezing gebeurt voor een periode van een of twee jaar.'

Toelichting: Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed lid dat zich voor een jaar in wil zetten, en wil de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 17.

3. Op gelijke wijze bepalen de besturen van de in het buitenland gevestigde afdelingen op welke wijze, in afzonderlijke verkiezingen, de afgevaardigde en de plaatsvervanger voor de Politieke Ledenraad worden aangewezen. Indien de betrokken besturen dit verzuimen of er niet uitkomen, kan het partijbestuur de kandidaatstelling organiseren uit de leden van de betrokken afdelingen en de wijze van verkiezen bepalen.
4. Afgevaardigden voor de Politieke Ledenraad betrekken de leden die ze vertegenwoordigen bij de voorbereiding van de vergadering van de Politieke Ledenraad, maar nemen deel

zonder een gebonden stemopdracht. Afgevaardigden leggen verantwoording af aan de leden die ze vertegenwoordigen over het verloop van de vergadering van de Politieke Ledenraad en hun stemgedrag.

Artikel 2.7. Deelname aan de Verenigingsraad

1. In afdelingen van meer dan 0,8% van het ledental van de partij worden een afgevaardigde en een plaatsvervanger aangewezen uit en door het bestuur. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de vergadering van de Verenigingsraad. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar.

Amendementen

60. Tilburg

Artikel 2.7 lid 1 **wijzigen in:** 'In afdelingen van meer dan 0,8% van het ledental van de partij worden een afgevaardigde en een plaatsvervanger aangewezen uit en door het bestuur. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de vergadering van de Verenigingsraad. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum dat die wijziging ingaat. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van een of twee jaar.'

Toelichting: Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed lid dat zich een jaar actief in wil zetten, en wil de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 17.

2. Indien een aantal afdelingen samen recht hebben op een afgevaardigde in de Verenigingsraad, dan bepalen de besturen van die afdelingen in onderling overleg op welke wijze de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar. Indien de betrokken besturen verzuimen afspraken te maken of daar onderling niet uitkomen, kan het gewestelijk bestuur bevorderen dat daarover afspraken gemaakt worden.

Amendementen

61. Tilburg

Artikel 2.7 lid 2 **wijzigen in:** 'Indien een aantal afdelingen samen recht hebben op een afgevaardigde in de Verenigingsraad, dan bepalen de besturen van die afdelingen in onderling overleg op welke wijze de afgevaardigde en de plaatsvervanger worden aangewezen. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van een of twee jaar. Indien de betrokken besturen verzuimen afspraken te maken of daar onderling niet uitkomen, kan het gewestelijk bestuur bevorderen dat daarover afspraken gemaakt worden.'

Toelichting: Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goed lid dat zich een jaar actief in wil zetten, en wil de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 17.

3. Afgevaardigden voor de Verenigingsraad betrekken de besturen die ze vertegenwoordigen bij de voorbereiding van de vergadering van de Verenigingsraad, maar nemen deel zonder een gebonden stemopdracht. Afgevaardigden leggen verantwoording af aan de besturen die ze vertegenwoordigen over het verloop van de vergadering van de Verenigingsraad en hun stemgedrag.

Artikel 2.8. Lokale afdeling van de Jonge Socialisten

1. Indien er een lokale afdeling van de Jonge Socialisten bestaat in het gebied van een afdeling, dan heeft deze lokale afdeling gelijke rechten als de leden ten aanzien van het doen van voorstellen, alsmede het indienen van moties en amendementen in de afdelingsvergadering.
2. Indien er een lokale afdeling van de Jonge Socialisten bestaat in het gebied van een afdeling, dan heeft deze lokale afdeling het recht met een lid deel te nemen aan de vergaderingen van het afdelingsbestuur, met raadgevende stem. Deze vertegenwoordiger dient lid te zijn van de partij.

Artikel 2.9. Afdelingen die niet samenvallen met één gemeente

1. Een afdeling kan door de afdelingsvergadering worden ingedeeld in onderafdelingen, indien een afdeling minstens twee gemeenten omvat of als de gemeente waarin de afdeling fungeert ingedeeld is in stadsdelen waar een vertegenwoordigend lichaam is ingesteld. Indien een afdeling onderafdelingen kent, vormt het bestuur van de afdeling ook het bestuur van de onderafdelingen. Het bestuur kan voor een onderafdeling een bestuurscommissie instellen die belast is met het bestuur van de onderafdeling. In een dergelijke bestuurscommissie en in het afdelingsbestuur kunnen geen leden deelnemen die deel uitmaken van een gemeenteraad of van het vertegen-

woordigend college van een deelgemeente of van het bestuur van een gemeente of van die deelgemeente.

2. Indien een afdeling twee of meer gemeenten omvat, wordt bevorderd dat in het bestuur leden uit de verschillende gemeenten deelnemen. Indien een bestuurscommissie wordt ingesteld, kan het bestuur zich bij de samenstelling verstaan met de ledenvergadering van de onderafdeling of met de leden die in de betreffende gemeente wonen.
3. Indien in een gemeente democratisch gelegitimeerde binnengemeentelijke overheden bestaan, kan het partijbestuur ermee instemmen dat de afdelingen worden georganiseerd voor het gebied van deze binnengemeentelijke overheden. De bepalingen van dit reglement zijn zo veel mogelijk van toepassing op afdelingen die een deel van een gemeente omvatten. In dat geval beperkt een dergelijke afdeling zich bij de lokale politiek tot de activiteiten die samenhangen met de deelgemeente of het stadsdeel. Voor aangelegenheden die de gehele gemeente omvatten treedt dan de gemeenschappelijke vergadering van de leden van alle afdelingen in die gemeente op als bevoegde vergadering. Deze gemeenschappelijke vergadering kiest een federatiebestuur dat zo veel mogelijk voldoet aan de bepalingen met betrekking tot het bestuur van een afdeling, met dien verstande dat dit federatiebestuur en de gemeenschappelijke vergadering zich beperken tot de politiek van de gemeente als geheel.

Deel 3, De gewesten

Artikel 3.1. De taken van het gewest

De taken van het gewest zijn:

- a. het organiseren van de deelname aan de Provinciale Statenverkiezingen, onder meer door het maken van een verkiezingsprogramma en het opstellen en indienen van een kandidatenlijst;
- b. het adviseren van de Statenfractie ten aanzien van de provinciale politiek;
- c. het beoordelen van het onderhandelingsresultaat bij de vorming van een nieuw college van Gedeputeerde Staten, waarbij de Statenfractie voorstelt om daaraan deel te nemen;
- d. het organiseren van de deelname aan de waterschapsverkiezingen, onder meer door het maken van een verkiezingsprogramma en het opstellen en indienen van een kandidatenlijst;
- e. het adviseren van de fractie in het waterschapsbestuur ten aanzien van de daar te voeren politiek;
- f. het beoordelen van het onderhandelingsresultaat bij de vorming van een nieuw dagelijks bestuur van het waterschap, waarbij de waterschapsfractie voorstelt om daaraan deel te nemen;
- g. het werven van leden voor bestuurlijke en vertegenwoordigende functies;
- h. het bevorderen van het politieke debat binnen en buiten het gewest op regionaal niveau;
- i. alle overige activiteiten om leden de gelegenheid te geven actief deel te nemen in de partij.

Amendementen

62. Tilburg

'Sub i' **wijzigen in:** 'alle overige activiteiten om leden te werven, om de leden de gelegenheid te geven actief deel te nemen in de partij en het gedachtegoed van de partij uit te dragen.'

Toelichting: dit is de tekst zoals gebruikt in 2.1 sub h. Het is iets uitgebreider, maar geeft aan dat ook het gewest verantwoordelijk is voor o.a. ledenwerving.

PREADVIES: AFWIJZEN

De taak die in het amendement wordt toegekend aan een gewest hoort in eerste instantie thuis bij de afdelingen en het partijbestuur. Uiteraard kan een gewest, en dan gaat het in de praktijk om het gewestelijk bestuur, daarbij ondersteunend optreden. Het partijbestuur juicht een dergelijke ondersteunende rol van het gewestelijk bestuur toe, maar vindt het – gezien het feit dat het primaat voor ledenwerving bij de afdelingen en het partijbestuur ligt - niet noodzakelijk om hier een verantwoordelijkheid van het gewest van te maken.

Artikel 3.2. De gewestelijke vergadering

1. De gewestelijke vergadering is het hoogste gezag binnen het gewest.
2. De gewestelijke vergadering komt minstens tweemaal per jaar bijeen en verder zo vaak als het gewestelijk bestuur dat nodig acht of als een aandeel van de afdelingen in het gewest conform artikel
3. De gewestelijke vergadering bestaat uit afgevaardigden van de afdelingen binnen het gewest en de leden van het gewestelijk bestuur.
4. Elke afgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij de gewestelijke vergadering heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen, aangevuld met daarop aansluitend openbaar vervoer. Deze vergoeding kan de afgevaardigde declareren bij de afdeling die hem afvaardigt.
5. Leden van de Statenfractie en de door de Statenfractie voorgedragen leden van Gedeputeerde Staten, alsmede leden van de fracties in het waterschapsbestuur wonen de gewestelijke vergadering bij met raadgevende stem.
6. De gewestelijke vergadering is openbaar, tenzij de vergadering anders besluit.
7. Elk lid dat woont in het gewest, heeft toegang tot de gewestelijke vergadering en heeft daarin spreekrecht.
8. De afgevaardigden en de leden van het gewestelijk bestuur hebben stemrecht in de gewestelijke vergadering. De afdelingsafvaardiging vertegenwoordigt eenzelfde aantal stemmen als het aantal stemmen waarop de afdeling in het congres recht heeft. Indien een afdeling twee of meer afgevaardigden heeft, worden de stemmen van die afdeling zo goed mogelijk gelijkelijk over de afgevaardigden van die afdeling verdeeld. Een afgevaardigde kan wel worden vervangen door een plaatsvervanger bij het uitbrengen van stemmen, maar de stemmen zijn niet overdraagbaar aan een ander. De leden van

het gewestelijk bestuur hebben ieder één stem.

9. Een lid van het partijbestuur heeft de bevoegdheid elke vergadering van het gewest of het bestuur daarvan bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
10. Een lid van de Statenfractie of van een fractie in het waterschapsbestuur legt desgevraagd verantwoording af aan de gewestelijke vergadering.
11. Een gedeputeerde heeft het recht de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de gedeputeerde te vragen.
12. Voor een gewestelijke vergadering worden uitgenodigd de leden van de Tweede Kamerfractie en de Eerste Kamerfractie die tot taak hebben contacten te onderhouden met het betreffende gewest of de regio's daarin. Zij nemen deel aan de gewestelijke vergadering met raadgevende stem.

Artikel 3.3. De uitnodiging voor en de verslaglegging van de gewestelijke vergadering

1. De aankondiging van de gewestelijke vergadering dient tenminste 3 weken voor de vergadering bij de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden te zijn bezorgd.
2. De uitnodiging voor de gewestelijke vergadering en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen vóór de vergadering bij de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden naar de gewestelijke vergadering te zijn bezorgd. Indien ter vergadering besluitvorming over de vaststelling van een kandidatenlijst dient plaats te vinden, worden de voorstellen uiterlijk 14 dagen voor de vergadering bij de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden bezorgd. De uitnodiging wordt schriftelijk verstuurd, maar kan digitaal verstuurd worden aan leden die hebben aangegeven dat hun e-mailadres voor partijberichten gebruikt mag worden.
3. Indien dit door minstens 10 afdelingen danwel minstens 25% procent van de afdelingen binnen het gewest wordt verlangd, wordt op de eerstvolgende gewestelijke vergadering een onderwerp geagendeerd, en als behandeling daarvan niet kan wachten op de eerstvolgende vergadering, is het gewestelijk bestuur er aan gehouden zo spoedig mogelijk een gewestelijke vergadering uit te schrijven waarop dat onderwerp is geagendeerd.
4. De uitnodiging voor de gewestelijke jaarvergadering dient de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden tijdig te bereiken, waarna zij 14 dagen de gelegenheid hebben voorstellen in te dienen en namen te noemen voor de te verkiezen functies. Deze voorstellen en een overzicht van de gestelde kandidaten dienen uiterlijk 7 dagen voor de jaarvergadering bij de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden te zijn bezorgd.
5. In spoedeisende gevallen kan van de in de leden 1 en 2 genoemde termijnen worden afgeweken, met dien verstande dat de aankondiging respectievelijk uitnodiging, agenda en eventuele voorstellen uiterlijk twee dagen vóór de extra vergadering bij de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden dienen te zijn bezorgd.
6. De secretaris draagt zorg voor een verslag van de gewestelijke vergadering. Dat verslag kan bestaan uit een besluitenlijst. Het verslag wordt vastgesteld in een volgende gewestelijke vergadering.

Artikel 3.4. Nadere bepalingen over gewestelijke vergaderingen

1. Jaarlijks in het laatste kalenderkwartaal houdt het gewest een vergadering waarop het werkplan en de begroting voor het daarop volgende jaar worden vastgesteld. Indien een gewestelijk bestuur daartoe besluit, kan een werkplan een periode beslaan van twee jaar en dient dit spoedig na de verkiezing van een gewestelijk bestuur voorgelegd te worden aan de gewestelijke vergadering.
2. In het eerste kalenderkwartaal houdt het gewest zijn jaarvergadering waarop:
 - a. het beleid van het gewestelijk bestuur in het voorafgaande kalenderjaar wordt besproken aan de hand van het financieel verslag en het jaarverslag;
 - b. de door de kascontrolecommissie aan de hand van betalingsbewijzen gecontroleerde financiële rekening over het voorgaande kalenderjaar wordt vastgesteld; in geval van goedkeuring van de rekening wordt door de vergadering de penningmeester daarmee decharge verleend;
 - c. de leden van het gewestelijk bestuur, de leden van de kascontrolecommissie en de afgevaardigde en plaatsvervangend afgevaardigde naar de Politieke Ledenraad worden gekozen uit de door de leden binnen het gewest gestelde kandidaten; deze kandidaten moeten woonachtig zijn binnen het gewest.
3. De verkiezingen van de in lid 2, sub c genoemde leden en (plaatsvervangend) afgevaardigden gebeuren telkens voor een periode van twee jaar, zodat deze verkiezingen het ene jaar wel en het andere jaar niet plaatsvinden, tenzij opengevallen plaatsen vervuld moeten worden.

Amendementen

63. Tilburg

Artikel 3.1 sub i **wijzigen in:** 'De verkiezingen van de in lid 2, sub c genoemde leden en (plaatsvervangend) afgevaardigden gebeuren telkens voor een periode van een of twee jaar, tenzij opengevallen plaatsen vervuld moeten worden.'

Toelichting: In het oude statuut stond de tekst 'minimaal 1 en maximaal 4 jaar' als periode om als bestuurslid gekozen te worden. Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goede afgevaardigde die zich een jaar in wil zetten.

PREADVIES: AFWIJZEN

De taak die in het amendement wordt toegekend aan een gewest hoort thuis bij de afdelingen en het partijbestuur. Uiteraard kan een gewest, en dan gaat het in de praktijk om het gewestelijk bestuur, daarbij ondersteunend optreden. Een gewestelijk bestuur is echter niet bedoeld en ook niet toegepast voor het uitvoeren van deze taak.

4. Indien in het eerste kwartaal van een jaar waarin de leden van het gewestelijk bestuur worden gekozen verkiezingen plaatsvinden voor Provinciale Staten, is het toegestaan de verkiezingen als bedoeld in lid 2, sub c te laten plaatsvinden in het tweede kwartaal.

kascontrolecommissie

5. De kascontrolecommissie bestaat uit minstens 2 leden, allen woonachtig binnen het gewest. De leden mogen geen deel uitmaken van het gewestelijk bestuur.

Amendementen

64. Tilburg

Artikel 3.4 lid 5. **wijzigen in:** 'De kascontrolecommissie bestaat uit minstens 2 leden, allen woonachtig binnen het gewest. De leden mogen geen deel uitmaken van het gewestelijk bestuur, de statenfractie, of direct of via een stichting in loondienst zijn van het gewest dan wel de statenfractie.'

Toelichting: In verband met de integriteit zou het goed zijn hier meer onvereenigbare functies te benoemen. Het is niet wenselijk dat een betaalde medewerker die bijvoorbeeld ook de financiën bijhoudt invloed heeft op de financiële controle van het gewest.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement geeft een goede aanvulling, maar is niet compleet. Daarom stelt het partijbestuur PB amendement 65 voor.

65. PB-amendement

Artikel 3.4., lid 5, **wijzigen in:** 'De kascontrolecommissie bestaat uit minstens 2 leden, allen woonachtig binnen het gewest. De leden van de kascontrolecommissie mogen geen deel uitmaken van het gewestelijk bestuur, de statenfractie, een waterschapsfractie of direct of via een stichting in loondienst zijn van het gewest dan wel de statenfractie of een waterschapsfractie.'

6. De kascontrolecommissie onderzoekt na een boekjaar en als de penningmeester het concept financieel verslag heeft opge maakt de feitelijkheid en rechtmatigheid van de inkomsten en uitgaven, alsmede de posten op de balans. Op grond van het verrichte onderzoek brengt de kascontrolecommissie verslag uit aan de gewestelijke vergadering, voorafgaande aan de behandeling van het financieel verslag.

Artikel 3.5. Het gewestelijk bestuur

1. Het gewestelijk bestuur bestaat uit minstens 3 leden, door de gewestelijke vergadering gekozen uit de in de provincie woonachtige leden van de partij. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen. De gewestelijke vergadering bepaalt het aantal leden van het gewestelijk bestuur.
2. Leden van de Statenfractie, van het college van Gedeputeerde

Staten en van de fractie in het waterschapsbestuur mogen geen lid zijn van het gewestelijk bestuur.

3. De voorzitter van de Statenfractie, de gedeputeerde(n), alsmede de fractievoorzitter van de waterschapsfractie kunnen aan de vergaderingen van het gewestelijk bestuur deelnemen met raadgevende stem. De fractievoorzitter van de Statenfractie kan zich laten vervangen door een ander lid van de Statenfractie en de fractievoorzitter van de waterschapsfractie door een ander lid van die fractie.
4. Het bestuur treedt tweejaarlijks af op de jaarvergadering, maar de leden zijn terstond herkiesbaar. Bij tussentijds aftreden van een bestuurslid kan de gewestelijke vergadering in de opgevallende plaats voorzien, mits deze verkiezing is geagendeerd. Indien een in functie gekozen bestuurslid tussentijds terugtreedt of wordt ontslagen, dan voorziet de gewestelijke vergadering uiterlijk in de eerstvolgende jaarvergadering in de vacature.

Amendementen

66. Alkmaar, Amsterdam Noord

Na artikel 3.5 lid 4 toevoegen: (daarna doornummeren):

‘5. In afwijking van de bepaling in lid 4 van dit artikel dat leden van het gewestelijk bestuur worden gekozen voor twee jaar, kan de gewestelijke vergadering besluiten om de leden van het gewestelijk bestuur te kiezen voor een periode van 4 jaar. In dat geval wordt elke twee jaar ongeveer de helft van het gewestelijk bestuur gekozen, op basis van een rooster van aftreden dat het gewestelijk bestuur vaststelt na de verkiezing van bestuursleden. Bij het vaststellen van dit rooster van aftreden wordt, indien ook vacatures in het bestuur vervuld moesten worden ontstaan door tussentijds aftreden van bestuursleden, een eerder vastgesteld rooster van aftreden zo veel mogelijk gerespecteerd. Verder wordt er in het rooster van aftreden zorg voor gedragen dat niet alle 3 in functie gekozen bestuurders tegelijk aftredend zijn.

6. Een lid van het gewestelijk bestuur dat in een tussentijdse vacature is gekozen treedt voor de eerste maal af op het moment waarop degene in wiens plaats hij is gekozen had moeten aftreden.’

Toelichting: Het gewestelijk bestuur van Noord-Holland heeft slechte ervaringen met de situatie waarin een groot deel van het gewestelijk bestuur op hetzelfde moment werd vervangen. Ter wille van de continuïteit van bestuur verdient het aanbeveling het mogelijk te maken bestuursleden te kiezen voor een langere periode dan twee jaar en te kunnen werken met een rooster van aftreden, waarbij in beginsel elke twee jaar ongeveer de helft van de leden van het gewestelijk bestuur aftreedt. De voorgestelde regeling maakt dat mogelijk. In de formuleringen is aansluiting gezocht bij de

dienovereenkomstige bepalingen die voorgesteld worden voor het partijbestuur. Omdat aan de indieners gebleken is dat sommige gewesten een uitdrukkelijke voorkeur hebben voor een zittingsduur korter dan 4 jaar, is in dit amendement gekozen voor een uitzonderingsregel en niet voor het opleggen van de zittingstermijn van 4 jaar aan alle gewesten.

Om ervoor te zorgen dat er door het aannemen van dit amendement geen strijd ontstaat met de bepaling in de statuten betreffende de zittingsduur van leden van het gewestbestuur, is door de indieners tevens een met dit amendement verbonden amendement op artikel 7.4 van de statuten voorgesteld.

Om te voorkomen dat een rooster van aftreden (zoals dat moet worden vastgesteld bij toepassing van de bij dit amendement voorgestelde uitzonderingsbepaling voor de zittingsduur van leden van een gewestelijk bestuur) door vervulling van een tussentijdse vacature niet meer aan zijn doel beantwoordt, is er behoefte aan een bepaling betreffende de zittingsduur van bestuursleden die worden gekozen in een tussentijdse vacature. Daartoe dient het voorgestelde zesde lid. Maar ook voor gewestelijke besturen die werken met een zittingstermijn van twee jaar is deze bepaling nuttig, aangezien deze erin voorziet dat tussentijds gekozen bestuursleden voortaan ook in de jaarvergadering aftreden en kunnen worden herbenoemd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies amendement 12.

67. Tilburg

Artikel 3.5 lid 4 **wijzigen in:** ‘Het bestuur treedt jaarlijks of tweejaarlijks af op de jaarvergadering, maar de leden zijn terstond herkiesbaar. Bij tussentijds aftreden van een bestuurslid kan de gewestelijke vergadering in de opgevallende plaats voorzien, mits deze verkiezing is geagendeerd. Indien een in functie gekozen bestuurslid tussentijds terugtreedt of wordt ontslagen, dan voorziet de gewestelijke vergadering uiterlijk in de eerstvolgende jaarvergadering in de vacature.’

Toelichting: Zie eerdere toelichting over jaarlijkse benoemingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 15.

5. De leden van het bestuur kunnen te allen tijde, samen of afzonderlijk, door de gewestelijke vergadering als lid van het bestuur worden ontslagen.
6. Voor zover in de statuten of reglementen niet anders is bepaald, is het gewestelijk bestuur verantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van het gewest.
7. Het gewestelijk bestuur draagt er zorg voor dat de leden van

de Statenfractie, de gedeputeerden die door de Statenfractie zijn voorgedragen en de leden van de waterschapsfractie(s) worden uitgenodigd voor het bijwonen van de gewestelijke vergadering.

8. Een lid van het gewestelijk bestuur heeft de bevoegdheid elke vergadering van het bestuur of ledenvergadering van een tot dit gewest behorende afdeling bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
9. Een lid van het gewestelijk bestuur heeft de bevoegdheid elke vergadering van de Statenfractie en de waterschapsfractie bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
10. Het gewestelijk bestuur bepaalt welk lid uit zijn midden optreedt als afgevaardigde in de Verenigingsraad. Deze afgevaardigde betreft het bestuur bij de voorbereiding van de vergadering van de Verenigingsraad, maar neemt deel zonder gebonden stemopdracht. De afgevaardigde legt verantwoording af aan het bestuur over het verloop van de vergadering van de Verenigingsraad en zijn stemgedrag. Het bestuur wijst uit zijn midden tevens een plaatsvervangend afgevaardigde aan.
11. De penningmeester draagt er zorg voor dat de vastgestelde begroting en het werkplan van het gewest worden toegezonden aan het partijbestuur, op basis waarvan het gewest kan beschikken over de afdracht aan het gewest uit de centrale middelen.

Amendementen

68. Tilburg

Na artikel 3.5 lid 11 toevoegen: lid 12: Een bestuursvergadering is openbaar, tenzij deze besloten is verklaard.'

Toelichting: Op andere niveaus wordt dit wel benoemd, hier echter niet. Het is goed dat het bestuur een vergadering besloten kan verklaren bijvoorbeeld als over personen wordt vergaderd. Ook de leden met een raadgevende stem (bijvoorbeeld een statenlid) kunnen dan uitgezonderd worden (bijvoorbeeld als er over de kandidatenlijst wordt gesproken).

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 57.

Artikel 3.6. Indelen in regio's

1. De gewestelijke vergadering kan het gewest indelen in regio's. De afdelingen in een regio en de gewestelijke vergadering kunnen taken en bevoegdheden overdragen aan de regionale vergadering of een regio-overleg dat bestaat uit vertegenwoordigers van het gewestelijk bestuur en de afdelingsbesturen in die regio.
2. Bij verkiezingen voor de waterschappen kunnen (tijdelijk) regio's worden aangewezen die overeenstemmen met het gebied van het waterschap. De gewestelijke vergadering kan daarbij taken en bevoegdheden overdragen aan een regiovergadering waarin de afdelingen zijn vertegenwoordigd die binnen het gebied van een waterschap liggen, naar rato van het aantal leden dat in dat waterschap woont. Als een waterschap

in het gebied van meer gewesten ligt, ligt het initiatief bij het gewest waarbinnen de hoofdzetel van het waterschap ligt. Het gewestelijk bestuur treft in dat geval de nodige regelingen in overleg met de andere gewestelijke besturen in het gebied van het waterschap.

Artikel 3.7. Provinciale afdeling van de Jonge Socialisten

1. Indien er een provinciale afdeling van de Jonge Socialisten bestaat in het gebied van het gewest, dan heeft deze provinciale afdeling gelijke rechten als de afgevaardigden ten aanzien van het doen van voorstellen, alsmede het indienen van moties en amendementen in de gewestelijke vergadering.
2. Indien er een provinciale afdeling van de Jonge Socialisten bestaat in het gebied van een gewest, dan heeft deze provinciale afdeling het recht met een lid deel te nemen aan de vergaderingen van het gewestelijk bestuur, met raadgevende stem. Deze vertegenwoordiger dient lid te zijn van de partij.

Deel 4, Landelijk niveau

Hoofdstuk 4.1. Het congres

Artikel 4.1. De afgevaardigden

1. De afgevaardigden van afdelingen en hun plaatsvervaardigden worden op de jaarvergadering van de afdeling gekozen door en uit de leden van de afdeling voor een periode van twee jaar. Het aantal afgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per 500 leden of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum waarop deze ingaat.

Amendementen

69. Zutphen

Na: ...twee jaar' **toevoegen:** 'en uit de leden van de afdeling voor een periode van twee jaar en kunnen maximaal drie maal herkozen worden, indien noodzakelijk kan het partijbestuur hier op een uitzondering maken.'

Toelichting: Een periode van acht jaar moet voldoende zijn om een opvolger te kunnen vinden. Het kan daarnaast activerend werken voor afdelingen om 'nieuwe' leden te scouten voor verschillende functies.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement bepaalt dat afgevaardigden naar het congres ten hoogste 8 jaar (aaneengesloten) deze functie kunnen vervullen. Het partijbestuur moet in voorkomende gevallen hierbij dispensatie kunnen verlenen.

Of een afgevaardigde opnieuw gekozen wordt door een afdeling is aan de afdelingsvergadering. In veel kleinere afdelingen kost het moeite dergelijke functies te vervullen en met deze bepaling zouden der-

gelijke afdelingen niet meer vertegenwoordigd kunnen zijn. Het voert ook te ver als het partijbestuur zich moet gaan bemoeien met het al dan niet toestaan dat een afgevaardigde voor een nieuwe periode wordt benoemd.

70. Tilburg

Artikel 4.1 lid 1. **wijzigen in:** 'De afgevaardigden van afdelingen en hun plaatsvervangers worden op de jaarvergadering van de afdeling gekozen door en uit de leden van de afdeling voor een periode van een of twee jaar. Het aantal afgevaardigden is afhankelijk van het ledental. Elke afdeling kiest per 0,8% van het totale ledenaantal of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum waarop deze ingaat.'

Toelichting: -veranderen 'twee' naar 'een of twee': Helaas moet onder het mom van uniformering alle functies opeens voor twee jaar gekozen worden. Dit terwijl de maatschappij juist de andere kant op ontwikkelt: mensen willen zich voor kortere periode als vrijwilliger binden. Onze afdeling is meer dan blij met een goede congresafgevaardigde die zich enkel voor een jaar in wil zetten en wil de mogelijkheid om te benoemen voor een jaar dus graag behouden.

-veranderen '500' naar '0,8%': in artikel 2.6 lid 1 en 2.7 lid 1 wordt al de 0,8% norm gehanteerd om te bepalen of en zo ja, hoeveel afgevaardigden er voor de PL en de Adviesraad geleverd mogen worden. En terecht. De 500-grens bestaat al jaar en dag, terwijl het ledenaantal in dertig jaar tijd gehalveerd is. Om te voorkomen dat steeds minder afdelingen mee kunnen profiteren van extra rechten als een extra afgevaardigde, meedoen aan inspraak in de Politieke Ledenraad/Adviesraad Verenigingszaken en hogere ledenafdracht, pleiten wij er voor om elke statische 500-grens in de reglementen te vervangen door een 0,8% grens. Waar een 100-ledengrens wordt genoemd pleiten we er voor om 0,15% op te nemen. De argumenten voor het invoeren van de 0,8% grens voor de PL en de AV gelden immers ook voor het congres.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het eerste gedeelte van dit amendement hangt samen met amendement 15, uitgaande van het voorstel van de afdeling Tilburg om ook elk jaar over de vervulling van functies in een afdeling of gewest te kunnen stemmen. Dit gedeelte wordt negatief geadviseerd. Het tweede gedeelte van het amendement hangt samen met amendement 47, dat positief is geadviseerd. Ter wille van de helderheid stelt het partijbestuur een gewijzigde tekst voor, waarin dit tweede gedeelte is overgenomen:

71. PB-amendement

Artikel 4.1. lid 1 **wijzigen in:** 'De afgevaardigden van afdelingen en hun plaatsvervangers worden op de jaarvergadering van de afdeling gekozen door en uit de leden van de afdeling voor een periode van twee jaar. Het aantal afgevaardigden is afhankelijk van het ledental van de afdeling. Elke afdeling kiest per 0,8% van het totale ledenaantal van de partij of een gedeelte daarvan één afgevaardigde voor het congres. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan het congres. Bij tussentijdse oprichting, samenvoeging of splitsing van (een) afdeling(en) geldt het ledental op de datum waarop deze ingaat.'

2. De afgevaardigden van de afdelingen brengen voor elke vijftig leden of een gedeelte daarvan één stem uit. Indien een afdeling twee of meer afgevaardigden heeft, worden de stemmen van de afdeling zo goed mogelijk gelijkelijk over de afgevaardigden verdeeld. Een afgevaardigde kan wel worden vervangen door een plaatsvervanger bij het uitbrengen van stemmen, maar de stemmen zijn niet overdraagbaar aan een ander. De leden van het partijbestuur hebben ieder recht op één stem.
3. De geestverwante organisaties waarvan de statuten zijn goedgekeurd door het partijbestuur en erkende platforms en netwerken in de partij, kunnen elk een afgevaardigde naar het congres aanwijzen. Zij dienen de naam van de afgevaardigde minstens drie weken voor het congres door te geven aan het secretariaat van de partij. Deze afgevaardigden dienen lid te zijn van de partij.
4. De afgevaardigden uit afdelingen handelen zonder een gebonden stemopdracht.
5. De afgevaardigde legt verantwoording af aan de geleding of organisatie namens wie hij optreedt. Afgevaardigden leggen hiertoe na het congres binnen een redelijke termijn verantwoording af over het verloop van en het eigen stemgedrag tijdens het congres.
6. Een afgevaardigde of plaatsvervangend afgevaardigde treedt tijdens het congres op namens één afdeling of namens één organisatie die een afgevaardigde mag leveren en niet namens een combinatie hiervan of namens meerdere door het partijbestuur erkende platforms en netwerken en geestverwante organisaties.

Artikel 4.2. De voorbereiding van het congres

1. Het partijbestuur, de Verenigingsraad en afdelingen die samen minstens 10% van de leden tellen, zijn bevoegd agendavoorstellen ter beslissing aan het congres voor te leggen. De Jonge Socialisten, de neveninstellingen en door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken kunnen aan het partijbestuur verzoeken agendavoorstellen aan het congres voor te leggen.

Amendementen

72. Maastricht

'Afdelingen die samen minstens 10% van de leden tellen,' **wijzigen in:** 'afdelingen die samen 0,8% van de leden tellen.'

Toelichting: Het gewijzigde percentage is (meer) in overeenstemming met elders genoemde percentages van dezelfde omvang betreffende de hier bedoelde afdelingen, met name in de artikelen 4.4. – lid 1 en 4.7 – lid 1.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement berust op een misverstand. Hier gaat het om het recht om een agendapunt op te voeren en niet om de berekening wanneer een afdeling recht heeft op een eigen afgevaardigde naar de Politieke Ledenraad.

- De in lid 1 bedoelde voorstellen worden minstens 9 weken voor het congres ter kennis gebracht van de afdelingen, de Jonge Socialisten, de neveninstellingen en door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken door tussenkomst van het secretariaat van de partij.

Amendementen

73. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam West

'9 weken' **wijzigen in:** '12 weken'.

Toelichting: Congresafgevaardigden en hun achterban dienen in de aanloop naar het congres en voor het indienen van amendementen meer tijd te krijgen voor bestudering van de stukken en overleg hierover. Door de termijn te verruimen naar 12 weken wordt hieraan tegemoet gekomen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement dient ertoe de uiterste termijn waarop voorstellen ter kennis worden gebracht te verlengen met 3 weken, met het oogmerk meer tijd te krijgen voor behandeling in de afdelingen.

De thans in de reglementen opgenomen termijn is een uiterste termijn. Het verder naar voren halen van die termijn verlengt ook de voorbereidingstijd voor een congres. Het partijbestuur zal trachten de datum van het congres eerder bekend te maken, opdat afdelingen vergaderingen daartoe tijdig kunnen plannen.

- Amendementen op voorstellen als bedoeld in lid 1 en moties worden uiterlijk 7 weken voor het congres bij het partijbestuur ingediend. Het recht daartoe bestaat bij de afdelingen, de Jonge Socialisten, de neveninstellingen en door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken.
- Uiterlijk 5 weken voor het congres neemt de indiener van een voorstel waarop amendementen zijn ingediend een beslissing of hij zijn voorstel handhaaft of aanpast. Zo veel mogelijk geeft de indiener van een voorstel een reactie op de ingediende

amendementen op dat voorstel en een preadvies aan het congres over de afhandeling van elk amendement. Indien het oorspronkelijk voorstel op grond van de ingediende amendementen wordt aangepast, is het gewijzigde voorstel vervolgens het voorstel dat aan het congres wordt voorgelegd. Een amendement dat geen andere inhoud heeft dan om het voorstel of een deel daarvan te schrappen, wordt beschouwd als een verzoek om over dat voorstel of een deel ervan te stemmen en komt derhalve pas in stemming nadat de tekst is vastgesteld waarvoor stemming wordt verlangd. Indien amendementen op het oorspronkelijk voorstel leiden tot een wijziging van het oorspronkelijk voorstel zonder dat het amendement in zijn geheel wordt overgenomen, wordt aan de indieners van dergelijke amendementen verzocht of zij hun amendement willen handhaven of, gegeven de wijziging in het voorstel, willen wijzigen. Zij dienen dit zo spoedig mogelijk te laten weten, maar kunnen dit aangeven tot aan de behandeling van het voorstel tijdens het congres.

- Het presidium doet een voorstel welke van de ingediende amendementen en moties voor bespreking op het congres worden opgevoerd. Deze beslissing wordt in de vorm van een afhandelingsvoorstel aan het congres voorgelegd
- Het partijbestuur stelt de beschrijvingsbrief vast en zendt deze tezamen met andere congresstukken minstens 3 weken voor het congres aan de afdelingen, de Jonge Socialisten, de neveninstellingen en door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken en de congresafgevaardigden. Deze beschrijvingsbrief wordt ook terstond geplaatst op de website. Gelijktijdig met de beschrijvingsbrief zendt het partijbestuur de door het presidium opgestelde afhandelingsvoorstellen mee.
- Tot aan het congres kunnen voorstellen en moties worden ingediend, mits aannemelijk gemaakt kan worden dat indiening daarvan niet mogelijk was conform de termijnen die in lid 2 en lid 3 worden genoemd. Als deze aannemelijkheid niet blijkt, ter beoordeling door het presidium dat het oordeel kan overlaten aan het congres, dan worden deze te laat ingediende voorstellen en moties niet in behandeling genomen.

Artikel 4.3. Overige bepalingen

- De congresafgevaardigden hebben toegang tot het congres na overhandiging van een door het partijbestuur verstrekte geloofsbrief. Het partijbestuur stelt nadere regels voor de organisatie van de deelname van individuele leden aan het congres.
- Elke afgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij het congres heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen, aangevuld met daarop aansluitend openbaar vervoer. Deze vergoeding kan de afgevaardigde declareren bij de afvaardigende geleding of organisatie.
- Voor de kosten van het congres reserveert het partijbestuur jaarlijks een bedrag.
- Het partijbestuur publiceert binnen drie maanden na afloop van het congres op de website van de partij een verslag van de discussie tijdens het congres en een overzicht van de genomen besluiten, de uitslag van de stemmingen over voorstellen en amendementen, de behandelde moties en de uitkomst van de besluitvorming daarover, alsmede de toezeggingen die van de zijde van het partijbestuur, de Kamerfracties of de delegatie in het Europees Parlement aan het congres zijn gedaan.

Amendementen

- 74. Amsterdam Nieuw-West, Ouder-Amstel, Amsterdam Zuid, Amsterdam Oost, Amsterdam West, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum**
Na: artikel 4.2 lid 4 **toevoegen:** '5. Voor het democratisch functioneren van het congres is het van belang dat de genomen besluiten, de aangenomen moties en de toezeggingen op een gemakkelijke manier zijn terug te vinden met een goed toegankelijk systeem in de vorm van een databank die via Mijn PvdA toegankelijk is:
- Automatische doornummering van de besluiten, moties en toezeggingen.
 - Daarin per motie aan te geven of deze is aangenomen of verworpen;
 - Indien aangenomen:
 - wie er voor de uitvoering verantwoordelijk is;
 - welke afhandeling termijn is gepland;
 - De verantwoordelijke in staat te stellen uitgevoerde acties toe te voegen zodat duidelijk is welke stappen zijn/worden ondernomen (een soort motie-blog);
 - Leden in staat te stellen zich te abonneren op de motie-blogs die dan periodiek per email worden verzonden.
 - Het systeem is voorzien van een gemakkelijke en doeltreffende zoekfunctie.

Het partijbestuur kan met behulp van dit volgsysteem het congres rapporteren over de voortgang van de uitvoering van de moties en amendementen en indien deze geheel volgens haar zijn uitgevoerd het congres dit laten accorderen.'

Toelichting: In lid 4 staat nu eindelijk de wijze benoemd waarop het partijbestuur zorg dient te dragen voor de verslaglegging van het congres. Binnen drie maanden na afloop van het congres wordt op de website van de partij verslag gedaan met een overzicht van de genomen besluiten en toezeggingen. Deze tekst gaat veel minder ver dan de motie die het congres in 2008 heeft aangenomen over een volgsysteem van de congresuitspraken.

PREADVIES: AFWIJZEN

In het amendement wordt een uitvoeringsprotocol gegeven op welke wijze de beraadslaging en besluitvorming door een congres geregeld moet worden. Ten dele gaat het om een uitvoering die in de loop van de tijd, ook door ervaringen, kan wijzigen. Het voert te ver om dergelijke uitvoeringskwesaties te regelen in de reglementen. De wens tot het meer inzichtelijk maken van de uitvoer van o.a. congresmoties wordt door het partijbestuur echter gedeeld. Om hiertoe te komen, is momenteel een motievolgsysteem in ontwikkeling, dat begin 2012 gereed zal zijn.

Hoofdstuk 4.2. De Politieke Ledenraad

Artikel 4.4. De afgevaardigden naar de Politieke Ledenraad

1. De Politieke Ledenraad bestaat uit afgevaardigden van de afdelingen of groepen van afdelingen met een aantal leden dat meer bedraagt dan 0,8% van het ledental van de partij, alsmede afgevaardigden van de gewesten, van de Jonge Socialisten, de neveninstellingen en door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken en een afgevaardigde namens de afdelingen van de partij in het buitenland. Bij ontstentenis kan de afgevaardigde worden vervangen door een plaatsvervanger. Deze afgevaardigden en hun plaatsvervangers dienen lid van de partij te zijn.
Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de Politieke Ledenraad.
2. De in lid 1 genoemde afgevaardigden treden bij de Politieke Ledenraad op namens één afdeling, een combinatie van afdelingen, één gewest, de Jonge Socialisten, de neveninstellingen of door het partijbestuur goedgekeurde platforms en netwerken. De onder lid 1 genoemde afgevaardigden treden niet op namens een combinatie hiervan.
3. Het partijbestuur besluit over de samenwerking van afdelingen die samen meer dan 0,8% van het ledental van de partij aan leden tellen en daarmee het recht hebben een afgevaardigde aan te wijzen. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur de samenwerking goedkeuren als de afdelingen samen minder dan 0,8% van het ledental aan leden tellen. Een dergelijke toestemming geldt voor een periode van twee jaar; voor een nieuwe periode moet opnieuw toestemming gevraagd en verleend worden. Het gewestelijk bestuur kan bij de samenwerking van afdelingen van advies dienen.
4. Elke afgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij de Politieke Ledenraad heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen, aangevuld met daarop aansluitend openbaar vervoer. Deze vergoeding kan de afgevaardigde declareren bij de afvaardigende geleding of organisatie.

Artikel 4.5. De voorbereiding van de Politieke Ledenraad

1. Het partijbestuur is belast met de voorbereiding van de (agenda van) de Politieke Ledenraad en raadpleegt hierbij het presidium.

Amendementen

75. Tilburg

Na: '...het presidium' **toevoegen:** 'De aankondiging van de Politieke Ledenraad dient tenminste 3 weken voor de vergadering bij de leden te zijn bezorgd. De uitnodiging voor de Politieke Ledenraad, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen vóór de vergadering bij de leden te zijn bezorgd.'

Toelichting: Het proces om een fatsoenlijke PL te kunnen hebben mag wat strakker worden vastgelegd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement regelt dat een reguliere vergade-

ring van de Politieke Ledenraad minstens 3 weken voorafgaand aan die vergadering aangekondigd moet zijn en dat de stukken minstens 7 dagen voorafgaand aan de vergadering beschikbaar moeten zijn. Het partijbestuur onderkent dat de behoefte aanwezig is dit punt helder te regelen, al heeft het bij de tekst van het amendement enige aanvullingen. Zie daarvoor het onderstaande PB-amendement. Het PB-amendement regelt de termijnen met betrekking tot een niet spoedeisende, dus reguliere Politieke Ledenraad. De politieke actualiteit kan immers aanleiding geven tot het uitschrijven van een Politieke Ledenraad die binnen de voorgestelde termijnen plaats moet vinden. Die mogelijkheid wil het partijbestuur graag openhouden.

76. PB-amendement

Na: '...het presidium' toevoegen: 'De aankondiging van een vergadering van een niet spoedeisende Politieke Ledenraad dient minstens 3 weken voorafgaand aan de vergadering bekend gemaakt te worden aan de leden. De uitnodiging voor de vergadering, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen voor de vergadering te kennis gebracht te worden van de afgevaardigden en leden die zich hebben opgegeven om aan de vergadering deel te nemen, terwijl een en ander tevens op de website van de partij wordt gepubliceerd.'

2. De afgevaardigden naar de Politieke Ledenraad als bedoeld in artikel 4.4. lid 1, het partijbestuur, de fracties in de Tweede Kamer en Eerste Kamer en de delegatie in het Europees Parlement hebben het recht voorafgaand aan of tijdens de vergadering voorstellen te doen over adviezen die door de Politieke Ledenraad worden vastgesteld. Adviezen kunnen de vorm aannemen van een resolutie en zijn in dat geval aanvaardbaar. De afgevaardigden naar de Politieke Ledenraad als bedoeld in artikel 4.4. lid 1 en het partijbestuur hebben het recht moties voor te leggen aan de Politieke Ledenraad.
3. Een door de Politieke Ledenraad aangenomen advies wordt duidelijk geadresseerd en wordt door de betreffende geleding beschouwd als een zwaarwegend advies. Dat houdt in dat aan de Politieke Ledenraad gerapporteerd wordt wat met het advies is gebeurd en dat bij afwijken van het advies dit wordt gemotiveerd.
4. De Politieke Ledenraad komt minstens 3 maal per jaar bijeen.

Artikel 4.6. Verslaglegging van de Politieke Ledenraad

1. Het partijbestuur publiceert binnen 30 dagen na een vergadering van de Politieke Ledenraad op de website van de partij een verslag van de discussie tijdens de Politieke Ledenraad en een overzicht van de genomen besluiten en behandelde moties. Het overzicht van de genomen besluiten bevat minstens de uitkomst van de stemmingen van de behandelde amendementen, adviezen en moties.
2. De afgevaardigden dragen er zorg voor binnen een redelijke termijn na afloop van de Politieke Ledenraad aan de geleding

die zij vertegenwoordigen verantwoording af te leggen over het verloop van en het eigen stemgedrag tijdens de Politieke Ledenraad.

Hoofdstuk 4.3. De Verenigingsraad

Artikel 4.7. De samenstelling van de Verenigingsraad

1. De Verenigingsraad bestaat uit afgevaardigden uit de besturen van de afdelingen of groepen van samenwerkende afdelingen die (samen) meer dan 0,8% van het ledental van de partij aan leden tellen, alsmede uit afgevaardigden uit de besturen van de gewesten. De in het buitenland gevestigde afdelingen van de partij mogen samen een afgevaardigde aanwijzen. Bij ontstentenis kan de afgevaardigde worden vervangen door een plaatsvervanger die eveneens lid moet zijn van het bestuur van een afdeling of het gewest. Als ledental geldt het aantal leden vermeld op het door het partijbestuur verstrekte ledenoverzicht van de eerste week in januari, voorafgaande aan de vergadering van de Verenigingsraad.
2. In afdelingen van meer dan 0,8% van het ledental van de partij worden een afgevaardigde en een plaatsvervanger aangewezen uit en door het bestuur. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar.
3. Het partijbestuur besluit over de samenwerking van afdelingen die samen meer dan 0,8% van het ledental van de partij aan leden tellen en daarmee het recht hebben een afgevaardigde aan te wijzen. In bijzondere gevallen kan het partijbestuur de samenwerking goedkeuren als deze afdelingen samen minder dan 0,8% van het ledental van de partij aan leden tellen. Een dergelijke toestemming geldt voor twee jaar; voor een nieuwe periode van twee jaar dient opnieuw toestemming gevraagd en verleend te worden. Het gewestelijk bestuur kan bij de samenwerking van afdelingen van advies dienen.
4. De afgevaardigde en de plaatsvervanger namens een aantal samenwerkende afdelingen worden aangewezen in overleg tussen de besturen van de betrokken afdelingen. Deze afgevaardigde en de plaatsvervanger zijn lid van een afdelingsbestuur. Deze aanwijzing is voor een periode van twee jaar.
5. De afgevaardigde en de plaatsvervanger van de gewesten worden aangewezen uit en door het gewestelijk bestuur. Deze aanwijzing gebeurt voor een periode van twee jaar.
6. De leden van het partijbestuur nemen deel aan de vergadering van de Verenigingsraad met raadgevende stem.
7. Elke afgevaardigde heeft recht op vergoeding van reiskosten indien hij een vergadering van de Verenigingsraad heeft bijgewoond. Als basis voor deze vergoeding gelden de reiskosten tweede klas van de spoorwegen, aangevuld met daarop aansluitend openbaar vervoer. Deze vergoeding kan de afgevaardigde declareren bij de afvaardigende geleding.

Artikel 4.8. Taken Verenigingsraad

1. De Verenigingsraad keurt de volgende stukken goed, nadat deze door het partijbestuur zijn vastgesteld:
 - a. het werkplan;
 - b. de jaarrekening.
2. De Verenigingsraad stelt de begroting van de partij vast, op voorstel van het partijbestuur.

3. De Verenigingsraad kan het partijbestuur opdragen een congres bijeen te roepen of besluiten dat op een eerstvolgend congres een onderwerp wordt geagendeerd.
4. De Verenigingsraad adviseert het partijbestuur gevraagd en ongevraagd over aangelegenheden inzake de organisatie en de financiën van de partij.
5. Indien de Verenigingsraad de jaarrekening heeft goedgekeurd, wordt daarmee de penningmeester decharge verleend.

Artikel 4.9. Voorbereiding en verloop van de vergadering van de Verenigingsraad

1. Het partijbestuur is belast met de voorbereiding van de (agenda van) een vergadering van de Verenigingsraad en raadpleegt hierbij het presidium.

Amendementen

77. Tilburg

Na ‘...het presidium’ toevoegen: ‘De aankondiging van de Verenigingsraad dient tenminste 3 weken voor de vergadering bij de leden te zijn bezorgd. De uitnodiging voor de Verenigingsraad, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen vóór de vergadering bij de leden te zijn bezorgd.’

Toelichting: Het proces mag beter worden vastgelegd, zodat uiteindelijk het orgaan ook beter kan functioneren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement regelt dat een reguliere vergadering van de Verenigingsraad minstens 3 weken voorafgaand aan die vergadering aangekondigd moet zijn en dat de stukken minstens 7 dagen voorafgaand aan de vergadering beschikbaar moeten zijn. Het partijbestuur onderkent dat de behoefte aanwezig is dit punt helder te regelen, al heeft het bij de tekst van het amendement enige aanvullingen.

78. PB-amendement

Artikel 4.9. lid 1 **wijzigen in:** ‘Aanvullen van artikel 4.9., lid 1 met: De aankondiging van een vergadering van de Verenigingsraad dient minstens 3 weken voorafgaand aan de vergadering bekend gemaakt te worden aan de afgevaardigden. De uitnodiging voor de vergadering, de agenda en eventuele voorstellen dienen uiterlijk 7 dagen voor de vergadering ter kennis gebracht te worden van de afgevaardigden.’

2. De Verenigingsraad komt minstens 4 maal per jaar bijeen
3. Vergaderingen van de Verenigingsraad zijn besloten.
4. Afgevaardigden betrekken de besturen die ze vertegenwoordigen bij de voorbereiding van de vergadering van de Adviesraad, maar nemen deel zonder een gebonden stemopdracht.

Artikel 4.9. Verslaglegging van de vergaderingen van de Verenigingsraad

1. Het partijbestuur zendt binnen 30 dagen na een vergadering van de Verenigingsraad een verslag van de discussie en een overzicht van de genomen besluiten toe aan de afgevaardigden in de Adviesraad en de secretarissen van de afdelingen en gewesten.
2. Afgevaardigden leggen binnen een redelijke termijn na afloop van een vergadering van de Verenigingsraad verantwoording af aan de besturen die ze vertegenwoordigen over het verloop van de vergadering en hun stemgedrag.

Hoofdstuk 4.4. Het partijbestuur

Artikel 4.10. De taken van het partijbestuur

1. Het partijbestuur is belast met het bestuur en de algemene leiding van de partij, het beheer van de partijorganisatie en het uitvoeren van alle overige taken en bevoegdheden die aan het partijbestuur zijn toegewezen.
2. Het partijbestuur is belast met het toezicht op de naleving en handhaving van de statuten en reglementen.
3. Het partijbestuur roept het congres bijeen en voert de besluiten van het congres uit.
4. Het partijbestuur roept de Politieke Ledenraad bijeen.
5. Het partijbestuur roept de Verenigingsraad bijeen en voert de besluiten van de Verenigingsraad uit.
6. Het partijbestuur bemiddelt bij het voorkomen of beslechten van conflicten binnen de partij.
7. Het partijbestuur bevordert de deelname van de leden aan het politieke debat en de besluitvorming door middel van het organiseren van bijeenkomsten, manifestaties, digitale discussieplatforms en dergelijke. Ten behoeve daarvan kan het partijbestuur adviesgroepen, commissies, netwerken en werkgroepen instellen, respectievelijk deze als zodanig erkennen.
8. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het onderhouden van contacten met maatschappelijke groepen en organisaties.
9. Het partijbestuur is belast met de voorlichting over en in de partij en met de campagnevoering.
10. Het partijbestuur stelt de jaarlijkse begroting van de inkomsten en uitgaven van de partij op ter vaststelling door de Verenigingsraad en legt daarover na het begrotingsjaar verantwoording over af. Het beheert de geldmiddelen en de eigendommen van de partij.
11. Het partijbestuur is belast met de erkenning van de in artikel 19 van de statuten bedoelde geestverwante organisaties, platforms en netwerken alsmede met de goedkeuring van statuten en reglementen, alsmede wijzigingen daarin, van deze organisaties, platforms en netwerken. Het partijbestuur onderhoudt contacten met deze organisaties, platforms en netwerken. Het partijbestuur stelt zich op de hoogte van de besteding van door de partij verstrekte subsidies en bijdragen aan deze organisaties, platforms en netwerken
12. Het partijbestuur is belast met het werven van leden, het voeren van de ledenadministratie, het innen van de contributies en de aanvullende contributies, en het adequaat informeren van de leden.
13. Het partijbestuur betoont zich actief in het werven, selecte-

ren, opleiden en begeleiden van kaderleden, volksvertegenwoordigers en ambtsdragers.

14. In afwachting van een besluit door het bevoegde orgaan kan het partijbestuur iemand in de uitoefening van een functie schorsen of andere maatregelen treffen. In dat geval bevordert het partijbestuur dat er zo spoedig mogelijk een besluit genomen wordt en kan daartoe een termijn stellen. Deze maatregelen worden aan betrokkenen medegedeeld, met opgave van de redenen.
15. Het partijbestuur draagt er zorg voor dat met de leden van de fracties in de Tweede en Eerste Kamer, met bewindspersonen die lid zijn van de partij, alsmede met de leden van de delegatie in het Europees Parlement jaarlijkse voortgangsgesprekken worden gehouden.

Artikel 4.11. De verkiezing van leden van het partijbestuur

1. Het partijbestuur bestaat uit 11 leden. De voorzitter, de vicevoorzitter, de penningmeester en de internationaal secretaris worden in functie gekozen.
2. Het partijbestuur stelt, na advies daarover te hebben ingewonnen van de Verenigingsraad, voorafgaande aan de opening van de kandidaatstelling voor leden van het partijbestuur, een profielschets vast voor het te verkiezen partijbestuur, respectievelijk de te vervullen posities in het partijbestuur. Deze profielschets bevat een advies betreffende de gewenste samenstelling van het partijbestuur en de eisen waaraan de kandidaten moeten voldoen. Tevens wordt daarin aangegeven welke posities in het partijbestuur bezoldigd zijn. De hoogte van de bezoldiging wordt vastgesteld door het partijbestuur, met dien verstande dat de leden van het partijbestuur die een bezoldigde functie bekleden, niet deelnemen aan de beraadslaging en besluitvorming over dat onderwerp.
3. Het partijbestuur kan – na advies van de Verenigingsraad – een commissie benoemen, die tot taak heeft op basis van in lid 2 bedoelde profielschets aanbevelingen te doen aan het congres betreffende de verkiezing van het partijbestuur. Kandidaten voor de op handen zijnde bestuursverkiezing of leden die met een kandidaat nauwe betrekkingen onderhouden, kunnen geen deel uitmaken van deze commissie.
4. Het partijbestuur bepaalt in een procedureschema een datum voor welke de gemotiveerde sollicitatiebrieven van leden die kandidaat willen zijn in het bezit van het partijbestuur dienen te zijn.
5. Binnen drie maanden na de verkiezing van leden van het partijbestuur wordt door het partijbestuur een rooster van aftreden vastgesteld, waarin de laatst genomen beslissing over het rooster van aftreden wordt gerespecteerd. In dat rooster van aftreden wordt geregeld dat telkens ongeveer de helft van de plaatsen openvalt, met dien verstande dat het moment van aftreden van de voorzitter een ander is dan het moment van aftreden van de vicevoorzitter en dat het moment van aftreden van de bezoldigde bestuurders niet tegelijk is.
6. In geval van een tussentijdse vacature in het partijbestuur wordt deze opgevuld door de kandidaat die bij de meest recente verkiezing van de overige leden van het partijbestuur het eerstvolgend hoogste aantal stemmen heeft behaald bij de eerste stemming over het vervullen van de vacatures van niet in functie gekozen leden. Leden die tussentijds door

opvolging lid van het partijbestuur zijn geworden, zijn bij de eerstvolgende gelegenheid dat leden van het partijbestuur worden verkozen aftredend.

Indien de vacature is ontstaan bij een in functie gekozen lid, beslist het partijbestuur welk bestuurslid deze functie zal overnemen, met dien verstande dat ingeval de positie van voorzitter open is gevallen deze positie wordt overgenomen door de vicevoorzitter.

7. Indien een lid van het partijbestuur dat een positie inneemt als bezoldigd bestuurder tussentijds aftreedt, wordt er in de opvolging voorzien tijdens het eerstvolgende congres waarop verkiezing conform de procedurebepalingen redelijkerwijze mogelijk is.
8. Leden van het partijbestuur die een volle periode van 4 jaar zitting hebben vervuld, zijn hoogstens eenmaal aansluitend herkiesbaar in de positie die ze in het partijbestuur bekleden. Na die periode zijn de leden van het partijbestuur wel herkiesbaar in een andere, al dan niet rechtstreeks gekozen, functie.

Artikel 4.12. Besluiten van het partijbestuur

1. De besluitenlijst van een vergadering van het partijbestuur wordt na vaststelling gepubliceerd op het voor leden toegankelijke deel van de website van de partij.
2. Het partijbestuur kan besluiten specifieke agendapunten vertrouwelijk te behandelen. Bij het opmaken van de agenda beslist de voorzitter van het partijbestuur of sprake is van een vertrouwelijke behandeling van een agendapunt. Het verslag van een vertrouwelijk te behandelen agendapunt wordt in een vertrouwelijk deel van de besluitenlijst opgenomen dat niet via de website gepubliceerd wordt.
3. Besluiten van het partijbestuur over de interpretatie van de reglementen en statuten vormen jurisprudentie ten behoeve van besluitvorming in de toekomst. Indien bij beslissingen van het partijbestuur of de beroepscommissie de privacy van een betrokkene in het geding is, worden de betreffende beslissingen en uitspraken zo goed mogelijk geanonimiseerd. Dergelijke besluiten worden in een voor de leden toegankelijk register opgenomen.

Hoofdstuk 4.5. Bepalingen over andere landelijke geleidingen

Artikel 4.13. Het presidium

1. De taken van het presidium bij het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad zijn:
 - a. het voorstellen en laten vaststellen van de agenda en daaraan verbonden voorstellen tot afhandeling van de agenda en agendapunten;
 - b. het leiden van de vergadering en het bevorderen van een goed verloop van de vergadering;
 - c. adviseren van het partijbestuur bij de voorbereiding van de vergadering.
2. Het presidium wordt door het partijbestuur geraadpleegd over de algemene voorbereiding van het congres, de Politieke Ledenraad en de Verenigingsraad en de presentatie van de desbetreffende vergaderstukken.
3. Het presidium bestaat uit 9 leden.
4. Het presidium kiest uit zijn midden een voorzitter.

5. Binnen drie maanden na de verkiezing van leden van het presidium wordt door het presidium een rooster van aftreden vastgesteld, waarin de laatst genomen beslissing over het rooster van aftreden wordt gerespecteerd.
In dat rooster van aftreden wordt geregeld dat telkens ongeveer de helft van de plaatsen openvalt.
6. Het presidium wijst uit zijn midden één of meer voorzitters aan van de vergadering of gedeelten van de vergadering die door het presidium geleid gaat worden. Het is de leden van het presidium die een vergadering voorzitten niet toegestaan deel te nemen aan de beraadslagingen en stemmingen die onder hun leiding plaats hebben.
7. Het presidium deelt de beschikbare spreektijd in een vergadering toe aan alle deelnemers aan de beraadslaging en bewaakt de realisatie daarvan.
8. Het presidium kan een voorbereidend congres of andere voorbesprekingen houden met (congres)afgevaardigden en het partijbestuur over de voorlopige agenda, de afhandeling van de agenda en de verdeling van spreektijd.
Het regelt daartoe zelf het tijdstip en de wijze waarop deze voorbesprekingen worden gehouden. Het partijbestuur en de gewestelijke besturen verlenen op verzoek van het presidium de nodige medewerking.
9. Het presidium legt jaarlijks verantwoording af over zijn werkzaamheden aan de Verenigingsraad door middel van een schriftelijk verslag.
10. Het partijbestuur draagt zorg voor voldoende ondersteuning van het presidium. Artikel 4.14. Geestverwante organisaties en werkverbanden binnen de partij

Status geestverwante organisaties en werkverbanden

1. Het partijbestuur kan organisaties met een eigen rechtsvorm erkennen als geestverwant aan de partij. Het partijbestuur dient de statuten en reglementen van deze organisaties, alsmede wijzigingen daarin, goed te keuren. Het partijbestuur kan dergelijke geestverwante organisaties zelf in het leven roepen.
2. Het partijbestuur kan netwerken en platforms in de partij, na advies daarover van de Verenigingsraad, erkennen als werkverbanden binnen de partij. Deze erkenning geldt hoogstens een periode van vier jaar, waarna opnieuw een verzoek tot erkenning gedaan en toegestaan moet worden. Als een werkverband wordt erkend, heeft dat de zelfde rechten in de partij als die van geestverwante organisaties.

Rechten van geestverwante organisaties

3. Geestverwante organisaties met een eigen rechtsvorm die erkend zijn door het partijbestuur kunnen een afgevaardigde aanwijzen die deelneemt aan het congres en kunnen een afgevaardigde aanwijzen die deelneemt aan de Politieke Ledenraad.
4. Geestverwante organisaties en de afgevaardigden daarvan hebben het recht deel te nemen aan beraadslagingen tijdens het congres en de Politieke Ledenraad en hebben het recht om op gelijke voet met de afgevaardigden van partijgeledingen voorstellen, amendementen en moties in te dienen.
5. Afgevaardigden van geestverwante organisaties hebben geen stemrecht in het congres en Politieke Ledenraad, anders dan als lid van de partij. Zij dienen lid te zijn van de partij.

Lidmaatschap van werkverbanden

6. Het lidmaatschap van een door het partijbestuur erkend werkverband staat open voor alle partijleden, behoudens door het partijbestuur goedgekeurde restricties.
7. Het bestuur van een door het partijbestuur erkend werkverband kan iemand die daarvan lid wil worden, schriftelijk en met redenen omkleed de toegang weigeren. Bezwaar tegen dit besluit staat open bij het partijbestuur.
Het partijbestuur doet daarop binnen 30 dagen uitspraak. Op deze uitspraak is verder geen beroep mogelijk.
8. Werkverbanden dienen te beschrijven wat de rechten van partijleden zijn aangaande deelname aan het betreffende werkverband.
9. Het partijbestuur kan bij het vaststellen van de erkenning van een werkverband regels stellen betreffende het democratisch karakter van procedures en werkwijzen binnen dat werkverband.

Artikel 4.15. Partij van de Europese Sociaal-Democraten (PES)

1. Gedurende de zittingsperiode die de PES hanteert, maakt een door het partijbestuur aan te wijzen lid deel uit van het Presidium van de PES.
2. Tot de taak van het congres van de PES behoort (onder meer) het vaststellen van het Manifest voor de verkiezing van de leden van de fractie van de Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement. De partij erkent dit manifest als het programma van de delegatie van de partij in het Europees Parlement.
3. Het congres kiest tweejaarlijks de delegatie naar het congres van de PES. Van deze delegatie maken in ieder geval deel uit de voorzitter van de Tweede Kamerfractie, de politiek leider, de internationaal secretaris, het Nederlandse lid van het Presidium van de PES, een lid van de Tweede Kamerfractie en een lid van de delegatie van de partij in het Europees Parlement. Het congres kiest de overige leden van de delegatie. Het partijbestuur kan daartoe een aanbeveling doen. Herverkiezing van de door het congres gekozen leden is twee maal mogelijk.
4. De voorzitter van de partij kan de vergadering van de delegatie naar het PES-congres bijwonen.
5. De delegatie naar het PES-congres is verantwoording schuldig aan het congres. Daartoe brengt ze elke twee jaar schriftelijk verslag uit aan het congres.

Deel 5, Lokaal bestuur

Artikel 5.1. De gemeenteraadsfractie

1. De leden van de gemeenteraad die verkozen zijn op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid vormen de gemeenteraadsfractie van de partij.
2. Indien de afdelingsvergadering dat heeft goedgekeurd, vormen de gemeenteraadsleden van de partij één fractie met gemeenteraadsleden van één of meer andere partijen of zijn onderdeel van een fractie van een lokale groepering waarin de partij deelneemt.

Artikel 5.2. De taken van het afdelingsbestuur bij de deelname aan het lokaal bestuur

1. De taken van het afdelingsbestuur zijn:
 - a. het werven van potentiële kandidaten voor een positie in het lokaal bestuur;
 - b. het organiseren van de kandidaatstelling voor de gemeenteraad en het zorg dragen voor de activiteiten die daarbij moeten plaatsvinden;
 - c. indien de afdelingsvergadering gekozen heeft voor het houden van een ledenraadpleging over het lijsttrekkerschap, dient een lijst opgesteld te worden van geschikte personen uit de kandidaten die voldoende handtekeningen kunnen overleggen;
 - d. het toetsen van kandidaten aan de vooraf in de profielschets geformuleerde eisen;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst;
 - f. het voorbereiden van een ontwerpverkiezingsprogramma;
 - g. het voeren van voortgangsgesprekken met en beoordelen van (de leden van) de zittende fractie en door de fractie voorgedragen wethouders.
2. Het afdelingsbestuur kan zich bij de in lid 1 genoemde taken, zoals bijvoorbeeld vermeld in sub d, e en f, laten bijstaan door een commissie, waarbij de verantwoordelijkheid van het bestuur voor die taak onverlet blijft.
3. De afdelingsvergadering kan besluiten om het voorbereiden, vaststellen en verdedigen van een ontwerp-kandidatenlijst, zoals vermeld in lid 1, sub d en e, in handen te geven van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.

De afdelingsvergadering kan besluiten andere taken in handen te leggen van een commissie die wordt ingesteld door de afdelingsvergadering.

Artikel 5.3. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen een schema van voorbereiding op, dat uiterlijk 18 maanden vóór deze verkiezingen wordt gepubliceerd. Het afdelingsbestuur neemt dit schema bij zijn werkzaamheden in acht. Dit schema vermeldt in elk geval de uiterste datum waarop een profielschets wordt gepubliceerd en de uiterste datum waarop leden bij het afdelingsbestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen.
2. Uiterlijk 15 maanden voor de datum van de gemeenteraadsverkiezingen stelt de afdelingsvergadering vast of deelgenomen wordt aan deze verkiezingen en op welke wijze.
3. Indien wordt besloten aan de verkiezingen deel te nemen, stelt de afdelingsvergadering uiterlijk 14 maanden voor de datum van de gemeenteraadsverkiezingen een draaiboek vast voor de voorbereidingen van deze verkiezingen. Daaronder vallen in elk geval de werkwijze bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma, de profielschets en de ontwerp-kandidatenlijst.
4. In de vergadering bedoeld in lid 3 stelt de afdelingsvergadering tevens vast of er voor de vervulling van de positie van lijsttrekker een ledenraadpleging wordt gehouden. Als een dergelijke beslissing niet op dat moment wordt genomen, kan niet op een later moment alsnog besloten worden om een ledenraadpleging hierover te houden.

Amendementen

79. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Amsterdam Oost, Amsterdam West, Amsterdam Centrum, Amsterdam Noord

Schrappen: Artikel 5.3. lid 4.

Toelichting: Als er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap dan dient er automatisch een ledenraadpleging over de lijsttrekker gehouden te worden. Daartoe is een wijzigingsamendement ingediend bij 5.6 lid 1. Daarmee vervalt dit lid. Ervaringen uit het verleden pleiten sterk voor deze wijziging. Op die manier worden enerzijds de leden de kans geboden zich specifiek te verdiepen en uit te spreken over de kandidaat-lijsttrekkers en dat anderzijds de verkiezing van de lijsttrekker niet het proces van de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst verstoort. Bovendien kan de beoogd lijsttrekker op deze manier in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen voor de vaststelling van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst. In Amsterdam heeft de commissie Etty, die nader onderzoek deed naar de kandidaatstellingsprocedure in 2009 in Amsterdam Nieuw-West ("Onweer in onze kiesvereniging"), de aanbeveling gedaan altijd een ledenraadpleging voor de lijsttrekker te houden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Deze amendementen bepalen dat er altijd een ledenraadpleging gehouden moet worden als er minstens twee kandidaten zijn voor het lijsttrekkerschap bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Strikt genomen zijn deze amendementen onuitvoerbaar. Als de afdeling namelijk niet heeft besloten tot het houden van een ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker, dan kunnen kandidaten zich ook niet apart voor deze positie melden. Bovendien heeft de afdeling in de te volgen procedure ook geen rekening meer gehouden met een ledenraadpleging over deze positie, die immers meer tijd vergt.

Van groter belang is echter een principieel bezwaar. Niet het aantal kandidaten bepaalt of er een ledenraadpleging wordt gehouden, maar de afdeling. Of er een ledenraadpleging zal zijn, dient immers van te voren bepaald te worden, zodat voor iedereen de spelregels duidelijk zijn voordat het 'spel' begint. Het amendement maakt het mogelijk dat de spelregels veranderen tijdens de procedure, zonder dat betrokkenen daarvan op de hoogte konden zijn. Het is daarom essentieel dat een afdelingsvergadering vooraf de beslissing neemt of men wel of geen ledenraadpleging wil houden voor de positie van lijsttrekker.

Bij de toelichting wordt geciteerd uit de aanbevelingen van een rapportage over Amsterdam. Niets weerhoudt evenwel de federatie van afdelingen in Amsterdam om telkenmale te besluiten tot het

houden van een ledenraadpleging zonder die beslissing via de reglementen ook vast te willen leggen voor alle andere afdelingen van de partij. De uitspraak bij deze amendementen werkt door naar amendementen 82 en 83.

5. In de vergadering bedoeld in lid 3 wordt tevens besloten of de ontwerp-kandidatenlijst wordt opgesteld door het afdelingsbestuur of door een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie. Indien voor de werkzaamheden inzake de kandidaatstelling het afdelingsbestuur minder dan 3 leden telt, moet een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie worden ingesteld. Ook wordt op deze afdelingsvergadering vastgesteld op welke wijze de fractie geadviseerd wordt inzake de keuze van de kandidaat-wethouder(s) en of daar een aparte selectiecommissie voor zal worden ingesteld.
6. Indien het afdelingsbestuur de ontwerp-kandidatenlijst opstelt, nemen bestuursleden die kandidaat zijn of voornemens zijn kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, tot aan de vaststelling van de kandidatenlijst geen deel aan de beraadslagingen en andere activiteiten inzake de opstelling van de ontwerp-kandidatenlijst.
7. Indien tot de instelling van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is besloten, worden de leden daarvan benoemd door de afdelingsvergadering. Deze commissie stelt de conceptprofielchets en de ontwerp-kandidatenlijst op en legt deze rechtstreeks voor aan en verdedigt deze op de afdelingsvergadering. Het afdelingsbestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.
8. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de ontwerp-kandidatenlijst opstelt, kunnen leden die kandidaat zijn of voornemen kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, geen deel uitmaken van een dergelijke commissie. De leden van de zittende gemeenteraadsfractie of wethouders kunnen geen deel uitmaken van een dergelijke onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.
9. Het afdelingsbestuur kan zich door een adviescommissie laten bijstaan. De bepalingen voor het afdelingsbestuur inzake het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst zijn gelijkelijk van toepassing voor de werkzaamheden en de samenstelling van een dergelijke commissie. Leden van de zittende gemeenteraadsfractie of wethouders kunnen geen deel uitmaken van een dergelijke adviescommissie.
Ook indien het afdelingsbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, stelt het afdelingsbestuur de ontwerp-kandidatenlijst vast en legt deze aan de afdelingsvergadering voor.
10. Het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden door de afdelingsvergadering vastgesteld. Mochten er meer afdelingen in één gemeente liggen, dan vormen alle leden van de betreffende afdelingen een gezamenlijke vergadering. Liggen er echter meer gemeenten in één afdeling dan worden besluiten ten aanzien van die gemeenten alleen door de leden van de afdeling genomen die in de betreffende gemeente wonen.
11. De afdelingsvergadering besluit over samenwerking met andere partijen. Indien besloten wordt om samen met een

andere partij een kandidatenlijst op te stellen, worden alle werkzaamheden zoveel mogelijk op dezelfde wijze georganiseerd als in het geval dat de partij zelfstandig een kandidatenlijst zou indienen.

12. Het afdelingsbestuur draagt tot de dag van de verkiezingen zorg voor de eventuele afstemming met andere partijen, zoals besprekingen over een lijstverbinding, samenwerking in de campagne of de vorming van een gezamenlijke fractie.

Artikel 5.4. De besluitvorming over het verkiezingsprogramma

1. Het ontwerpverkiezingsprogramma wordt opgesteld door of onder verantwoordelijkheid van het afdelingsbestuur.
2. De afdelingsvergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum het verkiezingsprogramma vast. De vaststelling van het verkiezingsprogramma gaat vooraf aan het vaststellen van de kandidatenlijst.
3. Het afdelingsbestuur zendt minstens 2 weken voor de afdelingsvergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld, het ontwerpverkiezingsprogramma toe aan de leden van de afdeling. Daarbij wordt bekend gemaakt hoe de leden amendementen kunnen indienen en voor welke datum die beschikbaar moeten zijn.
4. In de vergadering waarop het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld, zijn de leden die woonachtig zijn in de gemeente waarin de verkiezingen plaatsvinden stemgerechtigd. De vergadering is openbaar, maar kan door de vergadering besloten worden verklaard.
5. Een lid van een gemeenteraadsfractie is gebonden aan het verkiezingsprogramma dat voor deze verkiezingen is vastgesteld, tenzij hij voordat de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling wordt genomen door de afdelingsvergadering schriftelijk een zwaarwegend persoonlijk voorbehoud heeft kenbaar gemaakt ten opzichte van onderdelen van het programma.
6. De in lid 5 bedoelde binding wordt opgeheven, wanneer het afleggen van verantwoording over een afwijking van het verkiezingsprogramma niet leidt tot de terugroeping van het betrokken fractielid.
7. Bij de besluitvorming over de vaststelling van het verkiezingsprogramma worden de bepalingen inzake de vergaderorde en besluitvorming, zoals beschreven in deel 1 van de reglementen, in acht genomen.

Artikel 5.5. Profielschets en kandidaatstelling

1. Alvorens de kandidaatstelling geopend wordt, wordt door het afdelingsbestuur of door de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie, na overleg met de gemeenteraadsfractie, de profielschets van de toekomstige gemeenteraadsfractie opgesteld en aan de afdelingsvergadering voorgelegd ter vaststelling. De profielschets bevat een advies betreffende de gewenste samenstelling van de fractie en de eisen waaraan de individuele fractieleden moeten voldoen. In de profielschets wordt apart aandacht besteed aan de lijsttrekker, de fractievoorzitter en de wethouder(s). In de profielschets wordt in elk geval opgenomen dat bij de samenstelling van de fractie wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd en diversiteit.
2. Aan de leden van de afdeling wordt door het afdelingsbestuur bekend gemaakt in welke periode en voor welke datum men zich kandidaat kan stellen en op welke wijze dat moet gebeu-

ren. Tevens wordt de vastgestelde profielschets onder de aandacht gebracht.

3. Leden van de partij kunnen zich schriftelijk of per mail aan de secretaris van het afdelingsbestuur als kandidaat aanmelden. Zij overleggen daarbij een gemotiveerde sollicitatiebrief en andere informatie die bij de aankondiging in lid 2 werd gevraagd.
4. Zodra de secretaris deze aanmelding ontvangt, wordt aan het kandiderend lid een bereidverklaring en een verklaring ter ondertekening toegezonden als bedoeld in artikel 1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen. Pas als de secretaris de bereidverklaring en de in de vorige volzin bedoelde verklaring, beide door de kandidaat ondertekend, heeft ontvangen voor de datum als vermeld in het in artikel 3, lid 3 bedoelde draaiboek, kan het lid tot de procedure worden toegelaten. Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.
5. Het afdelingsbestuur kan een lid de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure weigeren als dat lid duidelijk niet past in de vastgestelde profielschets danwel dat te verwachten is dat het toelaten van deze kandidaat de partij ernstige schade zal toebrengen. Dit wordt het lid minstens 5 weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst schriftelijk bericht. Hierbij wordt hem de beroepsmogelijkheid meegedeeld.
6. Wanneer een kandidaat niet (meer) wordt toegelaten tot de kandidaatstellingsprocedure, heeft deze het recht om binnen 7 dagen schriftelijk in beroep te gaan bij de beroepscommissie. Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking inzake de werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst. De beroepscommissie kan een nadere schriftelijke motivering vragen aan het afdelingsbestuur of het betrokken lid danwel hen oproepen om gehoord te worden.
7. De beroepscommissie toetst of het afdelingsbestuur of de onafhankelijke commissie in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen. De beroepscommissie doet uitspraak binnen 14 dagen na de ontvangst van het beroepsschrift. Deze uitspraak wordt het betrokken lid onverwijld meegedeeld en is niet vatbaar voor hoger beroep. De uitspraak is vertrouwelijk.
8. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, wordt de kandidatuur van het betrokken lid direct in de kandidaatstellingsprocedure betrokken. Het lid wordt alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten geplaatst. Indien de ontwerp-kandidatenlijst reeds is gepubliceerd, wordt de aangepaste ontwerp-kandidatenlijst met de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zo spoedig mogelijk aan de leden gezonden.

Artikel 5.6. De ledenraadpleging over de lijsttrekker

1. De ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker vindt alleen plaats indien de afdelingsvergadering bij het vaststellen van de verkiezingsprocedure als bedoeld in artikel 5.3. lid 3 bepaald heeft een ledenraadpleging te houden over de vervulling van de positie van lijsttrekker. Als niet op dat moment beslist is tot het houden van een ledenraadpleging, kan niet in een later stadium alsnog besloten worden een ledenraadpleging te houden.

Amendementen

- 80. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Oost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum, Amsterdam Noord**
'De ledenraadpleging...positie van lijsttrekker' wijzigen in: 'Bij meer dan één kandidaat voor de positie van lijsttrekker vindt een ledenraadpleging over de vervulling van de positie van lijsttrekker plaats.'

Toelichting: Als er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap dan dient er automatisch een ledenraadpleging over de lijsttrekker gehouden te worden.

Ervaringen uit het verleden pleiten sterk voor deze wijziging. Op die manier worden enerzijds de leden de kans geboden zich specifiek te verdiepen en uit te spreken over de kandidaat-lijsttrekkers en dat anderzijds de verkiezing van de lijsttrekker niet het proces van de vaststelling van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst verstoort. Bovendien kan de beoogd lijsttrekker op deze manier in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen voor de vaststelling van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst.

In Amsterdam heeft de commissie Etty, die nader onderzoek deed naar de kandidaatstellingsprocedure in 2009 in Amsterdam Nieuw-West ("Onweer in onze kiesvereniging"), de aanbeveling gedaan altijd een ledenraadpleging voor de lijsttrekker te houden.

Bovendien kan met de wijziging van dit lid, artikel 5.3. lid 4 geschrapt worden, omdat de afdelingsvergadering niet meer beslist over wel of niet een ledenraadpleging.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 79.

2. De ledenraadpleging die bedoeld is om een lijsttrekker aan te wijzen, wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag tijdig bekend is om de beoogd lijsttrekker in de gelegenheid te stellen om advies uit te brengen voor de vaststelling van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst.
3. Kandidaten die zich aanmelden voor een lijsttrekkerverkiezing, dienen daarbij de handtekeningen van minstens 10% van de stemhebbende leden van de afdeling te overleggen, of bij afdelingen met minstens 500 leden minstens 50 handtekeningen. Indien niet minstens twee kandidaten voldoende handtekeningen kunnen overleggen en naar het oordeel van het afdelingsbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie voldoende geschikt zijn voor de positie van lijsttrekker, vervalt de ledenraadpleging.
4. Het afdelingsbestuur kan bij de ledenraadpleging over de verkiezing van de lijsttrekker een aanbeveling aan de leden doen ten aanzien van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap.
5. Het afdelingsbestuur draagt er zorg voor dat bij de ledenraadpleging de bepalingen inzake de ledenraadpleging in

hoofdstuk 1.2. van deel 1 van de reglementen in acht worden genomen.

Artikel 5.7. Het voorbereiden en opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst

1. Het afdelingsbestuur stelt op basis van de profielschets een lijst van kandidaten in volgorde op en plaatst de overige kandidaten op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Indien het afdelingsbestuur conform artikel 5.3. lid 9 voor deze werkzaamheden een adviescommissie heeft ingesteld, dan kunnen in deze commissie bestuursleden deelnemen. Deze commissie rapporteert aan het afdelingsbestuur. Het afdelingsbestuur stelt vervolgens de ontwerp-kandidatenlijst vast.
3. Het afdelingsbestuur hoort de kandidaten en baseert zich verder op de profielschets, de adviezen van de zittende fractievoorzitter en, indien bekend, de beoogd lijsttrekker. Daarnaast worden de uitkomsten van de gevoerde voortgangsgesprekken en de ervaringen van het afdelingsbestuur in de oordeelsvorming betrokken.
4. Mocht het afdelingsbestuur van mening zijn dat de aanmelding van kandidaten ontoereikend is, dan kan het bestuur uit eigen beweging actief zoeken naar geschikte kandidaten en deze aan de lijst toevoegen. Dergelijke kandidaten kunnen pas deel uitmaken van de procedure als zij voldoen aan het gestelde in artikel 5.5. lid 4.
5. Het is toegestaan leden die aan de bestuurshandelingen met betrekking tot de kandidaatstelling hebben deelgenomen met instemming van de afdelingsvergadering aan het laatste deel van de vastgestelde kandidatenlijst toe te voegen.
6. Een kandidaat kan zich te allen tijde terugtrekken, tot aan het moment dat hem door de vergadering een plaats is toegewezen op de kandidatenlijst.
7. De schriftelijke toelichting op de kandidaten kan door het afdelingsbestuur beperkt worden tot de kandidaten op de ontwerp-kandidatenlijst.
8. Het afdelingsbestuur deelt voor het publiceren van de ontwerp-kandidatenlijst de kandidaat diens voorziene plaats op de ontwerp-kandidatenlijst mee.
9. Het afdelingsbestuur kan na de mededeling aan de kandidaten van hun plaats op de ontwerp-kandidatenlijst de ontwerp-kandidatenlijst bijstellen of aanvullen tot het moment van publicatie.

Artikel 5.8. De besluitvorming over de ontwerp-kandidatenlijst

1. De afdelingsvergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum de kandidatenlijst vast uit de leden die vermeld zijn op de ontwerp-kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Het afdelingsbestuur zendt minstens twee weken voor de afdelingsvergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, de ontwerp-kandidatenlijst toe aan de leden van de afdeling. De reeds eerder vastgestelde profielschets wordt bij de ontwerp-kandidatenlijst gevoegd.
3. Aan de afdelingsvergadering waarop de kandidatenlijst wordt vastgesteld, nemen deel de leden die woonachtig zijn in de gemeente waarin de lijst zal uitkomen. De vergadering is openbaar, maar kan door de vergadering besloten worden verklaard.

4. De afdelingsvergadering kan de behandeling van de ontwerp-kandidatenlijst niet eerder starten dan nadat het verkiezingsprogramma is vastgesteld.
5. De voorbehouden die kandidaten bij het verkiezingsprogramma hebben gemaakt, worden voor de behandeling van de ontwerp-kandidatenlijst bekend gemaakt.
6. De afdelingsvergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, wordt voorgezeten door de voorzitter van de afdeling. Deze kan zich door een ander laten vervangen.
7. Vóór het vaststellen van de kandidatenlijst wordt aan de leden door middel van een algemene beschouwing de gelegenheid gegeven om de werkwijze van het afdelingsbestuur of de onafhankelijke commissie bij het voorbereiden en vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst te bespreken, alsmede om algemene zaken betreffende de ontwerp-kandidatenlijst te bespreken zonder dat daarbij geduid wordt op individuele kandidaten.
8. Bij het vaststellen van de volgorde van de kandidatenlijst worden de bepalingen van hoofdstuk 1.1. van deel 1 van de reglementen in acht genomen, in het bijzonder die van artikel 1.12.
9. De toelichting op de werkwijze van het afdelingsbestuur en de motivering van de volgorde op de ontwerp-kandidatenlijst gebeurt door het afdelingsbestuur.
10. De afdelingsvergadering kan al dan niet op advies van het afdelingsbestuur haar zienswijze geven over de geschiktheid van kandidaten voor het fractievoorzitterschap of het wethouderschap. Deze zienswijze is een zwaarwegend advies aan de fractie. De gemeenteraadsfractie kiest de fractievoorzitter en beslist over de voordracht van de wethouder(s), maar zal zich bij afwijking van de zienswijze van de afdelingsvergadering daarover verantwoorden aan de afdelingsvergadering.
11. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is ingesteld, neemt deze commissie de taken over die in dit artikel (behoudens lid 12) en artikel 5.7. zijn opgedragen aan het afdelingsbestuur.
12. Het afdelingsbestuur draagt zorg voor publicatie van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst en voor inschrijving bij het hoofdstembureau.

Artikel 5.9. De lijstverbinding

De afdelingsvergadering stelt vast of en met welke andere partij(en) een lijstverbinding aangegaan zal worden.

Artikel 5.10. De positie van de lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker heeft het recht het afdelingsbestuur over het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst te adviseren voordat de besluitvorming hierover in het afdelingsbestuur plaats vindt.
2. De beoogd lijsttrekker heeft het recht in de vergadering(en) waarin het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden vastgesteld, zijn visie hierop kenbaar te maken voorafgaande aan stemmingen hierover.

Artikel 5.11. De vorming van het college van burgemeester en wethouders

1. De gemeenteraadsfractie zorgt dat het afdelingsbestuur de onderhandelingen goed kan volgen en in staat is om de fractie hierover te adviseren. Een vertegenwoordiger van het afde-

lingsbestuur woont de vergaderingen hierover van de fractie bij met raadgevende stem.

2. Een vertegenwoordiger van het afdelingsbestuur woont de binnen partijverband te voeren selectiegesprekken met kandidaten voor het wethouderschap bij met raadgevende stem. Deze vertegenwoordiger voorziet de ledenvergadering tijdig van informatie.
3. Indien de gemeenteraadsfractie met (een) andere fractie(s) overeenstemming heeft bereikt over een coalitieakkoord en de collegesamenstelling, legt de fractie, alvorens tot ondertekening over te gaan, aan de afdelingsvergadering verantwoording af over het bereikte onderhandelingsresultaat. Om deel te nemen aan het college van burgemeester en wethouders, dient de afdelingsvergadering in te stemmen met deelname.
4. In geval van een tussentijdse vacature in het college van burgemeester en wethouders waarbij de gemeenteraadsfractie in de gelegenheid is een kandidaat voor te dragen, gelden zoveel mogelijk de bepalingen uit dit reglement inzake de selectie en voordracht van wethouders.
5. Voor zover het coalitieakkoord afwijkt van het verkiezingsprogramma, treedt het in de plaats van het verkiezingsprogramma, totdat de gemeenteraadsfractie haar steun aan het coalitieakkoord intrekt. Wanneer het coalitieakkoord niet in een aangelegenheid voorziet, is de fractie gebonden aan het eigen verkiezingsprogramma.

Amendementen

81. Sint-Michielsgestel

Na: artikel 5.11 lid 5 **toevoegen** nieuw lid 6: 'Een lid van de partij, dat al eerder namens een andere partij of groepering lid is geweest van een College van B en W, kan niet meer namens de PvdA deelnemen aan een nieuw te vormen College van B en W.'

Toelichting: Het "jobhoppen" van wethouders na invoering van het dualisme dient zijn begrenzing te kennen in het wisselen van politieke partij of groepering bij het accepteren van een wethouderschap.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement bepaalt dat iemand die ooit voor een andere partij of groepering lid is geweest van een college van Burgemeester en Wethouders nooit meer aan een college van Burgemeester en Wethouders kan deelnemen namens de partij.

Natuurlijk kunnen zich situaties voordoen waarbij het verstandig is om iemand met een ongewenst politiek verleden niet namens de partij naar voren te schuiven, maar dat zal dan ook in concrete gevallen beoordeeld moeten worden. Dat vergt in die gevallen ook een overtuigende argumentatie.

Om als algemene regel te stellen dat wie ooit namens een andere partij of groepering een functie heeft bekleed in een college van Burgemeester en Wethouders nimmer namens de partij in zo'n functie kan benoemd worden, is een niet-aanvaardbare inperking van ledenrechten.

Artikel 5.12. Het functioneren van de gemeenteraadsfractie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De gemeenteraadsfractie en de individuele fractieleden bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder van het verkiezingsprogramma in de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.
2. De gemeenteraadsfractie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3. Een vertegenwoordiger van het afdelingsbestuur heeft het recht de vergaderingen van de gemeenteraadsfractie bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
4. De gemeenteraadsfractie en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijke contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij. Zij legt minstens één keer per jaar verantwoording af aan de afdelingsvergadering over het door de fractie gevoerde beleid en de activiteiten.
5. De afdelingsvergadering kan de fractie en haar leden vragen verantwoording af te leggen over de activiteiten en de ingenomen standpunten. Andersom heeft de fractie het recht dat uit eigen beweging te doen.
6. Een wethouder heeft het recht de afdelingsvergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de wethouder te vragen. Het afdelingsbestuur draagt er zorg voor dat de wethouder(s) die door de gemeenteraadsfractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie is/zijn voorgedragen en de fractieleden worden uitgenodigd voor het bijwonen van afdelingsvergaderingen.
7. Het afdelingsbestuur is gehouden jaarlijks voortgangsgesprekken te (doen) voeren met de fractieleden en wethouders die op voordracht van de partij zitting hebben in het college van burgemeester en wethouders.
Het bestuur kan besluiten deze gesprekken te laten voeren door een delegatie uit het afdelingsbestuur of door een commissie waarvan al dan niet leden van het bestuur deel uitmaken. Deze gesprekken betreffen het functioneren en de ontwikkeling van de betreffende volksvertegenwoordiger of bestuurder. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen waarbij betrokkene overweegt kandidaat te zijn, kan het afdelingsbestuur of de commissie die de gesprekken voert, een indicatie geven van de steun die de betrokkene hierbij kan verwachten.
8. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen aan het afdelingsbestuur of de commissie over het functioneren van de leden van de fractie en van de wethouders ten behoeve van het voeren van de voortgangsgesprekken.
De fractievoorzitter kan aan de gesprekken deelnemen.
9. Voordat de verslagen op schrift definitief worden vastgesteld, wordt het betrokken fractielid of de betrokken wethouder in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.
10. De verslagen van de voortgangsgesprekken, evenals eventueel daarmee verbonden commentaar van degene met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het afdelingsbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie ter voorbereiding van de ontwerp-kandidatenlijst.

Artikel 5.13. Slotbepalingen

1. In geval van tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen zijn de bepalingen van de statuten en de reglementen die gaan over de gemeenteraadsverkiezingen zoveel mogelijk gelijkelijk van toepassing.
2. Wanneer de gemeentelijke indeling (tijdelijk) niet correspondeert met die van de partij, wordt zoveel mogelijk naar de geest van dit reglement gehandeld. Indien een afdeling twee of meer gemeenten omvat, neemt de afdeling voor elk van de gemeenten een beslissing over deelname aan de verkiezingen en zo dat voor een gemeente het geval is, worden de beslissingen genomen door de leden die in die gemeente woonachtig zijn conform de bepalingen voor een afdeling die één gemeente omvat. Indien in een gemeente twee of meer afdelingen zijn ingesteld, fungeert bij de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen de gezamenlijke vergadering van deze afdelingen als afdelingsvergadering.
3. In geval van samenwerkingsverbanden als bedoeld in artikel 5.1. lid 2, wordt zoveel mogelijk volgens de strekking van dit reglement gehandeld.
4. Voor zover zich situaties voordoen die niet voorzien zijn in dit reglement, wordt zoveel mogelijk naar de geest van dit reglement gehandeld. Bij onduidelijkheden daarover beslist het partijbestuur.

Deel 6, Provinciaal bestuur

Artikel 6.1. De Statenfractie

1. De leden van Provinciale Staten die verkozen zijn op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid vormen de Statenfractie van de partij.
2. Indien de gewestelijke vergadering dat heeft goedgekeurd, vormen de Statenleden van de partij een fractie met Statenleden van één of meer andere partijen of zijn onderdeel van een fractie van een provinciale groepering waarin de partij deelneemt.

Artikel 6.2. De taken van het gewestelijk bestuur bij de deelname aan het provinciaal bestuur

1. De taken van het gewestelijk bestuur zijn:
 - a. het werven van potentiële kandidaten voor een positie in het provinciaal bestuur;
 - b. het organiseren van de kandidaatstelling voor Provinciale Staten en het zorg dragen voor de activiteiten die daarbij moeten plaatsvinden;
 - c. indien de gewestelijke vergadering gekozen heeft voor het houden van een ledenraadpleging over het lijsttrekkerschap, dient een lijst opgesteld te worden van geschikte personen uit de kandidaten die voldoende handtekeningen kunnen overleggen;
 - d. het toetsen van kandidaten aan de vooraf in de profielschets geformuleerde eisen;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst;
 - f. het voorbereiden van een ontwerpverkiezingsprogramma;
 - g. het voeren van voortgangsgesprekken met en beoordelen van (de leden van) de zittende fractie en door de fractie voorgedragen gedeputeerden.

2. Het gewestelijk bestuur kan zich bij de uitvoering van de in lid 1 genoemde taken, zoals het voorbereiden en vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst, laten bijstaan door een commissie, waarbij de verantwoordelijkheid van het bestuur voor die taak onverlet blijft.
3. De gewestelijke vergadering kan besluiten om het voorbereiden en vaststellen van een ontwerp-kandidatenlijst, zoals vermeld in lid 1, sub d en e, in handen te geven van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie. De gewestelijke vergadering kan besluiten ook andere taken in handen te leggen van een commissie die wordt ingesteld door de gewestelijke vergadering.

Artikel 6.3. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de Statenverkiezingen een schema van voorbereiding op, dat uiterlijk 18 maanden vóór de verkiezingen wordt gepubliceerd. Het gewestelijk bestuur neemt dit schema bij zijn werkzaamheden in acht. Dit schema vermeldt in elk geval de uiterste datum waarop onder verantwoordelijkheid van het gewestelijk bestuur na overleg met de fractie een profielschets wordt opgesteld en gepubliceerd en de uiterste datum waarop leden bij het gewestelijk bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen.
2. Uiterlijk 15 maanden voor de datum van de Statenverkiezingen stelt de gewestelijke vergadering vast of deelgenomen wordt aan deze verkiezingen en op welke wijze.
3. Indien wordt besloten aan de verkiezingen deel te nemen stelt de gewestelijke vergadering uiterlijk 14 maanden voor de datum van de Statenverkiezingen een draaiboek vast voor de voorbereidingen van deze verkiezingen. Daaronder vallen in elk geval de werkwijze bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma, de profielschets en de ontwerp-kandidatenlijst.
4. In de vergadering als bedoeld in lid 3 wordt tevens vastgesteld of er voor de vervulling van de positie van lijsttrekker een ledenraadpleging wordt gehouden. Als een dergelijke beslissing niet op dat moment wordt genomen, kan niet op een later moment alsnog besloten worden om een ledenraadpleging hierover te houden.

Amendementen

82. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Oost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum, Amsterdam Noord **Schrappen:** Gehele lid schrappen.

Toelichting: Als er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap dan dient er automatisch een ledenraadpleging over de lijsttrekker gehouden te worden. Daartoe hebben wij een amendement tot wijziging van hoofdstuk 6.6 lid 1 voorgesteld. Dit lid dient dan geschrapt te worden. Voor argumentatie wordt verwezen naar de toelichting bij wijziging van hoofdstuk 5.6. de ledenraadpleging over de lijsttrekker lokaal bestuur. Wij willen een en ander gelijkrekken.

PREADVIES: AFWIJZEN

zie amendementen 79 en 80

5. In de vergadering als bedoeld in lid 3 wordt tevens besloten of de ontwerp kandidatenlijst wordt opgesteld door het gewestelijk bestuur of door een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie. Indien voor de werkzaamheden inzake de kandidaatstelling het gewestelijk bestuur minder dan 3 leden telt, wordt een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie ingesteld. Leden van het gewestelijk bestuur kunnen lid zijn van de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie. Ook wordt vastgesteld op welke wijze de fractie geadviseerd wordt inzake de keuze van de kandidaat-gedeputeerde(n) en of daar een aparte selectiecommissie voor zal worden ingesteld.
6. Indien het gewestelijk bestuur de ontwerp kandidatenlijst opstelt, nemen bestuursleden die kandidaat zijn of voornemens zijn kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, tot aan de vaststelling van de kandidatenlijst geen deel aan de beraadslagingen en andere activiteiten inzake de opstelling van de ontwerp kandidatenlijst.
7. Indien tot de instelling van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is besloten, worden de leden daarvan benoemd door de gewestelijke vergadering. Deze commissie stelt de conceptprofiel schets en de ontwerp kandidatenlijst op en legt deze rechtstreeks voor aan en verdedigt deze op de gewestelijke vergadering. Het gewestelijk bestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.
8. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de ontwerp kandidatenlijst opstelt, kunnen leden die kandidaat zijn of voornemen kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, geen deel uitmaken van een dergelijke commissie. De leden van de zittende Statenfractie of gedeputeerden kunnen geen deel uitmaken van een dergelijke onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.
9. Het gewestelijk bestuur kan zich door een adviescommissie laten bijstaan. De bepalingen voor het gewestelijk bestuur inzake het opstellen van de ontwerp kandidatenlijst zijn gelijk van toepassing voor de werkzaamheden en de samenstelling van een dergelijke adviescommissie. Leden van de zittende Statenfractie of gedeputeerden kunnen geen deel uitmaken van deze adviescommissie. Ook indien het gewestelijk bestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, stelt het gewestelijk bestuur de ontwerp kandidatenlijst vast en legt deze aan de gewestelijke vergadering voor.
10. De gewestelijke vergadering besluit over samenwerking met andere partijen. Indien besloten wordt om samen met een andere partij een kandidatenlijst op te stellen, worden alle werkzaamheden zoveel mogelijk op dezelfde wijze georganiseerd als in het geval dat de partij zelfstandig een kandidatenlijst zou indienen.
11. Het gewestelijk bestuur draagt tot de dag van de verkiezingen zorg voor de eventuele afstemming met andere partijen, zoals besprekingen over een lijstverbinding, samenwerking in de campagne of de vorming van een gezamenlijke fractie.

Artikel 6.4. De besluitvorming over het verkiezingsprogramma

1. Het ontwerpverkiezingsprogramma wordt opgesteld door of onder verantwoordelijkheid van het gewestelijk bestuur.
2. De gewestelijke vergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum het verkiezingsprogramma vast.

3. Het gewestelijk bestuur zendt minstens 2 weken voor de gewestelijke vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld, het ontwerpverkiezingsprogramma toe aan de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden. Daarbij wordt bekend gemaakt hoe de afdelingen amendementen kunnen indienen en voor welke datum die beschikbaar moeten zijn.
4. Een lid van een Statenfractie is gebonden aan het verkiezingsprogramma dat voor deze verkiezingen is vastgesteld, tenzij hij voordat de ontwerp kandidatenlijst in behandeling wordt genomen door de gewestelijke vergadering schriftelijk een zwaarwegend persoonlijk voorbehoud heeft kenbaar gemaakt ten opzichte van onderdelen van het programma.
5. De in lid 4 bedoelde binding wordt opgeheven, wanneer het afleggen van verantwoording over een afwijking van het verkiezingsprogramma niet leidt tot de terugroeping van het betrokken fractielid.
6. Bij de besluitvorming over de vaststelling van het verkiezingsprogramma worden de bepalingen inzake de vergaderorde en besluitvorming, in het bijzonder de stemming over zaken zoals beschreven in hoofdstuk 1.1 van deel 1 van de reglementen in acht genomen.

Artikel 6.5. Profielschets en kandidaatstelling

1. Alvorens de kandidaatstelling geopend wordt, wordt de profielschets van de toekomstige Statenfractie opgesteld en aan de gewestelijke vergadering voorgelegd ter vaststelling. De profielschets bevat een advies betreffende de gewenste samenstelling van de fractie en de eisen waaraan de individuele fractieleden moeten voldoen. In de profielschets wordt apart aandacht besteed aan de lijsttrekker, de fractievoorzitter en de gedeputeerde(n). De profielschets dient beschikbaar te zijn wanneer de kandidaatstelling geopend wordt. De conceptprofiel schets wordt opgesteld door het gewestelijk bestuur, na overleg met de Statenfractie. In de profielschets wordt in elk geval opgenomen dat bij de samenstelling van de fractie wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.
2. Aan de leden woonachtig in het gewest wordt door het gewestelijk bestuur bekend gemaakt in welke periode en voor welke datum men zich kandidaat kan stellen en op welke wijze dat moet gebeuren. Tevens wordt de vastgestelde profielschets onder de aandacht gebracht.
3. Leden van de partij kunnen zich schriftelijk of per mail aan de secretaris van het gewestelijk bestuur als kandidaat aanmelden. Zij overleggen daarbij een gemotiveerde sollicitatiebrief en andere informatie die bij de aankondiging in lid 2 werd gevraagd.
4. Zodra de secretaris deze aanmelding ontvangt, worden aan het kandiderend lid een bereidverklaring en een verklaring als bedoeld in artikel 1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen ter ondertekening toegezonden. Pas als de secretaris de bereidverklaring en de in de vorige volzin bedoelde verklaring, ondertekend door de kandidaat, heeft ontvangen voor de datum als vermeld in het in artikel 6.3. lid 3 bedoelde draaiboek, kan het lid tot de procedure worden toegelaten. Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment

van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.

5. Het gewestelijk bestuur kan een lid de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure weigeren als dat lid duidelijk niet past in de vastgestelde profielschets danwel dat te verwachten is dat het toelaten van deze kandidaat de partij ernstige schade zal toebrengen. Dit wordt het lid minstens 5 weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst schriftelijk bericht. Hierbij wordt hem de beroepsmogelijkheid meegedeeld.
6. Wanneer een kandidaat niet (meer) wordt toegelaten tot de kandidaatstellingsprocedure, heeft deze het recht om binnen 7 dagen schriftelijk in beroep te gaan bij de beroepscommissie. Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking inzake de werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst.
De beroepscommissie kan een nadere schriftelijke motivering vragen aan het gewestelijk bestuur of het betrokken lid danwel hen oproepen om gehoord te worden.
7. De beroepscommissie toetst of het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke commissie in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen. De beroepscommissie doet uitspraak binnen 14 dagen na de ontvangst van het beroepschrift. Deze uitspraak wordt het betrokken lid onverwijld meegedeeld en is niet vatbaar voor hoger beroep. De uitspraak is vertrouwelijk.
8. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, wordt de kandidatuur van het betrokken lid direct in de kandidaatstellingsprocedure betrokken. Het lid wordt alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten geplaatst. Indien de ontwerp-kandidatenlijst reeds is gepubliceerd, wordt de aangepaste ontwerp-kandidatenlijst met de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zo spoedig mogelijk aan de leden gezonden.

Artikel 6.6. De ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker

1. De ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker vindt alleen plaats indien de gewestelijke vergadering bij het vaststellen van de verkiezingsprocedure als bedoeld in artikel 6.3. lid 3 heeft bepaald een ledenraadpleging te houden over de vervulling van de positie van de lijsttrekker. Als niet op dat moment beslist is tot het houden van een ledenraadpleging, kan niet in een later stadium alsnog besloten worden een ledenraadpleging te houden.

Amendementen

- 83. Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Oost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Centrum, Amsterdam Noord**
Wijzigen in: 'Bij meer dan één kandidaat voor de positie van lijsttrekker vindt een ledenraadpleging over de vervulling van de positie van lijsttrekker plaats.'
Toelichting: Als er meer dan één kandidaat is voor het lijsttrekkerschap dan dient er automatisch een ledenraadpleging over de lijsttrekker gehouden te worden.
Voor argumentatie wordt verwezen naar de toelichting bij amendement tot wijziging van hoofd-

stuk 5.6. de ledenraadpleging over de lijsttrekker lokaal bestuur. Wij willen een en ander gelijktrekken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendementen 79 en 80.

2. De ledenraadpleging die bedoeld is om een lijsttrekker aan te wijzen, wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag tijdig bekend is om de beoogd lijsttrekker in de gelegenheid te stellen om advies uit te brengen voor de vaststelling van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst.
3. Kandidaten die zich aanmelden voor een lijsttrekkerverkiezing, dienen daarbij de handtekeningen van minstens 50 leden woonachtig in het gewest te overleggen. Indien niet minstens twee kandidaten voldoende handtekeningen kunnen overleggen en naar het oordeel van het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie voldoende geschikt zijn voor de positie van lijsttrekker, vervalt de ledenraadpleging.
4. Het gewestelijk bestuur kan bij de ledenraadpleging over de verkiezing van de lijsttrekker een advies aan de leden voorleggen met een aanbeveling ten aanzien van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap.
5. Het gewestelijk bestuur draagt er zorg voor dat bij de ledenraadpleging de bepalingen inzake de ledenraadpleging in hoofdstuk 1.2 van deel 1 van de reglementen in acht worden genomen.

Artikel 6.7. Het voorbereiden en opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst

1. Het gewestelijk bestuur stelt op basis van de profielschets een lijst van kandidaten in volgorde op en plaatst de overige kandidaten op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Indien het gewestelijk bestuur voor deze werkzaamheden een adviescommissie heeft ingesteld conform artikel 6.3. lid 9, dan kunnen bestuursleden hierin zitting nemen. Deze commissie rapporteert aan het gewestelijk bestuur. Het gewestelijk bestuur stelt vervolgens de ontwerp-kandidatenlijst vast.
3. Het gewestelijk bestuur hoort de kandidaten en baseert zich verder op de profielschets, de adviezen van de fractievoorzitter en, indien bekend, de beoogd lijsttrekker. Daarnaast worden de uitkomsten van de gevoerde voortgangsgesprekken en de ervaringen van het gewestelijk bestuur in de oordeelsvorming betrokken.
4. Mocht het gewestelijk bestuur van mening zijn dat de aanmelding van kandidaten ontoereikend is, dan kan het bestuur uit eigen beweging actief zoeken naar geschikte kandidaten en deze aan de lijst toevoegen.
Dergelijke kandidaten kunnen pas deel uitmaken van de procedure als zij voldoen aan het gestelde in artikel 6.5. lid 4.
5. Een kandidaat kan zich te allen tijde terugtrekken, tot aan het moment dat hem door de vergadering een plaats is toegewezen op de kandidatenlijst.
6. De schriftelijke toelichting op de kandidaten kan door het gewestelijk bestuur beperkt worden tot de kandidaten op de ontwerp-kandidatenlijst.
7. Het gewestelijk bestuur deelt voor het publiceren van de ont-

werpkandidatenlijst de kandidaat diens voorziene plaats op de lijst mee.

8. Het gewestelijk bestuur kan na de mededeling aan de kandidaten van hun plaats op de ontwerpkandidatenlijst de ontwerpkandidatenlijst bijstellen of aanvullen tot het moment van publicatie.

Artikel 6.8. De besluitvorming over de ontwerpkandidatenlijst

1. De gewestelijke vergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum de kandidatenlijst vast uit de leden die vermeld zijn op de ontwerpkandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Het gewestelijk bestuur zendt minstens twee weken voor de gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, de ontwerpkandidatenlijst toe aan de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden. De reeds eerder vastgestelde profielschets wordt bij de ontwerpkandidatenlijst gevoegd.
3. De gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld is openbaar, maar kan door de vergadering besloten worden verklaard.
4. De gewestelijke vergadering kan de behandeling van de ontwerpkandidatenlijst niet eerder starten dan nadat het verkiezingsprogramma is vastgesteld.
5. De voorbehouden die kandidaten bij het verkiezingsprogramma hebben gemaakt, worden voor de behandeling van de ontwerpkandidatenlijst bekend gemaakt.
6. De gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, wordt voorgezeten door de voorzitter van het gewest. Deze kan zich door een ander laten vervangen.
7. Vóór het vaststellen van de kandidatenlijst wordt aan de afgevaardigden door middel van een algemene beschouwing de gelegenheid gegeven om de werkwijze van het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke commissie bij het voorbereiden en vaststellen van de ontwerpkandidatenlijst te bespreken, alsmede om algemene zaken betreffende de ontwerpkandidatenlijst te bespreken zonder dat daarbij geduid wordt op individuele kandidaten.
8. Bij het vaststellen van de volgorde van de kandidatenlijst worden de bepalingen van hoofdstuk 1.1 van deel 1 van de reglementen in acht genomen, in het bijzonder die van artikel 1.12.
9. De toelichting op de werkwijze van het gewestelijk bestuur en de motivering van de volgorde op de ontwerpkandidatenlijst gebeurt door het gewestelijk bestuur.
10. De gewestelijke vergadering kan al dan niet op advies van het gewestelijk bestuur haar zienswijze geven over de geschiktheid van kandidaten voor het fractievoorzitterschap of als gedeputeerde. Deze zienswijze is een zwaarwegend advies aan de fractie. De Statenfractie kiest de fractievoorzitter en beslist over de voordracht van de gedeputeerde(n), maar zal zich bij afwijking van de zienswijze van de gewestelijke vergadering daarover verantwoorden aan de gewestelijke vergadering.
11. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is ingesteld, neemt deze commissie de taken over die in dit artikel (behoudens lid 12) en artikel 6.7. zijn opgedragen aan het gewestelijk bestuur.
12. Het gewestelijk bestuur draagt zorg voor publicatie van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst en voor inschrijving bij het hoofdstembureau.

Artikel 6.9. De lijstverbinding

De gewestelijke vergadering stelt vast of en met welke andere partij(en) een lijstverbinding aangegaan zal worden.

Artikel 6.10. De positie van de lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker heeft het recht het gewestelijk bestuur over het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerpkandidatenlijst te adviseren voordat de besluitvorming hierover in het bestuur plaats vindt.
2. De lijsttrekker heeft het recht in de vergadering(en) waarin het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden vastgesteld, zijn visie hierop kenbaar te maken voorafgaande aan de stemmingen hierover.

Artikel 6.11. De vorming van het college van Gedeputeerde Staten

1. De Statenfractie zorgt dat het gewestelijk bestuur de onderhandelingen goed kan volgen en in staat is om de fractie hierover te adviseren. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur woont de vergaderingen hierover van de fractie bij met raadgevende stem.
2. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur woont de binnen partijverband te voeren selectiegesprekken met kandidaten voor de positie van gedeputeerde bij met raadgevende stem. Deze vertegenwoordiger voorziet de gewestelijke vergadering tijdig van informatie.
3. Indien de Statenfractie met (een) andere fractie(s) overeenstemming heeft bereikt over een coalitieakkoord en collegesamenstelling, legt de fractie, alvorens tot ondertekening over te gaan, aan de gewestelijke vergadering verantwoording af over het bereikte onderhandelingsresultaat. Om deel te nemen aan het college van Gedeputeerde Staten dient de gewestelijke vergadering in te stemmen met deelname.
4. In geval van een tussentijdse vacature in een college van Gedeputeerde Staten waarbij de Statenfractie in de gelegenheid is een kandidaat voor te dragen, gelden zoveel mogelijk de bepalingen uit dit reglement inzake de selectie en voordracht van kandidaten voor een dergelijk college.
5. Voor zover het coalitieakkoord afwijkt van het verkiezingsprogramma, treedt het in de plaats van het verkiezingsprogramma, totdat de Statenfractie haar steun aan het coalitieakkoord intrekt. Wanneer het coalitieakkoord niet in een aangelegenheid voorziet, is de fractie gebonden aan het eigen verkiezingsprogramma.

Artikel 6.12. Het functioneren van de Statenfractie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De Statenfractie en de individuele fractieleden bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder van het verkiezingsprogramma in Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten.
2. De Statenfractie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur heeft het recht alle vergaderingen van de Statenfractie bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
4. De Statenfractie en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijke contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij. De fractie legt minimaal één keer per jaar verantwoording af aan de gewestelijke verga-

dering over het door de fractie gevoerde beleid en de activiteiten.

5. De gewestelijke vergadering kan de fractie en de fractieleden vragen verantwoording af te leggen over de activiteiten en de ingenomen standpunten. Andersom heeft de fractie het recht dat uit eigen beweging te doen.
6. Een gedeputeerde heeft het recht de vergadering te informeren over het gevoerde en te voeren beleid en de vergadering heeft het recht daarover informatie aan de gedeputeerde te vragen. Het bestuur draagt er zorg voor dat de gedeputeerden die door de Statenfractie of een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie zijn voorgedragen en de leden van de Statenfractie worden uitgenodigd voor het bijwonen van gewestelijke vergaderingen.
7. Het gewestelijk bestuur is gehouden jaarlijks voortgangsgesprekken te (doen) voeren met de fractieleden en de gedeputeerden. Het bestuur kan besluiten deze gesprekken te laten voeren door een delegatie uit het bestuur of door een adviescommissie waarvan al dan niet leden van het bestuur deel uitmaken.

Deze gesprekken betreffen het functioneren en de ontwikkeling van de betreffende volksvertegenwoordiger of bestuurder. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling voor de provinciale verkiezingen waarbij betrokkene overweegt kandidaat te zijn, kan het gewestelijk bestuur of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert, een indicatie geven van de steun die de betrokkene hierbij kan verwachten.
8. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen aan het gewestelijk bestuur of de commissie die de voortgangsgesprekken voert over het functioneren van de leden van de fractie en van de gedeputeerden ten behoeve van het voeren van de voortgangsgesprekken. De fractievoorzitter kan aan de gesprekken deelnemen.
9. Voordat de verslagen op schrift definitief worden vastgelegd, wordt het betrokken fractielid of de betrokken gedeputeerde in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.
10. De verslagen van de voortgangsgesprekken, evenals eventueel daarmee verbonden commentaar van degene met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie ter voorbereiding van de ontwerp-kandidatenlijst.

Artikel 6.13. Slotbepalingen

1. In geval van samenwerkingsverbanden als bedoeld in artikel 6.1. lid 2, wordt zoveel mogelijk volgens de strekking van dit reglement gehandeld.
2. Voor zover zich concrete situaties voordoen die niet voorzien zijn in dit reglement, wordt zoveel mogelijk naar de geest van dit reglement gehandeld. Bij onduidelijkheden daarover beslist het partijbestuur.

Deel 7, Waterschapsbestuur

Artikel 7.1. De waterschapsfractie

1. De leden van het waterschapsbestuur die in een waterschap op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid zijn verkozen vormen de waterschapsfractie van de partij.
2. Indien de gewestelijke vergadering dat heeft goedgekeurd, vormen de vertegenwoordigers van de partij in het waterschapsbestuur één fractie met de vertegenwoordigers van één of meer andere partijen of zijn onderdeel van een fractie van een groepering in het waterschapsbestuur waarin de partij deelneemt.

Artikel 7.2. De taken van het gewestelijk bestuur bij de deelname aan het waterschapsbestuur

1. De taken van het gewestelijk bestuur zijn:
 - a. het werven van potentiële kandidaten voor een positie in het waterschapsbestuur;
 - b. het organiseren van de kandidaatstelling voor het waterschapsbestuur en het zorg dragen voor de activiteiten die daarbij moeten plaatsvinden;
 - c. indien de gewestelijke vergadering gekozen heeft voor het houden van een ledenraadpleging over het lijsttrekkerschap, dient een lijst opgesteld te worden van geschikte personen uit de kandidaten die voldoende handtekeningen kunnen overleggen;
 - d. het toetsen van kandidaten aan de vooraf in de profielschets geformuleerde eisen;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst;
 - f. het voorbereiden van een ontwerpverkiezingsprogramma;
 - g. het voeren van voortgangsgesprekken met en beoordelen van (de leden van) de zittende fractie.
2. Het gewestelijk bestuur kan zich bij de uitvoering van de in lid 1 genoemde taken, zoals het voorbereiden en vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst, laten bijstaan door een commissie, waarbij de verantwoordelijkheid van het bestuur voor die taak onverlet blijft.
3. De gewestelijke vergadering kan besluiten om het voorbereiden en vaststellen van een ontwerp-kandidatenlijst, zoals vermeld in lid 1, sub d en e, in handen te geven van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.

De gewestelijke vergadering kan besluiten ook andere taken in handen te leggen van een commissie die wordt ingesteld door de gewestelijke vergadering.
4. Indien een gewest twee of meer waterschappen omvat, beslist de gewestelijke vergadering of en voor welke taken de voorbereidingen voor de waterschapsverkiezingen worden overgelaten aan een vergadering waarin voor elk waterschap alleen de afdelingen die liggen in dat waterschap, deelnemen.

Amendementen

84. Amsterdam Noord

Toevoegen: een nieuw lid (lid 5):

‘Indien een waterschap in twee of meer gewesten ligt, is het gewest van de hoofdzetel van het waterschap bepalend voor de in dit deel van de

Reglementen genoemde handelingen, tenzij de betrokken gewestelijke vergaderingen anders besluiten.'

Toelichting: Hoogheemraadschap Rijnland ligt verdeeld over twee gewesten, Amstel, Gooi en Vecht over drie. De voorgestelde regeling is ontleend aan die van de jongste waterschapsverkiezingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

In de toelichting van dit amendement wordt er op gewezen dat twee waterschappen in twee of meer provincies, dus gewesten, liggen. Dat geldt voor nog meer waterschappen. Dat is de reden dat in het voorstel duidelijk wordt aangegeven welk gewest het voortouw heeft bij het voorbereiden van de verkiezingen van het waterschapsbestuur als het een waterschap betreft dat in twee of meer provincies ligt. Het amendement regelt dit niet en introduceert onnodige onzekerheid. Als bovendien de betreffende gewestelijke vergaderingen onderling van opvatting verschillen, is ook niet helder hoe dat meningsverschil weer moet worden opgelost. De voorgestelde regeling heeft tot ieders tevredenheid gewerkt bij de laatst gehouden verkiezingen voor waterschapsbesturen.

Artikel 7.3. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de waterschapsverkiezingen een schema van voorbereiding op, dat uiterlijk 18 maanden vóór de verkiezingen wordt gepubliceerd. Het gewestelijk bestuur neemt dit schema bij zijn werkzaamheden in acht. Dit schema vermeldt in elk geval de uiterste datum waarop onder verantwoordelijkheid van het gewestelijk bestuur na overleg met de waterschapsfractie een profielschets wordt opgesteld en gepubliceerd en de uiterste datum waarop leden bij het gewestelijk bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen.
2. Uiterlijk 15 maanden voor de datum van de waterschapsverkiezingen stelt de gewestelijke vergadering vast of deelgenomen wordt aan deze verkiezingen en op welke wijze. Indien een gewest twee of meer waterschappen omvat, wordt tevens besloten of alle activiteiten in de voorbereiding naar de waterschapsverkiezingen worden verricht door een ongedeeld gewest of dat het gewest voor één of meer van de activiteiten wordt opgedeeld in regio's die overeenkomen met het gebied van een waterschap. Indien tot het laatste wordt besloten dan dienen de daartoe aangewezen activiteiten te worden behartigd door vergaderingen in een aangepaste samenstelling, zo veel mogelijk conform de bepalingen van dit reglement en onder coördinatie van het gewestelijk bestuur.
3. Indien wordt besloten aan de verkiezingen deel te nemen stelt de gewestelijke vergadering uiterlijk 14 maanden voor de datum van de waterschapsverkiezingen een draaiboek vast voor de voorbereidingen van deze verkiezingen. Daaronder vallen in elk geval de werkwijze bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma, de profielschets en de ontwerp-kandidatenlijst.
4. In de vergadering als bedoeld in lid 3 wordt tevens vastgesteld

of er voor de vervulling van de positie van lijsttrekker een ledenraadpleging wordt gehouden. Als een dergelijke beslissing niet op dat moment wordt genomen, kan niet op een later moment alsnog besloten worden om een ledenraadpleging hierover te houden.

5. In de vergadering als bedoeld in lid 3 wordt tevens besloten of de ontwerp-kandidatenlijst wordt opgesteld door het gewestelijk bestuur of door een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.
Indien voor de werkzaamheden inzake de kandidaatstelling het gewestelijk bestuur minder dan 3 leden telt, wordt een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie ingesteld. Leden van het gewestelijk bestuur kunnen lid zijn van de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.
Ook wordt vastgesteld op welke wijze de fractie geadviseerd wordt inzake de keuze van de kandidaat-dagelijks bestuurder(s) van het waterschap en of daar een aparte selectiecommissie voor zal worden ingesteld.
6. Indien het gewestelijk bestuur de ontwerp-kandidatenlijst opstelt, nemen bestuursleden die kandidaat zijn of voornemen kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, tot aan de vaststelling van de kandidatenlijst geen deel aan de beraadslagingen en andere activiteiten inzake de opstelling van de ontwerp-kandidatenlijst.
7. Indien tot de instelling van een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is besloten, worden de leden daarvan benoemd door de gewestelijke vergadering. Deze commissie stelt de conceptprofielschets en de ontwerp-kandidatenlijst op en legt deze rechtstreeks voor aan en verdedigt deze op de gewestelijke vergadering. Het gewestelijk bestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.
8. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de ontwerp-kandidatenlijst opstelt, kunnen leden die voornemens zijn kandidaat te zijn, danwel nauwe betrekkingen onderhouden met beschikbare kandidaten, geen deel uitmaken van een dergelijke commissie.
De leden van de zittende waterschapsfractie kunnen geen deel uitmaken van een dergelijke onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.
9. Het gewestelijk bestuur kan zich door een adviescommissie laten bijstaan. De bepalingen voor het gewestelijk bestuur inzake het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst zijn gelijk van toepassing voor de werkzaamheden en de samenstelling van een dergelijke adviescommissie. Leden van de zittende waterschapsfractie kunnen geen deel uitmaken van deze adviescommissie. Ook indien het gewestelijk bestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, stelt het gewestelijk bestuur de ontwerp-kandidatenlijst vast en legt deze aan de gewestelijke vergadering voor.
10. De gewestelijke vergadering besluit over samenwerking met andere partijen. Indien besloten wordt om samen met een andere partij een kandidatenlijst op te stellen, worden alle werkzaamheden zoveel mogelijk op dezelfde wijze georganiseerd als in het geval dat de partij zelfstandig een kandidatenlijst zou indienen.
11. Het gewestelijk bestuur draagt tot de dag van de verkiezingen zorg voor de eventuele afstemming met andere partijen, zoals besprekingen over een lijstverbinding, samenwerking

- in de campagne of de vorming van een gezamenlijke fractie.
12. Indien een gewest twee of meer waterschappen omvat:
 - a. kan de gewestelijke vergadering bij de instelling van een onafhankelijke commissie besluiten om voor de verkiezingen van elk waterschap afzonderlijk een aparte onafhankelijke commissie in te stellen;
 - b. indien het gewestelijk bestuur de verantwoordelijkheid heeft om de ontwerp-kandidatenlijst voor te bereiden en op te stellen, dan kan het zich desgewenst laten bijstaan door adviescommissies per afzonderlijk waterschap;
 - c. kunnen de beslissingen over het wel of niet deelnemen aan de waterschapsverkiezingen, samenwerking met andere partijen e.d. onderling verschillen: dergelijke beslissingen worden derhalve per waterschap genomen.

Artikel 7.4. De besluitvorming over het verkiezingsprogramma

1. Het ontwerpverkiezingsprogramma wordt opgesteld door of onder verantwoordelijkheid van het gewestelijk bestuur.
2. De gewestelijke vergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum het verkiezingsprogramma vast.
3. Het gewestelijk bestuur zendt minstens 2 weken voor de gewestelijke vergadering waarin het verkiezingsprogramma wordt vastgesteld, het ontwerpverkiezingsprogramma toe aan de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden. Daarbij wordt bekend gemaakt hoe de afdelingen amendementen kunnen indienen en voor welke datum die beschikbaar moeten zijn.
4. Een lid van een waterschapsfractie is gebonden aan het verkiezingsprogramma dat voor deze verkiezingen is vastgesteld, tenzij hij voordat de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling wordt genomen door de gewestelijke vergadering schriftelijk een zwaarwegend persoonlijk voorbehoud heeft kenbaar gemaakt ten opzichte van onderdelen van het programma.
5. De in lid 4 bedoelde binding wordt opgeheven, wanneer het afleggen van verantwoording over een afwijking van het verkiezingsprogramma niet leidt tot de terugroeping van het betrokken fractielid.
6. Bij de besluitvorming over de vaststelling van het verkiezingsprogramma worden de bepalingen inzake de vergaderorde en besluitvorming, in het bijzonder de stemming over zaken zoals beschreven in hoofdstuk 1.1 van deel 1 van de reglementen in acht genomen.

Artikel 7.5. Profielschets en kandidaatstelling

1. Alvorens de kandidaatstelling geopend wordt, wordt de profielschets van de toekomstige waterschapsfractie opgesteld en aan de gewestelijke vergadering voorgelegd ter vaststelling.

De profielschets bevat een advies betreffende de gewenste samenstelling van de waterschapsfractie en de eisen waaraan de individuele fractieleden moeten voldoen.

In de profielschets wordt apart aandacht besteed aan de lijsttrekker, de fractievoorzitter en de dagelijks bestuurder van het waterschap. De profielschets dient beschikbaar te zijn wanneer de kandidaatstelling geopend wordt.

De conceptprofielschets wordt opgesteld door het gewestelijk bestuur, na overleg met de waterschapsfractie. In de profiel-

- schets wordt in elk geval opgenomen dat bij de samenstelling van de fractie wordt gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging qua sekse en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.
2. Aan de leden woonachtig in het gewest wordt door het gewestelijk bestuur bekend gemaakt in welke periode en voor welke datum men zich kandidaat kan stellen en op welke wijze dat moet gebeuren. Tevens wordt de vastgestelde profielschets onder de aandacht gebracht.
 3. Leden van de partij kunnen zich schriftelijk of per mail aan de secretaris van het gewestelijk bestuur als kandidaat aanmelden. Zij overleggen daarbij een gemotiveerde sollicitatiebrief en andere informatie die bij de aankondiging in lid 2 werd gevraagd.
 4. Zodra de secretaris deze aanmelding ontvangt, worden aan het kandididerend lid een bereidverklaring en een verklaring als bedoeld in artikel 1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen ter ondertekening toegezonden. Pas als de secretaris de bereidverklaring en de in de vorige volzin bedoelde verklaring, ondertekend door de kandidaat, heeft ontvangen voor de datum als vermeld in het in artikel 7.3. lid 3 bedoelde draaiboek, kan het lid tot de procedure worden toegelaten. Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.
 5. Het gewestelijk bestuur kan een lid de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure weigeren als dat lid duidelijk niet past in de vastgestelde profielschets danwel dat te verwachten is dat het toelaten van deze kandidaat de partij ernstige schade zal toebrengen. Dit wordt het lid minstens 5 weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst schriftelijk bericht. Hierbij wordt hem de beroepsmogelijkheid meegedeeld.
 6. Wanneer een kandidaat niet (meer) wordt toegelaten tot de kandidaatstellingsprocedure, heeft deze het recht om binnen 7 dagen schriftelijk in beroep te gaan bij de beroepscommissie. Het instellen van beroep heeft geen opschortende werking inzake de werkzaamheden ten behoeve van het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst. De beroepscommissie kan een nadere schriftelijke motivering vragen aan het gewestelijk bestuur of het betrokken lid danwel hen oproepen om gehoord te worden.
 7. De beroepscommissie toetst of het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke commissie in redelijkheid tot zijn besluit heeft kunnen komen. De beroepscommissie doet uitspraak binnen 14 dagen na de ontvangst van het beroepsschrift. Deze uitspraak wordt het betrokken lid onverwijld meegedeeld en is niet vatbaar voor hoger beroep. De uitspraak is vertrouwelijk.
 8. Indien het beroep gegrond wordt verklaard, wordt de kandidatuur van het betrokken lid direct in de kandidaatstellingsprocedure betrokken. Het lid wordt alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten geplaatst. Indien de ontwerp-kandidatenlijst reeds is gepubliceerd, wordt de aangepaste ontwerp-kandidatenlijst met de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zo spoedig mogelijk aan de leden gezonden.

Artikel 7.6. De ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker

1. De ledenraadpleging over de positie van lijsttrekker vindt

alleen plaats indien de gewestelijke vergadering bij het vaststellen van de verkiezingsprocedure als bedoeld in artikel 7.3. lid 3 heeft bepaald een ledenraadpleging te houden over de vervulling van de positie van de lijsttrekker. Als niet op dat moment beslist is tot het houden van een ledenraadpleging, kan niet in een later stadium alsnog besloten worden een ledenraadpleging te houden.

2. De ledenraadpleging die bedoeld is om een lijsttrekker aan te wijzen, wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag tijdig bekend is om de beoogd lijsttrekker in de gelegenheid te stellen om advies uit te brengen voor de vaststelling van het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp kandidatenlijst.
3. Kandidaten die zich aanmelden voor een lijsttrekkerverkiezing, dienen daarbij de handtekeningen van minstens 10% van de leden woonachtig in het gebied van het waterschap, voor zo ver dit vereiste aantal de 50 leden niet te boven gaat, te overleggen. Indien niet minstens twee kandidaten voldoende handtekeningen kunnen overleggen en naar het oordeel van het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie voldoende geschikt zijn voor de positie van lijsttrekker, vervalt de ledenraadpleging.
4. Het gewestelijk bestuur kan bij de ledenraadpleging over de verkiezing van de lijsttrekker een advies aan de leden voorleggen met een aanbeveling ten aanzien van de kandidaten voor het lijsttrekkerschap.
5. Het gewestelijk bestuur draagt er zorg voor dat bij de ledenraadpleging de bepalingen inzake de ledenraadpleging in hoofdstuk 1.2 van deel 1 van de reglementen in acht worden genomen.

Artikel 7.7. Het voorbereiden en opstellen van de ontwerp kandidatenlijst

1. Het gewestelijk bestuur stelt op basis van de profielschets een lijst van kandidaten in volgorde op en plaatst de overige kandidaten op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Indien het gewestelijk bestuur voor deze werkzaamheden een adviescommissie heeft ingesteld conform artikel 7.3. lid 9, dan kunnen bestuursleden hierin zitting nemen. Deze commissie rapporteert aan het gewestelijk bestuur. Het gewestelijk bestuur stelt vervolgens de ontwerp kandidatenlijst vast.
3. Het gewestelijk bestuur hoort de kandidaten en baseert zich verder op de profielschets, de adviezen van de fractievoorzitter en, indien bekend, de beoogde lijsttrekker. Daarnaast worden de uitkomsten van de gevoerde voortgangsgesprekken en de ervaringen van het gewestelijk bestuur in de oordeelsvorming betrokken.
4. Mocht het gewestelijk bestuur van mening zijn dat de aanmelding van kandidaten ontoereikend is, dan kan het bestuur uit eigen beweging actief zoeken naar geschikte kandidaten en deze aan de lijst toevoegen. Dergelijke kandidaten kunnen pas deel uitmaken van de procedure als zij voldoen aan het gestelde in artikel 7.5. lid 4.
5. Een kandidaat kan zich te allen tijde terugtrekken, tot aan het moment dat hem door de vergadering een plaats is toegewezen op de kandidatenlijst.
6. De schriftelijke toelichting op de kandidaten kan door het gewestelijk bestuur beperkt worden tot de kandidaten op de ontwerp kandidatenlijst.

7. Het gewestelijk bestuur deelt voor het publiceren van de ontwerp kandidatenlijst de kandidaat diens voorziene plaats op de lijst mee.
8. Het gewestelijk bestuur kan na de mededeling aan de kandidaten over hun plaats op de ontwerp kandidatenlijst de ontwerp kandidatenlijst bijstellen of aanvullen tot het moment van publicatie.

Artikel 7.8. De besluitvorming over de ontwerp kandidatenlijst

1. De gewestelijke vergadering stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum de kandidatenlijst vast uit de leden die vermeld zijn op de ontwerp kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
2. Het gewestelijk bestuur zendt minstens 2 weken voor de gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, de ontwerp kandidatenlijst toe aan de afdelingssecretarissen en de afgevaardigden. De reeds eerder vastgestelde profielschets wordt bij de ontwerp kandidatenlijst gevoegd.
3. De gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld is openbaar, maar kan door de vergadering besloten worden verklaard.
4. De gewestelijke vergadering kan de behandeling van de ontwerp kandidatenlijst niet eerder starten dan nadat het verkiezingsprogramma is vastgesteld.
5. De voorbehouden die kandidaten bij het verkiezingsprogramma hebben gemaakt, worden voor de behandeling van de ontwerp kandidatenlijst bekend gemaakt.
6. De gewestelijke vergadering waarin de kandidatenlijst wordt vastgesteld, wordt voorgezeten door de voorzitter van het gewest. Deze kan zich door een ander laten vervangen.
7. Vóór het vaststellen van de kandidatenlijst wordt aan de afgevaardigden door middel van een algemene beschouwing de gelegenheid gegeven om de werkwijze van het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke commissie bij het voorbereiden en vaststellen van de ontwerp kandidatenlijst te bespreken, alsmede om algemene zaken betreffende de ontwerp kandidatenlijst te bespreken zonder dat daarbij geduid wordt op individuele kandidaten.
8. Bij het vaststellen van de volgorde van de kandidatenlijst worden de bepalingen van hoofdstuk 1.1 van deel 1 van de reglementen in acht genomen, in het bijzonder die van artikel 1.12.
9. De toelichting op de werkwijze van het gewestelijk bestuur en de motivering van de volgorde op de ontwerp kandidatenlijst gebeurt door het gewestelijk bestuur.
10. De gewestelijke vergadering kan al dan niet op advies van het gewestelijk bestuur haar zienswijze geven over de geschiktheid van kandidaten voor het fractievoorzitterschap of als dagelijks bestuurder. Deze zienswijze is een zwaarwegend advies aan de fractie. De waterschapsfractie kiest de fractievoorzitter en beslist over de voordracht van de dagelijks bestuurder(s), maar zal zich bij afwijking van de zienswijze van de gewestelijke vergadering daarover verantwoorden aan de gewestelijke vergadering.
11. Indien een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie is ingesteld, neemt deze commissie de taken over die in dit artikel (behoudens lid 13) en artikel 7.7. zijn opgedragen aan het gewestelijk bestuur.
12. Indien de begrenzing van het waterschap niet samenvalt met die van het gewest, dan treedt in de plaats van de gewestelijke

vergadering een vergadering van afgevaardigden van alle afdelingen die liggen in het gebied van het waterschap, ook als dat waterschap ligt in het gebied van twee of meer gewesten.

13. Het gewestelijk bestuur draagt zorg voor publicatie van het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst en voor inschrijving bij het hoofdstembureau.

Artikel 7.9. De lijstverbinding

De gewestelijke vergadering stelt vast of en met welke andere partij(en) een lijstverbinding aangegaan zal worden.

Artikel 7.10. De positie van de lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker heeft het recht het gewestelijk bestuur over het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp kandidatenlijst te adviseren voordat de besluitvorming hierover in het bestuur plaats vindt.
2. De lijsttrekker heeft het recht in de vergadering(en) waarin het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden vastgesteld, zijn visie hierop kenbaar te maken voorafgaande aan de stemmingen hierover.

Artikel 7.11. De vorming van het dagelijks bestuur

1. De waterschapsfractie zorgt dat het gewestelijk bestuur de onderhandelingen goed kan volgen en in staat is om de fractie hierover te adviseren. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur woont de vergaderingen van de fractie hierover bij met raadgevende stem.
2. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur woont de binnen partijverband te voeren selectiegesprekken met kandidaten voor een positie in het dagelijks bestuur bij met raadgevende stem. Deze vertegenwoordiger voorziet de gewestelijke vergadering tijdig van informatie.
3. Indien de waterschapsfractie met (een) andere fractie(s) overeenstemming heeft bereikt over een coalitieakkoord en de samenstelling van het dagelijks bestuur, legt zij, alvorens tot ondertekening over te gaan, aan de gewestelijke vergadering verantwoording af over het bereikte onderhandelingsresultaat. Om deel te nemen aan het dagelijks bestuur van het waterschap dient de gewestelijke vergadering in te stemmen met deelname. De gewestelijke vergadering kan dit oordeel overlaten aan het gewestelijk bestuur.
4. In geval van een tussentijdse vacature in het dagelijks bestuurder van het waterschap waarbij de waterschapsfractie in de gelegenheid is een kandidaat voor te dragen, gelden zoveel mogelijk de bepalingen uit dit reglement inzake de selectie en voordracht van kandidaten voor het dagelijks bestuur.
5. Voor zover het coalitieakkoord afwijkt van het verkiezingsprogramma, treedt het in de plaats van het verkiezingsprogramma, totdat de waterschapsfractie haar steun aan het coalitieakkoord intrekt. Wanneer het coalitieakkoord niet in een gelegenheid voorziet, is de fractie gebonden aan het eigen verkiezingsprogramma.

Artikel 7.12. Het functioneren van de waterschapsfractie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De waterschapsfractie en de individuele leden daarvan bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder van het verkiezingsprogramma in het waterschapsbestuur.

2. De waterschapsfractie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3. Een vertegenwoordiger van het gewestelijk bestuur heeft het recht alle vergaderingen van de waterschapsfractie bij te wonen. Hij heeft daarin een raadgevende stem.
4. De waterschapsfractie en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijke contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij. De waterschapsfractie legt minimaal één keer per jaar verantwoording af aan de gewestelijke vergadering over het door de fractie gevoerde beleid en de activiteiten.
5. De gewestelijke vergadering kan de fractie en haar leden vragen verantwoording af te leggen over de activiteiten en de ingenomen standpunten. Andersom heeft de fractie het recht dat uit eigen beweging te doen.
6. Het bestuur draagt er zorg voor dat de leden van de waterschapsfractie of de leden van de partij die deel uitmaken van een door de partij erkende gemeenschappelijke fractie worden uitgenodigd voor het bijwonen van gewestelijke vergaderingen.
7. Het gewestelijk bestuur is gehouden jaarlijks voortgangsgesprekken te (doen) voeren met de leden van de waterschapsfractie. Het bestuur kan besluiten deze gesprekken te laten voeren door een delegatie uit het bestuur of door een adviescommissie waarvan al dan niet leden van het bestuur deel uitmaken.
Deze gesprekken betreffen het functioneren en de ontwikkeling van de betreffende fractieleden. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling bij de waterschapsverkiezingen waarbij betrokkene overweegt kandidaat te zijn, kan het gewestelijk bestuur of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert, een indicatie geven van de steun die de betrokkene hierbij kan verwachten.
8. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen aan het gewestelijk bestuur of de commissie die de voortgangsgesprekken voert over het functioneren van de leden van de fractie van het waterschap ten behoeve van het voeren van de voortgangsgesprekken. De fractievoorzitter kan aan de gesprekken deelnemen.
9. Voordat de verslagen op schrift definitief worden vastgelegd, wordt het betrokken fractielid in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.
10. De verslagen van de voortgangsgesprekken, evenals eventueel daarmee verbonden commentaar van degene met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het gewestelijk bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie ter voorbereiding van de ontwerp kandidatenlijst.

Artikel 7.13. Waterschappen die in twee of meer gewesten liggen

1. Indien een waterschap ligt in twee of meer gewesten, dan is het gewestelijk bestuur leidend van het gewest waarbinnen de hoofdzetel van het waterschap ligt.
2. Het gewestelijk bestuur dat leidend is conform lid 1, draagt er zorg voor dat de andere betrokken gewesten aangesloten zijn en blijven bij het voorbereiden van verkiezingen voor het waterschap, de vorming van het dagelijks bestuur en het volgen van de fractie.

3. Indien tussen gewesten geen overeenstemming is over de wijze waarop aangelegenheden met betrekking tot de waterschapsverkiezingen, de waterschapsfractie of de politiek rond een waterschap zijn geregeld of zich ontwikkelen, dan kan elk betrokken gewestelijk bestuur of de waterschapsfractie een beroep doen op het partijbestuur om te bemiddelen of maatregelen te nemen.

Artikel 7.14. Slotbepalingen

1. In geval van samenwerkingsverbanden als bedoeld in artikel 7.1. lid 2, wordt zoveel mogelijk volgens de strekking van dit reglement gehandeld.
2. Voor zover zich concrete situaties voordoen die niet voorzien zijn in dit reglement, wordt zoveel mogelijk naar de geest van dit reglement gehandeld. Bij onduidelijkheden daarover beslist het partijbestuur.

Deel 8, Tweede Kamer

Artikel 8.1. De Tweede Kamerfractie

De leden van de Tweede Kamer die verkozen zijn op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid vormen de Tweede Kamerfractie van de partij.

Artikel 8.2. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het geheel van activiteiten om deel te nemen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer, zoals de kandidaatstellingsprocedure, het voorbereiden van een verkiezingsprogramma en het voeren van campagne.
2. Het partijbestuur stelt een planningsschema op voor het geheel van activiteiten in de aanloop naar de verkiezingen van de Tweede Kamer met de daarbij geldende termijnen en tijdstippen en publiceert dit uiterlijk 18 maanden voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres.
3. Het in lid 2 bedoelde schema bevat in ieder geval de uiterste data waarop:
 - a. de profielschets moet zijn opgesteld en gepubliceerd;
 - b. de keuze is gemaakt wie belast is met het voorbereiden en opstellen van een ontwerp-kandidatenlijst; c. de leden bij het bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen voor de functie van Kamerlid en lijsttrekker;
 - d. het congres het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van het verkiezingsprogramma moet plaatsvinden voor de vaststelling van de kandidatenlijst.
4. Het partijbestuur neemt bij alle werkzaamheden betreffende de kandidaatstellingsprocedure de data in het onder lid 2 bedoelde planningsschema in acht.
5. In geval van vervroegde verkiezingen mag van de gestelde termijnen worden afgeweken, maar wordt wel de procedure gevolgd als bedoeld in lid 3.

Artikel 8.3. De voorbereiding van het verkiezingsprogramma

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het ontwerpverkiezingsprogramma.
2. Het partijbestuur kan zich bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma laten bijstaan door een commissie die door het partijbestuur wordt samengesteld.

3. Het congres stelt het verkiezingsprogramma vast.

Artikel 8.4. Het profiel van (de leden van) de Tweede Kamerfractie en de lijsttrekker

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de verkiezingen, na overleg met de Tweede Kamerfractie, een profielschets op voor de Verenigingsraad die deze vaststelt. Deze profielschets wordt gepubliceerd uiterlijk op de datum die is opgenomen in het artikel 8.2. lid 2 genoemde planningsschema.
2. De profielschets bevat een advies over de gewenste samenstelling van de Tweede Kamerfractie en de eisen waaraan de afzonderlijke leden moeten voldoen. In deze profielschets wordt apart aandacht besteed aan de eisen die worden gesteld aan de fractievoorzitter en de lijsttrekker.
3. Bij de samenstelling van de fractie wordt – overeenkomstig deel 1, artikel 1.32. van de reglementen – gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.

Artikel 8.5. De voorbereiding en opstelling van een ontwerp-kandidatenlijst

1. De ontwerp-kandidatenlijst wordt opgesteld en voorbereid door het partijbestuur. Indien het congres daartoe besluit, kan in plaats van het partijbestuur een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie optreden voor het opstellen en voorbereiden van de ontwerp-kandidatenlijst. Een dergelijke kandidaatstellingscommissie wordt samengesteld door het congres, en rapporteert het resultaat rechtstreeks aan het congres. Deze commissie treedt voor het voorbereiden, vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het verdedigen daarvan tegenover het congres, in de plaats van het partijbestuur, zoals in navolgende artikelen is neergelegd. Het partijbestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.
2. In een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie zoals bedoeld in lid 1 kunnen leden van het partijbestuur gekozen worden.

Artikel 8.6. Taken en werkwijze partijbestuur bij het voorbereiden en opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst

1. Indien het partijbestuur de ontwerp-kandidatenlijst opstelt heeft zij tot taak:
 - a. het opsporen en werven van potentiële kandidaten;
 - b. het toetsen van de geschiktheid van kandidaten voor het lijsttrekkerschap aan de in de profielschets geformuleerde en vastgestelde eisen waaraan de lijsttrekker moet voldoen;
 - c. het opstellen van een lijst van geschikte personen voor het lijsttrekkerschap uit de kandidaten die in aanmerking wensen te komen en voldoen aan de vereisten van ondersteuning van hun kandidatuur;
 - d. het toetsen van kandidaten aan vooraf geformuleerde kwaliteitseisen voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer en aan de profielschets;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst.
2. De leden van het partijbestuur die kandidaat zijn of die nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten mogen niet deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.

3. Het partijbestuur kan zich bij de onder lid 1 genoemde werkzaamheden laten bijstaan door een adviescommissie. Het partijbestuur kan leden van het bestuur benoemen in deze adviescommissie. Deze commissie regelt haar taken en werkzaamheden in overleg met het partijbestuur. Ook voor de leden van deze commissie geldt dat leden die kandidaat zijn of nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten niet mogen deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.

Artikel 8.7. Ledenraadpleging over de lijsttrekker

1. Om een lijsttrekker aan te wijzen houdt het partijbestuur een ledenraadpleging. Deze ledenraadpleging wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag bekend is voordat het ontwerpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst worden vastgesteld door het partijbestuur.
2. Om kandidaat-lijsttrekker te zijn, dient men voor de datum die is opgenomen in het in artikel 8.2. lid 2 genoemde planningschema minstens 100 handtekeningen van leden van de partij die de kandidatuur ondersteunen te overleggen.
3. Kandidaat-lijsttrekkers zijn de leden die op de functie van lijsttrekker hebben gesolliciteerd en door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie als voldoende geschikt zijn beoordeeld aan de hand van het lijsttrekkerprofiel, zonder dat daarbij acht wordt geslagen op de opvattingen van de kandidaat over de politieke en organisatorische koers en het programma van de partij. Indien het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de kandidatuur van een lid afwijst op grond van het gestelde in de eerste volzin, is artikel 8.9. lid 3 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing.
4. De ledenraadpleging kan alleen doorgang vinden indien minstens twee kandidaten beschikbaar zijn die voldoende geschikt zijn en voldoende ondersteund zijn. Het partijbestuur kan een voorkeur voor één van de kandidaten uitspreken.
5. De ledenraadpleging verloopt overeenkomstig het bepaalde in de reglementen, deel 1, artikel 1.15., 1.17. en 1.18.
6. De ledenraadpleging heeft geen betekenis als het aantal geldig uitgebrachte stemmen minder is dan 15% van het aantal leden dat aan de ledenraadpleging kon deelnemen.
7. De kandidaat-lijsttrekker die op grond van de ledenraadpleging de meerderheid van de stemmen heeft gehaald overeenkomstig de wijze van verkiezen als bedoeld in deel 1, artikel 1.10. lid 2 en 3 van de reglementen, is de beoogd lijsttrekker. De beoogd lijsttrekker wordt door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingcommissie geplaatst op de eerste plaats van de ontwerp-kandidatenlijst.
8. Het congres kan een andere kandidaat dan de beoogd lijsttrekker uitsluitend op de eerste plaats van de kandidatenlijst plaatsen indien deze minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt.

Artikel 8.8. Bevoegdheden van de beoogd lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker is bevoegd het partijbestuur te adviseren over het ontwerpverkiezingsprogramma en de samenstelling van de ontwerp-kandidatenlijst voordat deze worden vastgesteld.

2. De beoogd lijsttrekker heeft het recht om op het congres of de congressen waarop het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden vastgesteld, voorafgaand aan de stemmingen zijn visie kenbaar te maken over een onderwerp van het programma of een kandidaat van de lijst.

Artikel 8.9. De kandidaatstellingsprocedure

1. Voor de datum die is opgenomen in het planningschema, genoemd in artikel 8.2. lid 2, kunnen leden bij het partijbestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief indienen, vergezeld van de informatie die het partijbestuur verder van hen verlangt. Deze leden gelden vanaf dat moment als kandidaat.
2. Het partijbestuur stuurt zo spoedig mogelijk na ontvangst van de sollicitatiebrief als bedoeld in lid 1, de formulieren van de interne bereidverklaring en de verklaring als bedoeld in artikel 1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen aan de kandidaat, waarbij wordt aangegeven voor welke datum deze ondertekend moeten zijn terugontvangen. Elke kandidaat dient deze formulieren, voorzien van zijn handtekening, terug te zenden aan het partijbestuur. Indien deze formulieren, voorzien van de handtekening van de kandidaat, niet op tijd zijn ontvangen, wordt de kandidaat niet in de verdere procedure betrokken. Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.

Niet toelaten van kandidaten

3. Het partijbestuur kan besluiten een kandidaat niet verder in de procedure te betrekken, indien een kandidaat duidelijk niet voldoet aan de eisen opgenomen in de profielschets of indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Een dergelijke beslissing over het niet toelaten van een kandidaat tot de kandidaatstelling dient minstens 5 weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres genomen te worden. Deze beslissing heeft geen opschortende werking voor het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het bekend maken van de ontwerp-kandidatenlijst.
4. De kandidaat op wie een beslissing als bedoeld in lid 3 van toepassing is, wordt daarvan onverwijld schriftelijk op de hoogte gebracht. Daarbij wordt de kandidaat geïnformeerd over de wijze waarop deze een bezwaar kan indienen bij de beroepscommissie. De kandidaat kan binnen een termijn van 7 dagen na dagtekening van de mededeling als bedoeld in artikel 3 bij de beroepscommissie schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing om hem of haar niet verder te betrekken in de kandidaatstellingsprocedure.
5. De beroepscommissie toetst of het partijbestuur in redelijkheid tot het oordeel kon komen om een kandidaat niet verder te betrekken in de procedure. De beroepscommissie kan de betrokkene en het partijbestuur in de gelegenheid stellen de beslissing nader schriftelijk of mondeling toe te lichten.
6. De beroepscommissie doet uitspraak binnen een termijn van ten hoogste 14 dagen na dagtekening van het bezwaarschrift en maakt deze uitspraak onverwijld schriftelijk kenbaar aan de betrokkene en aan het partijbestuur. Deze uitspraak is vertrouwelijk en niet vatbaar voor hoger beroep.

7. Indien de beroepscommissie het bezwaar gegrond verklaart, wordt de kandidatuur van de betrokkene door het partijbestuur terstond in behandeling genomen. De kandidaat wordt vervolgens alsnog op de ontwerpkeandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten opgenomen. De aldus gewijzigde ontwerpkeandidatenlijst wordt bekend gemaakt aan de afdelingen en afgevaardigden voorafgaand aan het congres.

Opstellen ontwerpkeandidatenlijst

8. Het partijbestuur stelt uit de leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben afgegeven een gemotiveerde rangordening op. Deze rangordening vormt de ontwerpkeandidatenlijst.
9. In het geval het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, dan stelt deze commissie een gemotiveerde rangordening op zoals bedoeld in lid 8. Deze rangordening is het advies aan het partijbestuur.
Het partijbestuur stelt op basis van deze advieskeandidatenlijst de ontwerpkeandidatenlijst vast.
10. Indien het aantal kandidaten niet toereikend is naar het oordeel van het partijbestuur om uit de beschikbare kandidaten op een bevredigende wijze een lijst te vormen die voldoet aan de profielsen, dan kan het partijbestuur actief mogelijke kandidaten uitnodigen om beschikbaar te zijn. Dergelijke kandidaten dienen te voldoen aan de vereisten van lid 2.
11. De leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben ingezonden maar niet op de ontwerpkeandidatenlijst geplaatst zijn, worden opgenomen op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten. Indien een kandidaat te kennen geeft niet op de lijst van niet geplaatste kandidaten te willen staan of zich om welke reden ook in enige fase van de procedure terugtrekt, wordt deze niet verder meegenomen in de procedure.
12. Een kandidaat kan zich terugtrekken tot aan het moment van de vaststelling van de lijst door het congres.
Indien de ontwerpkeandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zijn gepubliceerd, meldt het partijbestuur dit zo spoedig mogelijk aan het congres.
13. Het partijbestuur zendt de ontwerpkeandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten minstens 3 weken voor het congres dat de keandidatenlijst vaststelt aan de afdelingen en afgevaardigden.
14. Nadat het congres het verkiezingsprogramma heeft vastgesteld, bestaat de gelegenheid voor kandidaten om ten opzichte van onderdelen van het verkiezingsprogramma schriftelijk een zwaarwegend voorbehoud te maken. Het congres wordt, voordat het de ontwerpkeandidatenlijst in behandeling neemt, op de hoogte gesteld van eventuele voorbehouden.
15. Het congres stelt uiterlijk 6 weken voor de wettelijke keandidaatstellingsdatum de keandidatenlijst vast uit de leden, inclusief de lijsttrekker, die vermeld zijn op de ontwerpkeandidatenlijst, dan wel op de alfabetische lijst van niet geplaatste keandidaten.
16. Indien het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, blijft het partijbestuur verantwoordelijk en bepaalt het partijbestuur welke taken en handelingen, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 11, door deze commissie worden uitgevoerd.

17. Het partijbestuur vraagt aan de leden op de vastgestelde keandidatenlijst een instemmingverklaring en verzorgt de indiening van de keandidatenlijst met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van de Kieswet.

Onafhankelijke keandidaatstellingscommissie

18. Indien het congres een onafhankelijke keandidaatstellingscommissie heeft ingesteld, treedt deze commissie in de plaats van het partijbestuur voor de taken en handelingen met betrekking tot het beoordelen van keandidaten en het opstellen van een ontwerpkeandidatenlijst, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 14.

Artikel 8.10. Het aangaan van een lijstverbinding

Het congres beslist over het aangaan van een lijstverbinding met één of meer andere partijen.

Artikel 8.11. Deelname aan het kabinet

1. Indien de Tweede Kamerfractie met (een) andere fractie(s) overeenstemming heeft bereikt over een regeerakkoord, legt zij - voordat zij tot ondertekening overgaat - verantwoording af jegens het congres over het bereikte onderhandelingsresultaat. Om toe te treden tot een kabinet, dient het congres daarmee in te stemmen.
2. Voor zover het regeerakkoord afwijkt van het verkiezingsprogramma, vormt het in plaats van het verkiezingsprogramma de basis voor het handelen van de betrokken partijleden en partijgeledingen.

Artikel 8.12. Functioneren van de fractie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De Tweede Kamerfractie en de fractieleden bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder het verkiezingsprogramma, als vermeld in artikel 3, en het regeerakkoord in geval van deelname aan het kabinet.
2. De Tweede Kamerfractie en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijk contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij.
3. Met de fractieleden in de Tweede Kamer en de bewindspersonen die namens de partij in het kabinet zitting hebben, worden jaarlijks voortgangsgesprekken gevoerd door het partijbestuur of, onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur, door een delegatie van het partijbestuur of een daartoe door het partijbestuur aangewezen commissie.

Amendementen

85. Sint-Michielsgestel

Schrappen: Lid 3

Toelichting: Dit artikel is met uitzondering van de leden 1,2 en 9 in zijn bedoelingen strijdig met artikel 67, lid 3 van de Grondwet (last en ruggespraak!) en de handelwijze in dit artikel creëert eenvormige Kamerleden, die alleen nog maar oog hebben voor het Verkiezingsprogramma en hun eigen herverkiezing en voor wie daardoor de creativiteit en eigen authenticiteit in het handelen wordt weggenomen. De vergelijking van het werk van 2e

Kamerleden met een gewone werksituatie gaat volstrekt mank. Verder een juridisch zwakke constructie zonder kaders en met zeer beperkte rechten voor de kamerleden: 'Windowdressing'. De inhoud van de leden 1,2 en 9 zijn uiteraard wel zinvol!

PREADVIES: AFWIJZEN

Dit amendement strekt ertoe om het voorstel voor een regeling tot het voeren van jaarlijkse voortgangsgesprekken met de leden van de Tweede en Eerste Kamerfractie, de leden van de delegatie in het Europees Parlement en bewindspersonen in het kabinet die op voordracht van de partij zijn benoemd geheel te schrappen. In de toelichting wordt aangevoerd dat het houden van dergelijke gesprekken in strijd zou zijn met de Grondwet, dat het eenvormige vertegenwoordigers zou opleveren en dat de partij geen werkgeversrelatie heeft met haar vertegenwoordigers.

Het gaat om het voeren van gesprekken met vertegenwoordigers die de partij via kandidatenlijsten of voordrachten zelf heeft geselecteerd, op basis van een profiel. Het komt het functioneren van deze vertegenwoordigers ten goede als met enige regelmaat gesprekken worden gevoerd met de leden over hoe zij zich ontwikkelen, om van hen te horen of er mogelijk belemmeringen zijn bij de uitoefening van hun functie e.d. Dergelijke bepalingen zijn ook opgenomen in het huidige reglement als het gaat om de vertegenwoordigers en voorgedragen bestuurders op lokaal en provinciaal niveau. Het valt niet in te zien hoe dergelijke gesprekken met Kamerleden in strijd kunnen zijn met de Grondwet, tenzij de indieners van mening zijn dat het meegeven van een programma aan een fractie en het maken van een profiel voor het selecteren bij een kandidaatstelling ontoelaatbaar zijn in de geest van de Grondwet. Dat de partij niet de werkgever is van de vertegenwoordigers is bekend, maar de partij voelt zich wel verantwoordelijk voor het zo goed mogelijk functioneren van de eigen vertegenwoordigers.

4. De fractievoorzitter kan deelnemen aan de voortgangsgesprekken.

Amendementen

86. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 4 schrappen

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

5. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen over het functioneren van de leden van de fractie aan het partijbestuur of aan de door het partijbestuur aangewezen delegatie of commissie.

Amendementen

87. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 5 schrappen

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

6. Voordat een verslag van een voortgangsgesprek definitief wordt vastgesteld, wordt het betrokken fractielid in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.

Amendementen

88. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 6 schrappen

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

7. De verslagen van voortgangsgesprekken, evenals het eventueel daarmee verbonden aanvullend commentaar van het lid met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het partijbestuur of aan de door het congres ingestelde onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.

Amendementen

89. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 7 schrappen

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

8. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling voor de Tweede Kamer waarbij het Kamerlid overweegt kandidaat te zijn, kan het partijbestuur of de delegatie of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert, een indicatie geven van de steun die hij hierbij kan verwachten.

Amendementen

90. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 8 schrappen

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

9. Bij de taakverdeling van de leden van de Tweede Kamerfractie worden zij verbonden aan gewesten of regio's binnen gewes-

ten om de contacten met de partij en de samenleving te onderhouden. Deze toedeling gebeurt zo goed mogelijk in overleg met de gewestelijke besturen.

Deel 9, Eerste Kamer

Artikel 9.1. De Eerste Kamerfractie

De leden van de Eerste Kamer die verkozen zijn op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid vormen de Eerste Kamerfractie van de partij.

Artikel 9.2. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het geheel van activiteiten om deel te nemen aan de verkiezingen voor de Eerste Kamer, met name voor de kandidaatstellingsprocedure.
2. Het partijbestuur stelt een planningsschema op voor het geheel van activiteiten in de aanloop naar de verkiezingen van de Eerste Kamer met de daarbij geldende termijnen en tijdstippen en publiceert dit uiterlijk 18 maanden voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres.
3. Het in lid 2 bedoelde schema bevat in ieder geval de uiterste data waarop:
 - a. de profielschets moet zijn opgesteld en gepubliceerd;
 - b. de keuze is gemaakt wie belast is met het voorbereiden en opstellen van een ontwerp-kandidatenlijst; c. de leden bij het bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen voor de functie van Kamerlid en lijsttrekker;
 - d. het congres de kandidatenlijst vaststelt.
4. Het partijbestuur neemt bij alle werkzaamheden betreffende de kandidaatstellingsprocedure de data in het onder lid 2 bedoelde planningsschema in acht.
5. In geval van vervroegde verkiezingen mag van de gestelde termijnen worden afgeweken, maar wordt wel de procedure gevolgd als bedoeld in lid 3.

Artikel 9.3. Het profiel van de Eerste Kamerfractie en de lijsttrekker

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de verkiezingen, na overleg met de Eerste Kamerfractie, een profielschets op voor de Verenigingsraad die deze vaststelt. Deze profielschets wordt gepubliceerd uiterlijk op de datum die is opgenomen in het in artikel 9.2. lid 2 genoemde planningsschema.
2. De profielschets bevat een advies over de gewenste samenstelling van de Eerste Kamerfractie en de eisen waaraan de afzonderlijke leden moeten voldoen. In deze profielschets wordt apart aandacht besteed aan de eisen die worden gesteld aan de fractievoorzitter en de lijsttrekker.
3. Bij de samenstelling van de fractie wordt – overeenkomstig deel 1 van de reglementen, artikel 1.32. – gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.

Artikel 9.4. De voorbereiding en opstelling van een ontwerp-kandidatenlijst

1. De ontwerp-kandidatenlijst wordt opgesteld en voorbereid door het partijbestuur. Indien het congres daartoe besluit, kan in plaats van het partijbestuur een onafhankelijke kandidaatstel-

lingscommissie optreden voor het opstellen en voorbereiden van de ontwerp-kandidatenlijst. Een dergelijke kandidaatstellingscommissie wordt samengesteld door het congres, en rapporteert het resultaat rechtstreeks aan het congres. Deze commissie treedt voor het voorbereiden, vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het verdedigen daarvan tegenover het congres, in de plaats van het partijbestuur, zoals in navolgende artikelen is neergelegd. Het partijbestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.

2. In een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie zoals bedoeld in lid 1 kunnen leden van het partijbestuur gekozen worden.

Artikel 9.5. Taken en werkwijze partijbestuur bij het voorbereiden en opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst

1. Indien het partijbestuur de ontwerp-kandidatenlijst opstelt heeft zij tot taak:
 - a. het opsporen en werven van potentiële kandidaten;
 - b. het toetsen van de geschiktheid van kandidaten voor het lijsttrekkerschap aan de in de profielschets geformuleerde en vastgestelde eisen waaraan de lijsttrekker moet voldoen;
 - c. het opstellen van een lijst van geschikte personen voor het lijsttrekkerschap uit de kandidaten die in aanmerking wens te komen en voldoen aan de vereisten van ondersteuning van hun kandidatuur;
 - d. het toetsen van kandidaten aan vooraf geformuleerde kwaliteits-eisen voor het lidmaatschap van de Eerste Kamer en aan de profielschets van de Eerste Kamerfractie;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst.
2. De leden van het partijbestuur die kandidaat zijn of die nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten, mogen niet deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
3. Het partijbestuur kan zich bij de onder lid 1 genoemde werkzaamheden laten bijstaan door een adviescommissie. Het partijbestuur kan leden van het bestuur benoemen in deze adviescommissie. Deze commissie regelt haar taken en werkzaamheden in overleg met het partijbestuur. Ook voor de leden van deze commissie geldt dat leden die kandidaat zijn of nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten, niet mogen deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.

Artikel 9.6. Ledenraadpleging over de lijsttrekker

1. Om een lijsttrekker aan te wijzen houdt het partijbestuur een ledenraadpleging. Deze ledenraadpleging wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag bekend is voordat een ontwerp-kandidatenlijst wordt vastgesteld door het partijbestuur.
2. Om kandidaat-lijsttrekker te zijn, dient men voor de datum die is opgenomen in het in artikel 9.2. lid 2 genoemde planningsschema minstens 100 handtekeningen van leden van de partij die de kandidatuur ondersteunen te overleggen.
3. Kandidaat-lijsttrekkers zijn de leden die op de functie van lijsttrekker hebben gesolliciteerd en door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie als voldoende geschikt zijn beoordeeld aan de hand van het lijsttrekker-

profiel, zonder dat daarbij acht wordt geslagen op de opvattingen van de kandidaat over de politieke en organisatorische koers en het programma van de partij. Indien het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de kandidatuur van een lid afwijst op grond van het gestelde in de eerste volzin, is artikel 9.8. lid 3 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing.

4. De ledenraadpleging kan alleen doorgang vinden indien minstens twee kandidaten beschikbaar zijn die voldoende geschikt zijn en voldoende ondersteund zijn.
Het partijbestuur kan een voorkeur voor één van de kandidaten uitspreken.
5. De ledenraadpleging verloopt overeenkomstig het bepaalde in de reglementen, deel 1, artikel 1.15., 1.17. en 1.18.
6. De ledenraadpleging heeft geen betekenis als het aantal geldig uitgebrachte stemmen minder is dan 15% van het aantal leden dat aan de ledenraadpleging kon deelnemen.
7. De kandidaat-lijsttrekker die op grond van de ledenraadpleging de meerderheid van de stemmen heeft gehaald overeenkomstig de wijze van verkiezen als bedoeld in deel 1, artikel 1.10. lid 2 en 3 van de reglementen, is de beoogd lijsttrekker. De beoogd lijsttrekker wordt door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingcommissie geplaatst op de eerste plaats van de ontwerp-kandidatenlijst.
8. Het congres kan een andere kandidaat dan de beoogd lijsttrekker uitsluitend op de eerste plaats van de kandidatenlijst plaatsen indien deze ten minste tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt.

Artikel 9.7. De bevoegdheden van de beoogd lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker is bevoegd het partijbestuur te adviseren over de samenstelling van de ontwerp-kandidatenlijst voordat deze wordt vastgesteld.
2. De beoogd lijsttrekker heeft het recht om op het congres waarop de kandidatenlijst worden vastgesteld, voorafgaand aan de stemmingen zijn visie kenbaar te maken over een kandidaat van de lijst.

Artikel 9.8. De kandidaatstellingsprocedure

1. Voor de datum die is opgenomen in het planningsschema, genoemd in artikel 9.2. lid 2, kunnen leden bij het partijbestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief indienen, vergezeld van de informatie die het partijbestuur verder van hen verlangt. Deze leden gelden vanaf dat moment als kandidaat. Bij het indienen van de sollicitatiebrief bestaat de gelegenheid voor kandidaten om ten opzichte van onderdelen van het op dat moment geldende verkiezingsprogramma voor de Tweede Kamer, alsmede het regeerakkoord als dat van toepassing is, schriftelijk een zwaarwegend voorbehoud te maken. Het congres wordt, voordat het de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling neemt, op de hoogte gesteld van eventuele voorbehouden.
2. Het partijbestuur stuurt zo spoedig mogelijk na ontvangst van de sollicitatiebrief als bedoeld in lid 1, de formulieren van de interne bereidverklaring en de verklaring als bedoeld in artikel 1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen aan de kandidaat, waarbij wordt aangegeven voor welke datum deze ondertekend moeten zijn terugontvangen. Elke kandidaat dient deze formulieren, voorzien van zijn handtekening, terug te zenden aan het partijbestuur. Indien deze formulieren, voorzien van

de handtekening van de kandidaat, niet op tijd zijn ontvangen, wordt de kandidaat niet in de verdere procedure betrokken.

Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.

Niet toelaten van kandidaten

3. Het partijbestuur kan besluiten een kandidaat niet verder in de procedure te betrekken, indien een kandidaat duidelijk niet voldoet aan de eisen opgenomen in de profielschets of indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Een dergelijke beslissing over het niet toelaten van een kandidaat tot de kandidaatstelling dient ten minste vijf weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres genomen te worden. Deze beslissing heeft geen opschortende werking voor het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het bekend maken van de ontwerp-kandidatenlijst.
4. De kandidaat op wie een beslissing als bedoeld in lid 3 van toepassing is, wordt daarvan onverwijld schriftelijk op de hoogte gebracht. Daarbij wordt de kandidaat geïnformeerd over de wijze waarop deze een bezwaar kan indienen bij de beroepscommissie. De kandidaat kan binnen een termijn van 7 dagen na dagtekening van de mededeling als bedoeld in artikel 9.3. bij de beroepscommissie schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing om hem of haar niet verder te betrekken in de kandidaatstellingsprocedure.
5. De beroepscommissie toetst of het partijbestuur in redelijkheid tot het oordeel kon komen om een kandidaat niet verder te betrekken in de procedure. De beroepscommissie kan de betrokkene en het partijbestuur in de gelegenheid stellen de beslissing nader schriftelijk of mondeling toe te lichten.
6. De beroepscommissie doet uitspraak binnen een termijn van ten hoogste 14 dagen na dagtekening van het bezwaarschrift en maakt deze uitspraak onverwijld schriftelijk kenbaar aan de betrokkene en aan het partijbestuur. Deze uitspraak is verbindend en niet vatbaar voor hoger beroep.
7. Indien de beroepscommissie het bezwaar gegrond verklaart, wordt de kandidatuur van de betrokkene door het partijbestuur terstond in behandeling genomen. De kandidaat wordt vervolgens alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten opgenomen. De aldus gewijzigde ontwerp-kandidatenlijst wordt bekend gemaakt aan de afdelingen en afgevaardigden voorafgaand aan het congres.

Opstellen ontwerp-kandidatenlijst

8. Het partijbestuur stelt uit de leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben afgegeven een gemotiveerde rangordening op. Deze rangordening vormt de ontwerp-kandidatenlijst.
9. In het geval het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, dan stelt deze commissie een gemotiveerde rangordening op zoals bedoeld in lid 8. Deze rangordening is het advies aan het partijbestuur. Het partijbestuur stelt op basis van deze advieskandidatenlijst de ontwerp-kandidatenlijst vast.

10. Indien het aantal kandidaten niet toereikend is naar het oordeel van het partijbestuur om uit de beschikbare kandidaten op een bevredigende wijze een lijst te vormen die voldoet aan de profielschets, dan kan het partijbestuur actief mogelijke kandidaten uitnodigen om beschikbaar te zijn. Dergelijke kandidaten dienen te voldoen aan de vereisten van lid 2.
11. De leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben ingezonden maar niet op de ontwerp-kandidatenlijst geplaatst zijn, worden opgenomen op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten. Indien een kandidaat te kennen geeft niet op de lijst van niet geplaatste kandidaten te willen staan of zich om welke reden ook in enige fase van de procedure terugtrekt, wordt deze niet verder meegenomen in de procedure.
12. Een kandidaat kan zich terugtrekken tot aan het moment van de vaststelling van de lijst door het congres. Indien de ontwerp-kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zijn gepubliceerd, meldt het partijbestuur dit zo spoedig mogelijk aan het congres.
13. Het partijbestuur zendt de ontwerp-kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten minstens 3 weken voor het congres dat de kandidatenlijst vaststelt aan de afdelingen en afgevaardigden.
14. Het congres stelt uiterlijk zes weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum de kandidatenlijst vast uit de leden, inclusief de lijsttrekker, die vermeld zijn op de ontwerp-kandidatenlijst, dan wel op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
15. Indien het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, blijft het partijbestuur verantwoordelijk en bepaalt het partijbestuur welke taken en handelingen, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 11 door deze commissie worden overgenomen.
16. Het partijbestuur vraagt aan de leden op de vastgestelde kandidatenlijst een instemmingverklaring en verzorgt de indiening van de kandidatenlijst met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van de Kieswet.

Onafhankelijke kandidaatstellingscommissie

17. Indien het congres een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie heeft ingesteld, treedt deze commissie in de plaats van het partijbestuur voor de taken en handelingen met betrekking tot het beoordelen van kandidaten en het opstellen van een ontwerp-kandidatenlijst, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 14.

Artikel 9.9. Functioneren van de fractie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De Eerste Kamerfractie en de fractieleden bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder het verkiezingsprogramma en het regeerakkoord in geval van deelname aan het kabinet, zoals vermeld in artikel 9.8. lid 1.
2. De Eerste Kamerfractie en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijk contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij.
3. Met de fractieleden in de Eerste Kamer worden jaarlijks voortgangsgesprekken gevoerd door het partijbestuur of, onder

verantwoordelijkheid van het partijbestuur, door een delegatie van het partijbestuur of een daartoe door het partijbestuur aangewezen commissie.

Amendementen

91. Sint-Michielsgestel

Schrappen: Lid 3

Toelichting: Dit artikel is in zijn bedoelingen strijdig met Artikel 67, lid 3 van de Grondwet en de handelwijze in dit artikel creëert eenvormige Kamerleden, die alleen nog maar oog hebben voor het Verkiezingsprogramma en hun eigen herverkiezing en voor wie daardoor de creativiteit en eigen authenticiteit in het handelen wordt weggenomen. De vergelijking van het werk van 1e Kamerleden, met een gewone werksituatie gaat volstrekt mank. Verder een juridisch zwakke constructie zonder kaders en met zeer beperkte rechten voor de Kamerleden: "Windowdressing". De leden 1, 2 en 9 zijn uiteraard wel zinvol.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

4. De fractievoorzitter kan deelnemen aan de voortgangsgesprekken.

Amendementen

92. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 4

Toelichting: Zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

5. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen over het functioneren van de leden van de fractie aan het partijbestuur of aan de door het partijbestuur aangewezen delegatie of commissie.

Amendementen

93. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 5

Toelichting: Zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

6. Voordat een verslag van een voortgangsgesprek definitief wordt vastgesteld, wordt het betrokken fractielid in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.

Amendementen

94. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 6

Toelichting: Zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

7. De verslagen van voortgangsgesprekken, evenals het eventueel daarmee verbonden aanvullend commentaar van het lid met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het partijbestuur of aan de door het congres ingestelde onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.

Amendementen

95. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 7

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85

8. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling voor de Eerste Kamer waarbij het Kamerlid overweegt kandidaat te zijn, kan het partijbestuur of de delegatie of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert, een indicatie geven van de steun die hij hierbij kan verwachten.

Amendementen

96. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 8

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

9. Bij de taakverdeling van de leden van de Eerste Kamerfractie worden zij verbonden aan gewesten of regio's binnen gewesten om de contacten met de partij en de samenleving te onderhouden. Deze toedeling gebeurt zo goed mogelijk in overleg met de gewestelijke besturen.

Deel 10, Europees Parlement

Artikel 10.1. De delegatie in het Europees Parlement

De leden van het Europees Parlement die verkozen zijn op één gezamenlijke lijst onder de naam Partij van de Arbeid vormen de delegatie van de partij. Deze delegatie vormt onderdeel van de fractie Progressieve Alliantie van Socialisten en Democraten in het Europees Parlement.

Artikel 10.2. De voorbereiding van de deelname aan de verkiezingen

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor het geheel van activiteiten om deel te nemen aan de verkiezingen voor het Europees Parlement, zoals de kandidaatstellingsprocedure, het voorbereiden van een verkiezingsprogramma en het voeren van campagne.
2. Het partijbestuur stelt een planningsschema op voor het geheel van activiteiten in de aanloop naar de verkiezingen van het Europees Parlement met de daarbij geldende termijnen en tijdstippen en publiceert dit uiterlijk 18 maanden voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres.
3. Het in lid 2 bedoelde schema bevat in ieder geval de uiterste data waarop:
 - a. de profielschets moet zijn opgesteld en gepubliceerd;
 - b. de keuze is gemaakt wie belast is met het voorbereiden en opstellen van een ontwerp-kandidatenlijst; c. de leden bij het bestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief kunnen indienen voor de functie van Europarlementariër en lijsttrekker;
 - d. het congres het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst vaststelt, met dien verstande dat de vaststelling van het verkiezingsprogramma moet plaatsvinden voor de vaststelling van de kandidatenlijst.
4. Het partijbestuur neemt bij alle werkzaamheden betreffende de kandidaatstellingsprocedure de data in het onder lid 2 bedoelde planningsschema in acht.
5. In geval van vervroegde verkiezingen mag van de gestelde termijnen worden afgeweken, maar wordt wel de procedure gevolgd als bedoeld in lid 3.

Artikel 10.3. De voorbereiding van het verkiezingsprogramma

1. Het partijbestuur is verantwoordelijk voor de totstandkoming van het ontwerpverkiezingsprogramma.
2. Het partijbestuur kan zich bij het opstellen van het ontwerpverkiezingsprogramma laten bijstaan door een commissie die door het partijbestuur wordt samengesteld.
3. Het congres stelt het verkiezingsprogramma vast.
4. Het congres kan besluiten om bij de verkiezing van het Europees Parlement een gemeenschappelijk programma te voeren van de Partij van Europese Sociaaldemocraten. De voorbereiding en de vaststelling gebeurt dan door het congres van de Partij van Europese Sociaaldemocraten, in verband waarmee het partijbestuur bepaalt hoe de inbreng van de partij daarin zo goed mogelijk wordt gewaarborgd.

Artikel 10.4. Het profiel van de delegatie en de lijsttrekker

1. Het partijbestuur stelt ten behoeve van de verkiezingen, na overleg met de delegatie in het Europees Parlement, een profielschets op voor de Verenigingsraad die deze vaststelt. Deze profielschets wordt gepubliceerd uiterlijk op de datum die is opgenomen in het in artikel 2, lid 2 genoemde planningsschema.
2. De profielschets bevat een advies over de gewenste samenstelling van de delegatie in het Europees Parlement en de eisen waaraan de afzonderlijke leden moeten voldoen. In deze profielschets wordt apart aandacht besteed aan de eisen die worden gesteld aan de fractievoorzitter en de lijsttrekker.
3. Bij de samenstelling van de fractie wordt – overeenkomstig

deel 1 van de reglementen, artikel 32 - gestreefd naar een gelijke vertegenwoordiging van vrouwen en mannen en naar een evenwichtige spreiding qua leeftijd, regio en diversiteit.

Artikel 10.5. De voorbereiding en opstelling van een ontwerp-kandidatenlijst

1. De ontwerp-kandidatenlijst wordt opgesteld en voorbereid door het partijbestuur. Indien het congres daartoe besluit, kan in plaats van het partijbestuur een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie optreden voor het opstellen en voorbereiden van de ontwerp-kandidatenlijst. Een dergelijke kandidaatstellingscommissie wordt samengesteld door het congres en rapporteert het resultaat rechtstreeks aan het congres. Deze commissie treedt voor het voorbereiden, vaststellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het verdedigen daarvan tegenover het congres in de plaats van het partijbestuur, zoals in navolgende artikelen is neergelegd. Het partijbestuur heeft in dat geval een facilitaire taak.
2. In een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie zoals bedoeld in lid 1 kunnen leden van het partijbestuur gekozen worden.

Artikel 10.6. Taken en werkwijze partijbestuur bij het voorbereiden en opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst

1. Indien het partijbestuur de ontwerp-kandidatenlijst opstelt heeft zij tot taak:
 - a. het opsporen en werven van potentiële kandidaten;
 - b. het toetsen van de geschiktheid van kandidaten voor het lijsttrekkerschap aan de in de profielschets geformuleerde en vastgestelde eisen waaraan de lijsttrekker moet voldoen;
 - c. het opstellen van een lijst van geschikte personen voor het lijsttrekkerschap uit de kandidaten die in aanmerking wensen te komen en voldoen aan de vereisten van ondersteuning van zijn kandidatuur;
 - d. het toetsen van kandidaten aan vooraf geformuleerde kwaliteitseisen voor het lidmaatschap van het Europees Parlement en aan de profielschets;
 - e. het opstellen, toelichten en verdedigen van de ontwerp-kandidatenlijst.
2. De leden van het partijbestuur die kandidaat zijn of die nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten, mogen niet deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.
3. Het partijbestuur kan zich bij de onder lid 1 genoemde werkzaamheden laten bijstaan door een adviescommissie. Het partijbestuur kan leden van het bestuur benoemen in deze adviescommissie. Deze commissie regelt haar taken en werkzaamheden in overleg met het partijbestuur. Ook voor de leden van deze commissie geldt dat leden die kandidaat zijn of nauwe betrekking onderhouden met beschikbare kandidaten, niet mogen deelnemen aan de beraadslaging of besluitvorming met betrekking tot de kandidaatstelling.

Artikel 10.7. Ledenraadpleging over de lijsttrekker

1. Om een lijsttrekker aan te wijzen houdt het partijbestuur een ledenraadpleging. Deze ledenraadpleging wordt op een zodanig tijdstip gehouden, dat de uitslag bekend is voordat het ont-

werpverkiezingsprogramma en de ontwerp-kandidatenlijst worden vastgesteld door het partijbestuur.

2. Om kandidaat-lijsttrekker te zijn, dient men voor de datum die is opgenomen in het in artikel 2, lid 2 genoemde planningsschema minstens 100 handtekeningen van leden van de partij die de kandidatuur ondersteunen te overleggen.
3. Kandidaat-lijsttrekkers zijn de leden die op de functie van lijsttrekker hebben gesolliciteerd en door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie als voldoende geschikt zijn beoordeeld aan de hand van het lijsttrekkerprofiel, zonder dat daarbij acht wordt geslagen op de opvattingen van de kandidaat over de politieke en organisatorische koers en het programma van de partij. Indien het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie de kandidatuur van een lid afwijst op grond van het gestelde in de eerste volzin, is artikel 10.9. lid 3 tot en met 7 van overeenkomstige toepassing.
4. De ledenraadpleging kan alleen doorgang vinden indien minstens twee kandidaten beschikbaar zijn die voldoende geschikt zijn en voldoende ondersteund zijn. Het partijbestuur kan een voorkeur voor één van de kandidaten uitspreken.
5. De ledenraadpleging verloopt overeenkomstig het bepaalde in de reglementen, deel 1, artikel 1.15., 1.17. en 1.18.
6. De ledenraadpleging heeft geen betekenis als het aantal geldig uitgebrachte stemmen minder is dan 15% van het aantal leden dat aan de ledenraadpleging kon deelnemen.
7. De kandidaat-lijsttrekker die op grond van de ledenraadpleging de meerderheid van de stemmen heeft gehaald overeenkomstig de wijze van verkiezen als bedoeld in deel 1, artikel 1.10. lid 2 en 3 van de reglementen, is de beoogd lijsttrekker. De beoogd lijsttrekker wordt door het partijbestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingcommissie geplaatst op de eerste plaats van de ontwerp-kandidatenlijst.
8. Het congres kan een andere kandidaat dan de beoogd lijsttrekker uitsluitend op de eerste plaats van de kandidatenlijst plaatsen indien deze minstens tweederde van de geldig uitgebrachte stemmen op zich verenigt.

Artikel 10.8. De bevoegdheden van de beoogd lijsttrekker

1. De beoogd lijsttrekker is bevoegd het partijbestuur te adviseren over het ontwerpverkiezingsprogramma en de samenstelling van de ontwerp-kandidatenlijst voordat deze worden vastgesteld.
2. De beoogd lijsttrekker heeft het recht om op het congres of de congressen waarop het verkiezingsprogramma en de kandidatenlijst worden vastgesteld, voorafgaand aan de stemmingen zijn visie kenbaar te maken over een onderwerp van het programma of een kandidaat van de lijst.

Artikel 10.9. De kandidaatstellingsprocedure

1. Voor de datum die is opgenomen in het planningsschema, genoemd in artikel 10.2. lid 2, kunnen leden bij het partijbestuur een gemotiveerde sollicitatiebrief indienen, vergezeld van de informatie die het partijbestuur verder van hen verlangt. Deze leden gelden vanaf dat moment als kandidaat.
2. Het partijbestuur stuurt zo spoedig mogelijk na ontvangst van de sollicitatiebrief als bedoeld in lid 1, de formulieren van de interne bereidverklaring en de verklaring als bedoeld in artikel

1.28. lid 3 van deel 1 van de reglementen aan de kandidaat, waarbij wordt aangegeven voor welke datum deze ondertekend moeten zijn terugontvangen. Elke kandidaat dient deze formulieren, voorzien van zijn handtekening, terug te zenden aan het partijbestuur. Indien deze formulieren, voorzien van de handtekening van de kandidaat, niet op tijd zijn ontvangen, wordt de kandidaat niet in de verdere procedure betrokken. Aanvullend hierop kan door of namens het bestuur of de onafhankelijke kandidaatstellingscommissie op elk moment van de kandidaatstellingsprocedure aan een kandidaat een Verklaring Omtrent Gedrag worden gevraagd.

Niet toelaten van kandidaten

3. Het partijbestuur kan besluiten een kandidaat niet verder in de procedure te betrekken, indien een kandidaat duidelijk niet voldoet aan de eisen opgenomen in de profielschets of indien te verwachten is dat deze kandidaat ernstige schade zal berokkenen aan het aanzien van de partij. Een dergelijke beslissing over het niet toelaten van een kandidaat tot de kandidaatstelling dient minstens 5 weken voor de vaststelling van de kandidatenlijst door het congres genomen te worden. Deze beslissing heeft geen opschortende werking voor het opstellen van de ontwerp-kandidatenlijst en het bekend maken van de ontwerp-kandidatenlijst.
4. De kandidaat op wie een beslissing als bedoeld in lid 3 van toepassing is, wordt daarvan onverwijld schriftelijk op de hoogte gebracht. Daarbij wordt de kandidaat geïnformeerd over de wijze waarop deze een bezwaar kan indienen bij de beroepscommissie. De kandidaat kan binnen een termijn van 7 dagen na dagtekening van de mededeling als bedoeld in artikel 3 bij de beroepscommissie schriftelijk bezwaar maken tegen de beslissing om hem of haar niet verder te betrekken in de kandidaatstellingsprocedure.
5. De beroepscommissie toetst of het partijbestuur in redelijkheid tot het oordeel kon komen om een kandidaat niet verder te betrekken in de procedure. De beroepscommissie kan de betrokkene en het partijbestuur in de gelegenheid stellen de beslissing nader schriftelijk of mondeling toe te lichten.
6. De beroepscommissie doet uitspraak binnen een termijn van ten hoogste 14 dagen na dagtekening van het bezwaarschrift en maakt deze uitspraak onverwijld schriftelijk kenbaar aan de betrokkene en aan het partijbestuur. Deze uitspraak is vertrouwelijk en niet vatbaar voor hoger beroep.
7. Indien de beroepscommissie het bezwaar gegrond verklaart, wordt de kandidatuur van de betrokkene door het partijbestuur terstond in behandeling genomen. De kandidaat wordt vervolgens alsnog op de ontwerp-kandidatenlijst of op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten opgenomen. De aldus gewijzigde ontwerp-kandidatenlijst wordt bekend gemaakt aan de afdelingen en afgevaardigden voorafgaand aan het congres.

Opstellen ontwerp-kandidatenlijst

8. Het partijbestuur stelt uit de leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben afgegeven een gemotiveerde rangordening op. Deze rangordening vormt de ontwerp-kandidatenlijst.
9. In het geval het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, dan stelt deze commissie een gemotiveerde ran-

gordening op zoals bedoeld in lid 8. Deze rangordening is het advies aan het partijbestuur.

Het partijbestuur stelt op basis van deze advieskandidatenlijst de ontwerp-kandidatenlijst vast.

10. Indien het aantal kandidaten niet toereikend is naar het oordeel van het partijbestuur om uit de beschikbare kandidaten op een bevredigende wijze een lijst te vormen die voldoet aan de profielschets, dan kan het partijbestuur actief mogelijke kandidaten uitnodigen om beschikbaar te zijn. Dergelijke kandidaten dienen te voldoen aan de vereisten van lid 2.
11. De leden die de interne bereidverklaring en de verklaring op basis van de erecode hebben ingezonden maar niet op de ontwerp-kandidatenlijst geplaatst zijn, worden opgenomen op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten. Indien een kandidaat te kennen geeft niet op de lijst van niet geplaatste kandidaten te willen staan of zich om welke reden ook in enige fase van de procedure terugtrekt, wordt deze niet verder meegenomen in de procedure.
12. Een kandidaat kan zich terugtrekken tot aan het moment van de vaststelling van de lijst door het congres. Indien de ontwerp-kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten zijn gepubliceerd, meldt het partijbestuur dit zo spoedig mogelijk aan het congres.
13. Het partijbestuur zendt de ontwerp-kandidatenlijst en de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten minstens drie weken voor het congres dat de kandidatenlijst vaststelt aan de afdelingen en afgevaardigden.
14. Nadat het congres het verkiezingsprogramma heeft vastgesteld, bestaat de gelegenheid voor kandidaten om ten opzichte van onderdelen van het verkiezingsprogramma schriftelijk een zwaarwegend voorbehoud te maken. Het congres wordt, voordat het de ontwerp-kandidatenlijst in behandeling neemt, op de hoogte gesteld van eventuele voorbehouden. Indien het verkiezingsmanifest van de Partij van Europese Sociaaldemocraten wordt gehanteerd als verkiezingsprogramma, betreft het eventuele voorbehouden op dat verkiezingsmanifest.
15. Het congres stelt uiterlijk zes weken voor de wettelijke kandidaatstellingsdatum de kandidatenlijst vast uit de leden, inclusief de lijsttrekker, die vermeld zijn op de ontwerp-kandidatenlijst, dan wel op de alfabetische lijst van niet geplaatste kandidaten.
16. Indien het partijbestuur zich laat bijstaan door een adviescommissie, blijft het partijbestuur verantwoordelijk en bepaalt het partijbestuur welke taken en handelingen, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 11 door deze commissie worden uitgevoerd.
17. Het partijbestuur vraagt aan de leden op de vastgestelde kandidatenlijst een instemmingverklaring en verzorgt de indiening van de kandidatenlijst met inachtneming van de desbetreffende bepalingen van de Kieswet.

Onafhankelijke kandidaatstellingscommissie

18. Indien het congres een onafhankelijke kandidaatstellingscommissie heeft ingesteld, treedt deze commissie in de plaats van het partijbestuur voor de taken en handelingen met betrekking tot het beoordelen van kandidaten en het opstellen van een ontwerp-kandidatenlijst, zoals weergegeven in de leden 3 tot en met 14.

Artikel 10.10. Het aangaan van een lijstverbinding

Het congres beslist over het aangaan van een lijstverbinding met één of meer andere partijen.

Artikel 10.11. Functioneren van de delegatie en het voeren van voortgangsgesprekken

1. De delegatie in het Europees Parlement en de fractieleden bevorderen de verwezenlijking van de doelstellingen van de partij en in het bijzonder het verkiezingsprogramma, als vermeld in artikel 3.
2. De delegatie in het Europees Parlement en de fractieleden spannen zich in om zo goed mogelijk contacten te onderhouden met de geledingen, de leden en de kiezers van de partij.
3. Met de leden van de delegatie in het Europees Parlement worden jaarlijks voortgangsgesprekken gevoerd door het partijbestuur of, onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur, door een delegatie van het partijbestuur of een daartoe door het partijbestuur aangewezen commissie.

Amendementen

97. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 3

Toelichting: Analooq aan de motivering bij de Amendementen op de artikelen 8.12 en 9.9 van de Reglementen is de zienswijze, dat de voorgestane handelwijze in dit artikel eenvormige leden van het EP creëert, die alleen nog maar oog hebben voor het Europese verkiezingsprogramma en hun eigen herverkiezing en voor wie daardoor de creativiteit en eigen authenticiteit in het handelen wordt weggenomen. De vergelijking van het werk van de leden van het Europese Parlement met de gewone werksituatie gaat volstrekt mank. Verder een juridisch zwakke constructie zonder kaders en met zeer beperkte rechten voor de leden van het EP: "Windowdressing".

De leden 1 en 2 zijn uiteraard wel zinvol.

PREADVIES:

Zie toelichting bij amendement 85.

4. De fractievoorzitter kan deelnemen aan de voortgangsgesprekken.

Amendementen

98. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 4

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREASDVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

5. De fractievoorzitter verschaft inlichtingen over het functioneren van de leden van de fractie aan het partijbestuur of aan de door het partijbestuur aangewezen delegatie of commissie.

Amendementen

99. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 5

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

6. Voordat een verslag van een voortgangsgesprek definitief wordt vastgesteld, wordt het betrokken fractielid in de gelegenheid gesteld commentaar op de tekst te geven. Voor zover dit niet leidt tot wijziging van de tekst, wordt het commentaar aan het verslag gehecht.

Amendementen

100. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 6

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

7. De verslagen van voortgangsgesprekken, evenals het eventueel daarmee verbonden aanvullend commentaar van het lid met wie is gesproken, worden vertrouwelijk ter beschikking gesteld aan het partijbestuur of aan de door het congres ingestelde onafhankelijke kandidaatstellingscommissie.

Amendementen

101. Sint-Michielsgestel

Schrappen: lid 7

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

8. Bij gesprekken die gevoerd worden in de aanloop naar een nieuwe kandidaatstelling voor het Europees Parlement waarbij het een lid van de delegatie in het Europees Parlement overweegt kandidaat te zijn, kan het partijbestuur of de delegatie of de commissie die namens het bestuur het gesprek voert, een indicatie geven van de steun die hij hierbij kan verwachten.

Amendementen

102. Sint-Michielsgestel

Schrappen: schrappen lid 8

Toelichting: zie toelichting bij lid 3

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 85.

I. Haarlem, Alkmaar, Tilburg

Wijzigen: 8. Indien de omstandigheden zich wijzigen, op grond waarvan het partijbestuur een uitzondering heeft gemaakt als bedoeld in lid 7, neemt het partijbestuur een nieuwe beslissing.
Toelichting: Lid 8 verwijst naar lid 7. Behoudens een door het partijbestuur per individueel geval te maken uitzondering, kan geen lid van de partij zijn

PREADVIES: OVERNEMEN

II. Tilburg

Wijzigen: Voorstellen, amendementen en moties kunnen worden ingediend door het partijbestuur of door (de afgevaardigden van) de afdelingen en de gewesten, alsmede de (afgevaardigden van de) Jonge Socialisten, de neveninstellingen en de door het partijbestuur erkende platforms en netwerken, zoals bepaald in lid 12. *Toelichting:* Verwijzing naar lid 11 zou verwijzing naar lid 12 moeten zijn. Toch?

PREADVIES: OVERNEMEN

III. Tilburg

Wijzigen in: "Afgevaardigden van de Jonge Socialisten, neveninstellingen waarvan de statuten zijn goedgekeurd door het partijbestuur en door het partijbestuur erkende platforms en netwerken in de partij worden uitgenodigd voor de Politieke Ledenraad en hebben het recht om deel te nemen aan de beraadslagingen. Zij hebben het recht om voorstellen, amendementen en moties in te dienen op gelijke voet als de afgevaardigden als bedoeld in lid 10. Indien de hier bedoelde afgevaardigden lid zijn van de partij, dan kunnen zij deelnemen aan stemmingen op grond van lid 9."
Toelichting: Verwijzing naar lid 9 zou verwijzing naar lid 10 moeten zijn, verwijzing naar lid 8 zou verwijzing naar lid 9 moeten zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

IV. Alkmaar, Amsterdam West, Amsterdam Noord, Amsterdam Nieuw-West

Wijzigen: Laatste volzin **wijzigen in:** "In de wijze van besluitvorming voorzien de reglementen."
Toelichting: "voorzien ... over" is geen correct Nederlands, "voorzien ... in" wel.

PREADVIES: OVERNEMEN

V. Tilburg

'... in als in....' **wijzigen in:** '.... als in....'
Toelichting: Weghalen eerste keer 'in'

PREADVIES: OVERNEMEN

VI. Heerenveen

Toevoegen: In overleg met de betreffende afdelingen en gewesten wordt per kamer kieskring de lijst samengesteld, waarbij na de lijsttrekker kandidaten op de lijst worden geplaatst die woonachtig zijn in de betreffende kieskring.
 De kieskringlijsten worden met elkaar verbonden, waarbij de gezamenlijke lijsttrekker wordt benoemd op de laatst gekozen zetel voor de PvdA.
Toelichting: Versterking van de democratische legitimatie en maximalisatie van de kiezersaanhang. Dit leidt tot een substantiële toename van het aantal stemmen.

VII. Heerenveen

Toevoegen: Waarbij elke provincie (of samenwerking van provincies), die de kiesdeler haalt, de daar woonachtige kandidaat levert.
Toelichting: Versterking van de democratische legitimatie.

VIII. Heerenveen

Toevoegen: Waarbij – zowel bij verkiesbare als niet verkiesbare plaatsen – de kandidaten wonen in de regio's noord, oost, west en zuid.
Toelichting: Versterking van de democratische legitimatie en maximalisatie van de kiezersaanhang.

Amendementen en preadviezen op Conceptresolutie Nieuwe Wegen (Publieke Sector)

Een nieuwe sociaaldemocratische visie op de toekomst van de publieke sector

Woord vooraf (NIET AMENDEERBAAR)

Hierbij stuurt het partijbestuur van de Partij van de Arbeid u met dank aan de Commissie Publieke Sector de conceptresolutie over de toekomst van de publieke zaak.

Want ondanks de vele succesverhalen over goede scholen, veilige buurten en goede zorg is het vertrouwen in de kwaliteit van publieke voorzieningen de afgelopen jaren steeds meer onder druk komen te staan. Het partijbestuur heeft deze handschoen in opdracht van het Congres opgepakt en eind 2010 een werkgroep in het leven geroepen om een resolutie voor te bereiden.

De conceptresolutie is tot stand gekomen door bijdragen van velen. We spraken met bewoners, wijkagenten en jongerenwerkers over het gevoel van onveiligheid dat mensen ervaren op straat. We hoorden met hoeveel toewijding mensen in de ouderenzorg werken en hoe lastig het soms is om zorg te verlenen als er te weinig personeel is, of als er te veel regels zijn. We zagen hoe, ondanks alle goede bedoelingen van mensen die zich inzetten voor de publieke zaak, burgers zich soms toch niet gehoord voelden. En we hoorden over baanbrekende initiatieven, onorthodoxe plannen en nieuwe aanpakken van onze politici en bestuurders. Met een eerste versie van onze ideeën trokken we het land in om de leden te horen. Al die mensen die zich daarvoor hebben ingezet wil ik bedanken.

Een bijzonder woord van dank aan de leden van de commissie waarvan ik het voorzitterschap mocht bekleden. Jaap van der Aa, Lennart Booi, Hans Boutellier, Jan Bouwmeester, Otwin van Dijk, Sharon Dijkma en Jacques Monasch deelden niet alleen hun inzichten en ervaringen, maar toonden eveneens de bereidheid om te luisteren en te werken aan een gezamenlijke visie. Een klus die ze niet hadden kunnen klaren zonder de ondersteuning van Sander Schaap en Hayte de Jong en het schrijfwerk dat Pieter Paul Slikker verrichtte.

Het resultaat is een trendbreuk in het denken over de publieke zaak. Het debat over de suprematie van overheid of markt, over de verantwoordelijkheid van collectief of individu, over de omvang van de staat, dat traditioneel tussen links en rechts woedt als het gaat om de publieke zaak zult u in deze tekst niet terugvinden. Onze redenering start vanuit de overtuiging dat we de zorg voor ouderen en het onderwijs voor kinderen niet moeten willen vormgeven vanuit dergelijke schutterputjes. Wat wel centraal moet staan zijn de daadwerkelijke problemen die mensen tegenkomen die we samen kunnen oplossen én de kansen voor ontplooiing die we mensen kunnen bieden die niet alleen hen maar ook Nederland sterker maken.

We presenteren vijf manieren om dat te bereiken. Zo willen we een cultuuromslag bewerkstelligen in het denken, doen en laten van politici en bestuurders, van toezichthouders en professionals, van gebruikers en bedrijven:

We werken aan samenredzaamheid

- De overheid moet mensen helpen om zelf de regie in handen te nemen. We maken gebruik van het netwerk van mensen om ze persoonlijk, effectief en betaalbaar te helpen. De overheid blijft verantwoordelijk. Wij laten niemand aan zijn of haar lot over.
- We nemen afscheid van de blauwdrukken. Beleidsnota's worden ingeperkt. Regels moeten worden losgelaten om maatwerk te kunnen leveren. We controleren op resultaat.
- We zetten de beste mensen in de uitvoering. We maken een einde aan de onevenwichtigheid in beloningsstructuur tussen mensen op de werkvloer en mensen achter het bureau.

We organiseren nabijheid

- De afstand tussen het management en de werkvloer en de werkvloer en de gebruiker moet kleiner. Dat leggen we vast in prestatiecontracten per sector.
- Een schaalgrootte van organisaties die leidt tot vervreemding wordt niet langer geaccepteerd.
- Fusies worden aan banden gelegd door middel van een fusietoets waarin meerwaarde objectief wordt aangetoond.
- Bij fusies in bijvoorbeeld onderwijs moeten ook ouders, studenten en docenten akkoord gaan en niet alleen het bestuur.

De publieke sector verdient een hoge morele standaard

- Bestuurders en politici moeten aanspreekbaar, verantwoordelijk, open, dienstbaar en sober zijn. Burgers hebben niet alleen rechten maar, hebben ook de plicht om mee te doen. We moeten af van het consumentisme in de publieke sector.
- Iedereen houdt zich aan de gemaakte afspraken. Misbruik wordt aangepakt. Handhaving is daarvoor cruciaal. Handhavingsorganisaties besteden 75 procent van hun tijd aan controle, 25 procent aan papierwerk.
- Elk dubbeltje wordt drie keer omgedraaid. Solidariteit kan niet zonder efficiency en soberheid.
- In de (semi) publieke sector geldt de balkenendenorm als het maximum.
- Voor bonussen en gouden handdrukken is in de publieke sector géén ruimte.
- Voor PvdA-volksvertegenwoordigers en bestuurders is de gedragscode verplicht. Het niet naleven daarvan leidt tot sancties en in het uiterste geval tot roeyement.

Terug naar de maatschappelijke opdracht & kerntaak

- Publieke instellingen kennen maar één prioriteit: het publieke doel wat ze horen na te streven dichterbij brengen.
- Gemeenten en provincies leggen dit vast in prestatieafspraken met bijvoorbeeld woningbouwcorporaties.
- In de wet leggen we scherper vast wat de maatschappelijke kerntaak is en waar commerciële nevenactiviteiten aan moeten voldoen.
- Nevenactiviteiten die niet bijdragen aan het publieke doel van de organisatie mogen niet langer, financieel riskante nevenactiviteiten evenmin.

Kwaliteit afdwingen

- Burgers moeten kunnen rekenen op prima publieke voorzieningen. Als burgers het beter kunnen dan de huidige aanbieder mogen ze dat zelf regelen. Burgers hebben het recht om gevestigde instellingen uit te dagen.
- Politici moeten verantwoordelijkheid nemen voor goede voorzieningen. Hebben ze daarvoor onvoldoende grip op de zaak, dan moet de wet worden gewijzigd.
- No cure no pay. Als de kwaliteit van voorzieningen duidelijk achterblijft bij het geen wat er verwacht mag worden, hoeft je er ook niet voor te betalen.
- Beter toezicht is noodzakelijk. Medezeggenschapraden, ouderraden en cliëntenraden krijgen het recht een derde van de leden van de Raad van Toezicht voor te dragen. Toezichthouders mogen maximaal vijf functies bekleden en we willen de beloning van toezichthouders maximeren. We gaan uit van een tijdsbesteding die overeenkomt met vijf procent van die van een bestuurder in de betreffende organisatie. De maximale beloning moet hiermee in pas lopen. Omdat de balkenendenorm geldt, kunnen toezichthouders in de publieke sector nimmer meer verdienen dan negenduizend euro per jaar.
- Professionals moeten beter zicht houden op de kwaliteit van hun werk door verplichte toetsings- en visitatiecommissies. Klokkenluiders worden beschermd.
- We voeren de transparantiegarantie in. De resultaten van publieke diensten worden gepubliceerd op het internet. Gebruikers moeten de kwaliteit van publieke instellingen kunnen vergelijken.

Het partijbestuur en de commissie zijn oprecht verheugd over deze nieuwe visie die we samen met u ontwikkeld hebben. Wij wensen u een goed debat en een nog scherper eindresultaat.

Namens het partijbestuur,
Lilianne Ploumen
Voorzitter Commissie Publieke Sector
Partijvoorzitter

Ten geleide (NIET AMENDEERBAAR)

Vraag aan mensen wat ze werkelijk belangrijk vinden in het leven en het antwoord is even eenvoudig als ontroerend. Over maatschappelijke status, over het aantal vakanties per jaar of de staat van de overheidsfinanciën zul je weinig mensen horen. Het zijn de écht menselijke wensen die de revue passeren: 'een goede toe-

komst voor de kinderen', en een 'fijne, veilige buurt' of een 'goed verzorgde oude dag voor mijn ouders'.

Die werkelijk belangrijke zaken hebben we maar beperkt zelf in de hand. Als eenling, als mens alleen, heb je maar weinig vat op de vraag of we de kans krijgen om onze talenten te ontwikkelen, of we morgen nog schone lucht inademen of dat de buurt waarin we wonen gevrijwaard blijft van overlast en criminaliteit.

Het zijn die gedeelde onzekerheden waartegen we ons waar mogelijk samen 'verzekeren'. Eerst via kleine gemeenschappen met gedeelde belangen. Later in coöperaties, maatschappelijke organisaties en via de overheid. We organiseerden de woningbouw, het onderwijs, de gezondheidszorg en de sterke arm der wet.¹ Omdat we als eenlingen dezelfde zorgen en dromen delen. Zorgen over en dromen van een leven in gezondheid, waar je de kans krijgt om het beste uit jezelf te halen, waar de mensen om wie je geeft en de bezittingen die je een levenlang in bruikleen hebt, beschermd worden. Waar je beschermd bent tegen de willekeur van de staat, van je medemens en daar waar mogelijk van het lot. Een leven waarin iedereen een eerlijke kans krijgt. Omdat we dat beschaafd vinden én omdat we samen sterker staan en verder komen.

Die gedeelde belangen vinden hun weerslag in 'de publieke sector'. Als Partij van de Arbeid voelen we ons van oudsher verbonden met het onderwijs, de zorg, de woningbouw en de sterke arm der wet. Niet omdat we van de organisaties an sich houden. Wel omdat ze instrumenten zijn om de samenleving die wij voor ogen hebben tot stand te brengen. Omdat ze de motor vormen achter de verheffingsgedachte. De motor achter een samenleving waarin we het beste uit mensen naar boven halen en waarin iedereen een eerlijke kans krijgt. Wij willen mensen sterken in hun eigen verantwoordelijkheid, niet door mensen aan hun lot over te laten maar door te investeren in goede scholen, in veilige buurten en in goede zorg voor ouderen.

Er is veel om trots op te zijn. Gingen oud en arm vroeger hand in hand, nu is er fatsoenlijke ouderenzorg. Was vervolgonderwijs een luxe voor de gegoede klasse, nu zwaait jaarlijks een pluriforme schare jonge mensen af met een diploma. En wie zich voor de geest haalt in welke erbarmelijke omstandigheden velen vroeger woonden, weet het zeker: er is in al die jaren veel ten goede gekeerd.²

Wij stonden aan de wieg van onze verzorgingsstaat. Daarom voelen we ons verantwoordelijk voor haar succes, maar ook voor haar falen. Voor de zwarte bladzijden. Voor de kastje-naar-de-muur-cultuur. Voor de studenten van InHolland die afgescheept zijn met een waardeloos diploma. Voor het graaigedrag van bestuurders. Voor al die huurders die in de knel zitten tussen de sociale en de vrije huursector. Voor de thuishulpen die voor een karig loon en zonder recht op sociale zekerheid stopwatchwerk moeten verrichten. Voor al die mensen die ondanks de beste bedoelingen van politici, bestuurders en professionals soms niet de aandacht krijgen die ze verdienen.

Het piept en het kraakt in de publieke sector. Het huis is jaar in jaar uit verbouwd, bijgebouwd, onderverhuurd en opnieuw ingericht – dat eist nu z'n tol. Het is tijd voor grondige renovatie. De

publieke sector zoals we die nu kennen is wat ons betreft aan het einde van haar levenscyclus. Rechts wil alles in de uitverkoop doen of afschaffen. Onder het mom van 'de overheidsfinanciën op orde brengen' zet rechts rücksichtslos het mes in de publieke sector. Mensen komen er onderling wel uit, als de overheid zich maar ver genoeg uit het publieke domein terugtrekt, is de filosofie van rechts.

Wij sociaaldemocraten daarentegen geloven dat we voor het realiseren van onze ambities dingen in gezamenlijkheid moeten organiseren. Omdat sommige voorzieningen voor een individu simpelweg niet zelf te regelen zijn. Wij willen dat mensen in staat gesteld worden hun eigen leven in handen te nemen. Dat betekent het best mogelijke onderwijs als trampoline om hogerop te komen. Wij willen een publieke sector die solidariteit tussen mensen organiseert. Een publieke sector die als vangnet dient, voor mensen die door pech of ziekte even niet mee kunnen.³

Die idealen staan als een paal boven water. Maar we moeten scherp onderscheid maken tussen onze idealen en onze instrumenten. De reactie van links op de nietsontziende bezuinigingsdrift van rechts is vaak te defensief geweest. We schoten in de verdediging voor inmiddels vermolmd publieke instituties. Lipten ze op waar ze niet goed meer functioneerden. Kwamen we met nog meer toezichthouders, nieuwe managementstijlen en systeemwijzigingen. Dachten we dat meer geld volstond om de tent weer aan de praat te krijgen. Zo werden we de pleitbezorger van de status quo. Een rol die sociaal-democraten niet past. Ondertussen nam het aantal spoeddebatten over echte of vermeende misstanden alleen maar toe.

De positie van burgers is veranderd. Daarom moet ook de rol van mensen in de publieke sector veranderen. Onze samenleving is individueler geworden. Dat is een verdienste. Nog niet eens zo lang geleden beknotten cultuur, geloof en afkomst mensen in hun doen en laten. De toegenomen individuele vrijheid om te geloven wat je wil, om je geloof af te zweren, om je talenten te ontdekken en ontplooiën, om lief te hebben wie je wil, ongeacht afkomst of geslacht: die vrijheid moeten we koesteren. Maar zij kent ook een keerzijde. We zijn in zekere zin meer egoïstisch geworden.

Het groeiende aanbod van ondersteuning door overheid en middenveld heeft bij burgers consumentengedrag in de hand gewerkt. Steeds minder mensen beseffen dat de publieke sector alleen functioneert als overheid, middenveld én burgers de handen ineenslaan. Veel mensen voelen zich niet langer deelnemer maar consument.

In de tweede plaats leiden de toegenomen kansen ook tot opzichtiger verliezers. Wie het onverhoopt niet maakt, treft al snel het verwijt een klaploper of gelukszoeker te zijn.

Deze ontwikkelingen leiden tot minder vanzelfsprekende solidariteit en tot een roep om meer eigen verantwoordelijkheid. 'Als mij of de mijnen iets overkomt moet de overheid beter leveren, als een ander iets overkomt moet die maar beter zijn best doen.'

Die trend wil de Partij van de Arbeid keren. De toekomst van de publieke sector ligt zeker niet alleen in handen van de overheid, het middenveld en het bedrijfsleven, maar ligt ook in de handen

van burgers. De solidariteit moet terug in de samenleving.

We moeten afstand nemen om de publieke sector opnieuw uit te vinden. Om onze gedeelde waarden en belangen opnieuw vorm te geven. We keren daarom eerst terug naar onze idealen. De publieke sector is tenslotte slechts een instrument. Waar deden en doen we het voor? Wie doet wat? Wat is de rol van de overheid? Hoe geven we ruimte aan initiatieven van mensen en maatschappelijke organisaties? Die vragen beantwoorden we om vervolgens te kijken hoe de weerbarstige praktijk zich tot deze idealen verhoudt. We brengen zowel de goede als de slechte voorbeelden ter sprake. Tot slot komen we tot nieuwe wegen. Nieuwe manieren waarop wij goede zorg, het beste onderwijs, een veilige buurt en een fatsoenlijk dak boven het hoofd willen realiseren. Geen nieuw systeem dus, geen nieuwe blauwdruk. Maar uitgangspunten die breed toepasbaar zijn om onze gedeelde dromen dichterbij te brengen. Omdat we allemaal gezond oud willen worden en onze kinderen een toekomst gunnen waar wij trots op kunnen zijn.

Hoofdstuk 1. Leidende beginselen

(AMENDEERBAAR)

Er zijn tal van zaken die mensen niet alleen kunnen regelen. We willen ons allemaal verplaatsen maar leggen zelf geen wegen aan. We sturen onze kinderen naar school omdat we willen dat ze leren schrijven en rekenen en omdat we weten dat een leraar dat beter kan dan wijzelf. Als we ziek of hulpbehoevend zijn, willen we goede zorg, en we vinden het belangrijk om een fatsoenlijk dak boven ons hoofd te hebben. Dat regelen we daarom samen. Met elkaar, voor elkaar.

We organiseren zaken samen omdat we er zelf belang bij hebben, maar ook in het besef dat we samen verantwoordelijk zijn voor de samenleving. We hebben rechten en er zijn ook plichten. We betalen mee aan voorzieningen voor ons allen waarop we gelijke willen kunnen maken. We willen misbruik bestraffen. Met elkaar en voor elkaar kan alleen als we ons samen verantwoordelijk voelen en elkaar op misstanden aanspreken. We hanteren daarom vier leidende beginselen:

- **De toegankelijkheid** van onze publieke voorzieningen moet gewaarborgd zijn, ongeacht inkomen. Voor toegang tot onderwijs tellen talent en motivatie, voor zorg het ziektebeeld. Geld mag niet domineren waar andere afwegingen bepalend moeten zijn.

Amendementen

1. Utrecht

'Voor toegang .. moeten zijn.' **wijzigen in:** " in "Geld mag niet domineren waar andere afwegingen bepalend moeten zijn. Voor toegang tot onderwijs tellen talent en motivatie en voor zorg telt het ziektebeeld."

Toelichting: Het is nu nog wat onduidelijk dat de tweede zin eigenlijk het voorbeeld is van de derde zin.

PREADVIES: OVERNEMEN

- **De kwaliteit** van publieke voorzieningen moet buiten kijf staan. Alleen dan zijn collectieve voorzieningen ook voor iedereen individueel aantrekkelijk. Als de belastingbetaler onvoldoende waar voor zijn geld krijgt, volgt 'uittreding': de wens om het zelf te regelen. Dat verlies van kapitaalcrachtige gebruikers is ondermijnend voor goede publieke voorzieningen.

Amendementen

2. Utrecht

'Als de belastingbetaler publieke voorzieningen' **wijzigen in:** 'Als de belastingbetaler onvoldoende waar voor zijn geld krijgt, volgt 'uittreding': de wens om het zelf te regelen, vooral door kapitaalcrachtige gebruikers. Dat verlies van veel en kapitaalcrachtige gebruikers is ondermijnend voor goede publieke voorzieningen.'

Toelichting: In de laatste zin wordt opeens de kapitaalcrachtige gebruiker genoemd, zonder dat die daarvoor benoemd is. Dat is iets te onduidelijk. Vooral zij zullen uittreden.

PREADVIES: OVERNEMEN

- **De wederkerigheid** van het sociale contract tussen burger en overheid is cruciaal. 'Geen recht waar plicht is opgeheven. Geen plicht, leert zij, waar recht ontbreekt.' En dat geldt bij uitstek voor de publieke sector. Die rechten en plichten gelden voor beide partijen. Het recht op ondersteuning is gekoppeld aan de plicht tot werken. Het recht om belasting te innen en verantwoordelijk gedrag van de burger te eisen hoort bij de plicht om goede voorzieningen te leveren en sober en doelmatig om te springen met belastinggeld.

Amendementen

3. Amsterdam Zuid Brummen, Amsterdam West, Amsterdam Noord, Amsterdam Nieuw-West

'Het recht op ondersteuning is gekoppeld aan de plicht tot werken.' **wijzigen in:** 'Het recht op ondersteuning is gekoppeld aan de plicht om (naar vermogen) te werken.'

Toelichting: Alleen recht op ondersteuning als je werkt of hebt gewerkt leidt tot uitsluiting. Iedereen heeft recht op basale ondersteuning. Werken geeft meer rechten, want er is een verschil tussen het basisvangnet en werknemersverzekeringen. Denk aan chronisch zieken, mensen met psychische problemen, verslaafden etc.

PREADVIES: OVERNEMEN

4. Landelijke Adviesgroep Ouderen

'...aan de plicht tot werken.' **wijzigen in:** 'aan het leveren van een concrete bijdrage aan de samenleving.'

Toelichting: De term plicht is weinig zinvol, zet in op de samenleving die we wensen en daag een ieder uit om daaraan mee te werken "We hebben

rechten en er zijn ook plichten" vinden we een verwarrend uitgangspunt. De verwarring bestaat uit de koppeling. Je krijgt iets want je hebt daar recht op, en daartegenover staat dat je in ruil voor je recht ook een plicht hebt. Onduidelijk is hoe die plicht, werken of belasting betalen of regels naleven, gekoppeld is aan welk recht. Of is het zo dat een recht hebben impliceert dat iemand anders een plicht heeft om dat recht in te zetten? De koppeling van recht en plicht is in juridische zin de laatste. En is dus geen wederkerigheid zoals hier wordt gesteld. Ons advies is om de term plicht te vermijden en meer te focussen op een positieve emotie c.q. motivatie, op wat we als gemeenschap met elkaar willen teweegbrengen. We staan immers voor een bepaalde samenleving, waarover we een opvatting hebben: niemand tussen wal en schip. Dat werkt motiverend. Alleen de term plicht gebruiken is betuttelend en te eenzijdig populistisch.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de huidige tekst op een juiste wijze de koppeling weergeeft tussen rechten en plichten. Hiermee accuraat uitdrukking gevend aan het begrip wederkerigheid. Wel is het partijbestuur van mening dat de indiener gelijk heeft met betrekking tot het werken naar vermoegen; daarom stelt het partijbestuur voor amendement 3 over te nemen.

- **De betaalbaarheid** van publieke voorzieningen is een bepalende factor bij keuzes die we maken. Ambitie en realisme moeten hand in hand gaan. 'Dat wat we willen' en 'dat wat we kunnen' staat soms op gespannen voet met 'dat wat we willen betalen'. Verantwoordelijk overheidsbeleid vergt dat we alle drie in ogenschouw nemen bij keuzes in de publieke sector.

Amendementen

5. Rotterdam

'De betaalbaarheid ... in de publieke sector' **wijzigen in:** 'De betaalbaarheid van publieke voorzieningen is een bepalende factor bij keuzes die we maken. Ambitie en realisme moeten hand in hand gaan. 'Dat wat we willen' en 'dat wat we kunnen' staat soms op gespannen voet met dat waarvoor de overheid vanuit haar verantwoordelijkheid zorg móet dragen, en wat wij als burgers móeten en willen betalen.'

Toelichting: Het is niet louter een kwestie van willen en kunnen. De overheid is verplicht een groot aantal voorzieningen te treffen; de burger is verplicht via belastingen en premies bepaalde voorzieningen mede te bekostigen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De tekst van het amendement maakt de tekst niet helderder.

6. Utrecht

Na: ‘..bij de keuzes in de publieke sector’ **toevoegen** extra lid: ‘De kleinschaligheid van de publieke voorzieningen wordt zo veel mogelijk bevorderd. De hulp dient zo dicht mogelijk bij de mensen geleverd te worden. Hierbij valt te denken aan centra in dorpen en buurten waar de huisarts, de wijkverpleegster en diensten zoals maatschappelijke hulp en ondersteuning kantoor houden en waar andere voorzieningen, zoals tijdelijke opvang voor zieken aan verbonden zijn.’

PREADVIES: OVERNEMEN

Dit punt wordt toegevoegd als laatste alinea aan paragraaf 4.2 'Organiseer de nabijheid'.

7. Utrecht

Na: ‘..bij de keuzes in de publieke sector’ **toevoegen:** ‘De inspraak van de mensen die gebruik maken van een publieke voorziening dient gewaarborgd te worden. Zo moeten bijvoorbeeld ouders invloed kunnen uitoefenen op de tijden dat hun kinderen opgevangen worden door de school.’

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt het amendement weliswaar sympathiek maar in de paragraaf 4.5 'Kwaliteit afdwingen' wordt er ruimschoots ingegaan op inspraak van gebruikers, waaronder ook de invloed van ouders op het onderwijs van hun kinderen.

De Partij van de Arbeid kiest daarom vol overtuiging voor een actieve rol van de overheid. De uitvoering van publieke taken kan een samenspel zijn van overheid, maatschappelijke organisaties, burgers en private partijen. Dat is geen principekwestie. De overheid moet toegankelijkheid, kwaliteit, wederkerigheid en betaalbaarheid van zorg, onderwijs, veiligheid en volkshuisvesting zekerstellen. Omdat het collectieve belang van voorzieningen te groot is om de garantie ervan in handen te leggen van individuen, van het maatschappelijk middenveld of van de willekeur van de markt.

Amendementen

8. Landelijke Adviesgroep Ouderenbeleid

‘De overheid moet toegankelijkheid, kwaliteit, wederkerigheid en betaalbaarheid van zorg, onderwijs, veiligheid en volkshuisvesting zekerstellen.’ **wijzigen in:** ‘De overheid moet toegankelijkheid, kwaliteit, wederkerigheid en betaalbaarheid van zorg, onderwijs, veiligheid, volkshuisvesting, nutsvoorzieningen, openbaar vervoer en natuur en milieu zekerstellen.’

Toelichting: De reikwijdte van de publieke sector omvat ons inziens meer dan de sectoren die in de nota zijn aangehaald. Het lijkt erop alsof alleen onderwijs, zorg, veiligheid en volkshuisvesting tot de publieke sector worden gerekend! Dat is te

beperkt en maakt de titel van de nota tot waterhoofd. De sociaaldemocratie dient zich ook bezig te houden met basisvoorzieningen als energie, openbaar vervoer, milieu en natuur, waterhuishouding en –veiligheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur heeft met de oorspronkelijke tekst niet de bedoeling gehad om de publieke sector af te bakenen tot de genoemde sectoren.

Tegelijkertijd is het partijbestuur van mening dat het onmogelijk is om hier wel een uitputtende lijst weer te geven en stelt daarom onderstaand PB amendement voor.

9. PB amendement

‘...en betaalbaarheid van zorg, onderwijs, veiligheid en volkshuisvesting zekerstellen.’ **wijzigen in:** ‘en betaalbaarheid van bijvoorbeeld zorg, onderwijs, veiligheid en volkshuisvesting zeker stellen’.

Hoofdstuk 2. De publieke sector: wat gaat er fout?

(NIET AMENDEERBAAR)

Toegankelijkheid, kwaliteit, wederkerigheid, en betaalbaarheid. Dat zijn onze leidende beginselen voor de publieke sector. Hoe verhouden onze idealen zich tot de weerbarstige praktijk? Hoe staat het met de toegankelijkheid van de zorg? Met de kwaliteit van het onderwijs en de betaalbaarheid van een sociale huurwoning? Is de veiligheid van burgers wel voldoende gegarandeerd en krijgen kwetsbare gezinnen de noodzakelijke ondersteuning? Aan de hand van een aantal casussen verkennen we de praktijk van de publieke sector.

2.1 Rolverdwazing: van kerntaak naar bijzaak

Woonbron en de SS Rotterdam

Het is 30 juni 2005. De Rotterdamse woningcorporatie Woonbron koopt samen met een investeringsmaatschappij het cruiseschip de SS Rotterdam. De trots van de voormalige Holland Amerika Lijn is enkele jaren daarvoor uit de vaart genomen en wordt voor de schrootwaarde van vijf miljoen euro verkocht. Aan een investeringsmaatschappij die het schip wil ombouwen tot een drijvend casino en congrescentrum. Als deze poging op de klippen loopt, stapt Woonbron samen met onderwijsinstelling InHolland in het project. Het doel: een congrescentrum, hotel, restaurant en opleidingscentrum, afgemeerd aan een kade in het Rotterdamse Katendrecht. Het heeft niets met wonen te maken, maar het is wel goed voor de werkgelegenheid, en levert een aantal opleidingsplaatsen op. In het najaar van 2008, loopt het project uit op een financiële zeperd en daarmee op een politieke rel. De verbouwingskosten –door Woonbron aanvankelijk geraamd op zes miljoen euro– zijn inmiddels opgelopen tot een slordige 200 miljoen. Minister Ella Vogelaar van Wonen, Wijken en Integratie –verantwoordelijk voor het toezicht op de corporatie– wordt voor een spoeddebat naar de Tweede Kamer geroepen en erkent dat het interne toezicht bij de woningcorporatie gefaald heeft. Woonbron moet haar aandeel van tachtig procent verkopen maar slaagt daar niet in. Inmiddels is de financiële strop voor

de corporatie opgelopen tot 120 miljoen en is de toekomst van het schip nog altijd onzeker. In dezelfde periode groeide de wachttijd voor een sociale huurwoning in Rotterdam. Een wachttijd van zes jaar is niet ongevoel.

Woonbron en de SS Rotterdam – het is een voorbeeld van rolverdwazing. Waarom koopt een woningcorporatie in een stad waar de wachttijden voor een sociale huurwoning zes jaar bedragen een cruiseschip? Waarom rekent een woningcorporatie het tot haar kerntaak om een winstgevend drijvend restaurant en congrescentrum te realiseren? Waarom investeren ze het geld dat opgebracht is door huurders niet in meer en betere woningen? Hoe komt het dat het bestuur zich liet verleiden tot een prestige-project? Waarom hebben toezichthouders en politici niet ingegrepen? Het antwoord is rolverdwazing. Publieke organisaties die niet continu scherp gehouden worden door gebruikers en politici, hebben de neiging om af te dwalen van kerntaken naar bijzaken. De afgelopen jaren zagen we meer voorbeelden: een verslavings-zorginstelling die met belastinggeld een luxe privé-kliniek opent op een tropische bestemming, onderwijsinstellingen die zich bezighouden met vastgoedhandel, politieagenten die taken van welzijnswerkers op zich nemen in plaats van de wet te handhaven.

De toegankelijkheid en het niveau van publieke voorzieningen komt onder druk te staan als woningbouwcorporaties, onderwijs- en zorginstellingen niet doen waartoe ze op aarde zijn. Dat is een eerste opdracht: we moeten terug van bijzaak naar kerntaak.

2.2 Focus op regels in plaats van op mensen

Metten is vergeten

Het personeel van een verzorgingstehuis in Amsterdam was van meet af aan sceptisch over de introductie van de zogeheten 'looptijst'. Aan de hand van een tot op de minuut nauwkeurige lijst moesten zij voortaan hun werk gaan doen. Volgens de manager van het verzorgingstehuis was introductie van zo'n systematiek nodig om de besteding van budget van het tehuis te kunnen verantwoorden. Elke cliënt heeft recht op een bepaalde hoeveelheid zorg die vastgelegd is in zorgzwaarte pakketten (ZZP's). Als het tehuis daarvan afwijkt, komen er klachten van cliënten en hun kinderen.

Het personeel vindt de looptijst onwerkbaar. Als mevrouw De Vries zich 's ochtends niet lekker voelt, is er nauwelijks tijd om even een glaasje water voor haar te halen. En meneer Azough heeft geen familie meer, krijgt weinig bezoek en wil natuurlijk ook wel eens een keer een praatje maken. Maar met de drie minuten per dag die voor meneer Azough gereserveerd zijn als 'Persoonlijk Praatje', komt het personeel daar natuurlijk niet aan toe. Met steeds meer tegenzin werkt het personeel hun dagelijkse ronde af; ze doen hun best zich aan de looptijst te houden. Maar dat het eigenlijk onwerkbaar is, daar zijn ze het allemaal over eens.

De looptijsten in verzorgingshuizen - het is een schrijnend voorbeeld van de focus op regels en het gebrek aan maatwerk in de publieke sector. Iedereen voelt direct dat dit niet in de haak is. De praktijk is niet te vatten in een formulier dat elke bewoner recht biedt op gemiddeld een x-tal minuten persoonlijke aandacht per dag. Dit is maar één van de voorbeelden van teveel focus op regels en te weinig op de specifieke situatie van mensen. Doorgeschoten efficiencywensen en het stapelen van controle op controle hebben

geleid tot een fijnmazig web van regels zonder ruimte voor maatwerk. Hierin schuilt een tweede opdracht: we moeten breken met het doorgeslagen gelijkheidsdenken en met het kritiekloos vertrouwen in regels en indicaties. We moeten af van het streven naar gelijke oplossingen. Het resultaat voor mensen in hun specifieke situatie moet goed zijn.

2.3 Onbezonnen privatiseringsdrift

Stopwatchwerk voor een schamel loon

In mei 2011 legden honderden huishulpen van de Viva!Zorggroep voor de derde keer het werk neer. Ze staakten in de hoop dat hun toch al niet bijster hoge loon niet nog verder verlaagd zou worden. De Viva!Zorggroep wil dat de huishulpen akkoord gaan met een forse loonsverlaging. De ontslagvergoeding voor de 350 werknemers, die weigerden akkoord te gaan, is door de Viva!Zorggroep al aangevraagd. De Viva! Zorggroep geeft de gemeenten de schuld van de ontstane situatie. De lage tarieven die de gemeenten nastreven bij het aanbesteden van de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (WMO) leidt er volgens de thuiszorgaanbieders toe dat zij geen andere keus hebben dan drastisch te korten op het personeel. Faillissement is anders nabij. De vakbonden die de oproep van de werknemers ondersteunen, kunnen zich in deze argumentatie niet vinden. Thuiszorgaanbieders die om aanbestedingsprocedures te winnen voor bodemtarieven inschrijven bij gemeenten mogen de rekening daarvan niet eenzijdig bij de werknemers leggen, zo vinden zij. Veel ouderen hebben hun thuiszorg de afgelopen jaren zien verslechteren. Er is steeds minder tijd beschikbaar, en in plaats van een vaste thuiszorgmedewerker komen er nu verschillende mensen over de vloer. Medewerkers doen echt hun best, maar zitten vast aan strakke tijdschema's, ze hebben nog net geen stopwatch in de hand. Dat alles voor nog geen tientje per uur, zonder reiskostenvergoeding of sociale zekerheid.

Sinds de thuiszorg wordt aanbesteed, is op veel plekken de thuiszorg achteruit gegaan en zijn de lonen en arbeidsvoorwaarden van veel huishulpen verslechterd. De belofte van privatisering –lagere prijzen en betere dienstverlening– hebben in de thuiszorg wel tot het eerste, maar zeker niet tot het laatste geleid. Integendeel. Op veel plekken in Nederland is het vak van thuiszorgers uitgehold; ze zijn vervangen door flexwerkers die vaak onvoldoende zijn opgeleid en die met slechte arbeidsvoorwaarden moeten werken. Met alle gevolgen van dien. Hoe kan het dat de efficiënciedroom van betere dienstverlening voor lagere kosten in de praktijk leidt tot minder goede zorg en slechtere arbeidsomstandigheden? In die vraag ligt een derde opdracht besloten: onbezonnen privatisering uit het verleden moeten we terugdraaien en in de toekomst uitsluiten.

2.4 Collectieve of individuele verantwoordelijkheid

Helma woont in Doetinchem en is moeder van twee kinderen, Martin (10) en Josien (6). Martin en Josien hebben een stofwisselingsziekte, waardoor ze beide fulltime verzorgd moeten worden. Helma heeft haar baan als huisarts opgezegd om voor haar kinderen te zorgen. Dat was tot voor kort mogelijk dankzij het persoonsgebonden budget (PGB) dat ze ontving. Met het PGB kon Helma gespecialiseerde verplegers in dienst nemen om haar te helpen bij de zorg voor haar kinderen. Martin en Josien krijgen speciale voeding en 's nachts liggen ze aan een beademingsmachine. Beiden hebben een stoma. Martin en Josien hebben

weinig energie. Elke dag weer is het maar de vraag hoe lang de kinderen het op school volhouden. Alhoewel Martin en Josien behoefte hebben aan vaste personen om zich heen, is de lijst zorgverleners en artsen die wekelijks bezocht moet worden erg lang. Helma wil de thuissituatie zo stabiel mogelijk maken voor haar kinderen.

Met het PGB krijgt Helma de ruimte om de zorg voor haar kinderen goed en in nabijheid te organiseren. Maar wat als hun PGB afgenomen wordt? Moet Helma dan weer fulltime gaan werken en moeten haar kinderen naar een, overigens veel duurder, zorginstelling? Of behouden Helma en haar kinderen het PGB en kunnen Martin en Josien gewoon thuis blijven wonen?

Helma en haar kinderen kunnen niet zonder een PGB en zonder de steun van mensen om hen heen. Het rechtse mantra van eigen verantwoordelijkheid ontnemt mensen als Helma de vrijheid om de zorg voor hun kinderen dicht bij huis goed te organiseren. Onder het mom van individuele verantwoordelijkheid wordt door rechts fors bezuinigd op de PGB's. Dit laat zien hoe onterecht dat kan zijn.

Alles in handen leggen van een alom aanwezige overheid is ook niet ons uitgangspunt. De gastouderopvang, waarbij ook opa's en oma's een vergoeding van de overheid kregen om op hun kleinkinderen te passen, liep financieel volledig uit de hand. Waar eindigt een vriendendienst, mantelzorg en nabuurschap en waar begint langdurige intensieve zorg voor een naaste? Hier vinden we een volgende opdracht: stel de grens van het publieke domein vast en maak ruimte voor eigen verantwoordelijkheid en gemeenschapszin.

2.5 Georganiseerd wantrouwen

De frequentie en duur van wc-bezoek

De zucht naar efficiency schiet bij tijd en wijle volledig door en staat soms symbool voor het georganiseerde wantrouwen van bestuurders en managers naar de mensen op de werkvloer. Neem de politie-organisatie. Medewerkers van servicedesks die agenten ondersteunen bij hun dienstverlening aan burgers, moeten voortaan minutieus verantwoorden hoe ze hun tijd besteden. Met codes als 'meeting', 'werkgroep', 'vraagbaak' en 'pauze' wordt de exacte tijdsbesteding van de mensen achter de servicedesks in kaart gebracht. Big Brother houdt daarbij zelfs een oogje op het WC-bezoek van de dienstdoende medewerkers. Met de speciale code 'toilet' wordt ook de duur en de frequentie van het wc-bezoek geregistreerd.

Het verantwoorden van wc-bezoek is, gelukkig, een uitzondering. Maar het is een tekenend voorbeeld van het georganiseerde wantrouwen dat werknemers in bijvoorbeeld de zorg ervaren. Het is een fundamentele aantasting van hun beroepseer. Professionals in de publieke sector hebben baat bij een redelijke mate van controle, toetsing en verantwoording. Te vaak slaan we echter door in onze verantwoordingsdrift. De vraag dringt zich op hoe we vrouwen in plaats van wantrouwen in werknemers organiseren.

2.6 De teloorgang van het moreel besef in de publieke sector

Bijklussen met behoud van uitkering

Martin is 57. Een groot deel van zijn loopbaan werkte hij als conciërge op een middelbare school. Met groot plezier. Tot de school fuseerde. De

cultuur en sfeer op school veranderden, leerlingen van de verschillende scholen kwamen regelmatig tegenover elkaar te staan met steeds vaker vechtpartijen als gevolg. Als conciërge stond Martin er maar al te vaak tussenin. Na het zoveelste incident op het schoolplein werd Martin overspannen en belandde hij thuis op bank. Het eerste jaar heeft hij geprobeerd weer terug te komen, maar zonder succes. Nu zit hij al een jaar of vier thuis met een WIA uitkering. Het afgelopen jaar gaat het weer een stuk beter met hem. Zo goed zelfs dat hij steeds vaker bijklust als klusjesman, timmerman en tegelzetter. Laatst heeft hij zelfs een paar maanden meegewerkt bij een bouwproject. Zwart, dat dan weer wel. De afgelopen maanden heeft hij een aardige duit verdiend met bijklussen. Zo aardig zelfs dat hij ervan zou kunnen leven en zijn WIA uitkering zou kunnen opzeggen. Helemaal deugen doet het niet, dat weet Martin zelf ook wel. Maar ja, wat moet hij op z'n 57ste? Hij is bang voor de onzekerheid. Hij heeft toch vele jaren hard gewerkt voor zijn geld? Die paar duizend euro, dat moet toch kunnen?

Ver boven de norm

In 2010 kwam aan het licht dat zes ICT-specialisten van de politie veel meer verdienen dan de balkenendenorm. Algemeen directeur Hans Kamphuis van de Voorziening Tot Samenwerking Politie Nederland (VTSPN) ontving een salaris van maar liefst 376.000 euro per jaar. Maar niet alleen zijn salaris deed de wenkbrauwen fronsen, ook het feit dat hij iedere dag over een afstand van 260 km van en naar zijn werk werd vervoerd door een auto met chauffeur zorgde voor de nodige ophef. Tevens werken er bij de VTSPN 375 externe ICT-specialisten die gemiddeld ruim 200.000 euro declareerden. De Nederlandse politiebond bleek niet op de hoogte. Hun reactie: 'werkelijk waar te gek voor woorden in een tijd dat de politie elke cent moet omkeren.' Want dat geld voor de politie komt uit één pot en gaat zo niet naar de mensen op straat. Dat betekent uiteindelijk minder blauw op straat.

Slechts twee beheerders maakten van te voren bezwaar tegen de begroting waarin de norm werd overschreden, waaronder de Rotterdamse burgemeester Ahmed Aboutaleb.

Zowel burgers als bestuurders maken zich schuldig aan het ondermijnen van het vertrouwen in elkaar en in de publieke sector. De bereidheid om via belastingen bij te dragen aan onderwijs, zorg en woningbouw staat of valt met het besef dat er sober wordt omgesprongen met belastinggeld. Misbruik, fraude en graaigedrag moeten daarom hard worden aangepakt. Hierin schuilt een belangrijke opdracht: we moeten een hoge morele standaard hanteren voor de publieke sector.

2.7 Een overheid op afstand

De papieren werkelijkheid

Meneer Hendriks is 76. Hij heeft te kampen met de gevolgen van een ernstige spierziekte. Een ziekte die hem overviel, amper een jaar nadat hij op 65-jarige leeftijd met pensioen ging. Zijn vrouw, zelf inmiddels ook alweer 74, heeft de verzorging van haar man op zich moeten nemen. Ook al klaagt hij nooit, de laatste jaren gaat het eigenlijk alleen maar slechter. Nog heel af en toe neemt zijn vrouw hem mee voor een ommetje, maar veel verder dan de hoek van de straat komen ze dan niet. Tot voor kort kwam twee keer per dag een verzorgende bij hen thuis langs en hielp hem met douchen en aankleden. Aan het eind van de middag werd er geholpen bij de was, kreeg meneer Hendriks medische verzorging en was er hulp bij het koken. Tot twee maanden geleden. Toen kregen ze een brief van het Centrum Indicatiestelling Zorg,

Een medewerker van CIZ had het dossier van meneer Hendriks bestudeerd en moest concluderen dat als gevolg van een veranderde beoordelingssystematiek hij niet langer recht had op verzorging op basis van klasse 8, maar klasse 6. Lees: 10 uur verzorging minder per week. Het echtpaar zit inmiddels met de handen in het haar. De belasting voor mevrouw Hendriks wordt veel te groot. Hun huisarts, die elke week even langs kwam om te kijken hoe het gaat, wist toch als geen ander dat het met de dag slechter met hem ging? Hoe kan het dan toch dat iemand vanachter een bureau, op basis van een inschatting gebaseerd op een papieren dossier zo'n ingrijpende beslissing kan nemen?

Werk in de publieke sector moet zo georganiseerd zijn dat bestuurders en professionals zich nog kunnen identificeren met het werk dat ze doen, en met de burgers voor wie ze het doen. Het moet voor burgers helder zijn wie waar verantwoordelijk voor is. Ze moeten weten wie ze kunnen aanspreken als er klachten zijn. Bewoners moeten een politicus aan z'n jasje kunnen trekken als het in de wijk helemaal misgaat. Niet altijd is de schaal van de organisatie of instelling doorslaggevend. Maar vaak wel. De opdracht is om nabijheid te organiseren.

2.8 Een verkokerde en versnipperde overheid

Een spaghetti aan hulpverleners

Joost woont samen met z'n ouders en z'n oudere broer in Leeuwarden. Joost is 11 en zit in de brugklas van een VMBO in Leeuwarden. Erg lekker gaat het niet. Hij heeft een grote mond in de klas, steeds vaker is hij ronduit agressief tegen leraren en tegen zijn klasgenoten. Het loop echt uit de hand als hij op zaterdagavond door de politie wordt opgepakt op een gestolen scooter. Omdat hij nog minderjarig is, kan hij niet strafrechtelijk vervolgd worden. Daarom komt Jeugdzorg bij het gezin langs. Er blijkt meer aan de hand te zijn binnen het gezin. Beide ouders zijn werkloos, vader heeft losse handjes, broerlief heeft een indrukwekkend crimineel CV, het gezin vult al jaren het ene financiële gat met het andere en de burens klagen steen en been over geluidsoverlast. Jeugdzorg, GGZ, Bureau Schuldhulpverlening, de jeugdpolitie, kinderbescherming, reclassering: tal van organisaties en personen zijn bij het gezin betrokken. Hoe de professionals ook hun best doen, ze zijn vooral heel veel tijd met onderlinge afstemming en overleg kwijt. En dan nog krijgt het gezin steeds wisselende en tegenstrijdige adviezen en eisen. De druk op het gezin wordt groter, de stress van het hulpverleningscircus - bovenop de bestaande ellende - nagenoeg ondraagbaar. Ouders en de hulpverleners zien door de bomen het bos niet meer. Joost wordt door Jeugdzorg uit huis geplaatst. Joost en zijn ouders zijn er kapot van. Net als al die goedbedoelende hulpverleners. Hoe kan het nu toch dat ze er met z'n allen niet in zijn geslaagd dit gezin te helpen hun leven weer op de rit te krijgen? Waarom gaat er toch altijd zoveel tijd en energie zitten in onderlinge afstemming en soms strijd, in plaats van in het gezamenlijk werken aan oplossingen zodat het gezin weer de regie over haar leven kan nemen?

In de jeugdhulpverlening, bij de vergunningseisen voor het café op de hoek, bij het aanvragen van een subsidie. Te vaak worden burgers geconfronteerd met een spaghetti aan regels, institutionele belangen en langs elkaar heen werkende professionals. De overheid is zo complex en zo veelkoppig geworden dat uiteindelijk iedereen verantwoordelijk is en vaak dus uiteindelijk niemand. De verkokerde overheid moet anders georganiseerd.

2.9 Een overheid die niet thuis geeft

Aangiftebereidheid, van de politie zelf

Het is niet zo'n rare gedachte. Als je bestolen wordt, doe je aangifte. Zo ook Greet en haar zus Janna. Als ze besluiten te verhuizen naar een andere woning, schakelt een hulpverleenster van een stichting ouderenzorg een klusjesman in voor de verhuizing. De zussen verblijven tijdens de verhuizing in een Zorghotel. Eenmaal in het nieuwe huis missen zij een hoop spullen. Kasten, stoelen, tafels. Maar ook dierbare spulletjes, zoals een politiepet waar Janna erg aan gehecht was. Greet wil aangifte doen van diefstal. Ze verdenkt de klusjesman. De politieagenten van het politiekorps Amsterdam-Amstelland weigeren echter haar aangifte op te nemen. Het gaat hier volgens hen om een conflict tussen burgers onderling, namelijk de zussen en de klusjesman. Ze moeten de kwestie dus bij de burgerlijke rechter aankaarten. Maar Greet is het hier niet mee eens. Zij meent dat de klusjesman iets strafbaars heeft gedaan en dat wil ze dus aangeven bij de politie. Omdat de agenten dit weigeren, klaagt ze hierover bij de Commissie voor de Politieklachten. De Commissie geeft Greet gelijk en adviseert de korpsbeheerder van politie Amsterdam-Amstelland Greet de aangifte alsnog op te nemen. Daarop vraagt de korpsbeheerder zijn agenten hierover te bellen met Greet. Maar in dat gesprek proberen ze haar er opnieuw van te overtuigen dat haar zaak bij de burgerlijke rechter thuishoort en niet bij hen. Greet komt er met de agenten weer niet uit en legt haar klacht aan de Nationale Ombudsman voor. De Nationale Ombudsman bekijkt haar zaak en komt tot dezelfde conclusie als de Commissie voor de Politieklachten. Iedereen heeft het recht aangifte te doen bij de politie van een strafbaar feit.

Iedereen komt ermee in aanraking, een overheid die stelselmatig niet thuis geeft. Soms gaat het om iets kleins. Soms duurt het jaren voordat er eindelijk antwoord is op die aanvraag van een vergunning voor een dakkapel. Soms heeft de belastingdienst er drie maanden voor nodig om dat ene formulier op te sturen. Maar soms zijn het ernstiger zaken waarbij burgers niet door de overheid gehoord worden. Soms merken burgers dat ze keer op keer de politie kunnen bellen, zonder dat iemand een poot uitsteekt. Om het draagvlak voor de publieke sector te behouden, moet de betrouwbaarheid van de overheid naar een hoger plan. Als burgers zich onveilig voelen, moeten ze op een overheid kunnen rekenen die hen beschermt. Bij overlast op straat of bij het aanvragen van een parkeervergunning, burgers willen een overheid waarop ze kunnen rekenen.

Hoofdstuk 3. De publieke sector: waar kunnen we van leren?

(NIET AMENDEERBAAR)

Laat de opsomming van het vorige hoofdstuk geen reden zijn voor moedeloosheid. Veel – misschien wel het meeste – gaat goed. Met dank aan verpleegkundigen die het beste voor hun patiënten willen, met dank aan leraren die het beste uit hun leerlingen halen en met dank aan managers en bestuurders die wetten naar de geest durven interpreteren. Want vaak gaat het niet dankzij maar ondanks het systeem goed. Geef professionals de ruimte, bewandel onconventionele wegen en focus op mensen, niet op regels – en de mooiste succesverhalen ontstaan. Daarvan hebben we vele voorbeelden gezien tijdens onze ronde door Nederland. Deze

voorbeelden uit de praktijk inspireren en wijzen ons op nieuwe wegen voor de publieke sector.

3.1 De kracht van het eigen netwerk

Op eigen kracht

Eigen Kracht Conferenties zijn een uit Nieuw-Zeeland overgewaaid fenomeen. Bij de gezinnen voor wie deze conferenties georganiseerd worden spelen verschillende problemen; depressie, schulden, verslaving, onhandelbare kinderen, overspannen ouders. De Eigen Kracht Conferenties zetten niet de professionele hulpverlener(s), maar het sociale netwerk van mensen centraal bij het zoeken naar een oplossing. Er wordt een bijeenkomst georganiseerd (de Eigen Kracht Conferentie) waarin familie, vrienden en burens gezamenlijk de problemen benoemen en oplossingen bedenken. Ook aanwezig is een getrainde coördinator (geen professional) van de Eigen Kracht Centrale die helpt bij het organiseren van het proces. Het opstellen van een plan van aanpak en het aandragen van oplossingen gebeurt door het gezin en het sociale netwerk zelf.

Oplossingen zijn vaak dichtbij en een groot deel van de hulp wordt dan ook georganiseerd in eigen kring.

Een voorbeeld van hoe het ook kan: eens in de week komt er een oom langs om met de jongste zoon een balletje te trappen, opa en oma halen de kinderen op van school, de gepensioneerde buurman doet de financiën, de buurvrouw houdt een oogje in het zeil bij de kinderen. Stuk voor stuk kleine dingen die een wereld van verschil maken. Professionele hulpverlening - zoals een psychiatrie of schuldhulpverlening - behoort altijd tot de mogelijkheden, maar de kern is dat mensen zelf moeten aangeven wat nodig is. Zo nemen zij zelf weer de regie over hun leven. Ze krijgen de kans om met hulp van familie, burens, vrienden en waar nodig een enkele hulpverlener hun leven weer op orde te krijgen.

De Eigen Kracht Conferenties zijn een prachtig voorbeeld van het aanboren van het sociaal kapitaal van mensen en gemeenschappen. Iedereen heeft een sociaal netwerk dat grote mogelijkheden biedt als het tegengit. Soms moet er iemand van buiten bijkomen om nieuw leven in dat netwerk te blazen. Soms is het nodig om vakmensen in te schakelen, om de eigen kracht van mensen te ondersteunen, of omdat de problemen simpelweg te groot zijn. Niet het aanbod van zorgaanbieders of professionals staat centraal, maar de vraag van de betrokkene zelf en zijn eigen antwoord daarop. Dat is een les die we ter harte moeten nemen.

3.2 De nabijheid die het verschil maakt

Oude ambachten, in een nieuw jasje

Zijn oude school vond Patrick maar niks. De lesstof was saai, de leraren ongeïnteresseerd en de lessen onbegrijpelijk. Twee jaar heeft Patrick het op het VMBO volgehouden. School interesseerde hem niet. Maar de school was ook niet geïnteresseerd in hem. Niemand merkte het als hij een dagje oversloeg. Dat deed hij dus steeds vaker. Uiteindelijk ging hij helemaal niet meer. Via een vriend van zijn vader is hij op zijn huidige school terecht gekomen. Het Vakcollege, richting Techniek. Er ging een wereld voor hem open. Patrick wordt nu aangesproken op zijn talenten. Vol overgave stort hij zich op het vak elektrotechniek. De leraren op zijn nieuwe school zijn ook veel meer geïnteresseerd in hem; de conciërge weet hoe hij heet. Op het vakcollege zitten veel jongens als Patrick, jongens met een passie voor techniek. De overstap van VMBO

naar MBO bestaat bij de school van Patrick niet meer. En dat is goed, want juist in die overgang is er veel uitval. Op het vakcollege worden leerlingen niet halverwege losgelaten en in het diepe gegooid. Op het MBO blijven ze in dezelfde klas en worden ze door dezelfde leerkracht begeleid. Minder schooluitval en meer succesvolle studenten, daar is iedereen blij mee. Volgend jaar moet Patrick stage lopen. Over het vinden van een stageplek maakt hij zich geen zorgen. Omdat zijn school samenwerkt met tientallen bedrijven uit de regio heeft hij de opdrachtgevers voor het uitzoeken. Wat een luxe.

Grote anonieme onderwijsinstellingen met ongemotiveerde leraren en nog minder gemotiveerde studenten. Iedereen kent wel zo'n school. Maar de goede voorbeelden zijn er ook. Zoals bijvoorbeeld het vakcollege van Patrick. Overal in het land zijn er scholen die er slagen om goed onderwijs, goede begeleiding en een prettige sfeer te combineren. Leerlingen hebben het gevoel dat ze gekend worden. Dat leraren weten wie ze zijn. Dat iemand het merkt als iets niet goed gaat. Dat er altijd iemand is die helpt. Zo'n school hoeft niet perse klein te zijn. Maar vaak is dat wel zo. Hoe dan ook, het onderwijs moet in nabijheid van leerlingen georganiseerd worden.

Driehoek in de wijk

Dat grote verbetering in de nabijheid van publieke diensten in relatief simpele aanpassingen kan zitten, bewijzen ze in Rotterdam. Daar vergadert het kernteam veiligheid niet – zoals gebruikelijk – achter gesloten deuren, maar in alle openheid. In dit kernteam zitten de burgemeester, de officier van Justitie en de korpschef, geflankeerd door de stadsmarinier, de deelraadvoorzitter, de straatcoaches en het jongerenwerk. Iedere maand vergadert dit team in een andere wijk, in aanwezigheid van buurtbewoners en geïnteresseerden. In de vergaderingen van het kernteam staan de buurtbewoners centraal. Zij krijgen de mogelijkheid hun vragen te stellen en grieven te uiten. Ze krijgen uitgebreide informatie over de veiligheid van hun wijk. Onder leiding van burgemeester Aboutaleb vertellen politie en jongerenwerk wat ze gaan doen om de problemen op te lossen. En als dat nog wel even zal duren, zeggen ze dat er eerlijk bij. De simpele beslissing om de vergaderingen openbaar te maken maakt dat het kernteam beter verantwoording aflegt voor haar werk. Zo krijgen buurtbewoners meer inzicht in wat politie, jongerenwerk en (deel)gemeente wel en niet voor elkaar krijgen.

Als managers, bestuurders, politici en professionals contact hebben met de mensen waar ze het voor doen, zijn de resultaten beter en is de tevredenheid groter. Zelf zijn ze beter op de hoogte. En voor leerlingen, ouders, patiënten of afnemers is het duidelijk bij wie je terecht kan. Nabijheid is geen nieuw wondermiddel, maar het helpt wel.

3.3 De professional die de ruimte krijgt

Bureau Frontlijn

Hij heet Barend Rombout. Barend is oud-politieagent en heeft tegenwoordig de leiding over Bureau Frontlijn, een bureau dat in de Rotterdamse wijken achter de voordeur hulp biedt aan mensen die het alleen niet redden. Soms zijn de mensen bij wie Bureau Frontlijn over de vloer komt er via de school van één van de kinderen terechtgekomen, soms via jeugdreclassering en soms via een kennis of familielid. De problemen die spelen lopen uiteen. Soms weten ouders zich geen raad met hun kinderen, soms zijn er gezondheidsproblemen en vaak zit men

financieel in de nesten. Ook helpt Frontlijn jongeren na een gevangenisstraf op het rechte pad te blijven.

Barend en zijn mensen doen dit op een onorthodoxe manier. Wars van verkokering en bureaucratisering. Pragmatisch, betrokken, confronterend en hard als het moet, maar altijd door mensen de kans te bieden hun leven weer in eigen hand te nemen. 'Je moet iedere dag een stapje extra willen zetten', zegt Barend. Deze uitspraak tekent zijn houding en die van zijn mensen. Barend heeft weinig met ambtelijk molens of bureaucratische verantwoordingsprocessen. Hij kent z'n mensen en weet en vertrouwt op wat ze kunnen. Behalve met een paar doorgewinterde professionals, werkt hij veel met stagiairs. Zij dragen niet de last van hun organisatie met zich mee en kunnen vaak makkelijker bij mensen over de vloer komen. Bureau Frontlijn dringt soms verder achter de voordeur dan menigeen lief is, maar altijd met het doel om werk te maken van schuldhulpverlening, of het tegengaan van verwaarlozing of woonoverlast. Met succes.

Bureau Frontlijn grijpt tijdig in, voordat het echt uit de hand loopt. Weinig ligt vast in protocollen en regels. De juiste mensen zitten op de juiste plek. De kracht van Frontlijn is dat professionals de ruimte krijgen en nemen. Een goede professional is goud waard, als je hem of haar de ruimte gunt.

De vrijheid om te zorgen

Even voor achten belt Aenne Werner, wijkzuster voor Buurtzorg Nederland, aan bij haar eerste patiënte. Als tijdens het aantrekken van de steunkousen Aenne's mobiele telefoon gaat, loopt ze even weg. Cliënten en artsen kunnen zeven dagen per week en vierentwintig uur per dag een verpleegkundige van Buurtzorg aan de telefoon krijgen. Geen callcenter, geen wachtende voor u, geen voice mail, er komt altijd iemand aan de lijn.

Jos Blok is initiatiefnemer. Voor hem waren de bureaucratie en het falende management aanleiding om Buurtzorg Nederland op te richten. Zijn plan was simpel: maak verpleegkundigen verantwoordelijk en sla de manager over; dat is niet alleen efficiënt, maar scheelt ook een hoop geld. Bovendien betreft Buurtzorg vrienden en familie bij het zorgproces, wat leidt tot intiemere zorg en lagere kosten.

Het bleek een schot in de roos. Geen coördinatoren, geen managers, de teams waren voortaan zelf verantwoordelijk voor de taakverdeling. De verpleegkundige is op die manier weer de spin in het web, die inzicht heeft in de situatie en precies weet wat nodig is. Dat leidt wel tot harder werken: 'Van de verantwoordelijkheid die nu op mijn schouders rust, lig ik soms wakker. Anders dan vroeger neem ik mijn werk tegenwoordig mee naar huis', aldus een medewerkster.

Aenne Werner heeft desondanks weer plezier in haar werk. 'Bij mijn vorige baan zag ik soms twaalf patiënten op een ochtend, het was gekkenwerk.' De bureaucratie was er enorm: verpleegkundigen waren voortdurend bezig met het invullen van papieren, huisbezoeken moesten op de minuut af worden getimed en er bleef onvoldoende tijd over voor hun eigenlijke vak: het zorgen voor patiënten. Dat is nu anders: verpleegkundigen krijgen de ruimte om hun eigen werk in te delen, met het belang van de patiënt als uitgangspunt.

Ook Buurtzorg toont aan dat professionals doen waarvoor ze aangesteld zijn als ze vertrouwen, verantwoordelijkheid en de ruimte krijgen. Goede zorg verlenen is hun vak. Zonder onnodige bestuurslagen of managementstructuren krijgen medewerkers van Buurtzorg de regie over hun werk in handen. Dat goed voor henzelf en bovenal voor de zorg voor hun patiënten.

3.4 Focus op mensen

Zorg zonder regels

Ouderenzorginstelling Stichting De Hoven in Noord-Groningen gaat experimenteren met regelloze zorg. De ooit met goede bedoelingen geformuleerde regels, protocollen en richtlijnen hebben het werk in de zorg uitgedaan tot het uitvoeren van handelingen zonder ruimte voor menselijk aandacht, aldus het bestuur van de zorginstelling. Daarom worden op drie afdelingen alle regels afgeschaft. Medewerkers en bewoners bepalen zelf hoe hun dagen eruitzien en wat ze prettig vinden. De instelling vindt dat regels, protocollen en beschreven processen tussen de zorgmedewerkers en de ouderen zijn gaan staan.

Dit terwijl het in de ouderenzorg moet gaan over aandacht en over 'mooie laatste jaren'. Regels staan dat in de weg en verminderen het werkplezier van medewerkers. Experiment Zorg Zonder Regels wil aantonen dat minder bureaucratie en regelgeving leidt tot meer aandacht voor de behoeften van de cliënten. De betrokkenheid van de medewerkers bij de cliënten moeten omhoog.

Geen net zo fijn of er zullen unieke situaties zijn die tussen de mazen door glippen. Daarom gooit zorginstelling Stichting de Hoven het over een andere boeg. Laat dat hele net maar zitten en richt je op de cliënten. Of dat tot betere zorg leidt, moet nog blijken. Maar het doel, meer focus op mensen en veel minder op regels, verdient steun.

3.5 Een overheid waarop je kunt rekenen

Een overheid die optreedt

Iedereen vond het de normaalste zaak van de wereld. Wildplassen op het Marie Heineken Plein in Amsterdam. In de Amsterdamse wijk De Pijp was een openbaar urinoir ontstaan. In een stad als Amsterdam, met haar grootstedelijke problematiek en georganiseerde misdaad, opgeschoten straatvuil en overvallen, was het aanpakken van wildplassen nou niet direct prioriteit nummer één.

De nieuwe politiefchef Jelle Kuiper dacht daar anders over. Normverval en verloedering begint met het bewust vervuilen van je eigen omgeving. De stap naar het slopen van bushokjes is dan klein. Diefstal of bedreiging de stap daarna. Aanpakken die wildplassers dus. De agenten op straat moesten er even aan wennen. Er was tenslotte wel meer te doen dan pissende kerels bekeuren. Dat bekeuren ging trouwens ook niet zonder slag of stoot. De eerste paar weken moest de ME er geregeld aan te pas komen. Maar nu steunt iedereen de politiefchef. Buurtbewoners waarderen de aanpak enorm. En ook elkaar aanspreken op slecht gedrag is makkelijker als het gezag duidelijk laat zien waar de grenzen liggen.

Een veilige buurt waar je ook diep in de nacht over straat kunt lopen, komt tot stand door een samenspel tussen politie en buurtbewoners. De politie moet optreden, buurtbewoners moeten elkaar aanspreken op fout gedrag. Te vaak doet de overheid zich onmachtig voor. Burgers moeten erop kunnen rekenen dat de overheid hun bondgenoot is, als buurtgenoten de wijk verstieren of burens overlast veroorzaken.

3.6 Een hoge morele standaard in de publieke sector

Beloningen aan banden

Alle bestuurders in de gezondheidszorg moeten zich houden aan de beloningscode. Daarvoor pleit Ruud Lapré van de vereniging van

bestuurders in de gezondheidszorg NVZD. De code is gericht op het maximeren van salarissen in de zorg. Volgens hem moet het verplicht stellen van de code het aantal incidenten rondom salariëring van bestuurders in de zorg af doen nemen. “Ze leiden af van waar het werkelijk om moet gaan in de zorg: vernieuwing en het zo goed mogelijk besteden van de beperkte financiële middelen. De ervaring leert dat de bestuurders na het incident gezag en vertrouwen verliezen, niet alleen binnen hun zorginstelling, maar ook daarbuiten.

Het vertrouwen in de publieke sector kan slechts herstellen als bestuurders een hoge morele standaard in acht nemen. Wat we gezamenlijk organiseren, moeten we sober en dienstbaar doen. Exorbitant hoge beloningen aan de top zijn net zo funest voor het draagvlak van publieke voorzieningen als de uitkeringsfraude aan de onderkant. Dat vraagt om duidelijke normen. Bestuurders en burgers moeten het goede voorbeeld geven. Daar valt nog een wereld te winnen.

3.7 Ontkokering

Stadsmariniers

In 2002 deden de zogeheten stadsmariniers hun intrede in Rotterdam. Het college van B&W was van mening dat de aanpak van onveiligheid in de stad om een onorthodoxe en krachtige aanpak vroeg. Anders dan de naam doet vermoeden, ging het hier om een soort ‘superambtenaren’ die - buiten de bureaucratie van de gemeente om - direct aan het college rapporteerden. Hun opdracht? De veiligheid in hun wijken koste wat kost verbeteren, waarbij ze de onvoorwaardelijke steun van het college zouden krijgen. Zo konden de mariniers zich, met vertrouwen van het bestuur, richten op snelle uitvoering van maatregelen die voor burgers en hun veiligheid van belang zijn. Onder het motto ‘de beste mensen in de slechtste wijken’ gingen ze aan de slag.

De introductie van de stadsmariniers was omstreden, niet in de laatste plaats bij de Rotterdamse gemeente zelf. De werkwijze van de stadsmarinier verhoudt zich slecht tot de werkwijze van verkokerde overheidsinstanties. En juist daar ligt ook meteen de kracht van de stadsmariniers. Om dwars door verkokering en bureaucratie partijen bij elkaar te brengen om problemen van overlast, onveiligheid en ernstige criminaliteit aan te pakken. Het blijkt te werken, langzaam maar zeker is de veiligheid in de meest kwetsbare wijken in Rotterdam toegenomen.

Of de stadsmariniers dé oplossing zijn, is de vraag. Wat vaststaat is dat het denken in hokjes binnen de gemeente Rotterdam verbetering van de veiligheid in de weg stond. Niet het probleem, maar het systeem stond centraal. De stadsmariniers waren een radicale stap. Ze kregen één centrale opdracht: het verbeteren van de veiligheid. Daarbij werkten ze samen met alle relevante spelers in de wijk. Het probleem en de oplossing staan centraal in de publieke sector, niet het aanbod van overheidsorganisaties.

3.8 Geen concurrentie maar samenwerking

Zorg dichtbij mensen

Doetinchem is er onder leiding van de PvdA-wethouder Otwin van Dijk in geslaagd om zorg dichtbij mensen te leveren. Op de cliënt afgestemde zorg en samenwerking zijn leidend. Omdat iedereen anders is volstaan kant en klare oplossingen niet. De zogenaamde WMO-winkel speelt een belangrijke rol. De gemeente, het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), welzijnsorganisatie IJsselkring en tal van vrijwilligersor-

ganisaties werken nu samen. Centraal in de benadering staat dat de klantmanager echt ook samen met de klant optrekt. De WMO-winkel helpt mensen rechtstreeks en in begrijpelijke taal. Niet de wet- en regelgeving staat centraal, maar de mogelijkheden die mensen zelf hebben. Zorgorganisaties, GGZ en welzijn werken op wijkniveau en gaan “eropaf”. Dichtbij huis en met mensen. Samen zoeken ze de beste oplossingen. Doetinchem kijkt niet alleen naar de prijs bij de aanbesteding van thuiszorg. Goede dienstverlening, samenwerking met andere hulpverleners, uitgaan van de klant en de wensen van de gemeente waren veel belangrijker bij de gunning. Evenals fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden voor werknemers en een maximumsalaris voor de bestuurders. Dat heeft zwaarder mee geteld dan de prijs; want goede zorg gaat voor prijs en samenwerking gaat voor concurrentie.

De zorg is van ons allemaal. Samenwerking tussen professionals en vrijwilligers, tussen organisaties onderling en tussen mensen is van belang. Concurrentie frustrereert dat. De negatieve effecten van de markt willen we terugdringen. Waar nog geen markt is, hoeft die niet te komen. Zorg moet lokaal of regionaal geregeld worden. Gemeenten of provincies moeten erover gaan. Het opbouwen van een fijnmazige zorgstructuur kost tijd en investeringen. We willen daarom ophouden met de aanbestedingen in de WMO. We willen kwaliteit en samenwerking boven concurrentie en marktwerking stellen. Kwetsbare mensen zijn geen assertieve zorgconsumenten die veel te kiezen willen hebben. Zij hebben hulp en intensieve zorg nodig, soms wel tientallen jaren. Daarbij past geen markt, met aanbestedingen, concurrentie op prijs, wisselende gunningen en voortdurend wisselend personeel.

Hoofdstuk: 4. Hoe nu verder? Nieuwe wegen voor de publieke sector

(AMENDEERBAAR)

Wie hoopte op een nieuwe blauwdruk komt bedrogen uit. We vallen van het geloof dat er een nieuwe universele oplossing voorhanden is. Wat we ontdekten hebben (en eigenlijk altijd al wisten) is dat iedere situatie uniek is. Soms slaagt een grote onderwijsinstelling er beter in om aan leerlingen passend onderwijs te bieden dan een romantisch dorpsschooltje. De bestuurlijke werkelijkheid van Den Haag verhoudt zich soms slecht tot de oplossingen die op lokaal niveau gevonden worden. Mensen in Rotterdam zijn nu eenmaal anders dan mensen in Vlissingen of Franeker. Dat geldt al evenzeer voor de samenleving en het bestuur. Het verzorgen van een goede oude dag in een stad als Amsterdam is onvergelijkbaar met een krimpgemeente als Kerkrade.

Wel presenteren we een aantal nieuwe wegen voor de publieke sector. Manieren waarop we vorm kunnen geven aan een goede, moderne publieke sector. Bruikbaar voor onze volksvertegenwoordigers en bestuurders, voor onze mensen in het maatschappelijk middenveld en voor iedereen die als gebruiker, professional of bestuurder te maken heeft met onze publieke voorzieningen. Leidend bij het beoordelen van onze publieke voorzieningen en bij het verbeteren daarvan.

4.1 Werken aan samenredzaamheid

De publieke sector verzorgt voorzieningen van algemeen nut

(bijvoorbeeld bij veiligheid en infrastructuur), verzorgt de maatschappelijke springplank (bijvoorbeeld het onderwijs) en verzorgt een vangnet (bijvoorbeeld de zorg voor zieken en ouderen, bij schuldhulpverlening, re-integratie, sociale werkvoorziening).

Het is met name het vangnet dat steeds meer kritiek krijgt vanuit de samenleving en politiek. Dat is niet verwonderlijk. Juist hier woedt het debat over 'eigen verantwoordelijkheid' versus 'collectieve verantwoordelijkheid' het hevigst. De neiging in het verleden van politici en beleidsmakers – en ook de Partij van de Arbeid treft hier blaam – was om als overheid alles ter hand te nemen. Vanuit de beste bedoelingen zijn mensen bij de hand genomen als ze even niet mee konden. In de schulden? Wij poetsen ze weg. Werkloos? Wij zoeken een baan.

Tijdelijk zorg nodig? Wij sturen ze langs. De omvang van de publieke sector is daardoor fors gegroeid. Misbruik heeft op grote schaal plaatsgevonden zonder dat er sancties op stonden. Daardoor is de bereidheid om bij te dragen aan voorzieningen 'voor een ander' zienderogen afgenomen. Zo ging het met veel voorzieningen die veel belastinggeld kostten maar (te) weinig resultaat opleverden.

Het vangnet is een speelbal van een politiek-ideologisch debat geworden. Rechts heeft het vangnet van de publieke sector tot vijand verklaard. Voorzieningen worden afgeschaft of drastisch teruggedraaid. De boodschap voor mensen die afhankelijk zijn van en gebaat zijn bij deze voorzieningen is 'u zoekt het zelf maar uit'.

Persoonsgebonden budgetten, de sociale werkvoorziening, de geestelijke gezondheidszorg, het speciaal onderwijs, reïntegratie en de thuiszorg, ze blijven niet buiten schot bij de ideologische bezuinigingsoperatie van rechts.

De politiek-ideologische redenering is simpel: 'de re-integratie is duur en niet altijd effectief in het doorgeleiden naar een reguliere baan. Wij schaffen haar daarom af zodat mensen niet langer gevangen zitten in systemen. Zo stimuleren we ze een echte baan te vinden. De werkelijkheid is dat re-integratie nodig is om mensen aan het werk te krijgen. Als het basisonderwijs voor onze kinderen duur en slecht is, schaffen we de basisscholen ook niet af. Dan maken we ze beter. De werkelijke vraag voor het vangnet dat de publieke sector biedt, is niet kan het minder of kan het weg. De werkelijke vraag is kan het beter.

En ja, het kan beter. Neem een alleenstaande oude vrouw als voorbeeld. Ze woont nog altijd in het huis dat ze ooit samen met haar man betrok. Ze bracht er haar kinderen groot, haar man overleed er. Ze is oud maar nog redelijk zelfstandig en ze wil liever niet weg uit het huis van haar herinneringen. Ze krijgt daarom tal van instanties langs de deur. Zoals de thuiszorg en Tafeltje Dekje. Dat is duur en onpersoonlijk. Dat kan ook anders. Natuurlijk hoeft de overheid niet zelf de zorg en de warme maaltijden te leveren. De overheid zorgt voor het regelen daarvan. Door met deze vrouw en haar kinderen, burens, kennissen en vrienden te kijken wat er nodig is en wie wat kan doen. De buurman kookt eens wat extra, de kinderen maken het huis eens aan kant. Die zorg is persoonlijker, efficiënter en goedkoper.

Amendementen

10. Rotterdam. Ouder-Amstel

Na: 'aan kant' **toevoegen:** 'en een vertegenwoordiger van de PvdA komt langs voor een praatje en een kopje thee.'

De PvdA staat middenin de samenleving en is onderdeel van deze samenredzaamheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Ook al vindt het partijbestuur het een buitengewoon sympathiek voorstel, het lijkt ons onverstandig om een dergelijk voornemen in een congresresolutie op te nemen.

11. Utrecht

Amsterdam Zuid, Amsterdam Zuid, Assen

'Natuurlijk hoeft de overheid ...regelen daarvan.'

wijzigen in 'De overheid hoeft niet zelf de zorg en de warme maaltijden te leveren. De overheid helpt mensen om dit zelf te regelen. Echter, als het iemand niet of niet volledig lukt om het zelf te regelen, dan staat de overheid voor hem of haar klaar. Wij laten niemand aan zijn of haar lot over.'

Toelichting: Het gaat erom dat de overheid mensen helpt regie te nemen. We laten echter niemand aan zijn of haar lot over. Het is belangrijk om dat hier nog eens duidelijk te melden. Nu lijkt het er niet op dat de overheid verantwoordelijk blijft als iemand het niet zelf lukt en lijkt het alsof iemand dan aan zijn of haar lot wordt overgelaten.

PREADVIES: OVERNEMEN

12. Amsterdam Zuid

Schrappen: 'De buurman kookt eens wat extra, de kinderen maken het huis eens aan kant. Die zorg is persoonlijker, efficiënter en goedkoper.'

Toelichting: Betuttelende tekst. Wat nu als deze mevrouw een rotzak van een buurman heeft en haar kinderen te ver weg wonen?

Amendement Utrecht is een goede toevoeging en dekt de lading veel beter, in combinatie met dit amendement.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat betreffende zin een duidelijk voorbeeld geeft van hoe samenredzaamheid er uit zou kunnen zien.

Een ander voorbeeld is het Broodfonds, een soort coöperatie waarbij zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) zijn aangesloten. Individuele verzekeringen tegen ziekte en arbeidsongeschiktheid zijn te duur. Maar via het Broodfonds helpen zzp'ers elkaar als een van de leden door ziekte of arbeidsongeschiktheid geen inkomsten ontvangt. Het AMBER-alert is ook een vorm van samenredzaamheid; bij vermissingen van kinderen worden burgers opgeroepen hun ogen en oren open te houden.

Samenredzaamheid kent dus vele vormen, al dan niet met een actieve bijdrage van de overheid. Ook het bedrijfsleven kan een rol

spelen en gelukkig gebeurt dat ook steeds meer. Door kennis, mankracht of geld te investeren aan de verbetering van publieke of diensten of voor het verbeteren van het straatbeeld in de stad of wijk waar een bedrijf actief is. Door bij te dragen aan een betere leefbaarheid in de wijk en door deel te nemen aan een brede coalitie ter verbetering van een school. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen dichtbij huis.

We nemen afstand van het adagium 'u vraagt wij draaien'. Tegelijkertijd zweren we de loketmentaliteit af die te vaak overheidsdiensten typeert. Het oplossen van problemen voor burgers die dat nodig hebben staat centraal, zoals zorg of schuldhulpverlening. De publieke sector moet daarnaast gericht zijn op het bieden van kansen, door onderwijs, werkgelegenheid en sociale zekerheid.

Amendementen

13. PB Amendement

Na: '...overheidsdiensten typeert' **toevoegen:** 'Bij mensen die in een multi-probleem situatie komen moeten we af van de veelheid aan instanties die zich direct met deze situatie bemoeien. Er moet in deze situaties één regisseur komen die bevoegd is om te handelen, die coördineert en het netwerk organiseert.'

14. Utrecht

Ouder-Amstel, Amsterdam Zuid, Amsterdam Zuid, Amsterdam Nieuw-West

Na: '...werkgelegenheid en sociale zekerheid' **toevoegen:** 'De telefonische bereikbaarheid van instellingen en bedrijven zoals in de gezondheidszorg, de veiligheid en de communicatiebedrijven moet sterk worden verbeterd. De opbeller betaalt bijvoorbeeld pas gesprekskosten als hij te woord wordt gestaan.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van dit amendement sympathiek. Daarom stelt zij PB amendement 45 met vergelijkbare strekking voor in paragraaf 4.5 'kwaliteit afdwingen' bij punt 3.

De eerste opdracht aan onze volksvertegenwoordigers en bestuurders luidt dan ook: maak werk van samenredzaamheid.

Wat willen we?

De publieke sector moet aansluiten bij de behoeften van de gebruiker, solidariteit weer bevorderen, efficiënt zijn, goede waar leveren en betaalbaar zijn. De overheid krijgt daarbij een andere rol. In plaats van zelf alles uit te voeren, moet de overheid mensen helpen om zelf de regie in handen te nemen. De overheid moet ook controleren. Regelmatig kijken of er nog goed werk geleverd wordt en of de druk op de omgeving niet te groot is. Een goede publieke sector komt tot stand door een overheid die niet terugtreedt maar optreedt. Een publieke sector die gebaseerd is op de eigen kracht van mensen en op de solidariteit van hun omgeving.

Amendementen

15. Landelijke Adviesgroep Ouderen

Na 'Een publieke sector die gebaseerd is op de eigen kracht van mensen en op de solidariteit van hun omgeving.' **toevoegen:** 'Samenredzaamheid dient hand in hand te gaan met het organiseren van een stevige professionele schil om netwerken heen. Vrijwilligerswerk t.b.v. de sociale cohesie verdient steun van sociaaldemocratische bestuurslagen op elk niveau en van ieder actief partijlid die de mogelijkheden ertoe heeft.'

Toelichting: Samenredzaamheid is een inspirerende term, verbindt emancipatie met solidariteit, en zal sociaaldemocraten zeer aanspreken. De vraag is hoe dit het vangnet verbetert en de individuele veerkracht ten goede komt. Dat zal afhangen van initiatief en van meebewegen. Een kwestie van buurtgericht werken en gebruik maken van lokale kleinschalige institutionaliseringsprocessen. Bijvoorbeeld huurdersverenigingen of schoolbesturen. Maar wie zet al die beste mensen in? Waar zijn ze? De intenties zijn mooi, maar de realiteit is dat dit vanzelf niet gaat. De vrijwilligers zijn moe en krijgen te weinig steun van anderen. Het kaartenhuis stort weldra in elkaar. Het versterken van de samenredzaamheid moet gepaard gaan aan een stevige professionele schil om netwerken heen. De overheid op elk niveau dient hiervoor oog te hebben.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur ondersteunt de strekking van het amendement, maar is tevens van mening dat de inhoud van het amendement al voldoende in de tekst is opgenomen. Onder andere bij 'wat is daarvoor nodig' van dit hoofdstuk over de rol van vrijwilligers en professionals, maar ook door toevoeging van het PB amendement 13, geïnspireerd op amendement 16.

16. Veenendaal

Na: '...van hun omgeving' **toevoegen:** 'Bij mensen die in een multi-probleem situatie komen moeten we af van de veelheid aan instanties die zich direct met deze situatie bemoeien. Er moet in deze situaties één regisseur komen die bevoegd is om te handelen, die coördineert en het netwerk organiseert.'

Toelichting: In een multi-probleem situatie is het nagenoeg onmogelijk om er middels een eigen netwerk uit te komen. Hier moet altijd een rol weggelegd zijn voor professionals, waar we echter vanaf moeten is dat er zich vele instanties direct bemoeien met de situatie. Er moet één regisseur komen die het aanspreekpunt is voor de mensen die in de situatie zitten, die kan handelen, het netwerk initieert en de hulp vanuit andere instanties coördineert.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het eens met de tekst van dit amendement maar stelt voor het twee alinea's hierboven in de tekst op te nemen. Zie PB-amendement 13.

Wat is daarvoor nodig?

Allereerst moeten we van een uitvoerende overheid naar een overheid die ondersteunt en organiseert. Een overheid die verantwoordelijkheden aan mensen zelf toebedeelt en gebruik maakt van het netwerk van mensen.

Vaak zijn mensen huiverig om hulp te vragen, uit schaamte of omdat ze anderen niet met hun problemen lastig willen vallen. Mensen voelen zich vaak geremd om hulp aan te bieden, omdat ze zich niet met de zaken van een ander willen bemoeien. Overheden moeten dit patroon helpen te doorbreken. Tegelijkertijd is een omslag in het denken van mensen vereist. We moeten ophouden ons te verliezen in consumentisme en zelf in beweging komen. Daarnaast is het noodzakelijk dat we over de angst voor bemoeizucht heenkomen.

De overheid, de professional, schuift aan bij mensen aan de keukentafel, analyseert het probleem en organiseert met mensen een oplossing.

Dat betekent achter de voordeur kijken. Niet om te betuttelen, maar om te doen wat nodig is. We moeten professionals en mensen de ruimte te gunnen om zelf oplossingen te bedenken. Daarom moeten we regels durven loslaten. Waar samenredzaamheid uitkomst biedt, zoals bijvoorbeeld in de thuiszorg, de schuldhulpverlening, de ouderenzorg of re-integratie, zijn regelvrije zones gewenst. Overheid, professionals, vrijwilligers en gebruikers lossen samen het gesignaleerde probleem op. We controleren op het resultaat. De voorziening moet voldoen aan de belangrijkste graadmeter: tevredenheid van de gebruiker. Indien nodig springt de overheid bij. Zo niet dan bemoeit de overheid zich niet met de uitvoering.

Bovenal moeten we solidariteit tussen mensen durven aanboren. De banden tussen familieleden, vrienden, kennissen en burens zijn hecht. De overheid moet gebruik maken van die netwerken. Zo keert terug wat het meeste bijdraagt aan ons individuele en collectieve welbevinden: lotsverbondenheid.

Het is noodzakelijk dat we de beste mensen in de praktijk aan het werk zetten. De meest creatieve, betrokken en kundige medewerkers van de publieke sector horen aan de keukentafel van de gebruiker, niet aan het bureau van een hoofdkantoor.

Amendementen

17. Utrecht Ouder-Amstel

Na: '...van het netwerk van mensen' **toevoegen:** 'De levering van hulpmiddelen in de gezondheidszorg en de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) moet sterk versneld worden. Nu hebben alle betrokken instanties en bedrijven meerdere weken de tijd om aanvragen en levering te behandelen. Deze stapeling leidt ertoe dat tussen aanvraag en levering vaak vele maanden liggen, terwijl het hulpmiddel meestal direct nodig is. Dit moet

veel sneller, o.a. door dubbel werk van de betrokken instanties te voorkomen.'

Toelichting: Dit gaat nog veel te vaak fout en hoort genoemd te worden in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Al vindt het partijbestuur de strekking van het Amendement sympathiek, dit is teveel detail voor deze resolutie. Zo is dit punt, weliswaar niet specifiek, maar wel in algemene zin ondervangen door de paragraaf over het afdwingen van kwaliteit (4.5).

Wat zijn de consequenties?

Eén uitgangspunt is in beton gegoten: een goed vangnet is voor iedereen beschikbaar. Maar samenredzaamheid betekent dat we afscheid moeten nemen van gelijkheid tot achter de komma. Ontstaat er ongelijkheid, dan moeten onze politici zich niet meteen aan de interruptiemicrofoon melden voor nieuwe regels. Samenredzaamheid vraagt dat we durven te vertrouwen op professionals en op mensen zelf.

Amendementen

18. Nijmegen

Na: 'Samenredzaamheid vraagt dat we durven te vertrouwen op professionals en op mensen zelf' **toevoegen:** 'en op zelf georganiseerde collectiviteiten (zoals bijvoorbeeld wijk- en sportverenigingen)' **PREADVIES: OVERNEMEN**

4.2 Organiseer de nabijheid

Efficiency was de afgelopen jaren het toverwoord in de publieke sector. Klein georganiseerde scholen en zorginstellingen waren in de ogen van beleidsmakers en politici duur en onprofessioneel. Schaalvergroting deed z'n intrede om scholen, zorginstellingen en woningbouwcorporaties betaalbaar te houden. Bij grote organisaties hoorde professioneel management. Werkervaring en betrokkenheid bij leerlingen of zorgbehoevende ouderen waren van ondergeschikt belang. Bedrijfsmatige aansturing, professionele planning en meer universele managementprincipes maakten school in de publieke zaak. Tegelijkertijd werd de publieke sector op afstand geplaatst van de politiek. Sommige taken kwamen volledig in private handen.

De roep om efficiency is begrijpelijk. De bereidheid om via belastingen bij te dragen aan publieke voorzieningen is afhankelijk van de zekerheid dat geld doelmatig wordt ingezet. Maar de laatste tijd groeit de aandacht voor de keerzijde hiervan. Scholen veranderden in leerfabrieken waarin het contact tussen ouders, scholieren en leraren verwaterde. Daar is het onderwijs niet beter van geworden. Ook de relatie tussen professional en management in de publieke sector is beschadigd. In het onderwijs en in de zorg is veel kritiek op het management. Tijd voor betere lessen of betere zorg is er niet. De energie gaat zitten in beheer en fusies, zo is de kritiek. Veranderingen en reorganisaties zijn over de hoofden van de professionals doorgevoerd. Zo is het vertrouwen verder beschadigd.

Nu de illusie van efficiency door schaalvergroting doorgeprikt is, willen sommige beleidsmakers en politici alles kleiner. Groot is uit de mode en staat symbool voor anonimiteit. Managers dreigen melaats te worden. Dat is weinig zinvol. Efficiency is een broodnodige voorwaarde voor een publieke sector die goed functioneert. De werkelijkheid is dat kleinschaligheid op veel plekken in ons land onhoudbaar is. Daar is schaalvergroting een bittere noodzaak om goede zorg en uitstekend onderwijs te garanderen. Wel moet er veel meer oog zijn voor de negatieve effecten.

De tweede opdracht aan onze volksvertegenwoordigers en bestuurders luidt dan ook: organiseer de nabijheid.

Wat willen we?

Hoe de publieke zaak georganiseerd wordt, is voor ons geen principekwestie. We hanteren de stelregel: het mag groot of klein zijn, als het maar nabij is. Nabijheid is een keuze, een kwestie van organisatie. Het gaat ons om de nabijheid voor gebruikers. Ouders en leerlingen willen geen anonieme onderwijsinstelling, ze willen een betrokken leraar. Een slachtoffer van diefstal wil geen bureaucratische afhandeling van zijn aangifte maar een betrokken politieagent. Ook de nabijheid van het management voor de professional is van belang. Niets is zo funest voor de prestaties van een instelling als een diepe kloof van wantrouwen tussen de top en de werkvloer. Een gedeelde missie, onderlinge betrokkenheid en wederzijds vertrouwen zijn noodzakelijke voorwaarden voor succes.

Een organisatie mag daarom best de schaal van het dorp of de stad overstijgen. Zolang de voorzieningen in nabijheid van gebruikers georganiseerd kan worden. Gebruikers en personeel moeten zich gekend weten, zodat ze niet verzuipen in anonimiteit. Voorzieningen moeten waar mogelijk lokaal, in de wijk of in de buurt geworteld zijn en kleinschalig georganiseerd worden. Niet een anonieme manager op afstand, maar een leidinggevende van de instelling zelf moet zeggenschap hebben over het onderwijs, de zorg of de veiligheid in de buurt. Als dat kan binnen een groter verband, prima. Als dat niet kan, is de schaal te groot.

Wat is daarvoor nodig?

Wat daar voor nodig is, is een cultuuromslag. Managers en beleidsmakers moeten nastreven dat beleid met mensen wordt gemaakt, niet over hun hoofden heen. Raden van Bestuur, Raden van Commissarissen en Ondernemingsraden moeten beseffen dat affiniteit met de werkvloer wezenlijk is voor succesvolle bedrijfsvoering. Grootschalig georganiseerde instellingen en organisaties moeten focussen op het organiseren van de voorzieningen dichtbij mensen. Dat gaat allemaal niet vanzelf. Waar belastinggeld naar publieke instellingen vloeit, moeten we nabijheid afdwingen met prestatiecontracten.

Wij zijn tegen verdere schaalvergroting. Helaas houdt schaalverband met vervreemding van burgers. Alleen als het voortbestaan van een voorziening op het spel staat of als samenvoeging aantoonbaar noodzakelijk is voor verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening, zijn fusies voor ons een optie. Dan komt er eerst een fusietoets voor het voornemen het groene licht krijgt. In het middelbaar beroepsonderwijs kennen we inmiddels zo'n fusietoets. Ouders, docenten, studenten en andere betrokkenen moeten de uitkomsten van de toets onderschrijven en hun instemming verle-

nen aan de fusie. Doen ze dat niet, dan gaat het niet door. Dit principe willen we ook buiten het onderwijs toepassen, in de zorg en bij woningcorporaties. Zo zetten we een rem op de ongebreidelde fusiedrift, die de publieke sector meer kwaad dan goed heeft gedaan.

Amendementen

19. Veenendaal Zoetermeer

‘Wij zijn tegen schaalvergroting’ wijzigen in: ‘Wij zijn geen voorstander van verdere schaalvergroting.’

Toelichting: nu is de zin tegenstrijdig met de rest van de strekking waarin aangegeven wordt dat schaalvergroting onder voorwaarden wel nodig is, door te stellen dat je geen voorstander bent, loopt het verhaal beter.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het wijzigingsvoorstel doet af aan de kracht van de tekst. Het partijbestuur vindt de ‘nee mits’ benadering, zoals weergegeven, in deze tekst helderder en krachtiger.

4.3 De publieke sector verdient een hoge morele standaard

We mopperen wat af op overheid en politiek, op de publieke sector en op elkaar. Het lijkt een vicieuze cirkel geworden. Iedereen is schuldig, dus niemand is schuldig. De morele ankers van de publieke sector zijn losgeslagen. Iedereen onderkent dat de morele kaders scherper moeten worden. Maar niemand slaagt erin ze vast te stellen. Het sociale contract tussen burger en overheid is aan revisie toe. Voor ons geldt daarbij het adagium geen recht waar plicht is opgeheven. Geen plicht kan zijn waar recht ontbreekt. Geen solidariteit zonder verantwoordelijkheid. Geen verantwoordelijkheid zonder solidariteit. Het is tijd om de morele kaders weer eens heel scherp op te schrijven, en hard toe te zien op de naleving ervan. Zowel voor burgers als voor bestuurders.

Dat is onze derde opdracht aan onze volksvertegenwoordigers en bestuurders: bied de publieke sector een hoge morele standaard.

Wat willen we?

We willen een nieuw sociaal contract. Een contract tussen verantwoordelijke, dienstbare en sobere bestuurders en politici aan de ene kant en betrokken burgers aan de andere kant. Rechten heb je zolang je plichten nakomt. Bestuurders en politici zijn verantwoordelijk voor goede, de toegankelijke, wederkerige en betaalbare publieke voorzieningen. Ze moeten aanspreekbaar zijn op hun doen en laten. Ze kunnen door de samenleving ter verantwoording geroepen worden. Ze moeten open zijn over hun handelen. Politici en bestuurders moeten dienstbaar zijn aan de samenleving. Doorschuiven van verantwoordelijkheden (‘dat is niet mijn portefeuille’) is taboe. Klachten moeten als gratis advies beschouwd worden. Bestuurders en politici dienen dan ook sober te zijn. Salariëring in de publieke sector is altijd onder de balkenende-norm. Van gouden handdrukken en bonussen is geen sprake.

Wachtgeldregelingen dienen sober te zijn en op naleving van de sollicitatieplicht hoort stevig toezicht. Van burgers verwachten we betrokkenheid bij de samenleving en het besef dat vrijheid, verantwoordelijkheid en solidariteit hand in hand gaan. Het recht op vrijheid bestaat bij de plicht je te gedragen en de wetten en de regels van dit land te respecteren. Op solidariteit van anderen mag je alleen rekenen als je zelf ook een bijdrage levert.

Amendementen

20. Utrecht

Toevoegen na "...stevig toezicht" de zin "Hierbij dienen wij wel rekening te houden met de persoonlijke omstandigheden."

Toelichting: Het mag niet zo zijn dat iemand die zijn goede, vaste baan opgeeft om (vaak op verzoek) tegen een lagere beloning een bepaalde functie te vervullen, ook nog eens zijn huis moet opgeven en/of de roep van een 'graaier' krijgt.

PREADVIES: AFWIJZEN

De wachtgeldregeling is in zichzelf al een unieke regeling die rekening houdt met de unieke omstandigheden van politici. Daarbij is een in de wet verankerde plicht tot sollicitatie inbegrepen.

21. Capelle aan den IJssel

Toevoegen: Maatregelen in de publieke sector kunnen niet geïsoleerd gezien worden van de rest van de maatschappij en zullen daar op afgestemd moeten zijn.

Toelichting: Om uit de pas lopen te voorkomen moet de publieke sector aansluiten bij de maatschappelijke realiteit. Zowel in positieve als negatieve zin moeten zij realistisch zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement voegt niks toe aan de strekking van de resolutie in algemene zin.

Wat is daarvoor nodig?

Een nieuw sociaal contract komt alleen tot stand als we het afdwingen. Aan bestuurders in de publieke sector stellen we eisen van verantwoordelijkheid, aanspreekbaarheid, openheid, dienstbaarheid en soberheid. We zien streng toe op de nieuwe wachtgeldregeling voor politici, waar ook de sollicitatieplicht een onderdeel van is. PvdA volksvertegenwoordigers en bestuurders tekenen bij aantreden een sociaal contract met hun kiezer. Ze leggen vast hoe ze invulling geven aan de vereisten van verantwoordelijkheid, aanspreekbaarheid, openheid, dienstbaarheid en soberheid. Als burgers hun plichten verzaken, verliezen ze ook tijdelijk hun rechten. Wie niet meewerkt aan re-integratie verdient geen uitkering. Wie overlast veroorzaakt verspeelt zijn recht op een sociale huurwoning.

Amendementen

22. Zoetermeer, Amsterdam Zuid

Wijzigen: "PvdA volksvertegenwoordigers en bestuurders tekenen bij aantreden een sociaal contract met hun kiezer" **wijzigen in** "PvdA volksvertegenwoordigers en bestuurders tekenen bij hun kandidaatstelling de gedragscode."

Toelichting: Het is niet duidelijk wat het sociaal contract toevoegt aan de gedragscode waar verderop sprake van is. De gedragscode kent sancties, het sociaal contract met de kiezer niet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur hecht er aan dat PvdA volksvertegenwoordigers bij hun aantreden helder maken aan de mensen die ze vertegenwoordigen, hoe ze de vereisten van verantwoordelijkheid, aanspreekbaarheid, openheid, dienstbaarheid en soberheid in de praktijk gaan brengen.

23. Capelle aan den IJssel

Na: 'Aan bestuurders in de publieke sector stellen we eisen van verantwoordelijkheid, aanspreekbaarheid, openheid, dienstbaarheid en soberheid' **toevoegen:** 'De gehele structuur van toezicht moet kritisch tegen het licht gehouden worden. Nagegaan moet worden wat de meerwaarde van het toezicht is. Het invullen van vacatures in raden van toezicht dient via open sollicitaties plaats te vinden'.

Toelichting:

PREADVIES: AFWIJZEN

In de paragraaf 4.5 'Kwaliteit afdwingen' wordt uitvoerig in gegaan op de rol en het belang van toezicht.

Wat zijn daarvan de consequenties?

- Als we niet kunnen toezien op naleving van wetten en regels, voeren we ze niet in. Daarom pleiten we voor een optredende overheid. Nieuwe regels zijn niet nodig, toezicht op naleving van bestaande regels wél.

Daarbij passen doeltreffender sancties. Voor toezichthouders geldt de 75-25 regel: 75 procent van de tijd en inzet is voor de daadwerkelijke controle. Hooguit 25 procent van de tijd en inzet is voor de administratieve afhandeling en bureauwerk. Daarop stemmen we geldstromen en prestatieafspraken af.

Amendementen

24. Winterswijk

'Als we ...wel' wijzigen in: 'In dit licht is het toezicht op de naleving van wetten en andere regels van het grootste belang en dus een actieve overheid. Daarbij zullen sancties op hun doeltreffendheid worden geselecteerd.'

Toelichting: In de voorgelegde tekst kan worden gelezen dat er geen nieuwe regels zullen komen. Dat is onverstandig en ook in tegenspraak met

andere onderdelen van het stuk. En verder kan het soms nuttig zijn wettelijk een norm vast te leggen die niet via een toezichthoudende overheid, maar bijvoorbeeld via het privaatrecht wordt geëffectueerd. Daarom is de stelling dat geen regels worden ingevoerd waar geen toezicht op de naleving mogelijk is, te absoluut. Verder wordt te simpel gesteld dat de bestaande sancties niet voldoende doeltreffend zouden zijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het eens met de strekking van het amendement dat nieuwe regels niet per definitie niet wenselijk zijn, wel willen we echter de focus op handhaving van bestaande regels houden.

25. PB-Amendement:

“Als we niet ... en prestatieafspraken af.” **Wijzigen:** “We pleiten voor een optredende overheid.

Nieuwe regels worden alleen ingevoerd als ze complementair zijn en handhaafbaar.

Doeltreffend toezicht op de naleving van bestaande regels is van het allergrootste belang. Voor toezichthouders geldt de stelregel 75-25: 75 procent van de tijd en inzet is voor de daadwerkelijke controle. Hooguit 25 procent van de tijd en inzet is voor de administratieve afhandeling en bureauwerk. Daarop stemmen we geldstromen en prestatieafspraken af.’

26. Utrecht

Schrappen: ‘Als we niet kunnen toezien... t/m ... Daarop stellen we geldstromen en prestatieafspraken af.’

Toelichting: Dit heeft niets met een (hoge) morele standaard te maken en hoort dus niet thuis in deze paragraaf. Voorstel deze tekst toe te voegen aan paragraaf 4.5.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur steunt de strekking van de tekst en stel betreffend punt als PB amendement 56 voor in paragraaf 4.5.

27. Utrecht

Schrappen: verwijderen ‘Voor toezichthouders geldt de 75-25 regel ... prestatieafspraken af.’

Toelichting: Het is niet mogelijk om een algemene regel in te stellen, daarvoor zijn de verschillen te groot. Iemand die toezicht houdt op de boekhouding functioneert nu een keer anders als iemand die toezicht houdt op het functioneren van ziekenhuizen. Ook de mate van implementatie van ICT speelt een rol.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat het goed is een stelregel op te nemen m.b.t. tot de verhouding tussen controle en administratieve afhandeling en bureauwerk. Wel heeft de indiener van het amendement een punt in die zin, dat een stelregel als deze natuurlijk nooit in steen gebeiteld is. Daarom

stellen wij bij PB-amendement 56 voor de term ‘regel’ te vervangen voor de term ‘stelregel’

- Bij alle diensten die uit belastingen of premies worden betaald geldt als maximumbeloning de balkenendenorm. Dat is universeel: er bestaat niet zoiets als een semi- publieke sector die boven de norm verheven is.

Amendementen

28. Sint-Michielsgestel

Na: ‘...norm verheven is’ **toevoegen:** ‘De norm geldt daarom ook voor instellingen, die voor meer dan 50 % afhankelijk zijn van subsidies van de overheid, voor NV’s e.d. in publiek eigendom, voor inhuurkrachten bij overheden en voor instellingen met een publieke taak zoals woningbouwcorporaties en pensioenfondsen van publieke instellingen’

Toelichting: De norm moet gelden voor alle functionarissen, die uit publieke middelen worden bezoldigd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van het AM sympathiek maar zou graag de reikwijdte scherper geformuleerd zien.

29. PB Amendement

Na: ‘...norm verheven is’ **toevoegen:** ‘De norm geldt daarom ook voor instellingen, die voor meer dan 50% afhankelijk zijn van subsidies van de overheid, voor inhuurkrachten bij overheden en voor instellingen met een publieke taak zoals woningbouwcorporaties’

- Voor bonussen en gouden handdrukken is in de publieke sector geen ruimte. De belastingbetaler mag volledige inzet verwachten van iedere werknemer in de publieke sector. Toewijding laten we niet afhangen van een bonus.
- Zeker binnen de eigen partij leggen we de nadruk op naleving van de normen. PvdA- volksvertegenwoordigers en bestuurders worden verplicht de gedragscode te ondertekenen. Niet naleven van deze gedragscode leidt tot sancties en in het uiterste geval tot roeyment. Wie pleit voor een hoge morele standaard in de publieke sector, moet daar zelf naar leven.

Amendementen

30. Sint-Michielsgestel

Na: ‘...zelf naar leven’ **toevoegen:** ‘wie als PVDA -er een publieke functie heeft bekleed wordt daarna ook nog met de partij geassocieerd. Van wie als PvdA-er uit zo’n functie overstapt naar de private sector wordt daarom gevraagd daar niet in strijd te handelen met de genoemde idealen, die de

PVDA in de publieke sector uitdraagt.

Toelichting: De door de partij voorgestane (hoge) morele standaard moet niet ophouden te bestaan als een bestuurder, lid van de PVDA overstapt naar de private sector.

PREADVIES: AFWIJZEN

In de nieuwe statuten en reglementen wordt al geregeld dat leden het doel en de erecode van de partij dienen te onderschrijven. De voorliggende resolutie gaat expliciet over de publieke sector. Het voorgestelde amendement strekt verder dan alleen de publieke sector. Hoewel het partijbestuur de geest van het amendement ondersteunt, wijst zij het amendement om deze reden af.

31. Amsterdam Nieuw-West

Na: ‘..moet daar zelf naar leven’ **toevoegen** nieuw lid: ‘De in het vorige lid genoemde gedragscode wordt zodanig aangevuld dat volksvertegenwoordigers en bestuurders van de PvdA zich verplichten om ook na afloop van hun termijn de rechten en belangen van burgers te respecteren en geen schijninspraak te organiseren en tegelijkertijd de agenda door te drukken van een overheid, bedrijf of andere organisatie die hen heeft ingehuurd.’

Toelichting: Burgers wantrouwen de partij en hebben geen vertrouwen meer in de politiek in het algemeen, onder andere omdat oud-volksvertegenwoordigers en oud-bestuurders de belangen en rechten van burgers niet respecteren bij georganiseerde inspraak en het te vaak voor komt dat onze oud-bestuurders of oud-volksvertegenwoordigers schijninspraak organiseren en tegelijkertijd de agenda door te drukken van de organisatie die hen ingehuurd heeft,

Dit niet past in het nieuwe sociaal contract tussen verantwoordelijke, dienstbare en sobere bestuurders en politici aan de ene kant en betrokken burgers aan de andere kant, waarover eerder in paragraaf 4.3 gesproken werd.

Door de gedragscode voor politici en bestuurders aan te vullen kunnen oud-politici en oud-bestuurders van onze partij ter verantwoording geroepen worden wanneer zij schijninspraak organiseren

PREADVIES: AFWIJZEN

Hier geldt dezelfde toelichting als bij amendement 30.

4.4 Terug naar de maatschappelijke opdracht en de kerntaak

Veel onderdelen van de publieke sector zijn om efficiencyredenen op afstand van de overheid geplaatst. Woningbouwcorporaties en zorginstellingen kregen het recht om - naast hun publieke taken - ook commerciële activiteiten te ontwikkelen. Soms gaat dat goed, maar te vaak treedt rolverdwazing op. De publieke taak wordt verwaarloosd terwijl de commerciële tak floreert.

We trekken een streep in het zand. Het is niet uit te leggen aan patiënten dat ze op een wachtlijst staan als op hetzelfde moment elders met publiek geld commerciële zorg wordt geleverd. Het is

onverteerbaar als organisaties aan de rand van de financiële afgrond komen te staan door het mislukken van commerciële avonturen. Publieke organisaties die niet voortdurend bij de les gehouden worden door gebruikers en politici, dwalen vaak af van kerntaken naar bijzaken. Zo worden publieke voorzieningen slechter, ontoegankelijk en minder vertrouwenwekkend. In rolverdwazing schuilt niet alleen een financieel risico. Het leidt tot ondermijning van het vertrouwen van de publieke zaak. De derde opdracht aan onze volksvertegenwoordigers en bestuurders luidt dan ook: terug naar de kerntaken.

Wat willen we?

Dat publieke instellingen maar één prioriteit kennen, te weten het publieke doel wat ze nastreven. Niets meer en niets minder. Daarbij rust geen taboe op commerciële activiteiten. Ze moeten wel aantoonbaar publieke doelen dichterbij brengen. De risico's moeten verwaarloosbaar zijn. Het moet in één zin uit te leggen zijn waarom een commerciële activiteit bijdraagt aan het publieke doel van de organisatie.

Amendementen

32. Nijmegen

Ingediend: 06-12-2011

‘Daarbij rust ... t/m... organisatie’ **wijzigen in** ‘marktwerking en winst oogmerk mogen slechts een beperkte plaats krijgen in een op gemeenschapsbasis georganiseerde publieke sector. Dat geldt nadrukkelijk ook voor de gezondheidszorg. De nadruk dient te liggen op een efficiënte verdeling van per definitie schaarse middelen’.

PREADVIES: AFWIJZEN

In paragraaf 4.5 ‘kwaliteit afdwingen’ wordt bij punt 2 uitgebreid ingegaan op de rol van de markt.

Wat is daarvoor nodig?

Een einde maken aan rolverdwazing begint bij bestuurders in de sectoren zelf. Het besef van het gevaar van rolverdwazing moet doordringen. Bestuurders moeten zich bij ieder project, hoe uitdagend, prestigieus of goedbedoeld ook, drie dingen afvragen: past het binnen het doel van mijn organisatie? Zijn de risico's verwaarloosbaar? En wat zou ik er zelf van vinden als ik aan de andere kant zou staan? Deze vorm van introspectie is niet af te dwingen, maar vormt wel de kern van de zaak. Daarmee zijn we er nog niet. We moeten duidelijker in de wet vastleggen aan welke eisen commerciële activiteiten van zorginstellingen en woningbouwcorporaties moeten voldoen. Het moet voor bestuurders duidelijk zijn waar een verantwoorde investering eindigt en een riskant prestigeproject begint.

Woningbouwcorporaties moeten prestatieafspraken maken met gemeenten. De meeste gemeenten doen daar niet aan. Gemeenten die wel prestatiecontracten afsluiten, hebben onvoldoende middelen om op te treden als corporaties zich niet aan de afspraken houden.

Amendementen

33. Rotterdam Ouder-Amstel

Na: '...afspraken houden' **toevoegen:** 'De PvdA gaat daar iets aan doen.'

Toelichting: We moeten niet alleen constateren dat er maatregelen genomen moeten worden, we moeten ervoor zorgen dat dat daadwerkelijk gebeurt en dat we het niet alleen aan vrijwilligheid van betrokkenheid van partijen overlaten.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB Amendement 35.

34. Zoetermeer

Schrappen: 'Woningbouwcorporaties ... houden'.

Toelichting: Deze passage sluit niet aan bij eerdere tekst en leidt niet tot daden. Is daarmee loze passage geworden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB Amendement 35.

35. PB Amendement

'Woningbouwcorporaties (...) afspraken houden'

wijzigen in: 'Woningbouwcorporaties moeten prestatieafspraken maken met gemeenten. Vooralsnog doen de meeste gemeenten daar onvoldoende aan. Gemeenten moeten tevens de middelen en instrumenten krijgen en benutten om op te treden als corporaties zich niet aan de afspraken houden'.

4.5 Kwaliteit afdwingen

Wat willen we?

Voor de Partij van de Arbeid hoeven betere en toegankelijker publieke diensten niet per definitie meer geld te kosten. Goede voorzieningen zijn er in vele gedaanten. Ze vallen niet te rangschikken aan de hand van het gemiddelde opleidingsniveau van de medewerkers of van de output. Ook de stagiair van bureau Frontlijn kan, met goede begeleiding en een duidelijk mandaat, excellente diensten verlenen.

We zoeken voortdurend naar manieren om meer waar voor ons geld te krijgen. Vetzucht van de overheid is fnuikend voor het streven naar een betere organisatie van publieke diensten. Daarom gaan we vetzucht ten alle tijde tegen. Een voortdurende zoektocht naar de beste manier om geld te besteden, lokt innovatie uit, werkt motiverend en houdt de publieke sector vitaal.

Sociale innovatie moet vanzelfsprekend zijn. We breken met de heersende praktijk om vernieuwing in tijdelijke organisatievormen als pilots en projecten weg te organiseren. Sociale innovatie moet leidraad zijn van al het handelen in de publieke sector. De Partij van de Arbeid daagt haar bestuurders en politici uit om zichzelf steeds af te vragen: "als ik aan de andere kant van de balie stond, als mijn kind op die school zat, als mijn buurt aan het verloederen was, zou ik het dan ook zo organiseren?"

Amendementen

36. Zoetermeer

Schrappen: 'Sociale innovatie moet leidraad zijn van al het handelen in de publieke sector'

Toelichting: Deze zin is veel te breed geformuleerd. Zoals de zin hier staat gaat die ook op voor Defensie of Infrastructuur.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB Amendement 37.

37. PB amendement

'Sociale innovatie ... in de publieke sector' **wijzigen in:**

'Sociale innovatie, dat wil zeggen: het altijd, slimmer en beter willen organiseren, moet vanzelfsprekend zijn. We breken met de heersende praktijk om vernieuwing in tijdelijke organisatievormen als pilots en projecten weg te organiseren. Voortdurend reflectie en het zoeken naar steeds betere werkwijzen moet leidraad zijn van al het handelen in de publieke sector.'

38. Capelle aan den IJssel, Dordrecht

Na 'De Partij van de Arbeid .. zo organiseren?'

toevoegen: 'Een van de eerste eisen aan kwaliteit moet zijn hoe de beleving van de cliënten van die kwaliteit is. De kwaliteitsbewaking moet daarom zo dicht mogelijk bij de consument georganiseerd worden.'

PREADVIES: OVERNEMEN

Wat is daar voor nodig?

1. Politiek die de goede dienstverlening afdwingt
Het afdwingen van goede publieke diensten is primair een taak van de overheid. De overheid moet daartoe bevoegd zijn en verantwoordelijkheid nemen. Als politici en bestuurders onvoldoende grip hebben op de publieke sector moet de positie van het bestuur worden versterkt. Als politici en bestuurders onvoldoende verantwoordelijkheid nemen, roepen we ze tot de orde. Om goede publieke dienstverlening te kunnen afdwingen, maken we onderscheid tussen het hoe en het wat. Politici bepalen de maatschappelijke opdracht van de politie, woningbouwcorporaties en onderwijsinstellingen. Hoe ze deze opdracht in de praktijk vervullen, is een zaak van de professionals zelf. We geven zoveel mogelijk ruimte en vertrouwen. We hanteren hierbij drie niveaus:

- Niveau van verplichte werkzaamheden en gegarandeerde voorzieningen

Per sector leggen we een aantal taken of voorzieningen vast die gegarandeerd zijn. In het onderwijs is dat bijvoorbeeld het maken van schoolwerkplannen waar ouders invloed op hebben en het opstellen van een jaarverslag.

Bij de politie betreft het bijvoorbeeld de mogelijkheid om zes dagen per week tijdens kantooruren aangifte te kunnen doen en 24/7 bereikbaarheid. Bij woningbouwcorporaties denken we bijvoorbeeld aan een inzichtelijk beleid ten aanzien van inschrijving en een fulltime bereikbare klachtendienst. Zulke

zaken behoren tot de meest fundamentele rolvervulling van publieke dienstverleners en moeten daarom gegarandeerd zijn. De overheid ziet hier strikt op toe.

Amendementen

39. Veenendaal

‘schoolwerkplannen ... jaarverslag’ wijzigen in:
‘schoolwerkplannen waar ouders middels de medezeggenschapsraad invloed op hebben.’

Toelichting: Invloed van ouders loopt via de MR, dat niet expliciet vermelden wekt een verkeerde indruk.

PREADVIES: OVERNEMEN

40. Zoetermeer

Schrappen: ‘In het onderwijs is dat bijvoorbeeld het maken van schoolwerkplannen waar ouders invloed op hebben en het opstellen van een jaarverslag.’

Toelichting: De kwaliteit van niet onderwijs wordt niet verhoogd door het maken van schoolwerkplannen of door een jaarverslag. Wel door het aanbieden van voldoende lesuren door gekwalificeerd en betrokken onderwijzend personeel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het voorbeeld van het maken van schoolwerkplannen en een jaarverslag, waar ouders invloed op hebben, is bedoeld om aan te geven dat per sector een aantal taken of voorzieningen vastgelegd worden die gegarandeerd worden.

- Niveau van de maatschappelijke opdracht en kerntaak
Iedere publieke instelling heeft een maatschappelijke opdracht. Publieke instellingen moeten uitblinken in die maatschappelijke opdracht. Woningbouwcorporaties bouwen, beheeren en onderhouden betaalbare woningen voor mensen die geen kans hebben op de particuliere huizenmarkt. Scholen zijn er om kennis aan onze kinderen over te dragen. De politie moet ervoor zorgen dat het veilig is in je buurt. Op het niveau van de maatschappelijke opdracht is het wat aan de politiek. Het hoe laten we over aan de instellingen zelf. We vertrouwen op de professionaliteit van instellingen en medewerkers en zijn volledig openhartig over de resultaten. De precieze wachttijden, realisatie van het aantal te bouwen woningen, de citoscores van scholen en de oplossingspercentages van politie maken we onvoorwaardelijk openbaar. Dat stimuleert prestaties en draagt bij aan verantwoordelijkheid, dienstbaarheid en openheid. Als scholen, corporaties, politiekorpsen of zorginstellingen hun maatschappelijke opdracht niet waarmaken grijpen we direct in. Scholen die onderwijs geven dat niet aan de maat is komen niet weg met vage procesafspraken. Ze komen onder curatele of moeten de deuren sluiten bij aanhoudende wanprestaties.
- Niveau van de nevenactiviteiten
Naast hun kerntaak voeren publieke organisaties activiteiten uit die niet rechtstreeks tot hun maatschappelijke opdracht

behoren, maar daaraan wel dienstig zijn. Woningbouwcorporaties dragen bij aan het wel en wee van hun huurders en aan leefbare wijken, de politie ondersteunt het jeugdwerk en scholen stimuleren actief burgerschap bij hun leerlingen. Dat zijn volledig vrije opdrachten. Dat publieke en semipublieke instellingen hier actief op zijn, staat buiten kijf. Wat ze precies doen en hoe ze de taak vervullen is aan henzelf, op voorwaarde dat de kerntaak van de organisatie niet uit beeld raakt (zie paragraaf 4.4). Als de politiek signaleert dat ze hierin tekortschieten, worden ze hierop aangesproken. Dan kunnen er als nog prestatieafspraken komen.

Lokale volksvertegenwoordigers en bestuurders zijn bij uitstek in de gelegenheid om hier hun verantwoordelijkheid te nemen. Wethouders kunnen voor doorbraken zorgen, heilige huisjes omverwerpen en oude patronen doorbreken. Raadsleden past geen gelatenheid, ook als zij formeel slechts geringe zeggenschap hebben. Ze mogen zich er bijvoorbeeld niet bij neerleggen dat scholen onder de maat zijn.

Amendementen

41. Werkgroep Handicap en Beleid, Assen, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Amsterdam Noord, Ouder-Amstel, Amsterdam Nieuw-West

Na: ‘...onder de maat zijn’ **toevoegen:** ‘De publieke sector en de dienstverlening zijn voor ieder toegankelijk en de dienstverlening is gericht op inclusie, dat wil zeggen op gelijkwaardige deelname voor iedereen. Dat houdt onder meer in: toegankelijke en bereikbare gebouwen, toegankelijke informatie en een benadering waar ieder zich welkom voelt.’

Toelichting: Het PvdA netwerk Handicap en Beleid vindt dat publieke voorzieningen zodanig moeten worden aangeboden dat ieder daar naar vermogen gebruik van kan maken, dus ook mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen. Nog te vaak is informatie niet goed toegankelijk of is de dienstverlening fysiek niet voor ieder bereikbaar. Bij de kwaliteit van de publieke sector mag dit aspect niet ontbreken.

PREADVIES: OVERNEMEN

2. Herover de overheid, herover de markt

De terechte wens voor meer efficiëntie heeft te vaak afgeleid van een vraag die belangrijk is voor collectieve voorzieningen: voelt het nog als van ons?

Een conclusie kunnen we trekken. Het voelt niet meer als van ons. Publieke voorzieningen staan te vaak te ver af van de dagelijkse wereld van gebruikers. Ze staan te weinig onder directe invloed van democratisch gekozen politici. Waar de markt efficiëntie en kwaliteitsverbeteringen had moeten opleveren – zoals bijvoorbeeld in de thuiszorg – zien we onvoldoende resultaat.

Of de markt of de overheid publieke voorzieningen aanbiedt is voor ons geen kwestie van principes. In ons beginselmanifest staat: ‘Publieke voorzieningen moeten uitblinken door toegankelijkheid, kwaliteit en wederkerigheid. De politiek is daarvoor verantwoorde-

lijk; dat is een principekwestie. Wie de voorzieningen aanbiedt is geen principekwestie. Als dat via de markt beter kan, moet het aanbod via de markt lopen. Als het via de overheid beter kan, moet de overheid dit doen.'

De echte vraag is niet wie de dienst aanbiedt, maar of we grip hebben op de aanbieder. Het antwoord daarop is niet ontmanteling van de overheid of uitschakeling van de markt. Het antwoord schuilt in de herovering van de overheid én de markt. Soms moeten we het primaat van de politiek herstellen, zoals bijvoorbeeld bij de sociale woningbouw. Soms moeten we publieke diensten afschermen van de markt – zoals bijvoorbeeld in de thuiszorg, waar we samenwerking en goede zorg hoger waarderen dan concurrentie en prijs.

De ideologische pretentie dat er maar één oplossing is die werkt, is gevaarlijk. We moeten van geval tot geval bekijken wat werkt. Coöperatiemodellen kunnen een uitstekende manier zijn om gebruikers, werknemers en de lokale politici samen verantwoordelijkheid te maken voor de zorg dichtbij huis. Deze resolutie is daarom ook een opdracht aan de gemeenteraadsfracties en ons lokaal bestuur.

Amendementen

42. Veenendaal

Na: '.....de zorg dichtbij huis' **toevoegen:** 'Er moet een platform komen waarop best practices gecommuniceerd worden.'

Toelichting: Dat er niet één beste oplossing is die werkt, betekent niet dat het wiel steeds opnieuw uitgevonden hoeft te worden. De overheid moet een actieve rol spelen in het communiceren van best practices. Er moet een platform komen waarop ook lokale politici kunnen terugvallen

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking sympathiek en stelt daarom voor om hierover een punt op te nemen in paragraaf 4.5. Zie PB-amendement 59.

43. Jonge Socialisten

'Soms moeten we publieke diensten afschermen van de markt – zoals in de thuiszorg, waar we samenwerking en goede zorg hoger waarderen dan concurrentie en prijs' **wijzigen in:** 'Echter in een aantal sectoren is duidelijk geworden dat het vermarkten niet heeft geleid tot echte concurrentie en kwaliteitsverbetering. Zoals bijvoorbeeld in de thuiszorg en het gehele openbaar vervoer. Er moet dan ook niet voor worden teruggeschrokken, om de verzelfstandiging of privatisering van overheidsdiensten terug te draaien.'

Toelichting: Deze tekst is duidelijker en laat zien dat wij als PvdA de realiteit onder ogen zien. Marktwerving is op bepaalde terreinen funest voor de kwaliteit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur ondersteunt de strekking van dit

amendement. Het partijbestuur stelt echter PB amendement 44 als uitwerking voor.

44. PB amendement

Na: 'Soms moeten we publieke diensten afschermen van de markt – zoals in de thuiszorg, waar we samenwerking en goede zorg hoger waarderen dan concurrentie en prijs' **toevoegen:** 'Als onze leidende beginselen (toegankelijkheid, kwaliteit, wederkerigheid en betaalbaarheid) in bepaalde sectoren of instellingen stelselmatig ernstig geschonden worden, is het terugdraaien van verzelfstandiging of privatisering van overheidsdiensten niet uit te sluiten.'

3. No cure no pay

Als een publieke instelling slechte waar levert, hoeft je er niet voor te betalen. Als de gemeente niet binnen een afgesproken termijn reageert op de bouwaanvraag voor een dakkapel, wordt de vergunning automatisch toegekend. Daar waar mogelijk, passen we dit principe toe.

Amendementen

45. PB amendement

Na: '...dit principe toe' **toevoegen:** 'De telefonische bereikbaarheid van instellingen in de publieke sector zoals in de gezondheidszorg en de veiligheid moet sterk worden verbeterd. De opbeller betaalt bijvoorbeeld pas gesprekskosten als hij te woord wordt gestaan.'

Toelichting: Dit PB-amendement is geïnspireerd op amendement 11 dat op een onlogische plaats was ingediend en dat zowel de bereikbaarheid van (semi)publieke instellingen als het bedrijfsleven (waar deze resolutie niet over gaat) betrof. Dit PB-amendement betreft zowel een verplaatsing als een inhoudelijke aanpassing.

4. Wij kunnen het beter'; the right to challenge

Er komt een recht om het beter te doen: the right to challenge. Als een buurtcomité of een vrijwilligersorganisatie claimt een publieke dienst beter te kunnen leveren dan de huidige aanbieder, krijgen zij de mogelijkheid om dit te bewijzen. Bijvoorbeeld bij het runnen van een wijkcentrum of het onderhouden van een park.

Amendementen

46. Amsterdam Oost, Zeevang, Amsterdam Centrum, Amsterdam West, Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Ouder-Amstel, Amsterdam Noord

Toevoegen: Benut kansen online of mobiele communicatie technologie. Organisaties in de publieke sector moeten zorgen dat ze effectief en efficiënt

gebruik gaan maken van online en/of mobiele communicatie technologie. Zij kunnen beeldbellen via internet, elektronisch coachen, online leren, sociale netwerken en apps gebruiken. Dit om hun maatschappelijke opdracht slimmer te organiseren en beter uit te voeren.

Voorwaarden voor het beter en slimmer gaan benutten van online of mobiele mogelijkheden zijn:

- dat er offline dienstverlening beschikbaar is en blijft;
- dat ambtenaren, professionals, bestuurders en toezichthouders van instellingen in de publieke sector gestimuleerd worden hierin actief te participeren.

Toelichting: De wereldwijde aandacht en groeiende successen voor jongeren m/v die deelnemen aan de Arabische Lente, komt doordat zij ook Bloggen, Facebooken, Twitteren en YouTube filmpjes uploaden. Mobiele communicatie technologie op tablets of smartphones is een van de belangrijkste kansen voor economische ontwikkeling en sociale innovatie door publiek-private allianties van burgers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden.

Overheden en andere publieke instellingen kunnen zelf leren van initiatieven zoals ambtenaar2.o.nl, durftevragen.com, appsforamsterdam.nl, zorg2.o en zelfstandige professionals (3.o). Zij delen allemaal erg graag hun kennis en ervaring.

Bij 'waar kunnen we van leren en hoe nu verder in de publieke sector' zijn geen toegankelijke en betaalbare voorbeelden of kansen genoemd van online en/of mobiele communicatie technologie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van het amendement sympathiek, maar zou deze graag net iets anders verwoorden. Zie PB Amendement 45.

47. PB amendement

Na: '...onderhouden van een park' een nieuwe paragraaf **toevoegen**:

'Benut kansen online of mobiele technologie.'

Organisaties in de (semi-)publieke sector moeten zorgen dat ze effectief en efficiënt gebruik gaan maken van online en/of mobiele technologie die een bijdrage kan leveren aan de toegankelijkheid, kwaliteit en nabijheid van (de diensten van) deze organisaties. Wel moet er voor worden gewaakt dat de dienstverlening aan gebruikers die niet of beperkt toegang hebben tot online of mobiele diensten aan dezelfde normen voldoet.

48. Veenendaal

Toevoeging: : De overheid moet te allen tijde de continuïteit kunnen waarborgen en in kunnen grijpen als dat nodig is.

Toelichting: Dit soort initiatieven staan of vallen vaak bij de inzet van een beperkte groep vrijwilli-

gers, als die om wat voor een reden dan ook wegvallen kan de continuïteit van de betreffende dienst in gevaar komen. De overheid moet dan in kunnen grijpen.

PREADVIES: OVERNEMEN

49. Zoetermeer

Schrappen: deze hele passage.

Toelichting: Dit op zich sympathieke idee is in de praktijk onuitvoerbaar. Hoe garandeer je continuïteit als het door vrijwilligers wordt uitgevoerd? Het leidt ertoe dat betaald werk onbetaald door vrijwilligers uitgevoerd gaat worden. Is het alleen beperkt tot buurtcomités of vrijwilligersorganisaties? Als een veiligheidsbedrijf claimt dat die bepaalde veiligheidstaken beter uitvoert dan de politie, mag die dat dan ook gaan doen? Deze passages is nog niet doordacht.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie het amendement 48 waarin de vragen die door de indieners worden opgeworpen, worden onder-

5. De beste mensen in de uitvoering

Werk moet lonen, zeker wanneer het werk in moeilijke omstandigheden wordt verricht. De voorbeelden kennen we allemaal. De leraar in de achterstandswijk die een klas met kinderen met leerachterstanden onder zijn hoede heeft. De verpleegkundige die met weinig tijd patiënten de zorg en aandacht wil geven die ze verdienen. Mensen die het werk dag in dag uit in de frontlinie verrichten. Deze mensen moeten we fatsoenlijk belonen.

Toch doen we dit niet altijd. Vaak verdient de laagst verdienende beleidsmedewerker meer dan de best betaalde collega op straat. Dit vinden wij niet acceptabel. Wij nemen als uitgangspunt dat het werk in de frontlinie de beste mensen vergt. Er komt een einde aan de onevenwichtigheid in beloningsstructuur. Als de overheid zelf CAO- onderhandelingen voert, brengen we dit zelf in. Als de overheid niet direct betrokken is, roepen we sociale partners op om hierover afspraken te maken.

6. Beter toezicht, meer zeggenschap

Het houden van toezicht op publieke instellingen is een zelfstandige managementdiscipline geworden. Bedrijfsvoering in de publieke sector is complex. Daarom zijn kennis van financiën, corporate governance, strategievorming en human resource management kerncompetenties van toezichthouders geworden. Pas daarna komt kennis van- en affiniteit met- de praktijk. Toezichthouders in de publieke sector hebben daarom vaak een indrukwekkende lijst aan functies achter hun naam staan. Dat kan wenselijk zijn; elders opgedane kennis en expertise kunnen breder ingezet worden. Het gevaar is dat toezichthouders te weinig tijd hebben om hun taak geloofwaardig uit te voeren.

Daarom moet de kloof worden overbrugd tussen de toezichthouder die de papieren werkelijkheid controleert en de gebruiker van de geleverde dienst. Juist patiënten, huurders, leerlingen en ouders weten als geen ander wat goed en fout gaat. De Partij van de Arbeid wil hun rol daarom versterken. Als zij hiervoor scholing willen krijgen dan wordt deze aangeboden. Inspraakorganen als medezeg-

genschapsraden, cliëntenraden en ouderraden krijgen het recht om een derde van de leden van de Raad van Toezicht voor te dragen.

Amendementen

50. Amsterdam Centrum, Amsterdam Zuid, Wijzigen:

De laatste zin: 'Inspraakorganen....' **vervangen door:**

'Belanghebbenden vertegenwoordigende organen als medezeggenschapsraden, cliëntenraden, ouderraden, consumentenorganisaties, milieuorganisaties of andere nog op te richten organisaties, krijgen na erkenning als formele belanghebbenden vertegenwoordiging, het recht om een derde tot maximaal de helft van de leden van de Raad van Toezicht voor te dragen.'

Toelichting: De resolutie "Nieuwe Wegen" doet op uitstekende wijze voorstellen om toezicht en zeggenschap in de publieke sector te borgen middels 'het recht voor inspraakorganen om een derde van de leden van de Raad van Toezicht voor te dragen'. Het is van groot belang voor de samenleving dat alle belanghebbenden sturing geven aan een publieke organisatie. Cliënten of gebruikers, medewerkers, én burgers of de samenleving in algemene zin. Zij hebben niet alleen kennis en ervaring, maar bovenal direct belang. Denk daarbij aan consumenteninvloed bij het openbaar vervoer, milieuorganisaties op organen voor natuur- en milieubeheer, nieuwe denkbare organisaties op het gebied van bewaking van privacy of veiligheid, gezondheid en zo meer. Deze zijn niet altijd al vertegenwoordigd via de inspraakorganen waar de resolutie over spreekt.

Zeggenschap en toezicht vanuit een minderheidspositie van een derde van de leden van een Raad van Toezicht kan in de praktijk soms te beperkt zijn.

Het is daarom van belang de inspraakorganen waar de resolutie over spreekt breed te definiëren en, na erkenning door de politieke vertegenwoordiging op het nivo van de betrokken publieke organisatie, een plaats te geven in de Raad van Toezicht. Waar nodig geacht door de politiek, kunnen belanghebbenden vertegenwoordigers meer dan 30% (tot 50%) van de leden van de Raad van Toezicht voordragen.

NB: indiener is Bas van Drooge; bovengenoemde Barend Wind is invoerder in amendeertool.

PREADVIES: AFWIJZEN

De huidige tekst geeft reeds aan dat de genoemde inspraakorganen slechts een indicatie zijn van de organen die het recht zouden hebben om een derde van de leden van de Raad van Toezicht voor te dragen.

51. Utrecht, Amsterdam Zuid

Toevoegen: 'Het risico bestaat bijvoorbeeld dat door marktwerking en concurrentie de kwaliteit van zorg afneemt als het toezicht onvoldoende is geregeld.'

Toelichting: Uiteindelijk gaat het om toezicht op de kwaliteit van dienstverlening, dat wordt nu in deze paragraaf in het geheel niet genoemd.

PREADVIES: OVERNEMEN

52. Sint-Michielsgestel

4e volzin **wijzigen in:** Daarnaast is kennis van - en affiniteit met - de praktijk vereist.

Toelichting: Wil men goed en adequaat toezicht houden op publieke instellingen dan kan dat alleen als men kennis en/of gevoel heeft voor o.a.:

- welke inhoudelijke doelstellingen deze instellingen nastreven
- de bedrijfscultuur en de organisatorische ontwikkelingen van dergelijke instellingen
- het krachtenveld waarin wordt gewerkt
- welke problemen zich op de werkvelden van dergelijke instellingen voordoen en
- welke oplossingen daarbij passen en welke niet.

Dus geen onderschikking, maar nevenschikking

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur begrijpt de strekking van het amendement en stelt daarom een PB amendement om de eventuele onduidelijkheid in de tekst weg te nemen.

53. PB amendement

Schrappen: 'Pas daarna...praktijk'

Na: '...uit te voeren' **toevoegen:** "Helaas is de balans zoek geraakt. Het aantal functies en de toezichthoudende kerncompetenties van toezichthouders zijn de boventoon gaan voeren boven kennis van- en affiniteit met- de praktijk'.

'Daarom moet de kloof..' **wijzigen in:** 'De kloof moet'.

Publieke instellingen krijgen de verplichting om jaarlijks een tevredenheidsenquête onder gebruikers te houden. De resultaten van deze enquête worden openbaar gemaakt, samen met een verantwoording van het bestuur van betreffende instelling.

Amendementen

54. Amsterdam Zuid

Wijzigen: 'Publieke instellingen krijgen de verplichting om jaarlijks een tevredenheidsenquête onder gebruikers te houden. De resultaten van deze enquête worden openbaar gemaakt.'

Wijzigen in: 'Publieke instellingen krijgen de verplichting om de tevredenheid van hun gebruikers te meten. De resultaten hiervan worden openbaar gemaakt'

Toelichting: Minder bepalend en minder bureaucratisch.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur ziet het nut in van amendement 48, maar acht het onderstaande PB-amendement (waarin de jaarlijkse termijn wordt behouden, maar het te hanteren middel wordt opengelaten) de beste oplossing.

55. PB-amendement

‘Publieke instellingen krijgen ... worden openbaar gemaakt.’ **Wijzigen in:** ‘Publieke instellingen krijgen de verplichting om jaarlijks onder gebruikers de mate van tevredenheid te onderzoeken. De resultaten van deze enquête worden openbaar gemaakt.’

Om zeker te stellen dat toezichthouders voldoende toekomen aan hun controlerende taak, maximaliseren we het aantal nevenfuncties op vijf. Wie al meer dan vier toezichthoudende en/of bestuurlijke functies heeft binnen en buiten de publieke sector, komt niet langer in aanmerking.

We willen de beloning van toezichthouders maximaliseren. We gaan uit van een tijdsbesteding die overeenkomt met vijf procent van die van een bestuurder in de betreffende organisatie. De maximale beloning moet hiermee in pas lopen. Omdat de balkenendernorm geldt, kunnen toezichthouders in de publieke sector nimmer meer verdienen dan negenduizend euro per jaar.

56. PB amendement

Na: ‘... euro per jaar’ **toevoegen** ‘Als we niet kunnen toezien op naleving van wetten en regels, voeren we ze niet in. Daarom pleiten we voor een optredende overheid. Nieuwe regels zijn niet nodig, toezicht op naleving van bestaande regels wél. Daarbij passen doeltreffender sancties. Voor toezichthouders geldt de (stel)regel 75-25: 75 procent van de tijd en inzet is voor de daadwerkelijke controle. Hooguit 25 procent van de tijd en inzet is voor de administratieve afhandeling en bureauwerk. Daarop stemmen we geldstromen en prestatieafspraken af.’

Amendementen

57. Rotterdam

‘nimmer meer verdienen dan negenduizend euro per jaar.’ **wijzigen in** ‘nimmer meer verdienen dan in totaal negenduizend euro per jaar.’

Toelichting: Om te voorkomen dat het zijn van toezichthouder een carrière wordt, dient ook de totale verdienste uit dit soort activiteiten verkregen inkomen te worden gemaximeerd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het aantal toezichthoudende functies is in deze tekst al gemaximeerd, namelijk op maximaal vijf

in totaal. Het is daarbij bovendien niet zo dat wij ons per definitie verzetten tegen professionele toezichthouders op zichzelf. Wij vinden dat een RvT niet uit louter professionele toezichthouders zouden moeten bestaan; daarom stellen we juist voor dat 1/3 van de toezichthouders benoemd moet worden door inspraakorganen zoals medezeggenschapsraden, cliëntenraden en ouderraden.

7. Professionals die zelf kwaliteit bewaken

Professionals kunnen zelf een betere rol spelen in het bewaken van het niveau van diensten in de publieke sector. Ze moeten elkaar scherp houden door onderlinge toetsing. Ze moeten kritisch blijven op hun eigen rol. Dat betekent dat:

- we onderlinge controle door toetsing- en visitatiecommissies willen uitbreiden. De uitkomsten zijn openbaar.
- Professionals moeten benoemen wat misgaat en zelf het niveau van de dienstverlening in de gaten houden. Momenteel produceren zorgverzekeraars ranglijsten over de geleverde zorg; professionals moeten zelf laten zien wat ze verstaan onder goede zorg en wie daaraan voldoet. Professionals moeten in het uiterste geval uit hun beroep kunnen worden gezet.
- We moeten openstaan voor nieuwe vormen van eigenaarschap, bijvoorbeeld een model waarbij professionals aandeelhouder van hun eigen instelling zijn. Zo worden ze zelf medeverantwoordelijkheid voor goede dienstverlening.
- Ernstige misstanden moeten professionals aan de kaak kunnen stellen. Klokkenluiders verdienen bescherming.

Amendementen

58. Kampen, Steenwijkerland, Hof Van Twente, Raalte, Hardenberg/Ommen, Zwolle

Toevoegen: 4.5.7 Hoe nu verder? Nieuwe wegen voor de publieke sector. Na “Klokkenluiders verdienen bescherming”

Toevoegen: Hiervoor moet een los van organisaties, bedrijven of branches onafhankelijke instantie in het leven worden geroepen vergelijkbaar met de Nationale Ombudsman.

Amendement op de 4e bullet.

Toelichting: Er zijn tal van voorbeelden waarbij klokkenluiders, die bewezen misstanden hebben gemeld, nergens binnen hun eigen organisatie of bedrijf en zelfs bedrijfstak meer aan de slag komen. Hierdoor gaat bij potentiële klokkenluiders de motivatie verminderen om zaken aan de kaak te stellen.

PREADVIES: OVERNEMEN

De in het amendement voorgestelde toevoeging drukt de geest uit van de momenteel in voorbereiding zijnde “wet op een huis voor de klokkenluider”. Het partijbestuur neemt het amendement dus graag over.

- We stimuleren professionals om eerlijk te reflecteren op hun eigen functioneren. Ze moeten daarom niet meteen door toezichthouders afgestraft worden. Het doel is altijd verbetering van de eigen prestaties.

Amendementen

59. PB amendement

Na: 'eigen prestaties' **toevoegen:** 'Overall in de samenleving en binnen professionele organisaties zijn goede voorbeelden te vinden van hoe dienstverlening beter, slimmer en dichter bij burgers georganiseerd kan worden. Die goede voorbeelden moeten gedeeld worden.'

Hoofdstuk 5. De financiën van de publieke sector

Ook toekomstige generaties moeten kunnen rekenen op een publieke sector die aan hoge maatstaven voldoet. Daarom vinden we de financiële houdbaarheid van het allergrootste belang. Het past sociaal- democraten om zuinig en sober om te gaan met geld in de publieke sector. Onnodige uitgaven zijn not done. Van Lieftinck en Drees tot Kok en Bos hebben zuinige sociaal- democratische ministers van Financiën daarop toegezien. Het is soms verstandig om langs Keynesiaanse weg de conjunctuur tijdelijk te stimuleren en een anti-cyclisch begrotingsbeleid te voeren. Op de lange termijn moeten de overheidsfinanciën houdbaar zijn.

We moeten de publieke sector niet alleen beter, maar ook doelmatiger maken. Draagvlak voor publieke uitgaven valt of staat bij het niveau van voorzieningen en bij de vraag of burgers de lasten als noodzakelijk, rechtvaardig, eerlijk verdeeld en proportioneel ervaren.

De vergrijzing heeft gevolgen voor de financiering van de publieke sector. Het aantal werkenden in verhouding tot het aantal gepensioneerden neemt zienderogen af. Kostenstijging in de zorg gaat hand in hand met de toenemende levensverwachting en technologische vooruitgang. De financiële druk zal steeds verder toenemen.

Een grotere publieke sector is niet perse een betere publieke sector, net zo min als een kleinere publieke sector altijd slechter is. Traditioneel is de opvatting over de omvang van de publieke sector, samen met de opvatting over inkomensverdeling, het meest bepalende onderscheid geweest tussen de politieke ideologie van links en rechts. Maar het heeft geen zin in algemene termen te spreken over de optimale omvang van de publieke sector.

Voor de PvdA staat een goede publieke sector die van ons samen is voorop. Rechts heeft conform het cliché de opvatting: hoe kleiner hoe beter. Links vereenzelvigd zich vaak met een uitdijende publieke sector en bijbehorende lastenverzwaringen. Daar houden we voorgoed mee op. Wij hanteren vier uitgangspunten voor een solide financiering van de publieke sector:

Amendementen

60. Utrecht, Amsterdam-Zuid

Schrappen: 'Rechts heeft conform ... t/m ...Daar houden we voorgoed mee op.'

Toelichting: Het noemen van rechtse clichés maakt de tekst niet sterker. En hoezo vereenzelvigd links zich vaak met een uitdijende publieke sector en bijbehorende lastenverzwaringen? Dit is niet alleen een discutabele stelling, maar door dit zo op te schrijven wordt die stelling eerder bevestigd dan ontkracht.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat noch het idee dat 'hoe kleiner hoe beter', noch een 'uitdijende publieke sector' recht doen aan de werkelijkheid. Er is een andere weg te bewandelen en dat wensen we hier graag te benoemen.

1. Spaarzame omgang met belastinggeld

De overheid heeft de plicht ieder dubbeltje drie keer om te draaien. Verspilling en ineffectiviteit zijn de bijl aan de wortel van publieke voorzieningen. Kritische bestuurders en gebruikers moeten optimaal samenwerken. De ontkokering van de publieke sector verdient prioriteit. Zelfsturende teams werken vaak effectiever en efficiënter dan een strikt hiërarchisch model met diverse managementlagen. Soberheid in de publieke sector moet worden bevorderd. Onderlinge waarborgfondsen en garantiestellingen voor maatschappelijke organisaties moeten worden geborgd. De markt is lang niet altijd onze vijand. Soms leidt uitbesteding van taken tot betere dienstverlening. Samenwerking heeft altijd de voorkeur boven concurrentie.

Amendementen

61. Utrecht, Amsterdam Zuid

Schrappen: 'Samenwerking heeft altijd de voorkeur boven concurrentie.'

Toelichting: Dit is niet altijd zo. Soms is gezonde concurrentie wel goed. Daarbij zou je deze zin kunnen uitleggen alsof ook kartelvorming wordt geprefereerd boven concurrentie. De zin voegt niets toe aan de rest van de tekst bij deze bullet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie het PB-amendement 63.

62. Kampen, Steenwijkerland, Hengelo (Ov), Hof Van Twente, Enschede, Zwolle, Raalte

Na: 'Samenwerking heeft altijd de voorkeur boven concurrentie.'

Toevoegen: 'Als er wordt overgegaan tot uitbesteding, aanbesteding of privatisering, dan kan dat alleen als dat gepaard gaat met een bindende sociale paragraaf m.b.t. de werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden van de mensen die werkzaam zijn in betreffende sector en een kwaliteitspara-

graaf over de te leveren kwaliteit.'

Toelichting: Argumentatie: in de niet amendeerbare stukken (wat gaat er fout) wordt het nodige gezegd over privatisering, aanbesteding. Dit komt nergens expliciet in terug. Uitbesteden kan beide zaken inhouden. Ergens moet in de uitgangspunten iets terug te vinden zijn van deze criteria en de uitgangspunten onder het kopje financiën van de publieke sector leent zich er, naar onze mening, het beste voor.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie het PB-amendement 63.

63. PB amendement

Na 'Samenwerking heeft altijd de voorkeur boven concurrentie' **toevoegen:** 'Als er toch wordt overgegaan tot uitbesteding, aanbesteding of privatisering, dan kan dat alleen als dat gepaard gaat met een bindende sociale paragraaf. Bij aanbestedingen van de overheid (rijk en gemeenten) wordt het een voorwaarde dat 5% van de aannamesom ingezet moet worden om langdurig werkzoekenden en/of arbeidsgehandicapten aan het werk te helpen. De overheid moet haar aanbestedingsbeleid zo aanpassen dat het MKB en zzp'ers vaker kunnen meedingen naar opdrachten.'

64. Utrecht

'Samenwerking heeft altijd de voorkeur boven concurrentie' **wijzigen in** 'waar nodig wordt samengewerkt om de eventuele negatieve gevolgen van concurrentie te compenseren.'

Toelichting: De zin is wat raar want te absoluut, en wekt daarom weerstand op. Wij omarmen het kapitalisme en dus de markt. Onmiskenbaar is echter soms voorspelbaarheid voor de economie te verkiezen boven de grilligheden van de markt. Als PvdA zijn wij niet vies van verbanden zoals landbouwschappen of vakbonden.

PREADVIES: AFWIJZEN.

Zie het PB-amendement 63.

2. Sterkste schouders, zwaarste lasten – eerlijke belastingen

Een rechtvaardige financiering van de collectieve sector komt in de eerste plaats tot stand binnen het belastingstelsel. Inkomsten- en vermogensbelastingen horen progressief te zijn. Binnen de publieke sector vragen we inkomensafhankelijke eigen bijdragen. Voor huren, kinderopvang, zorgverzekering. Dat is rechtvaardig en stelt lagere en middeninkomens ook in staat om te werken, van goede zorg verzekerd te zijn en een fatsoenlijk huis te bewonen. Pech is geen keuze en verdient collectieve verzekering. Maar als er wel keuzes mogelijk zijn, is het vragen van een eigen bijdrage redelijk. Zo verstevigen we het draagvlak voor en de betaalbaarheid van publieke voorzieningen.

3. Profijtbeginsel

Niet iedereen profiteert evenveel van publieke voorzieningen. Dat kan en hoeft ook niet. De vangnetfunctie is gebaseerd op solidari-

teit. Het biedt een schild voor de zwakkeren en de mogelijkheid en ondersteuning om bij tegenslag weer iets van het leven te kunnen maken.

Voor andere publieke voorzieningen geldt dat er bij gebruik zowel maatschappelijke als persoonlijke belangen gediend zijn. Met hoger onderwijs ben je verzekerd van een grote kans op een goede baan. Iedereen moet in staat gesteld en uitgedaagd worden om te studeren. Maar het is redelijk dat voor persoonlijk profijt een bijdrage mag gelden.

Amendementen

65. Jonge Socialisten

'De vangnetfunctie is gebaseerd op solidariteit'

wijzigen in: 'Het is een sociale trampoline gebaseerd op solidariteit'.

Een vangnet is een ding waar je moeilijk weer uit komt, terwijl wij als PvdA mensen weer op weg willen helpen. Een trampoline vangt mensen op en schiet ze de maatschappij weer zodat ze weer iets van hun leven kunnen maken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur ondersteunt de strekking van het amendement, maar is van mening dat de term 'vangnetfunctie' een van de functies van de publieke sector goed weergeeft.

Om het onderscheid tussen de drie functies ook op deze plek in de tekst helder weer te geven, stelt het partijbestuur PB amendement 66 voor.

66. PB amendement

Na '3. Profijtbeginsel' **toevoegen:** 'We onderscheiden drie functies van de publieke sector: als springplank om hogerop te komen (door bijvoorbeeld onderwijs), als middel om solidariteit tussen mensen te organiseren, en als vangnet voor mensen die door pech of ziekte (tijdelijk) niet mee kunnen komen.'

67. Utrecht, Ouder-Amstel, Amsterdam Zuid, Assen

'Met hoger onderwijs ben je verzekerd van een grote kans op een goede baan' **wijzigen in** 'Met een goede opleiding heb je een grotere kans op een goede baan'

Toelichting: 'verzekerd zijn van een kans' is geen goed Nederlands. Niet alleen het hebben van hoger onderwijs vergroot je kans op een goede baan, maar vooral een goede opleiding.

PREADVIES: OVERNEMEN

4. Verantwoording en transparantiegarantie

Bestuurders leggen verantwoording af over de rechtmatige besteding van publieke middelen. De publieke sector zou zoveel mogelijk afrekenbaar moeten zijn op de doelmatigheid. Bij het gebruik van publieke voorzieningen kunnen burgers minder makkelijk 'met de voeten stemmen'. Waar mensen via belastingen gedwon-

gen aan een publieke dienst meebetalen, is het cruciaal dat de overheid zichtbaar maakt welke prestaties er tegenover staan.

Tegelijkertijd bestaat de wereld niet louter uit statistieken en meetbare output. Juist de nadruk op verantwoording en controle tot achter de komma kan perverse effecten opleveren. Denk bijvoorbeeld aan de minutenregistraties in de verpleegzorg. De waarde van zorg –met aandacht voor mensen- is moeilijk in cijfers en tabellen uit de drukken.

Een ander pervers effect is cherry picking: als een school uitsluitend op basis van examencijfers wordt gefinancierd, kan ze proberen zoveel mogelijk zwakke leerlingen te weren. Outputsturing kan ook de motivatie van professionals aantasten en cynisme in de hand werken; het personeel kan zich opgejaagd voelen uitsluitend naar de meetbare targets toe te werken. Het stapelen van toezicht op toezicht beklemt de professional. Outputsturing gaat vaak gepaard met zeer gedetailleerde verslaggeving en een rigide toezicht met excessief hoge uitvoeringskosten.

hen een transparantiegarantie. Ze zijn gehouden aan de plicht om gebruikers inzicht te verschaffen in de kwaliteit van de geboden voorzieningen, zoals dat bijvoorbeeld nu al gebeurt met de Cito-scores op scholen. Die gegevens dienen via internet en sociale media beschikbaar te zijn voor gebruikers. In normaal Nederlands welteverstaan.

Amendementen

68. Jonge Socialisten

‘..kan ze proberen zoveel mogelijk zwakke leerlingen te weren’ **wijzigen in:** ‘Kan ze proberen zoveel mogelijk zwakke leerlingen te weren, zoals ook de overheid verantwoordelijkheid ontloopt door de focus te leggen op meetbare resultaten’.

Toelichting: Cherry picking is niet alleen te wijten aan het gedrag van de school maar ook de overheid doet daaraan mee door zich te richten op statistieken en meetbare output. Als we een andere publieke sector willen moeten we daaraan beginnen en dan zullen de scholen volgen. Het komt erop neer dat de overheid de leiding moet nemen en het goede voorbeeld geven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Op verscheidene plekken in de conceptresolutie wordt beschreven dat de overheid minder de focus moet leggen op regels, systemen en meetbare resultaten. Dit voorgestelde amendement, op deze plek, voegt weinig toe aan de teks. Bovendien gaat hier niet om een overheid die haar verantwoordelijkheid wenst te ontlopen – daarvoor is juist het examenresultaat als meetinstrument gekozen – het gaat erom dat prikkels soms verkeerd werken. Het leidt niet altijd tot daadwerkelijke controle op prestaties maar tot een oneerlijk verschil tussen scholen met een toeloop van veel kinderen met achterstanden en scholen die daar geen 'last' van hebben én tot cherry-picking van scholen zelf.

Het afleggen van verantwoording en het bieden van openheid is niet hetzelfde als het tot in den treuren optuigen van registratiesystemen. Wel moeten bestuurders en werknemers openheid van zaken geven over hun doen en laten. Ze zijn verantwoording verschuldigd over de inzet van gemeenschapsgelden; wij vragen van

I. Zoetermeer

Toevoegen: We betalen mee aan voorzieningen voor ons allen waarop we gelijke aanspraak willen kunnen maken.

Toelichting: Woord "aanspraak" is weggefallen

PREADVIES: OVERNEMEN

II. Zoetermeer, Ouder-Amstel

Wijzigen: PvdA- volksvertegenwoordigers en - bestuurders worden verplicht de gedragscode te ondertekenen. *Toelichting:* Toevoeging van streepje voor bestuurders geeft aan dat deze tekst geldt voor PvdA bestuurders en niet voor alle bestuurders

PREADVIES: OVERNEMEN

III. Franekeradeel, Amsterdam West, Ouder-Amstel

'derde' **wijzigen in** 'vierde'.

Toelichting: Na drie komt vier

PREADVIES: OVERNEMEN

IV. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het begrip samenredzaam **vervangen** door een ander woord.

Toelichting: Samenredzaam is een creatief academisch taalconstruct. Weinig van onze leden kregen echter een warm gevoel bij dit begrip.

Sommige denken dat dit taalconstruct ons gaat tegen werken. Samen redden gaat uit van een wel erg negatieve wereld. Ook mensen die een onvrijwillig een groot beroep doen op de overheid, hebben vaak niet het gevoel dat zij in een dermate uitzichtloze situatie verkeren dat zij gered moet worden (alleen gesteund). Verzoek aan het partijbestuur dan ook om dit begrip te heroverwegen.

Bijvoorbeeld: werken aan gezamenlijke veerkracht.

Amendementen en preadviezen op Conceptresolutie Met het gezicht naar de wereld (Internationaal)

Ten geleide (NIET AMENDEERBAAR)

Voor u ligt de conceptresolutie Sociaaldemocratische Internationale Politiek. Deze is meer dan ooit nodig nu wereldwijd de ongelijkheid toeneemt, oorzaken van vele gewapende conflicten niet uit de weg worden geruimd en vele onduurzame productie- en consumptiepatronen de leefbaarheid van onze aarde aantasten, ook voor volgende generaties mensen. Wij als sociaaldemocraten hebben vele alternatieven. Oude waarden van de internationale sociaaldemocratie zoals armoedebestrijding, het recht op een menswaardig bestaan, beteugeling van het kapitalisme, internationale solidariteit en wapenbeheersing zijn nog verrassend actueel. Nieuwe waarden zoals universeel respect voor de rechten van de mens, rechtsstaat, democratie, duurzaamheid en een goed beheer van mondiale publieke goederen zijn na 1945 ontwikkeld met actieve inzet van de sociaaldemocratie, nationaal en internationaal.

Voortbouwend op het gedachtegoed van internationalisten zoals Alfred Mozer, Jan Tinbergen, Max van der Stoep en Maarten van Traa schetsen deze conceptresolutie en het eraan ten grondslag liggende rapport de contouren van een geactualiseerde sociaaldemocratische internationale koers van de Partij van de Arbeid in een veranderende wereld. Wij zijn voor Europa maar wel voor een rechtvaardiger Europa. Wij zijn voor de Verenigde Naties maar dan wel een drastisch hervormde Verenigde Naties. Wij zijn voor internationale solidariteit en zien dat tevens als een zaak van welbegrepen eigen belang voor Nederland. Wij kiezen een brede benadering van vrede en veiligheid. Naast oorlogen tussen en binnen staten heeft veiligheid ook te maken met niet-militaire bronnen van instabiliteit en onveiligheid, zoals uitbuiting, terrorisme, ernstige mensenrechtenschendingen, milieubederf, grondstoffenroof en transnationale criminaliteit. En in onze sociaaldemocratische benadering kijken we niet alleen naar de nationale veiligheid van staten, maar vooral ook naar de veiligheid van burgers. Daarbij worden we bemoedigd door de emancipatiebewegingen in vele delen van de wereld, waaronder de succesvolle democratisering in Latijns-Amerika, de Arabische lente en het vrijheidsstreven van burgers in China. Zo ook door de omarming door de Verenigde Naties van het begrip menselijke veiligheid en de verantwoordelijkheid om burgers te beschermen ('responsibility to protect').

Internationale politiek is niet langer een zaak van nationale staten alleen. Vele actoren spelen een rol, waaronder internationale organisaties, multinationale ondernemingen, vredes- en ontwikkelingsbewegingen en deskundigen. De sociaaldemocratische beweging wil waar mogelijk met hen samenwerken in het verwezenlijken van gedeelde idealen. Daarbij is een meersporenstrategie nodig van middelen om die idealen te kunnen bereiken. Deze middelen variëren van wederzijds respect en dialoog, overtuigings-

kracht op basis van gedegen ideeën, diplomatie en onderhandelingen, via positieve maatregelen (waaronder humanitaire hulp, ruimhartige ontwikkelingssamenwerking en handels- en milieu-maatregelen), tot harde maatregelen, zoals het duidelijk aan de kaak stellen van mensenrechtenschendingen, internationale vervolging en berechting van de daders, en desnoods inzet van militair geweld op basis van een solide volkenrechtelijk mandaat. Nederland is stevig ingebed in de Europese, Atlantische en mondiale samenwerking. Dat moet ook zo blijven en wij hebben tal van ideeën voor vernieuwing van deze samenwerkingsverbanden in de 21ste eeuw.

Anders dan het huidige kabinet, willen wij ons niet achter de dijken terugtrekken maar willen wij dat Nederland zich volop inzet voor armoedebestrijding, menselijke veiligheid en waardigheid, en duurzame ontwikkeling – ook voor toekomstige generaties. Gedreven door onze innerlijke idealen en met zicht op de realiteit in de wereld van buiten gaan we graag de komende maanden de discussie over sociaaldemocratische internationale politiek met u aan!

Namens de Commissie Internationaal,

Nico Schrijver, Commissievoorzitter en Eerste Kamerlid PvdA.

Inleiding (NIET AMENDEERBAAR)

Begin 2011 heeft het Partijbestuur van de PvdA een commissie onder leiding van Nico Schrijver (Eerste Kamerlid) ingesteld om een conceptresolutie op te stellen over het Nederlands buitenland beleid in tijden van mondialisering, en hierover het debat te voeren met iedereen die iets heeft met progressieve internationale politiek. De commissie bestaat naast de voorzitter uit Monika Sie Dhian Ho (vice-voorzitter), Marije Laffebier, Jan Pronk, Jan Marinus Wiersma, Frans Bieckmann, Jan Gruijters, Rolph van der Hoeven, Bert Koenders, Marit Maij, Kati Piri (secretaris), Heleen Tromp en Frans Timmermans. Ko Colijn, Heleen de Coninck en Arie van der Hek zijn nauw betrokken als adviseurs van de commissie.

De commissie heeft geprofiteerd van een aantal gedachtewisselingen. In juni namen zestig jonge PvdA-ers op initiatief van het Internationaal Secretariaat en de PvdA Eurodelegatie deel aan de PvdA zomerschool, die volledig in het teken stond van progressieve internationale politiek; de Jonge Socialisten wijdden een studiedag aan de toekomst van het Nederlands buitenland beleid; in september organiseerden Internationaal Secretariaat, Alfred Mozer Stichting en Evert Vermeer Stichting een door ruim 170 mensen bezochte buitenlandconferentie; op de Afrikadag in oktober namen

150 mensen deel aan de sessie over dit thema en er waren diverse bijeenkomsten met de Zuid Noord Commissie van de PvdA, met de Tweede en Eerste Kamerfracties en de Eurodelegatie van de PvdA.

Naast de adviezen en verslagen van deze bijeenkomsten, ontving de commissie ook vele schriftelijke adviezen uit de partij, van onder andere de PES congresdelegatie, PvdA vrouwen, en de Landelijke Adviesgroep Ouderen van de PvdA.

Nu de conceptresolutie door het Partijbestuur is vastgesteld – op 14 november – komt de conceptresolutie beschikbaar voor alle PvdA leden. In de periode tot het congres van 21 en 22 januari 2012 zal het Internationaal Secretariaat namens het partijbestuur een aantal regionale debatten organiseren. In ieder geval op 29 en 30 november en op 1 en 3 december 2011. Tevens zal de Wiardi Beckman Stichting op haar website een aantal deskundigen vragen om hun reactie en een forumdebat organiseren voor een ieder die commentaar wil geven.

Bijgaand treft u de conceptresolutie. Hoofdstuk 1, de urgentie van sociaaldemocratische internationale politiek is niet amendeerbaar. De overige hoofdstukken zijn wel amendeerbaar. Congresafgevaardigden moeten amendementen voor 7 december 2011 aanleveren via online amendering. Naast de conceptresolutie zal een uitgebreide nota met achtergronden ter informatie beschikbaar komen via de website van de PvdA.

Hoofdstuk 1. De urgentie van sociaaldemocratische internationale politiek

(NIET AMENDEERBAAR)

De sociaaldemocratie is van oudsher een internationale beweging. In tijden van mondialisering is internationale samenwerking cruciaal om onze sociaaldemocratische doelstellingen in Nederland en in de wereld te verwezenlijken. Internationale samenwerking is ten eerste nodig met het oog op het nastreven van universele waarden zoals vrede en veiligheid, mensenrechten, democratie en duurzaamheid. Internationale samenwerking is ten tweede nodig om doelstellingen als bestaanszekerheid, veiligheid en goed werk in Nederland te bereiken. De voorwaarden hiervoor moeten namelijk internationaal worden geschapen, en de onderliggende problemen zijn veelal grensoverschrijdend. Een internationale blik is dus rechtstreeks in ons nationale belang. Door mondialisering en de toenemende wederzijdse verwevenheid raken belangen en waarden steeds meer verstrengeld. Het nastreven van universele waarden elders in de wereld is in tijden van mondialisering ook in ons welbegrepen eigenbelang.

Een internationaal engagement van de sociaaldemocratie is urgenter dan ooit, in het licht van een reeks trends en uitdagingen die om een internationale aanpak vragen.

1. **Mondialisering en wereldwijde ontketening van het kapitalisme:** De afgelopen decennia zijn markten geliberaliseerd en gedereguleerd. In combinatie met de enorm snelle en doorlopende technologische vernieuwing op ICT-gebied, heeft dit geleid tot een toenemend overwicht van de financiële sector in

de economie. Het kapitalisme is niet langer ingebed binnen de context van nationale verzorgingsstaten, maar heeft internationaal volop de vleugels kunnen uitslaan.

2. **Schaarste- en verdelingsvraagstukken:** De wereldbevolking en de wereldconsumptie zijn de afgelopen decennia gestaag doorgegroei. Hierdoor wordt een zwaar beroep gedaan op de schaarse hulpbronnen in de wereld, en nemen de conflicten en spanningen binnen en tussen samenlevingen over de toegang tot natuurlijke hulpbronnen en goederen toe. De ongelijkheid in de wereld tussen en binnen landen is toegenomen. Dat creëert een groter potentieel voor het uitbreken van conflicten.
3. **Systeemfalen:** De eerlijke verdeling van schaarsere hulpbronnen en schaars kapitaal ten gunste van iedereen, van alle landen, alle bevolkingsgroepen, mannen en vrouwen en alle generaties, vergt beslissingen die niet aan de markt kunnen worden overgelaten. De politieke besluitvorming hierover loopt echter ook vast. Dat komt gedeeltelijk door de tegenwerking door economische machtsconcentraties, maar ook door overheden die hun internationale optreden vooral laten leiden door korte termijn geopolitiek en economisch eigenbelang. Hierdoor komen stabiliteit en duurzaamheid steeds opnieuw in het gedrang.
4. **Geopolitieke verschuivingen en nieuwe spelers:** De geopolitieke verhoudingen in de wereld zijn de afgelopen decennia veranderd. Van bipolaire rivaliteit tussen de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie (de Koude Oorlog), via een unipolaire wereldorde waarin de Verenigde Staten het voortouw hadden, naar een steeds meer multipolaire wereldorde waarin naast de Verenigde Staten en Europa verschillende nieuwe machten zich manifesteren zoals China, India, Brazilië, Rusland, Zuid-Afrika, Turkije, Indonesië en Zuid-Korea. Nationale staten zijn nog steeds de hoofdrolspelers op het wereldtoneel. Daarnaast is een reeks andere spelers van toenemend belang: internationale organisaties, multinationale ondernemingen, internationale NGO's, de media, diaspora, internationale en transnationale netwerken, maar ook samenwerkingsverbanden van burgers, steden en agglomeraties. Het mondiale speelveld is niet alleen een plek waar staten zich tot elkaar verhouden, maar is ook een transnationale netwerksamenleving.
5. **Culturele verschuivingen:** De afgelopen decennia was op ideologisch vlak één visie leidend: het neoliberale markteconomische model in combinatie met een westerse kijk op democratie, die vooral is gebaseerd op individuele vrijheden. Door diverse groepen uit verschillende delen van de wereld zijn pogingen gedaan om een wereldwijde ideologische 'clash' te forceren tussen 'het westen' en 'de islam', onder meer door terreuraanslagen. De Westerse culturele dominantie zal verder worden uitgedaagd door de opkomst van nieuwe supermachten met een eigen cultuur, zoals China en India.
6. **Een wereldwijde lente? Een hoopvolle recente ontwikkeling is de Arabische Lente:** de omverwerping van ondemocratische regimes door de eigen bevolking die begon in december 2010 in Tunesië en navolging vond in andere Arabische landen in

Noordelijk Afrika en het Midden-Oosten. Helaas niet zonder geweld en bloedvergieten, maar mogelijk leidend tot meer democratie en economische ontwikkeling. Daarnaast ontspannen zich in de westerse wereld in een geheel andere context en van een andere orde in 2011 protestbewegingen. De gevolgen van de financiële en economische crises leidden tot een toenemende ontevredenheid onder de bevolking. Het gemeenschappelijke kenmerk van deze protesten lijkt de grote groepen jongeren met weinig perspectief in al deze landen. Nieuwe media als facebook en twitter spelen een belangrijke rol bij de groei en de dynamiek van deze bewegingen.

7. **Nieuwe technologische ontwikkelingen:** De afgelopen twintig jaar is er op het terrein van communicatie enorm veel veranderd. In grote delen van de wereld beschikken mensen inmiddels over mobiele telefoons, computers en nemen ze deel aan datacommunicatie. Zo kunnen zij informatie verzamelen en met anderen delen. Dit biedt grote kansen, met name op het terrein van de vrijheid van meningsuiting en van democratische organisatie. Zo kunnen oude media- en nieuwsmonopolies, censuur en nationale grenzen worden doorbroken en biedt het nieuwe mogelijkheden tot ontplooiing en ontwikkeling. Niet iedereen kan hiervan profiteren. Een groot deel van de wereldbevolking leeft nog steeds in armoede en beschikt niet over de financiële middelen, kennis en infrastructuur om telefoons, computers en andere (data)communicatiemiddelen aan te schaffen. Aan deze nieuwe communicatie kleven ook een aantal maatschappelijke risico's en bedreigingen. Bijvoorbeeld door misbruik voor criminaliteit, terrorisme, nieuwe vormen van (overheids)censuur, economische monopolies, en commercialisering. Dit vraagt om nieuwe vormen van internationaal publiek toezicht en anderzijds om een aangepast veiligheidsbeleid (onder meer tegen potentiële vormen van 'cyberwar' en 'cybercrime').
8. **Binnenlandse politisering van de internationale politiek:** De binnenlandse context van de internationale politiek is ingrijpend veranderd en gepolitiseerd. Dit bleek wel bij het referendum over het Europese grondwettelijke verdrag in 2005, de Nederlandse deelname aan militaire missies in Afghanistan en de politieke reacties op de problemen in de eurozone die volgden op de mondiale financiële crisis. In de afgelopen jaren waarin het politieke klimaat in Nederland en Europa werd gekenmerkt door een terugtrekkende beweging achter de grenzen, bleek het niet eenvoudig om de kiezer te overtuigen van de noodzaak van een internationale aanpak. De grote uitdaging is, duidelijk te maken dat een internationale aanpak de nationale belangen niet ondermijnt maar juist versterkt. Het is de taak van alle PvdA volksvertegenwoordigers deze ambitie op inspirerende wijze uit te dragen. Internationalisme is niet alleen cruciaal voor het Nederlands buitenland beleid, maar internationalisme is ook een nadrukkelijke opdracht aan de PvdA. Door de internationale samenwerking en solidariteit met geestverwanten en gelijkgezinden worden de mogelijkheden om onze idealen te verwezenlijken vergroot. Ook in internationale contacten moet de PvdA het voortouw blijven nemen in het gezamenlijk nastreven van onze idealen.

Hoofdstuk 2. Tien beginselen voor een sociaaldemocratische internationale politiek (AMENDEERBAAR)

Mondialisering, de grote crisisgevoeligheid van het internationale financiële systeem, toenemende schaarste, ingrijpende technologische innovatie, de opkomst van nieuwe supermachten, de Arabische Lente: in tijden van 'aardverschuivingen' in de internationale politiek vinden we houvast in een reeks beginselen voor sociaaldemocratische internationale politiek. In geactualiseerde vorm bieden deze beginselen een kompas voor de beleidskeuzes die sociaaldemocratische politici voortdurend moeten maken. Kiezers kunnen de partij op deze beginselen aanspreken. De volgende tien beginselen vormen in onderlinge samenhang de hoekstenen van onze progressieve sociaaldemocratische internationale politiek:

Amendementen

1. Heerenveen

Na: '.....voortdurend moeten maken.' **toevoegen:** 'Sociaal democraten treden de wereld tegemoet vanuit het humanistische gedachtegoed, dat ruimte laat voor andersdenkenden en niet confronterend werkt.'

Toelichting: Het Christelijke en het Joodse gedachtegoed werkt te vaak tegenstellend; denk aan hoe in de Arabische wereld over "the Christian crusaders" wordt gedacht, maar ook in de Nederlandse politiek (PVV, CDA en kleine Christelijke partijen met vaak zeer eenzijdige standpunten).

PREADVIES: AFWIJZEN

De sociaaldemocratie biedt vanuit haar historie ruimte aan mensen met diverse levensovertuigingen vanuit zeer uiteenlopende achtergronden en draagt uit ruimte te laten voor andersdenkenden.

2. ZuidNoord Commissie

Toevoegen: als aanvulling op de tekst van de aanhef van hoofdstuk 2:

'De internationale urgentie en verandering van de tijdgeest dwingt de sociaaldemocratie om een noodzakelijke transitie door te maken, waarbij zij een progressieve en positieve, open houding aanneemt. Er spelen mondiale uitdagingen rondom flexibilisering van arbeid, opkomende economieën, de informatiemaatschappij, vergrijzing, klimaatverandering, die een nieuwe levensstijl, gewoontes en gedrag van mensen verlangen. De internationale sociaaldemocratische beweging heeft een taak om de burgers daarvan bewust te maken, daarin te begeleiden en daarin kansen te laten zien.'

Toelichting: De internationale urgentie die ons dwingt om een noodzakelijke transitie door te maken naar een nieuwe levensstijl, maatschappij, gewoontes en gedrag, en de rol van een sociaaldemocratische beweging daarin, wordt niet voldoende duidelijk gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

De tekst voegt niets toe aan de resolutie als geheel.

- I. Internationale solidariteit: Het is allereerst de taak van de eigen overheden om burgers een vreedzaam en menswaardig bestaan te bieden. Internationale samenwerking moet dan ook primair gericht zijn op het versterken van de capaciteit van nationale overheden en de eigen kracht van burgers en hun sociale verbanden. Daar waar overheden niet in deze taak kunnen voorzien (falende staten) dan wel daarin niet willen voorzien (autoritaire regimes) is er een aanvullende, secundaire verantwoordelijkheid van de internationale gemeenschap. Overheden en burgers uit meer ontwikkelde landen dienen burgers in ontwikkelingslanden te ondersteunen bij hun streven om zich te ontwikkelen en vreedzaam en veilig te leven. Zulke internationale solidariteit kan alleen duurzaam zijn, als aan voorwaarden wordt voldaan. Ten eerste moeten mensen ervan overtuigd zijn dat de internationale samenwerking moreel gerechtvaardigd is; dat anderen ook solidair zijn; en dat het beleid op een deugdelijke manier wordt uitgevoerd. Steun aan corrupte regimes, 'free riding' door andere donorlanden, en misbruik van donorgelden zetten de bijl aan de wortel van internationale solidariteit. Ten tweede moet als voorwaarde in deze tijden van economische crisis en ingrijpende bezuinigingen gelden dat de solidariteit op nationaal niveau in stand blijft. Interne en externe solidariteit moeten dus hand in hand gaan.

Amendementen

3. Lansingerland, Amsterdam Noord

1e regel: 'burgers' wijzigen in: 'alle mensen die hier wonen'.

Toelichting: De term 'burgers' zou ten onrechte opgevat kunnen worden als 'alle mensen die de nationaliteit van het betrokken land hebben'. Die taak van overheden geldt ook voor mensen met een andere nationaliteit en zelfs mensen zonder nationaliteit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig amendement, de term burgers betekent letterlijk een referentie aan de inwoners van een stad, dorp of in dit geval Nederland.

4. Lansingerland

Na: 'Overheden en burgers uit meer te leven.'

Toevoegen: 'Deze ondersteuning moet met name plaatsvinden op het gebied van educatie, voorlichting en juridische ondersteuning om zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling van burgers te bevorderen. Analooq aan de microkredieten moet gewerkt worden met microgerechtigheid.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Er wordt al stevig ingezet op 'good governance' hetgeen de basis vormt voor het verstevigen van de rechtsstaat.

5. Brussel/België

Na: '...in stand blijft' **toevoegen:** 'Deze solidariteit betekent dat verschillen in welzijn niet teveel uiteen moeten (gaan) lopen, aangenomen dat de mate van ongelijkheid bepalend is voor het welzijn van een land.'

Toelichting: Deze opmerking wordt onderbouwd door het werk van twee epidemiologen Richard Wilkinson en Kate Pickett, die in 2009 hun inmiddels beroemde boek publiceerden getiteld 'The spirit level, why more equal societies almost always do better'. Richard Wilkinson en Kate Pickett hebben de vraag onderzocht waarom er bij allerlei sociale indicatoren zoals de mate van criminaliteit in een samenleving, werkloosheid, niveau van de gezondheid van een bevolking, onderwijsresultaten etc. grote verschillen bestaan tussen landen, waarbij sommige rijke landen zoals de VS en het VK vaak veel slechter scoren dan landen, die per hoofd van de bevolking veel armer zijn. Zij vonden dat deze cijfers met één factor correleerden en dat was de mate van gelijkheid binnen die bevolking: hoe minder ongelijkheid, hoe beter de scores. De landen, die het beste scoren zijn Japan en de Scandinavische landen. In veel gevallen komt het zelfs voor dat de indicatoren voor arme bevolkingsgroepen in meer gelijke landen beter zijn dan de scores voor rijke mensen in zeer ongelijke landen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van het amendement sympathiek, maar gaat er van uit dat de indiener had willen zeggen dat de gelijkheid (en niet ongelijkheid) bepalend is voor de mate van welzijn in een land. Vandaar dat het PB een eigen amendement voorstelt om ongelijkheid te vervangen door gelijkheid.

6. PB amendement

Na: '...in stand blijft' **toevoegen:** 'Deze solidariteit betekent dat verschillen in welzijn en welvaart niet teveel uiteen moeten (gaan) lopen, aangenomen dat de mate van gelijkheid bepalend is voor het welzijn van een land.'

2. Een rechtvaardiger Europa: Het creëren van een sociaal en democratisch Europa is een doel op zich en tevens een cruciaal instrument voor het Nederlandse buitenland beleid. Dat laatste is een kwestie van schaal: Nederland alleen kan niet het verschil maken in de wereld. Een beter Europa is een Europa dat markten reguleert, dat de bestaanszekerheid en het welzijn van de mensen dient, dat streeft naar een matiging van de ongelijkheid, en dat ambitieus werkt aan een schonere, meer duurzame economie. Een beter Europa betekent ook dat de politieke samenwerking moet worden versterkt, het betekent een veel democratischer Europa. Alleen zo'n Europa kan als een moderne versie van het Rijnlandse model een wenkend alternatief worden voor het harde

Angelsaksische en Chinese model. Het Rijnlands model veronderstelt Europese overheden die zich actief bezighouden met onderwerpen als onderwijs, sociale vraagstukken en met milieu. Verder gaat het uit van de samenwerkingsbereidheid tussen overheid, werkgevers en werknemers, en legt het de nadruk op het middellange- en langetermijndenken, waarbij continuïteit van de onderneming belangrijker is dan het maken van kortetermijnwinst.

Amendementen

7. Franekeradeel

Na: 'Een beter Europa moet worden versterkt,' **toevoegen:** 'door de invloed van het Europees parlement te vergroten, dat betekent een veel democratischer Europa.'

De zin: 'het betekent een veel democratischer Europa' in de oorspronkelijke tekst kan dan **geschrapt** worden.

Toelichting: Het Europees parlement wordt democratisch gekozen, door dit parlement te versterken, vergroot je de democratie van Europa.

PREADVIES: AFWIJZEN

Een democratischer Europese Unie moet via verschillende wegen worden bereikt, het Europees Parlement is daar één van. Zie hiervoor ook PB amendement 61.

8. Den Haag

In de aanhef 'rechtvaardiger' **wijzigen in:** 'sociaal-democratisch en rechtvaardig.'

Toelichting: Voor de PvdA moet 'rechtvaardig' alleen niet het doel zijn, maar ook sociaaldemocratisch. Het oorspronkelijke 'Rechtvaardiger' drukt te veel (en in deze conceptresolutie te vaak) uit dat er met het huidige Europa van alles mis is. Dat schept te veel een negatieve sfeer.

PREADVIES: OVERNEMEN

9. Den Haag, Amsterdam Zuid

In deze paragraaf overal waar 'Europa' staat dit **vervangen** door 'Europese Unie.'

Toelichting: Het is de Unie waar ons land als lidstaat invloed kan uitoefenen op de politieke en maatschappelijke situatie en daar onze sociale en democratische uitgangspunten kan verwezenlijken. Meestal is uit de context verder wel duidelijk of met het woord 'Europa' de aardrijkskundige eenheid wordt bedoeld of de politieke unie, maar het is goed hier de juiste term te gebruiken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Om tekstuele redenen is voor het woord Europa gekozen, maar daar waar het over het ordeningsinstrument gaat, wordt uiteraard de institutie Europese Unie bedoeld.

10. Heemstede, Lansingerland

In de titel 'rechtvaardiger' **wijzigen in:** 'rechtvaardig' *Toelichting:* Rechtvaardig is positiever en krachtiger dan 'rechtvaardiger'

PREADVIES: OVERNEMEN

11. Geneve, Amsterdam Zuid

'Een beter Europa meer duurzame economie.'

Wijzigen in: 'Een beter Europa is een Europa dat de bestaanszekerheid en het welzijn van de mensen dient, dat streeft naar goed werk voor iedereen en naar een matiging van de ongelijkheid, dat ambitieus werkt aan een schonere, meer duurzame economie en dat markten reguleert.'

Toelichting: We moeten eerst de doelstellingen aangeven, waaronder ook werkgelegenheid valt. Marktregulering is alleen maar een middel.

PREADVIES: OVERNEMEN

12. Brussel/België

Na: 'Een rechtvaardiger' **toevoegen:** 'en duurzamer'

Na: 'onderwerpen als onderwijs' **toevoegen:** 'kennis, innovatie'

Toelichting: de PvdA richt zich traditioneel erg op onderwijs, maar zou zijn blik moeten verbreden naar het genereren van nieuwe kennis, en de vertaling naar nieuwe toepassingen daarvan die kunnen leiden tot economische groei en banen. Het Rijnlands model toont op dit moment aan dat hogere investeringen in R&D en innovatie zich vertalen in een lage werkloosheid, tegen de Europese en zelfs mondiale trend in. Hiermee samenhangend, zou de nadruk op duurzaamheid in de tekst ook in de titel tot uitdrukking moeten komen.

PREADVIES: OVERNEMEN

3. Goed beheer van mondiale publieke goederen in het collectieve en welbegrepen eigenbelang: Er zijn tal van problemen en opdrachten die grensoverschrijdend zijn, zoals het bewerkstelligen van goed functionerende internationale markten, wereldwijde voedselzekerheid en een stabiel klimaat. Deze mondiale uitdagingen worden ook wel aangeduid als 'mondiale publieke goederen'. Het adequaat nastreven en beheren ervan is een collectief belang, maar ook een welbegrepen Nederlands belang.

Amendementen

13. Franekeradeel

'Het adequaat.....belang' **wijzigen in:** 'Het adequaat nastreven, beheren en rechtens afdwingen ervan is een collectief belang, maar ook een welbegrepen Nederlands belang.'

Toelichting: Nastreven is niet voldoende krachtig. Dit blijkt duidelijk in de afgelopen decennia.

Afdwingen is krachtiger en helaas noodzakelijk. Wellicht zou dat kunnen door een binnen de Verenigde Naties op te richten orgaan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 14.

14. PB amendement

'Het adequaat.....belang' **wijzigen in:** 'Het adequaat nastreven, beheren en rechtens afdwingen ervan is een collectief belang, maar ook een welbegrepen Nederlands belang. Een coherent beleid ten aanzien van het beheer van deze goederen is noodzakelijk.'

15. Amsterdam Lansingerland, Amsterdam Zuid

Schrappen: 'in het collectieve en welbegrepen eigenbelang'

Toelichting: Wat voegen belangen toe aan beginnen?

PREADVIES: AFWIJZEN

Het beheer van mondiale goederen is ook in ons eigen belang.

16. Amsterdam Zuid

'Het adequaat.....belang' **wijzigen in:** 'Het adequaat nastreven, beheren en beschermen ervan is een collectief belang, maar ook een welbegrepen Nederlands belang.'

Toelichting: 'beschermen' is breder dan 'rechtens afdwingen' en dus omvattender dan het amendement van Franekeradeel.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig, zie PB amendement 14.

17. EVS Landelijk, Amsterdam Zuid

Toevoegen: 'Het adequaat nastreven en beheren ervan is een collectief belang, en een coherent beleid ten opzichte van het beheer van deze goederen is daarom noodzakelijk'.

Toelichting: In het beheer van mondiale publieke goederen spelen verschillende belangen een rol, en in die afweging moeten de belangen van ontwikkelingslanden nadrukkelijk meegewogen worden. Alleen met coherent beleid kan dat bereikt worden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig, zie PB amendement 14.

18. Lansingerland, Amsterdam Zuid

Na: 'Goed beheer van mondiale publieke middelen.' **Toevoegen:** 'Speculatie op grondstoffen voor voedsel, zoals bijvoorbeeld graan, moet worden gestopt. Water moet voor elk mens beschikbaar worden gemaakt.'

PREADVIES: OVERNEMEN

19. Geneve, Amsterdam Zuid

'Er zijn tal van een stabiel klimaat.' **Wijzigen in:** 'Er zijn tal van problemen en opdrachten die grensoverschrijdend zijn, zoals het bewerkstelli-

gen van goed en rechtvaardig functionerende internationale markten, wereldwijde voedselzekerheid en een stabiel klimaat.'

Toelichting: 'Goed' functionerende markten kan verkeerd begrepen worden. Daarom toevoegen: 'rechtvaardig'.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig geworden na overnemen amendement 18.

20. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: 'wereldwijde voedselzekerheid' **toevoegen:** 'zoetwaterzekerheid'.

Toelichting: Ook de beschikbaarheid van drinkwater komt op steeds meer plekken in de wereld onder druk te staan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig na overnemen van amendement 18.

21. Landelijke werkgroep Milieu en

Na: '... en een stabiel klimaat.' **Toevoegen:**

'Nederland zoekt actief naar een global commons tussen landen en burgers over de wereld, waardoor het actief aanpakken van dergelijke uitdagingen een mondiaal en Nederlands draagvlak krijgt.'

Toelichting: De retoriek van de resolutie ligt in de lijn van de socialistische en populistische stroming, die momenteel in Nederland gaande is ('beteugeling van kapitalisme'). Het zou goed zijn ook ruimte te geven aan een meer progressieve sociaaldemocratische geluid, zoals het zoeken naar global commons tussen landen en burgers over de wereld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de strekking van dit amendement al in voldoende mate op meerdere plekken tot uiting komt.

4. Beteugeling van het kapitalisme en vermindering van ongelijkheid: De sociaaldemocratie zal zich inzetten voor een hernieuwde beteugeling van het kapitalisme. Het neoliberale model is uiteindelijk uit zijn voegen gebarsten. Wij streven naar een ander, rechtvaardiger Europa, en naar een andere, rechtvaardigere mondialisering. Hiermee moeten tenminste vier negatieve gevolgen van een ongebreidelde marktwerking worden bestreden. Ten eerste de grote crisisgevoeligheid van het mondiale financiële kapitalisme. Ten tweede de voortdurende uitbuiting en uitsluiting alsmede de toenemende ongelijkheid in de wereld. Ten derde de structurele onderwaardering van belangrijke waarden als natuur en leefomgeving, kwaliteit van de arbeid, en sociale cohesie. En ten slotte de ondergraving van het vermogen van democratische samenlevingen om de door hen gewenste groeistrategie, verzorgingsstaat en sociale arrangementen te kiezen en te onderhouden. Door de grote internationale mobiliteit van financieel kapitaal worden samenlevingen nu steeds meer gedwongen tot convergentie en inwilliging van de eisen van dat kapitaal.

Amendementen

22. Lansingerland

‘Beteugelen van het kapitalisme...’ **wijzigen in:** ‘gerichte aanpassing van het kapitalistische systeem.’

Toelichting: Verschuiving van korte naar lange termijn denken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het beteugelen van het kapitalisme is niet alleen van waarde op de korte termijn, maar ook op de lange termijn.

23. Lansingerland

Na: ‘Wij streven.... mondialisering.’ **Toevoegen:** ‘waarbij de huidige nadruk op korte termijn belangen wordt omgebogen naar een nadruk op de lange termijn, waarbij groei voor het grootste deel duurzame groei moet zijn.’

PREADVIES: OVERNEMEN

5. Vrijheid, rechtsstaat en democratie: Vrijheid, rechtsstaat en democratie zijn essentiële voorwaarden voor een vreedzaam en veilig bestaan van burgers en voor een geordende internationale samenleving. Zij zullen niet overal op dezelfde wijze en ook niet van de ene op de andere dag tot stand kunnen komen. Het internationale beleid van gevestigde democratieën zoals Nederland dient wel gericht te zijn op de bevordering van vrijheid, rechtsstaat en democratie. Vrije en democratische rechtsstaten zullen op de lange termijn de internationale vrede en veiligheid bevorderen. Ook democratische samenwerking in Europa met voortdurende aandacht voor de positie van burgers blijft van groot belang om de stabiliteit in dit werelddeel en de Europese waardegemeenschap te kunnen handhaven. Daarnaast vraagt het bestuur van internationale organisaties om versterking, openheid en democratisering. De Verenigde Naties dienen hervormd te worden. De Veiligheidsraad moet democratischer worden met een duidelijker geluid uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika en namens de EU. De VN zijn, naast een interstatelijk samenwerkingsverband, bij uitstek geschikt als hoeder van het algemeen belang en dienen voor die rol beter geëquipeerd te worden.

25. PB amendement

‘De Veiligheidsraad moet democratischer worden met een duidelijker geluid uit Afrika,’ **wijzigen in:** ‘De Veiligheidsraad moet democratischer en representatiever worden, met een duidelijker geluid uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika en namens de EU.’

26. Utrecht

Verwijderen van: ‘De Verenigde Naties dienen... t/m ...beter geëquipeerd te worden.’

Toelichting: Dit is uitwerking van wat we ergens mee willen op basis van onze beginselen en uitwerking hoort niet thuis in het overzicht van onze beginselen. Als dit genoemd moet worden in deze resolutie, dan verplaatsen naar paragraaf 3.3 Vrede en veiligheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het bestuur van internationale organisaties vraagt om versterking, openheid en democratisering. De Verenigde Naties zijn bij uitstek een organisatie waarop dit van toepassing is. Om het belang hiervan te onderstrepen wordt de VN expliciet genoemd.

6. Respect voor de rechten van de mens: Sociaaldemocraten geloven in een menswaardig bestaan voor iedereen waar ook ter wereld. Sociaaldemocraten zetten zich ook onverminderd sterk in voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen. Respect voor de rechten van de mens is een waarde op zichzelf. Dit blijkt ook uit de omarming van het nieuwe beginsel van ‘responsibility to protect’ (de verantwoordelijkheid om burgers te beschermen) dat ten grondslag ligt aan het internationaal ingrijpen in respectievelijk Libië en Ivoorkust in 2011. De mensenrechten staan onder druk, ook in Westerse samenlevingen. Vrijheidsrechten en sociale grondrechten zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden en moeten universeel geëerbiedigd worden. Terrorisme vormt een ernstige schending van fundamentele mensenrechten en moet bestreden worden maar wel steeds met inachtneming van de rechten van de mens.

Amendementen

Amendementen

24. Amsterdam Noord, Amsterdam West en Lansingerland

‘De Veiligheidsraad moet democratischer worden met een duidelijker geluid uit Afrika,’ **wijzigen in:** ‘De Veiligheidsraad moet representatiever worden, met een duidelijker geluid uit Afrika, Azië, Latijns-Amerika en namens de EU.’

Toelichting: Een woord anders, een komma meer. ‘Democratischer’ zal voorlopig niet lukken.

‘Representatiever’ is al een vooruitgang, met ‘een duidelijker geluid uit Afrika’ als voorbeeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 25.

27. Den Haag

Na: ‘Sociaaldemocraten zetten voor mannen en vrouwen.’ **Toevoegen:** ‘ongeacht hun seksuele geaardheid.’

Toelichting: Hiermee wordt een onderscheid veroordeeld dat in andere landen gemaakt wordt en dat voor homoseksuelen mensonterende consequenties kan hebben.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van dit amendement sympathiek, zie daarom het PB amendement.

28. PB amendement

'Sociaaldemocraten ... en vrouwen' **wijzigen in:**
'Sociaaldemocraten zetten zich ook onverminderd sterk in voor gelijke kansen en behandeling voor iedereen, ongeacht geslacht, seksuele geaardheid, leeftijd, afkomst of levensovertuiging.'

29. Utrecht, Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Zuid, Amsterdam West, Assen, Lansingerland

'... gelijke kansen voor mannen en vrouwen.'
Wijzigen in: 'gelijke kansen en behandeling voor iedereen, ongeacht geslacht, geaardheid, geloof of afkomst.'

Toelichting: Er wordt hier alleen gesproken over gelijke kansen voor mannen en vrouwen. In de hele resolutie komen gelijke rechten, kansen en behandeling, ongeacht geaardheid, geloof of afkomst niet aan de orde, terwijl dat iets is waar we ons traditioneel en zeker internationaal altijd sterk willen maken. Dit amendement probeert ook dat te benoemen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van dit amendement sympathiek, zie daarom het PB amendement 28.

30. Maastricht

Na: '...en Ivoorkust in 2011.' **Toevoegen:** 'Deze verantwoordelijkheid betekent dat ook enerzijds de preventieve actie bij mogelijke schending van de mensenrechten en anderzijds wederopbouw even centraal staan als het daadwerkelijk ingrijpen ter beëindiging van grootschalige mensenrechtenschendingen.'

Toelichting: De toevoeging is bedoeld om de verantwoordelijkheid om te beschermen beter te verankeren in de tekst van de resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

De strekking van dit amendement staat, inclusief verwijzing naar de 'responsibility to protect' reeds in de oorspronkelijke tekst.

31. Brussel/België

Na: 'Sociaaldemocraten zetten zich..... kansen voor mannen en vrouwen.' **Toevoegen:** 'ongeacht hun leeftijd.'

Na: 'Terrorisme vormt eenrechten van de mens.' **Toevoegen:** 'Het internationale beleid van de Europese Unie met betrekking tot kinderen is inmiddels volledig geïnspireerd door het Verdrag van de Rechten van het Kind en Nederland zou de EU moeten volgen en de EU volledig moeten ondersteunen in de volgende speerpunten: het geweld tegen kinderen, kinderarbeid, de rol van kinderen in gewapende conflicten, sekstoerisme, waarbij kinderen betrokken zijn.'

Toelichting: Op 20 november 1989 werd binnen de VN het Verdrag van de Rechten van het Kind aangenomen en enkele jaren later heeft ook

Nederland dit verdrag geratificeerd. Dit verdrag is niet zo maar een verdrag, omdat het tevens behelst dat op een nieuwe manier naar kinderen en jongeren gekeken gaat worden. De oude manier van naar kinderen en jongeren kijken was: 'dit zijn mensen, die nog niet volwassen zijn'. De perceptie, die ten grondslag ligt aan het Verdrag van de Rechten van het Kind is: 'kinderen zijn mensen op weg naar volwassenheid. Het zijn net zo goed burgers als volwassen mensen dat zijn en ze vormen een volwaardig onderdeel van onze samenleving. Ze zijn dragers van rechten'. Binnen Nederland heeft dit verdrag reeds tot grote koerswijzigingen geleid, bijvoorbeeld bij de Raad voor de Kinderbescherming, die tot eind jaren 1990 de belangen van de ouders liet prevaleren boven de belangen van de kinderen, en pas daarna het belang van het kind centraal ging stellen.

PREADVIES: OVERNEMEN

7. Wederzijds respect en dialoog: Internationale samenwerking gebeurt op basis van wederzijds respect en dialoog. Westerse landen mogen niet vanuit hun economische machtspositie en militair overwicht hun waarden opleggen aan niet-westerse landen. In de multipolaire wereld van de toekomst zouden wij immers ook niet willen dat opkomende machten zoals China dat doen. Internationale contacten tussen burgers en hun organisaties bevorderen wederzijds begrip. Ook kunnen deze bijdragen aan toenadering tussen de belangrijkste religies in de wereld. De grote uitdaging is om open te staan voor andere culturen en andere invloeden, en tegelijkertijd de positieve Europese waarden te behouden en uit te dragen. Ook in eigen land moet de sociaaldemocratie een voortrekkersrol vervullen in het debat over ons buitenlands beleid en de daarmee samenhangende dilemma's.

Amendementen

32. Amsterdam Noord, Lansingerland

'Ook in eigen land samenhangende dilemma's.' **wijzigen in:** 'Ook in eigen land moet de sociaaldemocratie een voortrekkersrol vervullen in het debat over de ontwikkelingen binnen de EU en het buitenlands beleid en de daarmee samenhangende dilemma's.'

Toelichting: Ook bij de ontwikkelingen binnen de EU en de daarmee samenhangende dilemma's willen we voorop lopen.

PREADVIES: OVERNEMEN

8. Gedeelde veiligheid – nationaal en internationaal: Interne en externe veiligheid zijn met elkaar vervlochten. De verschillende problemen op het gebied van vrede en veiligheid vertonen een sterke samenhang. Daarom zijn veiligheid voor staten ('state security') en veiligheid voor mensen ('human security') onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vrede en veiligheid heb-

ben natuurlijk allereerst te maken met (de dreiging van) gewapende conflicten tussen en binnen staten, maar zeker ook met hoe vrede te bestendigen via rechtvaardiger verdeling van beschikbare rijkdom en politieke participatie, armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling, respect voor mensenrechten, opbouw en onderhoud van rechtsstaten en goed bestuur. Deze brede benadering van veiligheid is de gedeelde verantwoordelijkheid van nationale staten, internationale organisaties, non-gouvernementele en maatschappelijke bewegingen, de particuliere sector en individuele burgers.

Amendementen

33. Lansingerland

Toevoegen: 'Daarnaast moet Nederland een actieve rol spelen in het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit. Dit omvat onder andere het opsporen en optreden tegen drugshandel en mensenhandel. Wij pleiten voor verregaande bevoegdheden voor internationale organisaties die een rol spelen in deze bestrijding, zoals Interpol.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Strekking van het amendement is overgenomen in PB amendement. Het is staand beleid dat internationale organisaties een rol spelen bij opsporing en preventie en dat zij verregaande bevoegdheden hebben.

34. PB amendement

Na: '...individuele burgers' **toevoegen:** 'Daarnaast moet Nederland een actieve rol blijven spelen het bestrijden van grensoverschrijdende criminaliteit. Dit omvat onder andere het opsporen en optreden tegen drugshandel en mensenhandel.'

9. Duurzaamheid: Duurzame ontwikkeling betekent dat zowel de draagkracht van de aarde en haar natuurlijke hulpbronnen als ook het recht van huidige en toekomstige generaties van mensen op een menswaardig bestaan centraal moet staan in het beleid, zowel in Nederland als internationaal. De sociaal-democratie moet zich niet alleen inzetten voor het fysieke en immateriële welzijn van de huidige generaties, maar ook voor het welzijn van toekomstige generaties. Dat betekent het uitwerken van een alternatief klimaat-, milieu-, energie- en uiteindelijk vooral ook economisch beleid. Dit beleid mag niet gebaseerd zijn op de uitbuiting van natuur en milieu. Meer nog dan andere beleidsterreinen moet een dergelijk duurzaam economisch beleid gestalte krijgen in een Europese en mondiale context.

10. Een rechtvaardige internationale orde en bereidheid tot internationaal optreden: De grondslagen van de internationale rechtsorde moeten op alle niveaus worden gewaarborgd. Onder meer door verantwoordelijke nationale overheden, door daadkrachtige regionale organisaties, door een drastisch hervormde en meer effectieve VN en door burgers zelf, met behoud van hun nationale en culturele identiteit.

Burgerbewegingen, het internationale bedrijfsleven en non-gouvernementele organisaties zijn onmisbaar in het bereiken en in de praktijk brengen van afspraken over vrede en veiligheid, mensenrechtenbescherming en duurzame ontwikkeling. Naast het aandragen van ideeën en het nemen van initiatieven voor een versterking van de internationale rechtsorde, moet ons land onder strikte voorwaarden ook bereid zijn tot deelname aan internationale vredesmissies en operaties van vredesopbouw, wederopbouw en natievorming, zo mogelijk ook in Europees verband. Nederland heeft ook een welbegrepen eigenbelang bij effectief internationaal optreden, omdat (potentiële) bedreigingen van vrede en veiligheid elders hun weerslag kunnen hebben op de interne veiligheid hier, in onze samenleving.

Amendementen

35. Amsterdam Noord, Amsterdam West, Lansingerland

Schrappen: 'welbegrepen'

Toelichting: Het woord 'welbegrepen' voegt niets toe.

PREADVIES: AFWIJZEN

Nederland heeft ook een welbegrepen eigenbelang bij effectief internationaal optreden, omdat (potentiële) bedreigingen van vrede en veiligheid elders hun weerslag kunnen hebben op de interne veiligheid hier, in onze samenleving.

36. Hoogeveen

Toevoegen: 'Als zeevarende natie heeft Nederland mede de zorg voor veilige vaarroutes en de bestrijding van piraterij. Daarom wordt gezorgd voor beveiliging van de Nederlandse koopvaardij.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 37.

37. PB amendement

Na: '...in onze samenleving' **wijzigen in:** 'Als zeevarende natie heeft Nederland mede de zorg voor veilige vaarroutes en de bestrijding van piraterij. Daarom wordt er door de Nederlandse overheid op toegezien hoe de beveiliging van de Nederlandse koopvaardij vormgegeven dient te worden.'

38. ZuidNoord Commissie

Na: '...in onze samenleving' **toevoegen:** 'Een duurzame maatschappij betekent ook een focus op innovatie, sociaal en technologisch.'

Samenwerking tussen vanouds tegenover elkaar staande partijen is cruciaal voor mondiale uitdagingen. Water en grondstoffen, het behoud van ecosystemen, en cultureel-maatschappelijke uitdagingen op het gebied van demografie, zoals grootschalige trek naar de stad en bevolkingsopbouw, vormen de duurzaamheidsuitdagingen van de toekomst. Het MKB en de groeiende middenklasse,

in Nederland en daarbuiten, zijn een belangrijke initiator en motor van ontwikkeling en innovatie.'

Toelichting: De samenhang tussen internationale samenwerking en duurzaamheid dient helder beschreven te worden in de resolutie.

PREADVIES: OVERNEMEN

Hoofdstuk 3. Sociaaldemocratische keuzes in prangende internationale kwesties

(AMENDEERBAAR)

Gedreven door onze beginselen maken we in het licht van de bovenbeschreven trends en urgente uitdagingen de volgende strategische keuzes:

3.1 Europese samenwerking en integratie

De PvdA staat positief tegenover de Europese samenwerking en integratie, en zet zich voortdurend in voor een beter Europa zonder sociale en democratische tekorten. Een beter en sterk Europa is, behalve doel op zich, een belangrijk instrument voor het Nederlands buitenland beleid. Zowel voor het veiligstellen van sociaaldemocratische doelen in Nederland als voor het realiseren van onze waarden elders in de wereld is de Europese Unie een cruciaal ordeningsinstrument.

Amendementen

39. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam,Tilburg

Alinea 3.1 **wijzigen in:** 'Was Europese samenwerking oorspronkelijk een economische methode om in een Europa dat door een halve eeuw aan Wereldoorlogen geteisterd was vrede, veiligheid en stabiliteit te brengen en kwam na de Val van de Berlijnse Muur en de daardoor mogelijke geworden uitbreiding van de Europese Unie de nadruk bij de Europese samenwerking te liggen op vrije markteconomie, rechtsstatelijkheid en democratische rechten, in de fase waarin de Europese samenwerking nu verkeert ligt voor de PvdA de hoogste prioriteit op een sociaal Europa. Vanzelfsprekend kiest de PvdA ook in Europees verband voor gezondmaking van de economie en nauwlettende begrotingsbewaking, maar deze aandacht mag geenszins afleiden van het sociale programma waarvoor de PvdA nationaal, Europees en internationaal staat. De toenemende maatschappelijke ongelijkheid dient ook binnen Europa met kracht tegengegaan te worden.'

Toelichting: Europees optreden is noodzakelijk om het mondiale financiële kapitalisme te reguleren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het sociaal fundament van de Europese Unie moet nu verstevigd worden, zeker omdat er nu vele maatregelen op financieel-economisch worden doorgevoerd. Maar als je niet sterk bent, kun je ook niet sociaal zijn. Het voorgestelde amendement creëert een valse rangschikking: sociaal als

hoogste prioriteit, economie en begrotingsdiscipline zijn ook belangrijk. Het is voor ons als sociaaldemocraten echter een gecombineerde prioriteit.

40. Den Haag, Amsterdam West, Castricum

'De PvdA staat positief tegenover...' **wijzigen in:** 'De PvdA is een sterk voorstander van...'

Toelichting: De PvdA moet zich zonder terughoudendheid stellen achter de EU en naar streven deze Unie sociaal en democratisch te maken en houden.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur steunt de strekking van het amendement, al kan het zich niet geheel vinden in de bewoording van de toelichting.

41. Den Haag, Zoetermeer, Castricum, Assen

'... een beter Europa zonder sociale en democratische tekorten', **wijzigen in:** '... een sociale en democratische Europese Unie'.

'Een beter en sterk Europa...' **wijzigen in:** 'Een sterke Europese Unie...'

Toelichting: De PvdA moet zich zonder terughoudendheid stellen achter de EU en naar streven deze Unie sociaal en democratisch te maken en houden. Het woord 'Europa' in plaats van 'EU' is feitelijk verwarrend (Rusland ligt ten dele ook in Europa) en stelt ons land, gewild of ongewild, op afstand van de Unie terwijl wij daar volledig deel van uitmaken.

PREADVIES: AFWIJZEN

Samenwerking in Europa vindt breder plaats dan in de context van de EU alleen

42. Utrecht

'De PvdA staat positief democratische tekorten.' **Wijzigen in:** 'De PvdA staat positief tegenover het lidmaatschap van Nederland van de Europese Unie, bevordert samenwerking en integratie in Europa en zet zich in voor een beter Europa, zonder sociale en democratische tekorten.'

Toelichting: Het is belangrijk om duidelijk aan te geven dat het goed is dat Nederland lid is van de Europese Unie en samenwerking binnen Europa ziet als een belangrijke voorwaarde voor economische en sociale groei en voorspoed.

PREADVIES: AFWIJZEN

Wat het partijbestuur betreft is de voorgestelde formulering (met name 'staat positief') te vrijblijvend en ondermijnt deze op andere plaatsen opgenomen teksten over het belang dat wij als sociaaldemocraten hechten aan Europese samenwerking.

43. Geneve

'Zowel voor het ordeningsinstrument.'

Wijzigen in: 'Zowel voor het veiligstellen van sociaaldemocratische doelen in Nederland als voor het mee-realiseren van onze waarden elders in de wereld kan de Europese Unie een cruciaal ordeningsinstrument zijn.'

Toelichting: Het is elitair om te zeggen dat andere landen “onze” waarden moeten realiseren. De EU kan een cruciaal ordeningsinstrument zijn, maar onder de huidige politieke omstandigheden is dit niet noodzakelijk het geval.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het betreft sociaaldemocratische waarden. Wij hopen dat zoveel mogelijk mensen in de wereld de kansen en mogelijkheden krijgen deze sociaaldemocratische waarden in de praktijk te brengen en te vertalen in sociaaldemocratisch beleid.

44. Zoetermeer

Titel wijzigen in: ‘Samenwerking en integratie in de Europese Unie’

Toelichting: Overal in H3 waar Europa staat veranderen in EU, tenzij geografisch het werelddeel Europa bedoeld wordt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Europa is groter dan de EU alleen

45. Zoetermeer

Na: ‘Zowel voor het veiligstellen ordeningsinstrument.’ **Toevoegen:** ‘Voorwaarde hiervoor is de zichtbaarheid van de EU op wereldniveau.’

Toelichting: De EU dient volwaardig lid te worden van internationale gremia om het voorgaande waar te kunnen maken

PREADVIES: AFWIJZEN

Zowel voor het veiligstellen van sociaaldemocratische doelen in Nederland als voor het realiseren van onze waarden elders in de wereld is de Europese Unie een cruciaal ordeningsinstrument. Daarom wil de PvdA dat de EU een permanente zetel in de VN Veiligheidsraad krijgt. Zie daarom PB amendement 46.

46. PB amendement

Na: ‘cruciaal ordeningsinstrument’ **toevoegen:** ‘De EU moet een permanente zetel in de VN Veiligheidsraad krijgen.’

47. ZuidNoord Commissie

Toevoegen: ‘Vanuit de doorwerking van internationale solidariteit zorgt een rechtvaardig Europa ook dat importbelemmeringen voor ontwikkelingslanden worden opgeheven en exportsubsidies worden afgeschaft.’

Toelichting: Het heeft geen zin om over ontwikkelingssamenwerking of internationale solidariteit te praten, als we vanuit Europa handelsbelemmeringen in stand houden.

PREADVIES: OVERNEMEN

48. Amsterdam Zuid, Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Oost

Wijzigen: Deze paragraaf hernoemen tot 3.2 en als 3.1 opvoeren het huidige 3.7 ‘Energie, klimaat en duurzaamheid.’

Toelichting: zie amendement 168.

PREADVIES: AFWIJZEN

Europese samenwerking en integratie zijn nodig om onze doelstellingen op het terrein van energie, klimaat en duurzaamheid te kunnen verwezenlijken. Het plaatsen van paragraaf 3.7 voor de huidige paragraaf 3.1 is alleen mogelijk indien er een veel uitgebreidere analyse voorafgaat aan de huidige paragraaf 3.7. Natuurlijk delen we de mening dat alle paragrafen van groot belang zijn. Maar we denken dat de huidige paragraafindeling: bestaanszekerheid, goed werk; vrede en veiligheid een goede weergave is van onze prioriteiten.

Europees optreden is noodzakelijk om het mondiale financiële kapitalisme te reguleren, en om de economische ontwikkeling in duurzame richting om te buigen. Zo wil de PvdA dat door Europese coördinatie en gemeenschappelijk beleid grensoverschrijdende en schadelijke belastingconcurrentie wordt tegengegaan. Onder handhaving van het principe dat de heffing en inning van belastingen zoveel mogelijk bij de lidstaten moet blijven, moeten op Europees niveau afspraken worden gemaakt over de inzet van het belastinginstrument voor duurzaamheid, bijvoorbeeld in de vorm van een ecotax. Europese coördinatie van een bankenbelasting en een financiële transactiebelasting met centraal vastgestelde tarieven is dringend noodzakelijk.

Amendementen

49. Den Haag, Amsterdam Zuid, Castricum, Zoetermeer

‘..... reguleren’ (uit de eerste zin) wijzigen in: ‘beteugelen’.

Toelichting: Duidelijk moet worden dat het kapitalisme aan banden moet worden gelegd.

PREADVIES: OVERNEMEN

50. Heemstede

Wijzigen: na ‘duurzaamheid’ een punt.

‘.... bijvoorbeeld in de vorm van een ecotax.’

Wijzigen in: ‘Eco-heffingen (CO₂ heffing), bankbelasting en heffing op financiële transacties moeten rechtstreeks door Europa geheven worden. De nationale bijdragen aan de EU kunnen daarmee vervallen.’

Toelichting: Twee vliegen in een klap.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is niet zozeer tegen de genoemde belastingen maar vindt dat die zoveel mogelijk door de lidstaten zelf moeten worden geïnd.

51. Hoogeveen

Na: ‘...dringend noodzakelijk’ **toevoegen:** ‘Binnen de EU wordt de mogelijkheid van belastingontduiking voor bedrijven en particulieren via postbusconstructies e.d. onmogelijk gemaakt.’

PREADVIES: OVERNEMEN

52. Jonge Socialisten

Schrappen: 'Europese coördinatie van een bankenbelasting en een financiële transactiebelasting met centraal vastgestelde tarieven is dringend noodzakelijk.'

Toelichting: Het invoeren van een Europese belasting op financiële transacties zal resulteren in een vlucht van de handel (aandelen, opties, etc.) naar andere landen. Op dit moment is het al zo dat handelaren met één druk op de knop via een andere beurs hun transacties kunnen laten verlopen, of die beurs nu in New York of in Tokio staat. Met het invoeren van een dergelijke belasting zal de handel zich verplaatsen naar andere delen van de wereld ten koste van de Europese beurzen zoals de AEX in Amsterdam.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur hecht eraan dat de Europese Unie de coördinatie van een bankenbelasting en een financiële transactiebelasting op zich neemt. Daarbij geldt natuurlijk dat we ons blijven inzetten voor invoering op mondiale schaal.

De machtsverschuivingen in de wereld en de opkomst van nieuwe supermachten hebben ingrijpende gevolgen. Met het toenemend gewicht van China en het blijvende belang van de VS dreigt vooral Europa aan invloed te verliezen, zeker zolang de Europese Unie er niet in slaagt met één stem te spreken ten aanzien van belangrijke internationale kwesties. Tegen deze achtergrond heeft het Nederlands buitenlands beleid als uitgangspunt: voorrang voor EU optreden waar samen beter werkt en het beleid met gezag wordt gevoerd, met aanvullend optreden van lidstaten en eigen initiatief waar EU-beleid ontbreekt of waar een eigen rol meer voor de hand ligt. Het principe van intergouvernementele samenwerking (met veto clausules) dat voor gemeenschappelijk buitenland beleid geldt, leidt vaak tot problemen. De PvdA is daarom voorstander van twee hervormingen:

Amendementen

53. Den Haag, Amsterdam Zuid, Amsterdam West

'..... leidt vaak tot problemen.' **Wijzigen in:** 'leidde in een aantal gevallen tot besluiteloosheid.'

Toelichting: Problemen kunnen van alles zijn maar het gaat er om dat er geen besluiten genomen kunnen worden omdat er unanimiteit vereist wordt.

PREADVIES: OVERNEMEN

54. Den Haag

De laatste zin – plus de twee volgende alinea's – **vervangen door:** 'De PvdA is van mening dat over standpunten over buitenlandbeleid en buitenlands optreden met meerderheid van stemmen kunnen worden vastgesteld. De nu bestaande uitzondering blijft gehandhaafd dat lidstaten zelf beslissen over hun bijdragen aan militaire steun door lidstaten bij deze interventies en voor de bescherming van vre-

desoperaties. Voorts zal bij de uitvoering van deze besluiten de Europese Commissie met haar Europese Dienst Extern Optreden meer moeten worden betrokken dan nu vaak het geval is.'

Toelichting: Inhoudelijk staat hier hetzelfde maar het woord 'hervormingen' is weggelaten omdat de voorstellen voor een groot deel aansluiten bij wat nu al bestaat. Het zijn dus niet werkelijk hervormingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De indiener verandert de inhoud van het voorstel.

Bijvoorbeeld m.b.t. de rol van de Europese

Commissie (Europese Dienst Extern Optreden) waar het partijbestuur wil dat deze meer speelruimte krijgt als het om de uitvoering gaat. Dat is wat anders dan de Commissie er meer bij betrekken.

- Als regel wordt over standpunten en buitenlandse optredens bij meerderheid beslist met uitzondering van besluiten over bijdragen aan militaire interventies en vredesoperaties.
- De Europese Commissie (Europese Dienst Extern Optreden) krijgt meer speelruimte wanneer het om de uitvoering gaat.

Verdere bevoegdhedenoverdracht aan de EU is mogelijk voor het realiseren van de Unie die ons voor ogen staat. Daarbij wordt het subsidiariteitsbeginsel gerespecteerd: besluitvorming moet zo dicht mogelijk bij de burger staan. Alleen die zaken die niet net zo goed (of beter) op nationaal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden geregeld, worden op Europees niveau aangepakt.

Verdere bevoegdhedenoverdracht aan de EU is mogelijk voor het realiseren van de Unie die ons voor ogen staat. Daarbij wordt het subsidiariteitsbeginsel gerespecteerd: besluitvorming moet zo dicht mogelijk bij de burger staan. Alleen die zaken die niet net zo goed (of beter) op nationaal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden geregeld, worden op Europees niveau aangepakt.

Amendementen

55. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Na: 'niveau aangepakt' **toevoegen:** 'Deze zaken moeten worden aangepakt door een direct gekozen Europese regering. Er moet een einde worden gemaakt aan het vooruitschuiven van problemen door Europese leiders die wel de oplossingen weten, maar niet weten hoe zij moeten worden herkozen. Het huidige democratische systeem is failliet. De PvdA spreekt zich dan ook uit voor een federaal Europa en zal het debat over de wijze waarop dit systeem moet worden ingevoerd agenderen.'

PREADVIES: AFWIJZEN

De democratische legitimiteit van de Europese Unie loopt enerzijds via nationale parlementen, anderzijds via het Europees Parlement. Zie verder PB amendement 61.

56. Utrecht, Zoetermeer, Amsterdam Noord

‘Verdere bevoegdhedenoverdrachtogen staat.’

Wijzigen in: ‘Verdere bevoegdhedenoverdracht aan de EU en een versterking van de rol van het Europees Parlement zijn noodzakelijk voor het realiseren van de Unie die ons voor ogen staat.’

Toelichting: Gelukkig heeft het Europees Parlement (EP) al meer bevoegdheden gekregen, dankzij het Verdrag van Lissabon. Desondanks zijn vanuit democratisch oogpunt de bevoegdheden van het EP nog steeds onbevredigend. Gebreken zijn bijvoorbeeld: (1) alleen de Europese Commissie kan wetsvoorstellen doen, het EP niet; (2) het EP heeft nog steeds geen bevoegdheid op het buitenlandse en veiligheidsbeleid. Het betreft dus enerzijds een democratisch tekort van het EP ten opzichte van de Europese Commissie, en anderzijds ten opzichte van de Europese Raad (die momenteel dus zonder het EP het buitenlandse en veiligheidsbeleid bepaalt). Wij voelen enig wantrouwen jegens de Europese Commissie, en vrezen haar bureaucratie. Dit democratisch tekort doet juist ons sociaaldemocraten pijn, omdat wij zozeer hechten aan de parlementaire democratie. Wij denken dat parlementaire controle bijdraagt aan het vertrouwen in het beleid bij de burgers. En daar waar onze PvdA als vereniging zich bemoeit met Europees beleid, verloopt dat juist met name via de verkiezingen voor het EP. Het voorgestelde amendement geeft invulling aan onze gestemdheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 59.

57. Den Haag

‘Daarbij wordt het subsidiariteitsbeginsel staan.’

Wijzigen in: ‘Verdere bevoegdheidsoverdracht van de lidstaten aan de EU ter versterking van de Unie zal ook in Nederlands belang zijn mits het in de EU algemeen aanvaarde subsidiariteitsbeginsel wordt gerespecteerd en er voldoende draagvlak bij de bevolking is verkregen.’

Toelichting: de gedachte dat ons een hele andere EU voor ogen staat, is in het amendement losgelaten. Aangegeven is dat het geciteerde subsidiariteitsbeginsel niet nu is bedacht maar eerder algemeen in de EU is aanvaard. Het 'zo dicht mogelijk staan bij de burger' is omgezet in 'draagvlak', weliswaar ook wat vaag maar wel meer gebruikelijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 61.

58. Den Haag

‘Alleen die zaken die aangepakt.’

Wijzigen in: ‘Het subsidiariteitsbeginsel houdt in dat alleen die zaken die niet net zo goed (of beter) op nationaal, regionaal of lokaal niveau kunnen worden geregeld, worden op Europees niveau aangepakt.’

Toelichting: De gedachte dat ons een hele andere EU voor ogen staat, is in het amendement losge-

laten. Aangegeven is dat het geciteerde subsidiariteitsbeginsel niet nu is bedacht maar eerder algemeen in de EU is aanvaard. Het 'zo dicht mogelijk staan bij de burger' is omgezet in 'draagvlak', weliswaar ook wat vaag maar wel meer gebruikelijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 61.

59. Heemstede

‘....is mogelijk’ **wijzigen in:** ‘en een versterking van de rol van het parlement zijn noodzakelijk.’

Toelichting: Twee wijzigingen. In de EU is het het Europees parlement dat de politieke legitimering verzorgd. Dat vinden wij belangrijk.

Bevoegdhedenoverdracht is ons inziens niet alleen mogelijk, maar op een aantal gebieden ook noodzakelijk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 61.

60. Heemstede

Na: ‘...worden op Europees niveau aangepakt.’

Toevoegen: ‘Op het gezamenlijk economisch en politiek beleid van de eurozone is democratische controle gewenst door de Europarlementariërs uit de eurolanden.’

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 61.

61. PB amendement

Na: ‘...niveau aangepakt’ **toevoegen:** ‘Het politieke proces in de Europese Unie is nog steeds te weinig democratisch. Versterking van de democratische legitimiteit van de EU, waaronder een versterking van de rol van het Europees Parlement, is noodzakelijk.’

De PvdA kiest voor handhaving van de Euro als stabiele munt en noodzakelijk complement van de interne markt. Voor een stabiele Euro moeten de landen van de Eurozone in economisch en financieel opzicht naar elkaar toegroeien uitgaande van houdbare overheidsfinanciering en de inrichting van moderne en duurzame economieën. In Europees verband dienen we daar een uiterste krachtsinspanning voor te verrichten teneinde er zorg voor te dragen dat alle lidstaten volledig aan het integratieproces mee kunnen blijven doen. Pas als aan het einde van die krachtsinspanning blijkt dat lidstaten daar niet in slagen is een vorm van gedifferentieerde integratie onvermijdelijk. De PvdA steunt de aanscherping van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) en het versterken van de controlefunctie van de Europese Commissie. Binnen de randvoorwaarden van het SGP bepalen lidstaten zelf hun begrotingsbeleid. De PvdA verzet zich tegen een eenzijdig op de aanbodzijde gerichte invulling van het economisch toezicht. De vraagkant van de economie verdient meer aandacht. Ook hier geldt overigens dat lidstaten ruimte moeten houden voor eigen – op de nationale situatie en op nationale prioriteiten afgestemd – beleid. De PvdA is voorstander van een Europees Sociaal Pact waarin een buitensporig sociaal tekort proce-

dure wordt opgenomen. Daarin worden afspraken gemaakt over minimumnormen die moeten tegengaan dat staten hun sociale beleid inzetten in een concurrentie om het aantrekken van kapitaal waardoor een 'race to the bottom' dreigt. De verdere inrichting van sociale stelsels blijft verder een nationale verantwoordelijkheid. Een Europees investeringsprogramma ter bevordering van economische groei en het scheppen van banen is nodig ter compensatie van de bezuinigings- en structurele aanpassingsprogramma's.

Amendementen

62. Dordrecht

Na: 'waardoor een race to the bottom dreigt': **toevoegen:** 'De PvdA zet zich in om in Europa minimum sociale normen te handhaven, want Europese samenwerking heeft voor ons niet alleen te maken met de Euro en marktregulering, maar vooral ook met opkomen voor de zwakken in de samenleving.'

Toelichting: -

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de strekking van dit amendement al in ruime mate in bovengenoemde paragraaf is opgenomen.

63. Nijmegen

Na: '...controlefunctie van de Europese commissie': **toevoegen:** 'Om onevenwichtigheden in Europa te bestrijden moeten de Noordelijke Eurolanden hun consumptie minimaal op hetzelfde niveau houden, met name via de publieke sector en de overdrachtsuitgaven.'

Toelichting: Met deze toevoeging voorkomen we dat alle schuld voor de huidige problemen wordt neergelegd bij de Zuidelijke periferie, die teveel uitgeeft. Ook de Noordelijke Eurozonelanden hebben –door hun sterke exportgerichtheid– de crisis mee veroorzaakt en moeten een bijdrage leveren aan de oplossing ervan.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het bestrijden van onevenwichtigheden moet op allerlei manieren gebeuren, waaronder het op economische en financieel gebied naar elkaar toe-groeien. Het op peil houden van het consumptie-niveau van de Noordelijke (en Zuidelijke) lidstaten is daarbij natuurlijk een doel op zichzelf. De gevolgtrekkingen dat dit primair via uitgaven van de publieke sector en overdrachtsuitgaven dient te gebeuren steunt het partijbestuur daarbij niet.

64. Nijmegen

Na: 'De vraagkant van de economie verdient meer aandacht' **Toevoegen:** Om in aanmerking te komen voor een bijdrage uit het ESFS moet een land zijn belastingniveau minstens verhogen tot het Europese gemiddelde.

Toelichting: op dit ogenblik wordt een begrotingsprobleem bijna altijd aangepakt met bezuinigingen, die vrijwel altijd de zwakste groepen in de

samenleving treffen. Maar er liggen berekeningen dat als de Zuidelijke Euro-lidstaten hun belastingen zouden optrekken naar het Noord-Europese niveau (en ze die natuurlijk daadwerkelijk innen...) hun schuldproblemen de helft kleiner zouden worden. Ook als in Nederland een gemeente in financiële problemen komt is het volstrekt gebruikelijk dat het Rijk bij hulp eisen stelt aan het gemeentelijk belastingniveau.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur deelt de mening van de indieners dat een juiste balans tussen zowel bezuinigen als het belastingniveau in ogenschouw genomen dient te worden. De verwoording in het amendement van de afdeling Nijmegen is echter erg absoluut. Het partijbestuur stelt daarom het volgende PB amendement 65 voor.

65. PB amendement

Na: 'De vraagkant van de economie verdient meer aandacht' **toevoegen:** 'Lidstaten die in aanmerking wensen te komen voor een bijdrage uit het ESFS dienen de eigen overheidsfinanciën op orde te hebben of te brengen. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de eventuele noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen maar ook naar het belastingniveau ten opzichte van het Europese gemiddelde.'

66. Amsterdam Noord

Na: 'Binnen de randvoorwaarden van het SGP bepalen lidstaten zelf hun begrotingsbeleid.'

Toevoegen: 'Er moet harder opgetreden worden tegen corruptie.'

Toelichting: Onderzocht moet worden of de huidige regelgeving voldoende waarborgen biedt en/ of aanvulling behoeft opdat in de toekomst een daadkrachtiger en effectiever optreden mogelijk is.

PREADVIES: OVERNEMEN

67. Den Haag

Schrappen: 'Pas als aan het einde....' tot en met '....op nationale prioriteiten afgestemd – beleid.'

Toelichting: Het veronderstellen van het mislukken van de genoemde krachtsinspanning verzwakt het geloof daarin en het is nu niet mogelijk om aan te geven hoe er dan nog van integratie sprake kan zijn. Hoe het SGP moet worden veranderd is ook nu nog onduidelijk of inmiddels al gebeurd en het woord 'aanscherping' houdt in dat het de zwakke lidstaten nog moeilijker wordt gemaakt mee te blijven doen, wat op zijn minst ter discussie staat ook op sociale gronden. Het onderscheid tussen wat hier aanbod en vraag economie wordt genoemd is niet duidelijk. Dat de PvdA voor de sociale invalshoek pleit is in de rest van de alinea voldoende duidelijk gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat, gezien de

huidige economische crisis, een aantal zaken in algemene zin moeten gebeuren. Daaronder valt het versterken van de controlefunctie van de Europese Commissie, en het aanscherpen van het Stabiliteits –en Groei Pact.

68. Heemstede, Zoetermeer

In de tweede zin tussen 'economisch' en 'financieel' **bijvoegen:** 'fiscaal'
Toelichting: Om belastingconcurrentie te voorkomen zullen ook de fiscale regelingen wel iets naar elkaar toe moeten groeien.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het simpelweg toevoegen van het woord fiscaal doet geen recht aan de complexiteit en veelheid van vraagstukken die hierachter schuilgaan. Voor sommige zaken zou het wél moeten gelden, te denken valt bijvoorbeeld aan de winstbelasting of de door ons gewenste financiële transactietaks. Hier zijn namelijk grensoverschrijdende effecten in het geding. Voor hele andere zaken zal het vervolgens niet gelden, bijvoorbeeld als het gaat om loonbelasting of sociale premies.

69. Geneve

Na: 'structurele aanpassingsprogramma's' **toevoegen:** 'Bovendien is de PvdA er voorstander van, dat de Europese Centrale Bank niet alleen de inflatiebestrijding als doelstelling heeft, maar ook het bevorderen van werkgelegenheid en van de reële economie.'

Toelichting: De Europese Centrale Bank is te zeer alleen op inflatiebestrijding gericht. De Federal Reserve Bank van VS heeft ook het bevorderen van werkgelegenheid als centrale doelstelling.

PREADVIES: OVERNEMEN

70. Nijmegen

Na: 'structurele aanpassingsprogramma's' **toevoegen:** 'De PvdA streeft naar een volwaardige sociaaldemocratische partij op Europees niveau (PES), met gewone leden en een democratische besluitvormingsstructuur die bij een partij hoort.'
Toelichting: in de resolutie komt de PES niet voor. Maar die kan een belangrijk element zijn in het scheppen van een Europees bewustzijn.

PREADVIES: AFWIJZEN

De PES bestaat al maar kent een (getrapte) democratische besluitvormingsstructuur. De PvdA heeft zich sinds de oprichting van de PES in 1992 (in Oegstgeest) ingezet voor de verdergaande democratisering van de PES. Onder meer door hiertoe initiatieven aan te dragen: wij hebben als 1 van de weinige partijen een rechtstreeks door het congres gekozen PES congresdelegatie en hebben het idee van direct lidmaatschap van de PES actief ondersteund. Dit debat zullen we blijven voeren in de PES. Het pleidooi voor een 'volwaardige Europese partij' brengt echter mee zich mee dat deze zelf-

standig mee zou kunnen doen aan de verkiezingen voor het Europees parlement. Inhoudelijk ziet het partijbestuur daar op dit moment nog onvoldoende grond voor.

71. Brussel/België

Na: 'In Europees verband mee kunnen blijven doen.' **Toevoegen:** 'Financiële solidariteit met de Eurolanden met grote financieel-economisch problemen die zichzelf de nodige inspanningen getroosten om hun eigen financieel-economische problemen de baas te worden, zal uiteindelijk in het belang van Nederland zijn.'

Na: 'De PvdA steunt de aanscherping

Europese Commissie.' **Toevoegen:** 'De introductie van Eurobonds en een sterkere rol van de ECB is voor de PvdA geen taboe.'

Na: 'De verdere inrichting nationale verantwoordelijkheid.' **Toevoegen:** 'De Europese EU 2020 strategie om nationale hervormingen te stimuleren (Europees Semester), een moderne EU begroting, ook na 2013, en daarop gebaseerde Europese programma's ter bevordering van economische groei en het scheppen van banen en kunnen nadelige effecten van de noodzakelijke nationale bezuinigings- en structurele aanpassingsprogramma's helpen verzachten.'
Toelichting: De tekst doet geen recht meer aan actuele vraagstukken. Het is van belang dat Nederland niet alleen nadenkt over de korte termijn financiële effecten van bijvoorbeeld de bijdragen aan het noodfonds, maar ook kijkt met een langer termijn perspectief naar de belangen die Nederland heeft bij een stabiele Euro. De verwijzing naar Europese investeringsprogramma's geeft de indruk dat nationale hervormingen niet nodig zouden zijn, en doet geen recht aan de strategie die al is afgesproken door de regeringsleiders.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het ondersteunen van democratische processen in de Arabische wereld op weg naar een rechtsstaat is een EU prioriteit. Hierbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de positie van jongeren en vrouwen. Vooral deze laatste groep dreigt het minste te profiteren van de Arabische lente.

Amendementen

72. Rotterdam, Amsterdam Zuid

Schrappen: Deze alinea geheel verwijderen 'Het ondersteunen ...t/m profiteren van de Arabische lente.' En **na:** 'De mate van stabiliteitseisen.' **toevoegen:** 'Het ondersteunen van democratische processen in de wereld op weg naar een rechtsstaat is een EU-prioriteit. Hierbij moet bijzondere aandacht worden besteed aan de

positie van jongeren en vrouwen. Dit geldt vooral voor de Arabische wereld, waar vrouwen het minst dreigen te profiteren van de positieve ontwikkelingen.'

Toelichting: De paragraaf 3.1 'Europese samenwerking en integratie' vat onderwerpen samen binnen de EU zelf; als zodanig valt een passage over externe EU-politiek hier uit de toon. De paragraaf 3.4 'Mensenrechten en democratie' behandelt daarentegen de 'buitenlandse' politiek van de EU. 'Het ondersteunen van democratische processen in de Arabische wereld' is bovendien te beperkt. We zullen ook de strijd (moeten) ondersteunen voor meer mensenrechten in bijvoorbeeld Birma, Soedan of Cuba.

PREADVIES: AFWIJZEN

De punten uit het amendement worden op andere plekken in de resolutie besproken. Het gaat bovendien om de prioriteiten van de EU, het is logisch dat die in het hoofdstuk over Europa staan.

Nederland en de EU respecteren de verplichtingen die zijn aangegaan jegens de kandidaat-lidstaten in ZuidOost Europa en Turkije. Hierbij geldt dat bij eventuele toetreding tot de EU volledig aan de voorwaarden moet zijn voldaan en aangetoond kan worden dat de EU-regels kunnen worden nageleefd. Ook moet de EU gereed zijn voor nieuwe toetredingen (absorptievermogen). Aan de oosterburen van de EU wordt nauwere samenwerking aangeboden.

Amendementen

73. Hoogeveen

Toevoegen: 'In het traject van associatieverdragen naar het lidmaatschap van Turkije wordt de brugfunctie van Turkije tussen Europa en het Midden-Oosten in economisch, sociaal en politiek opzicht ten volle benut.'

PREADVIES: OVERNEMEN

Het bestrijden van schaarste en ongelijkheid is een primaire taak van de EU. Noodhulp hoort in de toekomst veel meer Europees gecoördineerd te worden. Voor ontwikkelingssamenwerking geldt hetzelfde: de al jaren geleden gemaakte afspraken over de verdeling tussen lidstaten en specialisatie kunnen ervoor zorgen dat ontwikkelingsgeld efficiënter wordt besteed en dat bilateraal en Europees ontwikkelingsbeleid elkaar aanvullen en versterken. Voor winning, hergebruik, besparing en vervanging van eindige grondstoffen hoort de EU nauw samen te werken met ontwikkelingslanden. Europese handelsakkoorden horen in lijn te zijn met de afspraken van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO-conventies), zoals die tegen kinderarbeid, dwangarbeid, uitbuiting van vrouwen en voor vrijheid van vakvereniging.

Amendementen

74. Heerenveen

Na: '.....ontwikkelingsbeleid elkaar aanvullen en versterken.' **toevoegen:** 'De PvdA blijft de particuliere initiatieven door lokale groepen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking steunen om draagvlakversterking te vergroten.'

Na: '.....samen te werken met ontwikkelingslanden.' **toevoegen:** 'De in Nederland betaalde verwijderingsbijdragen worden voor een substantieel deel ingezet voor verantwoorde recyclingprogramma's in de ontwikkelingslanden, vanwege de grote export van tweede hands goederen, waarbij ook de ILO wordt betrokken vanwege de arbeidsomstandigheden en kinderarbeid.'

Toelichting: Teksten spreken voor zich.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur neemt graag het eerste deel van dit amendement over, het tweede is echter wel heel erg detaillistisch in haar uitwerking. Zie daarom PB amendement 75.

75. PB Amendement

Na: '.....ontwikkelingsbeleid elkaar aanvullen en versterken.' **toevoegen:** 'De PvdA blijft de particuliere initiatieven door lokale groepen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking steunen om draagvlakversterking te vergroten.'

76. EVS Landelijk, Amsterdam Zuid

Na: '.....elkaar aanvullen en versterken.' **toevoegen:** 'Coherentie van Beleid voor ontwikkelingssamenwerking moet ook in de Europese Unie een sterkere nadruk krijgen. Beleidsterreinen, zoals het Europese handels- en landbouwbeleid mogen Europese ontwikkelingsdoelstellingen niet in de weg staan. Voor de winning en handel van grondstoffen hoort de EU nauw samen te werken met ontwikkelingslanden om er zorg voor te dragen dat deze landen niet alleen ruwe grondstoffen blijven exporteren, maar juist ook waarde toe gaan voegen om economische ontwikkeling te stimuleren. Europese handelsakkoorden moeten hiervoor genoeg beleidsruimte bieden en horen in lijn te zijn met de afspraken van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO conventies), zoals die tegen kinderarbeid, dwangarbeid, uitbuiting van vrouwen en voor vrijheid van vakvereniging.'

Toelichting: Coherentie van beleid voor ontwikkelingssamenwerking moet ook in de Europese Unie stevig gewaarborgd worden, omdat veel van het beleid –zoals bijvoorbeeld het handels- en landbouwbeleid- waardoor ontwikkelingslanden geraakt worden door de EU besloten wordt. Ook daarin moeten de belangen van ontwikkelingslanden nadrukkelijk meegewogen worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

77. Hoogeveen

Toevoegen: 'Europese handelsakkoorden horen in lijn te zijn met de afspraken in zake Fair Trade, herkomst van grondstoffen en met de afspraken van de Internationale Arbeidsorganisatie'

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig in verband overnemen amendement 76.

De JBZ-samenwerking in de EU (Justitie, Binnenlandse Zaken) op de terreinen van criminaliteitsbestrijding en de strijd tegen mensenhandel moet worden versterkt. Het gezamenlijk Europees migratie- en asielbeleid moet minimumnormen stellen voor bescherming van vluchtelingen in Europa. Nederland moet zelf kunnen blijven bepalen onder welke voorwaarden economische migranten zich voor langere periodes in Nederland mogen vestigen.

Amendementen

78. Amsterdam Noord, Zoetermeer

'Nederland moet zelf vestigen.' **wijzigen in:** 'Iedere lidstaat moet zelf kunnen blijven bepalen onder welke voorwaarden economische migranten zich voor langere periodes in die staat mogen vestigen.'

Toelichting: We bepleiten geen uitzondering voor Nederland.

PREADVIES: AFWIJZEN

EU beleid geldt in beginsel voor alle lidstaten, tenzij expliciet wordt vermeld dat er om uitzonderingspositie wordt gevraagd.

3.2 Bestaanszekerheid, goed werk en migratie

Nederland moet zich met gelijkgezinde landen wereldwijd inzetten voor een andere, rechtvaardige mondialisering, met een meer stabiele economie, een matiging van de ongelijkheid, respect voor belangrijke waarden als kwaliteit van de arbeid en duurzaamheid, en een democratische aansturing.

Amendementen

79. Dordrecht

Na 'een andere, rechtvaardige mondialisering' **toevoegen:** 'Bij OS moet niet alleen de nadruk liggen op bevordering van economische groei, maar vooral ook op verbetering van de positie van de bevolking door werkgelegenheid, goed onderwijs en adequate gezondheidszorg.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Doet af aan de kracht van de tekst.

Om arbeid centraal te stellen en de financiële sector weer dienstbaar te maken aan de economie is een solide internationale aanpak nodig. We streven naar een raamwerk voor productieve en

niet- vervuilende investeringen, financiële systemen die ten dienst staan van economische ontwikkelingen, gezonde en rechtvaardige arbeidsmarkten met betere kansen voor jongeren.

Amendementen

80. Geneve, Amsterdam Zuid

'Om arbeid ... jongeren' **wijzigen in:** 'Om arbeid centraal te stellen en de financiële sector weer dienstbaar te maken aan de reële economie is een solide internationale aanpak nodig. We streven naar een raamwerk voor productieve en niet-vervuilende investeringen, financiële systemen die ten dienst staan van economische ontwikkelingen, gezonde en rechtvaardige arbeidsmarkten met betere kansen voor jongeren.' Een Europees sociaal pact zou in samenspraak met de Europese sociale partners moeten worden nagestreefd. De PvdA is er bovendien voorstander van om deposito- en zakenbanken te scheiden.' *Toelichting:* Het woord "economie" is niet duidelijk genoeg. We willen groei, werkgelegenheid en goede pensioenen bevorderen, op Europees niveau, in overleg met sociale partners. Het scheiden van dit soort banken wordt al in verschillende landen voorgesteld (VS en VK) om de reële economie niet het slachtoffer te kunnen maken in tijden van financiële crisis.

PREADVIES: OVERNEMEN

De PvdA zet zich in voor een adequate internationale regulering van de kapitaal- en financiële markten. Regulering van deze markten is van belang om de crisisgevoeligheid van het internationale financiële systeem te verminderen en de bestaanszekerheid van mensen beter te dienen. Deze regulering moet inhouden dat:

Amendementen

81. Den Haag

Schrappen: De laatste zin ****INCLUSIEF** de volgende (vijf) alinea's/bolletjes** schrappen.

Toelichting: een congresresolutie is niet de plaats om op dit soort punten in detail te gaan en zich op bepaalde maatregelen vast te leggen.

Inhoudelijk zijn de genoemde maatregelen ook aanvechtbaar. Het gaat er voor alles om een nieuwe crisis te voorkomen en daarvoor is meer toezicht en regulering van het bankwezen nodig. Het opsplitsen in een gewone en een speculatieve bank is daarvoor niet nodig en ook niet voor het geven van overheidsgaranties beperken tot particuliere rekeningen. De verhoging van de kapitaaleis tot 15 procent voor alleen Nederlandse banken zonder een meer intensief toezicht op te geven kredieten zou zelfs het

nemen van meer risico's kunnen vergroten. De invoering van een bankenbelasting kan gemakkelijk door de banken naar hun depositohouders kunnen worden doorgeschoven. Met de twee laatst genoemde maatregelen is op zich niets mis maar de invloed op een mogelijke nieuwe crisis is beperkt. Deze maatregelen zijn ook te zeer gekoppeld aan de huidige actualiteit en horen daarmee niet in deze resolutie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur verschilt hierover van mening met de indieners. Het gaat hier om fundamentele hervormingen van het financiële systeem die nodig zijn, om uit de huidige economische –en financiële crisis te komen, en om in de toekomst te voorkomen dat we weer in een dergelijke crisis terecht komen.

82. Geneve, Amsterdam Zuid

Toevoegen: • 'Europese pensioenfondsen worden aangemoedigd niet meer te beleggen in "hedge-funds", en alleen te beleggen in financiële instrumenten, die de reële economie ten goede komen.'

Toelichting: Hedge funds en sommige financiële derivaten speculeren uitvoerig op munteenheden (de Euro bijvoorbeeld) en grondstoffen, en zijn vaak schadelijk voor de reële economie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het PB is het eens met de gedachte van de indieners, maar geeft de voorkeur aan een scherpere formulering. Zie daarom PB amendement 80.

83. PB amendement

Na: '...inhouden dat' **toevoegen** nieuw bolletje: 'Instellingen met een publieke functie als overheden en pensioenfondsen worden geacht alleen te investeren in financiële producten die de reële economie ten goede komen.'

84. Zoetermeer

Na laatste bullet **toevoegen:** 'Om met name de slepende valutacrisis binnen de Eurozone een halt toe te roepen zijn onomkeerbare en indringende maatregelen nodig:

- overdracht van nationale bevoegdheden op het gebied van banktoezicht;
- preventief begrotingsbeleid;
- instelling van een Europese "lender of last resort"
- adequaat budget voor banken en landen binnen Eurozone van EU.'

Toelichting: In deze resolutie hoort ook een uitspraak gedaan te worden over de wijze waarop we de huidige crisis te lijf willen gaan. De tekst is afkomstig van het CPB (Europa in Crisis, het Centraal Planbureau over schulden en de toekomst van de Eurozone).

PREADVIES: OVERNEMEN

85. Hoogeveen

Na laatste bullet **toevoegen:** 'Equity- en hedgefondsen en de overgenomen bedrijven krijgen geen fiscale rente-aftrek op de voor de overname van een bedrijf gemaakte schulden.'

Toelichting: Wilden we graag als punt in opsomming aangevuld hebben.

PREADVIES: AFWIJZEN

Bij het laatste belastingplan is door de Kamer uitgebreide reparatiewetgeving aangenomen die excessieve schuldfinanciering bij overnames teruggedringt. De fiscale aftrekbaarheid wordt beperkt tot 'normale' vermogensverhoudingen, dat wil zeggen maximaal een verhouding eigen-vreemd vermogen van een op twee.

- de gewone of deposito banken (betalen, sparen en lenen) worden gescheiden van de zakenbanken (speculeren), waarbij de laatste categorie niet in aanmerking komt voor overheidsgaranties;
- een land met een open economie als Nederland, met een relatief zeer grote financiële sector, het voorbeeld van Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk volgt en een kapitaaleis van minimum vijftien procent stelt aan banken;

Amendementen

86. Nijmegen

Na: 'vijftien procent stelt aan banken'. **Toevoegen:** 'en die te combineren met een maximum aan de verplichtingen die banken mogen aangaan.'

PREADVIES: AFWIJZEN

De toevoeging maakt onvoldoende helder wat de indieners bedoelen; zo zou het hier bijvoorbeeld om de dekkingstransactie of de verplichte spreiding risico's voor het beleggingsdeel financiële instellingen kunnen gaan.

- de bankensector via een bankenbelasting een bijdrage levert aan de publieke middelen. Daarnaast moet er een heffing op flitskapitaal komen;

Amendementen

87. Rotterdam, Amsterdam Zuid

'Daarnaast moet flitskapitaal komen.' **Wijzigen in:** 'Deze heeft de vorm van een heffing op financiële transacties.'

Toelichting: Het flitskapitaal wordt volgens Wikipedia gedefinieerd als: 'grote bedragen die gebruikt worden om zeer kort lopende transacties (van enkele uren tot enkele dagen) mee uit te voeren.' In de praktijk zal het lastig zijn dit soort bedragen te onderscheiden van reguliere transacties. Beter is het daarom te focussen op de invoer

ring van een vorm van heffing op alle financiële transacties in z'n algemeen, vaak ook aangeduid als Tobin tax. Het zogenaamde flitskapitaal wordt dan direct meebelast.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is voorstander van zowel een bankenbelasting als een heffing op flitskapitaal zoals de PvdA die al langer bepleit.

88. Jonge Socialisten

Schrappen: 'Daarnaast moet er een heffing op flitskapitaal komen;'

Toelichting: Het invoeren van een Europese belasting op financiële transacties zal resulteren in een vlucht van de handel (aandelen, opties, etc.) naar andere landen. Op dit moment is het al zo dat handelaren met één druk op de knop via een andere beurs hun transacties kunnen laten verlopen, of die beurs nu in New York of in Tokio staat. Met het invoeren van een dergelijke belasting zal de handel zich verplaatsen naar andere delen van de wereld ten koste van de Europese beurzen zoals de AEX in Amsterdam.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur hecht eraan dat de Europese Unie de coördinatie van een belasting op flitskapitaal op zich nemen. Daarbij geldt natuurlijk dat we ons inzetten voor invoering op mondiale schaal; mocht dat niet lukken dat zal de Europese Unie voorop lopen bij de invoering van beiden.

89. Rotterdam

Toevoegen: Nieuwe bullet: 'Alle financiële transacties met banken gevestigd in landen die weigeren volledige inzage van bankgegevens te geven aan overheidsdiensten in EU landen (waaronder Belastingdiensten) worden verboden en strafbaar.'

Toelichting: De bankensector in diverse landen weigert nog steeds mee te werken aan het uitwisselen van informatie ten behoeve van justitie- en belastingdiensten. De in deze landen gevestigde banken lijken daardoor steeds vaker een dekmantel te zijn voor terroristen, malafide machthebbers en belastingontduikers. Het is van belang een duidelijk signaal af te geven dat het verstrekken van bankgegevens aan andere overheidsdiensten in Europa een must is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Wij willen graag af van het bankgeheim maar het gaat het partijbestuur te ver om individuen of organisaties strafbaar te stellen wanneer men een financiële transactie naar een land met bankgeheim doet.

- de hoge bonussen in de financiële sector worden beperkt;

Amendementen

90. Velsen

'de hoge bonussen beperkt' **Wijzigen in:** 'Bonussen in de financiële sector worden afgeschaft'

Toelichting: Deze bonussen hebben, door de verkeerde prikkel om voor het persoonlijke gewin te gaan in plaats van voor het maatschappelijk belang, ons financiële stelsel aan de rand van de afgrond gebracht, terwijl de belastingbetaler voor de kosten van de redding opdraait. Dat mag niet nog eens gebeuren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie PB amendement 91.

91. PB amendement

'de hoge bonussen beperkt' **Wijzigen in:** 'bonussen aan banken worden gelegd om perverse prikkels eruit te halen. De Code Banken wordt aangescherpt en omgezet in wetgeving.'

92. Utrecht

Na: 'de hoge bonussen in de financiële sector worden beperkt' **toevoegen:** 'voor banken met staatssteun.'

Toelichting: Het beperken van de bonussen zal geen gedragsverandering veroorzaken. Handelaren zullen altijd het uiterste gewin zoeken binnen de grenzen van de financiële arena. Beloning volgt op velerlei wijze. Al is het om de status. Enkel systeemwijzigingen leiden tot resultaat. Staatssteun op zich geeft echter impliciet aan dat prestaties onvoldoende waren. Er moest immers belastinggeld bij om het bankbedrijf overeind te houden. Hoge bonussen zijn dan niet gepast.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig geworden zie PB amendement 91.

93. Nijmegen

Na: 'hoge bonussen... worden beperkt' **Toevoegen:** 'en gericht op het ondernemingsresultaat op de langere termijn.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig amendement zie PB amendement 91.

- financiële producten met hoog risico worden ontmoedigd of verboden.

Amendementen

94. Nijmegen

Na: 'met hoog risico worden ontmoedigd of verboden' **Toevoegen:** 'te streven naar een Europees mechanisme om banken te herkapitaliseren; - de schaduwbankensector omvattend te regule-

ren, een stringent rapportagesysteem in te voeren en voor Hedgefondsen en Private-Equity fondsen hogere eisen te stellen aan het eigen vermogen en de maximale leverage-graad.

- Te streven naar een echt Europees toezicht voor Europabreed opererende en systeemrelevante banken, gekoppeld aan goede controle-mogelijkheden en mogelijkheden om in te grijpen.

Toelichting: Deze laatste wijzigingsvoorstellen zijn afkomstig uit een voorstel dat de SPD op 8 november 2011 in het Duitse parlement heeft ingediend ter regulering van de financiële markten (zie

<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/17/076/1707641.pdf>) Het zijn goede voorstellen. Het overnemen wil ook benadrukken dat het belangrijk is dat PvdA en SPD waar mogelijk in deze zaken gemeenschappelijk optrekken.

PREADVIES: OVERNEMEN

95. Utrecht

Toevoegen nieuwe bullet: 'Om met name de slepende valutacrisis binnen de Eurozone een halt toe te roepen zijn onomkeerbare en indringende maatregelen nodig, zoals de overdracht van nationale bevoegdheden op het gebied van banktoezicht; preventief begrotingsbeleid; instelling van een Europese 'lender of last resort'; adequaat budget voor banken en landen binnen Eurozone van EU.'

Toelichting: Toevoegen als nieuwe bullet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig gezien overnemen amendement 84.

96. Utrecht

Schrappen: 'Financiële producten met hoog risico worden ontmoedigd of verboden.'

Toelichting: Investeren staat per definitie gelijk aan risico nemen. Juist mensen die risico durven te nemen, zorgen voor vooruitgang en groei. Het ontmoedigen of zelfs verbieden hiervan grijpt terug op tijden dat marktwerking gedemoniseerd werd. Regulering en transparantie zijn nu nodig, geen verbod of ontmoediging.

PREADVIES: AFWIJZEN

Een van de oorzaken van de huidige economische crisis is dat ondoorzichtige en risicovolle producten verhandeld werden.

97. Kampen, Steenwijkerland

Na: 'financiële producten met hoog risico worden ontmoedigd of verboden' **Toevoegen:** '- niet wordt meegewerkt aan (holding) constructies ter vermindering van belastingen.'

Toelichting: De Nederlandse belastingwetgeving kent in de vennootschapsbelasting de zo genaamde "deelnemingsvrijstelling". Verder kent ons land een zeer groot aantal belastingverdragen

met andere landen onder andere ter voorkoming van dubbele belasting. Een uitwas hiervan is echter dat een zeer groot aantal (buitenlandse) bedrijven en personen in Nederland een Holding oprichten waardoor men praktisch gezien belastingheffing kan voorkomen. Onder andere wordt hiervan gebruik gemaakt door popgroepen en beroepssporters om inkomsten van licenties belastingvrij te incasseren. Dit is een ongewenste toestand waarbij het ons niet uitmaakt welk land de belasting misloopt. De inkomsten voor ons land wegen niet op tegen ons principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur steunt de strekking van het amendement. Zo is het partijbestuur ook van mening dat er in Nederland geen nultarief op royalty's zou moeten zijn. Tegelijkertijd moet in het belang van de werkgelegenheid en onze internationale concurrentiepositie het vestigingsklimaat in Nederland aantrekkelijk blijven voor buitenlandse bedrijven met reële activiteiten in Nederland.

Er moet een betere balans komen tussen de behoefte van de Nederlandse arbeidsmarkt, het aanbod van migranten, en de absorptiecapaciteit van de Nederlandse samenleving. De Nederlandse en Europese arbeidsmarkt moeten beter worden ingericht om vraag en aanbod gereguleerd en legaal bij elkaar te brengen. Om negatieve effecten van arbeidsmigratie te voorkomen en tegen te gaan zal aanvullend beleid op het gebied van huisvesting en integratie, met name in de grote steden, nodig zijn. Nederland trekt gezamenlijk op in EU-verband om goede afspraken, bijvoorbeeld migratiepartnerschappen, met herkomstlanden te maken. Deze afspraken reiken verder dan het versterken van de grens en het stimuleren van terugkeer van illegalen en doen recht aan de behoefte op de arbeidsmarkt in Nederland en Europa en het aanbod uit herkomstlanden. Gereguleerde migratie zal uitbuiting van (illegale) migranten verminderen – hoewel aanvullend beleid gericht op het tegengaan van uitbuiting voortdurend noodzakelijk blijft. De situatie van illegale migranten in herkomst-, transit- bestemmingslanden is dikwijls mensonterend. Mensenhandel is integraal onderdeel van de internationale criminaliteit en brengt illegale migranten in zeer kwetsbare posities. Nederland maakt zich hard voor verbetering van de positie van de meest kwetsbare migranten, met name de positie van vrouwen en kinderen, die in de illegaliteit groot risico lopen om in situaties van uitbuiting terecht te komen.

Amendementen

98. Amsterdam Noord

'Om negatieve effecten nodig zijn.' **Wijzig in:** 'De PvdA wil dat Nederland zich beter inspant om de negatieve effecten van arbeidsmigratie te voorkomen en zo nodig aanvullend beleid ontwik-

kelt om de huisvesting en migratie te verbeteren.’
Toelichting: We stellen de vraag niet slechts, we spannen ons in om die te beantwoorden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Oorspronkelijke tekst is beter, omdat daar ook in het bijzonder ingegaan wordt op de problematiek in de grote steden.

99. Hoogeveen

Na: ‘... te komen’ **toevoegen:** In de eerste plaats moet het eigen werkzoekendenbestand optimaal ingezet worden. Voor het aanstellen van buitenlandse arbeiders worden via wet- en regelgeving de bedrijven en uitzendbureaus verantwoordelijk voor gelijke arbeidsvoorwaarden, huisvesting, integratie, scholing en hulp bij terugkeer.

PREADVIES: OVERNEMEN

Nederland moet altijd ruimhartig bescherming blijven bieden aan vluchtelingen die dat nodig hebben. Nederland volgt de minimumnormen van het Vluchtelingenverdrag, die stellen dat er gegronde vrees moet zijn in de herkomstlanden voor vervolging wegens ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of seksuele voorkeur. De PvdA maakt zich daarnaast ook hard voor een humaan asielbeleid, waarbij ook de situatie in het land van herkomst (burgeroorlog) en persoonlijke trauma's of de gezinssituatie van de betrokken asielzoeker worden meegewogen.

Amendementen

100. Heerenveen, Assen

Toevoegen: Nederland staat pal voor het internationale kinderrechtenverdrag en handelt hier naar.

Toelichting: Tekst spreekt voor zich.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.3 Vrede en veiligheid

Het Nederlandse vrede en veiligheidsbeleid moet een internationale rechtsorde bevorderen die een menswaardig bestaan verzekert voor een ieder in Nederland, Europa en daarbuiten. Met Den Haag als vestigingsplaats van een groeiend aantal internationale hoven en tribunalen, kan en moet Nederland zich blijven profileren als voortrekker in het langdurig proces naar een mondiale rechtsorde. Dat betekent een voortdurend hameren op naleving van internationaal recht, voorkoming van straffeloosheid en beëindiging van het meten met twee maten. Maar ook bijvoorbeeld het consequent steunen van het Internationaal Strafhof en van de verplichting van staten wereldwijd om verdachten van het Strafhof te arresteren en over te dragen.

Amendementen

101. Geneve, Amsterdam Zuid

Na: ‘...meten met twee maten.’ **Toevoegen:** ‘Het betekent ook, dat Nederland toeziet op strikte naleving van internationaal recht in eigen land, zoals met betrekking tot respect voor de rechten van migranten en kwetsbare groepen.’

Daarna vervolgen met: ‘Maar ook bijvoorbeeld het consequent steunen van het Internationaal Strafhof en van de verplichting van staten wereldwijd om verdachten van het Strafhof te arresteren en over te dragen.’

Toelichting: Het toepassen van Europese regels voor migranten moet ook in Nederland consequent worden nageleefd.

PREADVIES: OVERNEMEN

102. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: ‘Maar ook bijvoorbeeld over te dragen.’

Toevoegen: ‘Nederland en Europa moet hier een voortrekkersrol gaan vervullen bij het stimuleren van duurzame energie.’

Toelichting: Ten onrechte wordt hierbij alleen gekeken naar Europa. Nederland loopt achter ten opzicht van veel Europese landen en is het met name eigen belang om deze achterstand om te zetten in een voortrekkersrol.

PREADVIES: OVERNEMEN

In het buitenland beleid dient plaats te zijn voor samenwerking met groepen die voortkomen uit de internationale civiele samenleving. Hun representativiteit, democratische gezindheid en geloofwaardigheid dient net zo zeer te worden getoetst als die van nationale regimes. Doel van deze samenwerking is vooral om op een indirecte wijze stem te geven aan mensen die in andere landen behoren tot de onderklasse en worden onderdrukt of buitengesloten.

Het Nederlandse vredes- en veiligheidsbeleid zal zich de komende decennia steeds meer gaan richten op conflicten buiten of aan de randen van Europa. Daarbij moet in eerste instantie gezocht worden naar politieke oplossingen voor conflicten, indien noodzakelijk ondersteund door een militaire component. De nadruk op ‘state security’ (nationale veiligheid) moet aangevuld worden met ‘human security’ (menselijke veiligheid).

Amendementen

103. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: ‘(menselijke veiligheid)’ **toevoegen:**

‘Nederland zet daarnaast haar mediation skills en kennis van zaken in om conflicten rondom water, vruchtbaar land en natuurlijke hulpbronnen op een positieve wijze te beslechten, en wordt zo een voorloper in ‘milieudiplomatie’.’

Toelichting: Amendement spreekt voor zich.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van het amendement sympathiek, maar is tevens van mening dat optreden binnen internationaal verband plaats zou moeten vinden. Bovendien zou deze tekst beter ergens anders passen. Zie daarom PB Amendement 104.

Bij internationale vredesmissies naar landen in conflict, moet een vernieuwde 3D-aanpak ('defence, diplomacy and development') voorop staan: een aanpak waarbij de politieke en ontwikkelingsdimensie leidend is en niet de militaire, een aanpak waarbij de belangen van lokale burgers en gemeenschappen de doorslag geven en niet de belangen van de troepen zendende staten. De krijgsmacht moet primair gericht zijn het beschermen van burgers en waar nodig en mogelijk op terrorismebestrijding. Van eventuele Nederlandse inzet kan alleen sprake zijn als daarvoor een volkenrechtelijk mandaat is en militair geweldgebruik past binnen een weldoordachte en realistische lange termijnstrategie, die de politieke oplossing van de structurele oorzaken van het betreffende conflict centraal stelt. Er moet daadwerkelijk sprake zijn van een bredere spreiding van welvaart en politieke macht, onder meer door maatschappelijke organisaties actief te betrekken in vredesonderhandelingen of wederopbouwactiviteiten. De Nederlandse diplomatie moet daartoe getraind zijn in bemiddelende en vredesbevorderende taken. Diplomaten moeten zich vooral richten op het politieke handwerk dat nodig is op het gebied van vrede en mensenrechten.

Amendementen

104. Heerenveen

Na: '.....het betreffende conflict centraal stelt.'

Toevoegen: 'Er moet voorafgaand aan ingrijpen een blauwdruk liggen van het einddoel.'

Toelichting: Bij de Nederlandse deelname aan de aanval op Irak, was niet samen met de andere landen een einddoel geformuleerd. Zo werd de gehele burgerlijke infrastructuur verwoest; ambtenaren, professoren, etc. die lid waren van de Baathpartij van Saddam mochten van Bush, Cheney en Rumsfeld geen functies meer bekleden, waardoor het bestaande maatschappelijke systeem instortte. Heel anders is door de Amerikanen na de Tweede Wereldoorlog in Duitsland opgetreden.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het eens met de analyse dat het in principe nodig is om een exit strategie te hebben. Dat zal echter niet altijd mogelijk zijn, met name waar het gaat om 'responsibility to protect'. Zie PB amendement 107.

105. Utrecht

'vernieuwde 3D-aanpak' **wijzigen in:** '3D-aanpak'

Toelichting: De 3D-aanpak is zoals die is: defence, diplomacy and development. Als die vernieuwd of hernieuwd moet worden, dan ook aangeven hoe

die dan vernieuwd moet worden. Dat lijkt niet aan de orde, dus vernieuwd en hernieuwd is alleen maar verwarrend.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat hier wel sprake is van vernieuwing ten opzichte van het huidige beleid: een aanpak waarbij de politieke en ontwikkelingsdimensie leidend is en niet de militaire, een aanpak waarbij de belangen van lokale burgers en gemeenschappen de doorslag geven en niet de belangen van de troepen zendende staten.

106. Geneve, Amsterdam Zuid

Na: '....realistische lange termijnstrategie, die de politieke oplossing van de structurele oorzaken van het betreffende conflict centraal stelt.'

Toevoegen: 'en die van tevoren een exit-strategie bepaalt.'

Toelichting: De oorlog in Irak bijvoorbeeld heeft zoveel langer geduurd, omdat er geen exit-strategie van te voren bepaald was.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur vindt de strekking van het amendement sympathiek; zie PB amendement 107.

107. PB amendement

Na: '....realistische lange termijnstrategie, die de politieke oplossing van de structurele oorzaken van het betreffende conflict centraal stelt' **toevoegen:** 'en die in principe van tevoren een exit-strategie bepaalt, tenzij er zwaarwegende overwegingen zijn, bijvoorbeeld het stoppen van ernstige mensenrechtenschendingen in het kader van de 'responsibility to protect', die dat onmogelijk maken.'

Nederland moet zich concentreren op een aantal regio's in de wereld waar conflicten op grote schaal een menswaardig bestaan belemmeren. De regionale focus is van belang omdat veel conflicten alleen kunnen worden begrepen en dus opgelost als zij worden gezien in zo'n regionale context. De inzet moet in eerste instantie gericht zijn op het wegnemen van de structurele oorzaken van de conflicten in fragiele staten (zoals Soedan, Tsjaad en Burundi). Dat veronderstelt langdurige inzet, focus, een regionale aanpak, en samenwerking met een aantal andere gelijkgezinde landen. Alleen dan kan Nederland een zinvolle bijdrage leveren.

Amendementen

108. PB amendement

Na: ' (menselijke veiligheid)' **toevoegen:**

'Nederland zet daarnaast haar mediation skills en kennis van zaken in internationaal verband in om conflicten rondom water, vruchtbaar land en natuurlijke hulpbronnen op een positieve wijze te beslechten, en wordt een zo voorloper in 'milieu-diplomatie'.'

109. Maastricht

Schrappen: 'Soedan'

Toelichting: Soedan is geen fragiele staat. Het is juist een totalitair regime dat regio's marginaliseert.

PREADVIES: AFWIJZEN

Soedan is in 2008 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken, onder verantwoordelijkheid van toenmalig Minister Koenders, aangewezen als fragiele staat. Ook nu Zuid-Soedan onafhankelijk is blijft de regio fragiel.

Nederland moet zich daar inspannen waar het in de afgelopen decennia ervaring heeft opgebouwd. In Afrika zijn dat het Grote Merengebied, de Hoorn van Afrika en Soedan. Ook in Afghanistan is grote inzet gepleegd, maar als de huidige invulling van de 'counter insurgency' van het westers bondgenootschap niet fundamenteel wordt gewijzigd, moet Nederland zich terugtrekken uit Afghanistan. Nieuwe focusregio's moeten Noord-Afrika en het Midden-Oosten zijn. Hier hebben zich in 2011 veelbelovende processen voltrokken maar de situatie is riskant. Nederland zal zich in Europees verband hard moeten maken voor een ambitieus 'nabuschapsbeleid' ten aanzien van deze landen, inclusief belangrijke economische preferenties voor die landen, assistentie bij de opbouw van de rechtsstaat en met een rol voor en gebruikmakend van de grote bevolkingsgroepen uit die landen op het Europese continent.

Amendementen

110. Maastricht

'daar' wijzigen in: 'blijven'

Toelichting: Het wekt de indruk dat de PvdA zich alleen in deze gebieden wil inzetten. Dat is volgens ons een beperkte opvatting van de internationale solidariteit.

PREADVIES: AFWIJZEN

Door concentratie en een geografische focus aan te brengen en in internationaal en EU verband ontwikkelingssamenwerking af te stemmen kan een grote effectiviteit bereikt worden.

111. Maastricht

Toevoegen: Voorafgaand aan de tekst 'Mondiale betrokkenheid blijft voor de PvdA het uitgangspunt.'

Toelichting: Deze toevoeging is bedoeld om er geen misverstand over te laten bestaan dat de PvdA voor zijn internationale solidariteit staat.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de teksten daar helemaal geen twijfel over laten bestaan, daarom een overbodige toevoeging.

De PvdA vindt dat mensenrechten voorop moeten staan. Nederland moet afzien van het steunen of tolereren van autoritair

re regimes onder het mom van de stabiliteit in de betreffende regio. Ook moet Nederland aan dergelijke regimes en aan corrupte regeringen geen overtollig defensiematerieel verkopen. Nederland moet daarnaast uiteraard een consistent terughoudend wapenexportbeleid voeren ten aanzien van deze landen. Als bemiddeling geen resultaten oplevert moet Nederland in samenwerking met andere landen actief campagnes (boycots, sancties) en druk organiseren op de betreffende autoritaire regimes, maar ook op de landen, de organisaties en de grote bedrijven die dergelijke regeringen steunen. Dat geldt in het bijzonder indien er sprake is van zeer ernstige en omvangrijke mensenrechtenschendingen, zoals bijvoorbeeld in 2011 het geval is in Syrië. Nederland moet zich actief inzetten voor grotere transparantie en regulering van financiële stromen naar en van autoritaire regimes, ook van multinationale bedrijven en banken.

Amendementen

112. Den Haag

Schrappen: 'of tolereren'.

Toelichting: 'Niet tolereren' klinkt ferm maar de consequentie zou moeten zijn dat daarom zonder verdere discussie actief op verdrijving van al die regimes gekoerst moet worden. Dat zal een regering met de PvdA niet doen. Het is dus een loze kreet.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het niet met de indiener eens dat 'niet tolereren' automatisch zou moeten leiden tot het actief militair verdrijven van regimes. Het niet tolereren van een regime kan zich bijvoorbeeld uiten door het consequent aan de kaak stellen van mensenrechtenschendingen, het verbreken van diplomatieke banden en/of het instellen van sancties.

Nederland moet zich actief blijven inzetten voor vergaande nucleaire wapenbeheersing binnen een afzienbare termijn en bijdragen aan inspanningen om het Midden-Oosten vrij te maken van massavernietigingswapens. Ook moet Nederland, samen met een aantal gelijkgezinde landen en non-gouvernementele organisaties, een voorhoederol spelen voor een verbod op inhumane wapens die in de praktijk geen onderscheid maken tussen burgers en soldaten, en voor een strakke naleving van het internationale Arms Trade Treaty dat binnen handbereik komt en een einde moet maken aan illegale wapenhandel.

Amendementen

113. Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid, Tytsjerksteradiel, Maastricht

'Nederland moet zichmassavernietigingswapens.' **wijzigen in:** 'Nederland moet zich actief blijven inzetten voor vergaande nucleaire wapenbeheersing binnen een afzienbare termijn en bijdragen aan inspanningen om de wereld vrij te maken

van massavernietigingswapens.'

Toelichting: We willen niet slechts het Midden-Oosten vrij van massavernietigingswapens.

PREADVIES: OVERNEMEN

114. Castricum

'Ook moet Nederland, samen met illegale wapenhandel.' **Wijzigen in:** 'Daarbij dienen we ons te realiseren dat Israël als enige op dit moment over kernwapens beschikt. Samen met gelijkgezinde landen en non-gouvernementele organisaties, moet Nederland een voorhoederol spelen voor een verbod op strategische en inhumane wapens die in de praktijk geen onderscheid maken tussen burgers en soldaten. Een strakke naleving van het internationale Arms Trade Treaty dat binnen handbereik komt, moet een einde maken aan illegale wapenhandel.'

Toelichting: In overweging nemende dat het bezit van strategische en inhumane wapens door Israël, een destabiliserende werking heeft op de regio.

PREADVIES: AFWIJZEN

Met het overnemen van amendement 113 kiest het partijbestuur ervoor om de inspanningen van Nederland op het gebied van non-proliferatie wereldwijd te doen gelden, niet alleen gericht op één regio of land. Amendement 114 gaat wel specifiek op één land in, waarmee het amendement contrair is aan de strekking van het overgenomen amendement 113.

115. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Toevoegen: Daarbij dienen we ons te realiseren dat Israël als enige op dit moment over kernwapens beschikt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement is overbodig na overnemen amendement 113. Zie ook de toelichting bij amendement 114.

Nederland moet kiezen voor een slagvaardig defensieapparaat met een krijgsmacht die zich specialiseert als beschermingsmacht in het kader van internationale vredesmissies met een adequaat volkenrechtelijk mandaat.

Amendementen

116. Zoetermeer

Na: '...met een' **toevoegen:** 'adequaat toegeruste'

Toelichting: De gespecialiseerde krijgsmacht moet wel behoorlijk uitgerust worden voor haar taken.

PREADVIES: OVERNEMEN

117. Jonge Socialisten

'Nederland moet .. volkenrechtelijk mandaat.'

wijzigen in: 'Nederland moet kiezen voor een slagvaardig defensieapparaat met een krijgs-

macht die primair inzetbaar is als beschermingsmacht. Indien de huidige situatie in een land onmiddellijk ingrijpen vereist om levens van onschuldige burgers te beschermen moet het Nederlandse leger slagvaardig als offensieve macht kunnen opereren. Dit alles om de weg te plaveien voor wederopbouw en vredesmissies. Dit kan alleen in het kader van een adequaat volkenrechtelijk mandaat.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Dit is een overbodig amendement, mede gezien het overnemen van amendement 116 waarbij gesteld wordt dat de krijgsmacht adequaat toegerust moet zijn, mede in het kader van de 'responsibility to protect'.

Nederland moet als middelgroot land een belangrijke rol in de NAVO en de Europese defensiesamenwerking hebben en opeisen, en daarin een hernieuwde 3D-aanpak propageren.

Amendementen

118. Utrecht

Wijzigen: Wijzigen van 'vernieuwde 3D-aanpak' in '3D-aanpak'.

Toelichting: De 3D-aanpak is zoals die is: defence, diplomacy and development. Als die vernieuwd of hernieuwd moet worden, dan ook aangeven hoe die dan vernieuwd moet worden. Dat lijkt niet aan de orde, dus vernieuwd en hernieuwd is alleen maar verwarrend.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 105.

Nederland is onder eerdergenoemde voorwaarden bereid zijn krijgsmacht personeel en materieel in te zetten voor militaire missies. Een vernieuwd toetsingskader voor militaire missies moet garanderen dat sprake is van nuchtere en concrete doelstellingen, van samenhang tussen doel, aanpak en middelen, en van een reële onderbouwing van de kans op doelbereiking en van aandacht voor de bescherming van burgers in gewapend conflict.

Amendementen

119. Amsterdam Noord

Na: '..gewapend conflict' **toevoegen:** 'Wij betonen betrokkenheid bij de uitvoerders van de missies, ook in de zin van waardering voor hun inzet en meeleven met en blijvende zorg voor de trauma's van militairen en veteranen.'

Toelichting: We hebben niet slechts aandacht voor de beschermden, maar ook voor de beschermers.

PREADVIES: OVERNEMEN

De PvdA vindt dat uitgaven voor defensie en voor militaire interventies niet uit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking mogen worden gefinancierd.

Amendementen

120. Vlissingen

Na: '... dat uitgaven voor defensie en voor militaire interventies niet uit de begroting voor ontwikkelingssamenwerking mogen worden gefinancierd.'

toevoegen: 'Helaas verkeren vele volkeren in de 21e eeuw nog steeds in onvrijheid. Van de indianen in Chiapas, de oorspronkelijke bewoners van de Westelijke Sahara, de Koerden, de Oeigoeren tot aan de Molukkers. Zij en andere volkeren komen op voor hun autonomie en vragen hierbij steun van de wereldgemeenschap. De Partij van de Arbeid wil dat Nederland zich in de internationale gremia actief inzet voor de belangen van deze naar onafhankelijk strevende volkeren.'

Exemplarisch voor de roep om onafhankelijkheid is die van de Palestijnen.'

Toelichting: Zowel in de resolutie 'Sociaaldemocratische Internationale Politiek' als de overige congresstukken wordt in algemeenheden gesproken met uitzondering van het onafhankelijkheidsstreven van de Palestijnen en de staat Israël. Dit doet ernstig tekort aan andere volkeren die al decennia / eeuwen de weg naar hun autonomie bewandelen. De Partij van de Arbeid is het aan haar internationale traditie en stand verplicht voor deze volkeren in de bres te springen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het noemen van het Israelisch-Palestijns conflict is ingegeven door de grote invloed van het conflict op vrede en stabiliteit in de regio en in de wereld. Dat rechtvaardigt speciale aandacht voor het conflict in de resolutie.

Oplossing van het Israëlisch-Palestijns conflict is van groot belang voor de hele wereldgemeenschap. De PvdA is voor een twee-statenoplossing. Wij streven naar een onafhankelijke, levensvatbare Palestijnse staat naast Israël als beste garantie voor het voortbestaan van Israël en het in vrede, veiligheid en voorspoed en het naast en met elkaar kunnen leven van zowel Israël's als Palestijnen. Israël heeft als sterkste partij een speciale verantwoordelijkheid om het gebruik van geweld te beperken en om het initiatief te nemen het vredesproces vooruit te brengen. Nederland en de EU moeten hun goede banden richting zowel Israël als de Palestijnse Autoriteit beter gebruiken ter ondersteuning van het vredesproces. Te vaak worden Amerikaanse initiatieven afgewacht. Te weinig wordt een eigen Europese lijn gekozen, terwijl de EU veruit de grootste donor is van de Palestijnse Autoriteit.

Amendementen

121. Utrecht

'Israël heeft als sterkste partij... t/m ...Zonder eensgezindheid is vrede in de regio niet mogelijk.'
wijzigen in: 'Oplossing van het Israëlisch-Palestijns conflict is van groot belang voor de hele wereldgemeenschap. De PvdA is voor een twee-statenoplossing. Wij streven naar een onafhankelijke, levensvatbare Palestijnse staat naast Israël als beste garantie voor het voortbestaan van Israël en het in vrede, veiligheid en voorspoed en het naast en met elkaar kunnen leven van zowel Israël's als Palestijnen.'

Toelichting: Dit amendement stelt voor de tekst van deze alinea te wijzigen en alle hierop volgende bulleten in deze paragraaf te verwijderen. Deze resolutie moet een basis vormen voor het internationaal beleid. Het maken van dit beleid is belegd bij de fractie. De nieuwe tekst is afdoende om aan te geven welke oplossingsrichting de PvdA voorziet. Verdere detaillering is enkel een uiteenzetting binnen de huidige situatie. Deze kan morgen gewijzigd zijn, helemaal in het licht van de ontwikkelingen in Syrië en Egypte. Voorbeelden moeten enkel genoemd worden ter illustratie van de basisbeginselen, waar deze resolutie om draait. Het valt buiten de context om een geheel stappenplan te geven voor dit conflict, terwijl er in andere regio's veel nijpende conflicten zijn met minder media aandacht, maar veel meer slachtoffers. De resolutie moet gereedschap meegeven, geen eindresultaat. Dat laatste moet overgelaten worden aan de fractie die gekozen is om de dagelijkse ontwikkelingen het hoofd te bieden. Tegen de tijd dat deze resolutie wordt aangenomen is de werkelijkheid immers veranderd en dit stappenplan alweer verouderd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur acht het Israelisch-Palestijns conflict van een dusdanige invloed op de stabiliteit in de regio en de wereld, dat het er extra aandacht aan schenkt in de resolutie. Het genoemde stappenplan geeft uitdrukking aan deze extra aandacht. Het partijbestuur deelt de vrees voor het verouderen van de elementen van het stappenplan niet.

122. Castricum

Schrappen: "het voortbestaan van Israël"

Toelichting: In overweging nemende dat het voortbestaan van zowel Israël, als Palestina, binnen de grenzen zoals gesteld door het internationaal recht, wenselijk is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur hecht er aan het naast elkaar bestaan van zowel een Palestijnse staat als de staat Israel te benadrukken. Om dat duidelijker weer te geven stelt het partijbestuur PB amendement 123 voor.

123. PB amendement

Wij streven Israël's als Palestijnen.' **wijzigen in:** 'Wij streven naar een onafhankelijke, levensvatbare Palestijnse staat naast de staat Israël. Dit biedt de beste garantie voor vrede, veiligheid en voorspoed, het naast en met elkaar kunnen leven van zowel Israël's als Palestijnen en het voortbestaan van de staat Israël'.

124. Castricum

Na: '...is van de Palestijnse Autoriteit.' **toevoegen:** Een constructieve Europese bijdrage aan de oplossing van dit conflict kan alleen als Europa op hoofdlijnen eensgezind is. Ook Nederland moet hieraan een krachtige bijdrage leveren. Op schending van mensenrechten, humanitair en internationaal recht moeten doeltreffende sancties volgen. Waar de EU aan dergelijke schendingen geen sancties verbindt, kan en moet Nederland eigen bevoegdheden maximaal gebruiken om sancties te treffen.

Toelichting: In overweging nemende dat deze conceptresolutie moet kunnen leiden tot een concrete en praktisch toepasbare visie op buitenlands beleid, dat Nederland niet alleen buitenlandse politiek maakt in Europees verband.

PREADVIES: AFWIJZEN

Een Nederlandse "alleingang" zal weinig effectief zijn en ondermijnt bovendien onze stelling dat alleen gezamenlijk Europees optreden werkelijk effectief kan zijn. Immers, wie oproept tot gezamenlijk optreden en vervolgens toch z'n eigen gang gaat, geeft het slechte voorbeeld.

125. Hoogeveen

Na: 'Te weinig wordt een eigen Europese lijn gekozen,...' **toevoegen:** 'terwijl de EU associatieverdragen heeft met Israël en ...'

PREADVIES: OVERNEMEN

126. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Schrappen: '.....het voortbestaan van Israël en...'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zelfde Amendement als 122, zie toelichting aldaar.

127. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Na: '....grootste donor is van de Palestijnse Autoriteit.' **toevoegen:** 'Op schending van mensenrechten, humanitair en internationaal recht moeten doeltreffende sancties volgen. Waar de EU aan dergelijke schendingen geen sancties verbindt, kan en moet Nederland eigen bevoegdheden maximaal gebruiken om sancties te treffen.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 124.

Een constructieve Europese bijdrage kan alleen als de EU op hoofdlijnen eensgezind is. Nederland isoleert zich de laatste jaren in toenemende mate van de Europese lijn en lijkt zich dikwijls uitsluitend als de verdediger van Israëlische belangen op te werpen. Dat is niet effectief gebleken.

Amendementen

128. Hoogeveen

Na: '...niet effectief gebleken.' **toevoegen:**

'Nederland zou met behulp van zijn goede relaties met Israël, de Palestijnen en de Arabische buurlanden juist initiatieven kunnen ondernemen om het vredesproces op gang te brengen en te houden en hiervoor steun te zoeken in de EU.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 124.

De PvdA ziet de volgende stappen op weg naar vrede:

- Het naast elkaar bestaan van Israël en Palestina als twee onafhankelijke levensvatbare staten op basis van de resoluties over de twee statenoplossing van de VN Veiligheidsraad, waarbij de grenzen van voor 1967 worden gerespecteerd, met Jeruzalem als gedeelde hoofdstad.

Amendementen

129. Den Haag

Schrappen: 'De PvdA ziet de volgende stappen op weg naar vrede eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk' (Alle punten onder het kopje 'De PvdA zie de volgende stappen op weg naar vrede:')

Toelichting: Een congres resolutie is niet de plaats in detail aan te geven hoe op te treden in bepaald deel van de wereld. Hoe belangrijk de situatie rond Israël van belang is voor de wereldvrede, het is niet de enige plaats waar de vrede in gevaar is. Veel punten worden bovendien al, en meer in hun context, genoemd in de voorafgaande tekst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 121.

130. Utrecht , Maastricht

'De PvdA ziet de volgende stappen op weg naar vrede eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk' **wijzigen in:** 'De PvdA ziet als doel het naast elkaar bestaan van Israël en Palestina als twee onafhankelijke levensvatbare staten op basis van de resoluties over de twee statenoplossing van de VN Veiligheidsraad, waarbij de grenzen van voor 1967 worden gerespecteerd, met Jeruzalem als gedeelde hoofdstad.

Voorwaarden hiervoor zijn:

- De onmiddellijke en volledige beëindiging van de Israëlische blokkade van Gaza. Er moet

onmiddellijk een einde komen aan de Israëlische nederzettingenpolitiek. Dit betekent onder meer de onmiddellijke stop van de bouw van nederzettingen door Israël op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Daartegenover staat een onmiddellijke stop van alle raketbeschietingen op Israël vanuit de Gazastrook.

- Mensenrechten, humanitair recht en internationaal recht, inclusief de uitspraken van het Internationale Gerechtshof in Den Haag, moeten worden nageleefd, in het bijzonder ten aanzien van de situatie in de bezette gebieden.
- Het onmiddellijk beginnen van vredesbesprekingen, met als uitgangspunt de beginselen van de Oslo-akkoorden.
- De Palestijnse groepen Hamas en Fatah dienen zich te verzoenen. Zonder eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk.

Het gevolg kan zijn de erkenning van Palestina als staat en in de toekomst ook als lidstaat binnen de Verenigde Naties, onder gelijktijdige erkenning door Palestina van het bestaansrecht van Israël.'

Toelichting: Op dit moment is de volgorde raar: het lijken allemaal stappen om als je die volgt tot vrede te komen, maar in feite moeten eerst de bullets 3 t/m7 worden uitgevoerd, daarna wordt bullet 1 mogelijk en pas daarna zal bullet 2 aan de orde zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

Hierbij moet wel aangetekend worden dat amendementen 121 en 126 (van deels dezelfde indieners) contrair aan elkaar zijn: via amendement 121 bepleit de indiener het schrappen van de opsomming waar het via amendement 126 een andere ordening in aan wil brengen. Dat beide amendementen door dezelfde afdeling ingediend zijn heeft het partijbestuur enigszins bevreemd.

- Erkenning van Palestina als staat en in de toekomst ook als lidstaat binnen de Verenigde Naties, onder gelijktijdige erkenning door Palestina van het bestaansrecht van Israël.

Amendementen

131. Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid, Castricum en Netwerk Recht in het Midden Oosten

Schrappen: verwijderen van '...in de toekomst..'

Toelichting: Waarom moet Palestina wachten op toelating als lidstaat van de VN?

PREADVIES: OVERNEMEN

- De onmiddellijke en volledige beëindiging van de Israëlische blokkade van Gaza.

- Er moet onmiddellijk een einde komen aan de Israëlische nederzettingenpolitiek. Dit betekent onder meer de onmiddellijke stop van de bouw van nederzettingen door Israël op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Daartegenover staat een onmiddellijke stop van alle raketbeschietingen op Israël vanuit de Gazastrook.

Amendementen

132. Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid

'Daartegenover staat een onmiddellijke stop van alle raketbeschietingen op Israël vanuit de Gazastrook' **wijzigen in:**

'en serieuze onderhandelingen over terugkeer van vluchtelingen.' Als zelfstandige "bullet" **toevoegen:** 'Het per direct stoppen van alle raketbeschietingen op Israël vanuit de Gazastrook.'

Toelichting: (Let op het leesteken waarmee het amendement begint.)

Wij beogen geen smoesjes zoals 'als jullie dit doen, dan mogen wij dat.' Bouw en beschietingen moeten beide stoppen. Nieuw is het eisen van ernst maken met de vluchtelingen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Hoewel wij hopen dat in een nieuw akkoord de terugkeer van de vluchtelingen opgenomen wordt, maakt dit tot op heden geen onderdeel uit van de elementen van het stappenplan. Enkel en alleen om die reden is het hier niet opgenomen.

133. Castricum

Wijzigen: wijzigen in de volgende twee bullets:

- Een onvoorwaardelijke stop van de bouw van nederzettingen door Israël op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem en het open stellen van de grenzen rond de Palestijnse gebieden.
- Een onvoorwaardelijk einde aan terroristische activiteiten het beschieten van burgerdoelen in Zuid-Israël vanuit de Gazastrook.

Toelichting: In overweging nemende dat zowel de nederzettingenpolitiek, de grenscontrole en de beschietingen vanuit Gaza op burgerdoelen in Israël afkeurenswaardig zijn en dat deze zo snel mogelijk moeten worden gestopt, dat beide handelingen een ander internationaal juridisch karakter hebben, dat de ene handeling niet logisch volgt uit de ander, dat derhalve een gevolgtrekking als deze moet worden vermeld.

PREADVIES: AFWIJZEN

Alle raketbeschietingen moeten stoppen, niet alleen die op burgerdoelen.

134. Netwerk Recht in het Midden Oosten

'Er moet onmiddellijkop Israël vanuit de Gazastrook.' **wijzigen in:** " Een onvoorwaardelijke stop van de bouw van nederzettingen door Israël

op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem. Een onvoorwaardelijk einde aan alle raketbeschietingen op Israël vanuit de Gazastrook.”

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 132.

- Mensenrechten, humanitair recht en internationaal recht, inclusief de uitspraken van het Internationale Gerechtshof in Den Haag, moeten worden nageleefd, in het bijzonder ten aanzien van de situatie in de bezette gebieden.

Amendementen

135. Castricum

‘... moeten worden nageleefd in de bezette gebieden.’ **wijzigen in:** ‘staan voorop en moeten door alle partijen in het conflict worden nageleefd en internationaal worden afgedwongen.’

Toelichting: In overweging nemende dat deze resolutie moet kunnen leiden tot concreet buitenlands beleid en dat naleving in het verleden niet bleek te realiseren.

PREADVIES: OVERNEMEN

136. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Na: ‘.....staan voorop en dienen te worden nageleefd...’ **Toevoegen:** ‘... en afgedwongen.’

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig in verband met overnemen van amendement 119.

- Het onmiddellijk beginnen van vredesbesprekingen, met als uitgangspunt de beginselen van de Osloakkoorden.

Amendementen

137. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Na: ‘....de beginselen van de Oslo- akkoorden’ **toevoegen:** ‘...en de VN-resoluties terzake.’

PREADVIES: OVERNEMEN

- De Palestijnse groepen Hamas en Fatah dienen zich te verzoenen. Zonder eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk.

Amendementen

138. Amsterdam Noord

‘De Palestijnse groepen Hamas en Fatah dienen zich te verzoenen.’

wijzigen in: ‘De verzoening tussen Hamas en Fatah moet actief worden bevorderd.’

Toelichting: Wij willen zelf aan die verzoening (voorwaarde voor vrede) bijdragen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het conflict tussen Fatah en Hamas vormt één van de obstakels richting een oplossing voor het Israelisch-Palestijns conflict. Het conflict verzwakt de positie van de Palestijnse Autoriteit als vertegenwoordiger van de gehele Palestijnse bevolking. Verzoening is daarom essentieel om tot een oplossing voor het Israelisch-Palestijns conflict te komen. In beginsel is verzoening een verantwoordelijkheid voor Hamas als Fatah zelf. Dat is wat wordt uitgedrukt in de oorspronkelijke – en wat het partijbestuur betreft betere – passage in de tekst van de resolutie.

139. Utrecht

Schrappen: verwijderen van ‘De Palestijnse groepen Hamas en Fatah dienen zich te verzoenen. Zonder eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk.’

Toelichting: dit kan een excuus vormen om het niet te doen. Een verzoening van beide partijen kan voor Israël juist een reden zijn niet met de nieuwe partij/organisatie te praten. Afgezien van de vraag wat we van de politiek van deze groeperingen vinden, is het conflict tussen Hamas en Fatah een gegeven. De verdrijving van Fatah uit de Gaza strook door Hamas is een feit, evenals de verregaande controle van Fatah over Hamas op de west bank. Beide partijen moeten zich houden aan universele democratische waarden, mensenrechten en een rechtstaat. Maar om te eisen dat deze groeperingen zich moeten verzoenen is niet reëel en ook buiten onze invloed, dit wordt bepaald door de Palestijnen zelf.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie preadvies bij amendement 138.

140. Castricum

Schrappen: Tekst geheel schrappen. (‘De Palestijnse groepen...de regio mogelijk.’)

Toelichting: de verkiezingsuitslagen in de Palestijnse gebieden hebben geleid tot een gelegitimeerd bestaan van de politieke tak van Hamas, dat het niet aan de internationale politiek is om het resultaat van democratisch verlopen verkiezingen te herinterpreteren. Echte vrede is de voedingsbodem voor eensgezindheid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting op preadvies amendement 138.

141. Castricum

Na: ‘...in de regio mogelijk.’ **toevoegen** bullet: ‘Tussen de partijen moeten constructieve afspraken gemaakt worden over de Palestijnse vluchtelingen die vanaf de stichting van de staat Israël in 1948 huis en haard hebben moeten verlaten.’

Toelichting: Een rechtvaardige oplossing voor Israël en Palestijnen moet ook betrekking hebben op de Palestijnen die vanaf 1948, noodgedwongen

hun woon- en leefgebied hebben moeten ontvluchten. Mede ingediend op voordracht van de werkgroep 'Recht in het Midden Oosten'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting op preadvies amendement 132.

142. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Schrappen: verwijderen van 'De Palestijnse groepen Hamas en Fatah dienen zich te verzoenen. Zonder eensgezindheid is vrede in de regio onmogelijk.'

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 138.

3.4 Mensenrechten en democratie

Als PvdA staan we pal voor mensenrechten. Mensenrechten zijn universeel en ondeelbaar: zij gelden overal ter wereld en voor iedere burger; klassieke grondrechten (burger- en politieke rechten) en sociale grondrechten (economische, sociale en culturele rechten) zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Mensenrechten moeten allereerst op nationaal niveau nageleefd worden: investeren in de rechtsstaat is een goede waarborg daarvoor.

Ook de internationale toezichtsmechanismen en strafhoven moeten versterkt en verbeterd worden. Op mondiaal niveau moet worden gestreefd naar één overkoepelend mensenrechtencomité en op lange termijn naar een Wereldmensenrechtenhof in aanvulling op de belangrijke regionale mensenrechtenhoven.

De PvdA maakt zich sterk voor gelijke rechten en kansen voor mannen en vrouwen. Het bevorderen van het respect voor de rechten van vrouwen is daarbij cruciaal. Een nieuwe VN-vrouwenconferentie moet bijeengeroepen worden teneinde nieuwe stappen te zetten naar wereldwijde gendergelijkheid, economische ontwikkeling van vrouwen, het aanpakken van moedersterfte en onderdrukking op religieuze gronden.

Amendementen

143. Den Haag

Na: '...voor mannen en vrouwen.' **toevoegen:** 'ongetuigd hun seksuele voorkeur'.

Toelichting: Daarmee wordt aangegeven dat discriminatie van homoseksuelen niet aanvaardbaar is.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig gezien het PB amendement 28.

De PvdA vindt dat mensenrechten moeten worden ingebed in alle onderdelen van internationaal beleid: Europees beleid, klassiek buitenlands beleid, ontwikkelingssamenwerking en internationaal economisch beleid. Naast de stok (negatieve maatregelen, sancties) moet ook de wortel (positieve maatregelen, extra hulp en handelspreferenties) vaker ingezet worden.

Het bevorderen van democratie staat hoog in ons vaandel. De

basis voor democratie moet altijd in landen zelf liggen. Die kan met steun van buiten verder worden gebouwd. Een essentiële voorwaarde voor het slagen van een democratische transformatie is een goed functionerende rechtsstaat met noodzakelijke checks and balances. De kern daarvan vormt de onafhankelijke rechterlijke macht die kan optreden tegen mensenrechtenschendingen, corruptie en zware criminaliteit. Iedereen moet kunnen deelnemen aan democratie. Democratie en rechtsstaat gaan samen en moeten volgens de PvdA in samenhang bevorderd worden. Democratie moet gedragen worden door politici en door de burgers. De civiele samenleving speelt daarin een sleutelrol en moet daarom actief gesteund worden. Voor een democratisch land als Nederland dient democratiebevordering hoog op de agenda te staan. Dat betekent kritische aandacht voor ondemocratische regimes, steun aan democratische bewegingen en investeren in democratische transformaties. De mate van democratisch engagement mag niet ondergeschikt gemaakt worden aan economische belangen – waarmee ze overigens goed kunnen samengaan – of aan stabiliteitseisen.

Amendementen

144. Geneve

Na: 'De civiele samenleving...' **toevoegen:** '...(inclusief onafhankelijke media)'...

Toelichting: Onafhankelijke media spelen een cruciale rol in de democratie.

PREADVIES: OVERNEMEN

Democratische revoluties zijn het begin van een proces waarin niet alleen kansen liggen voor democratie en ontwikkeling, maar waar ook risico's aan verbonden zijn. In de Arabische wereld zijn er twee risico's: de terugkeer op het politieke toneel van de oude machthebbers (die een gebrek aan democratie ten toon spreiden) en het gebruiken van verkiezingen voor het vestigen van een orthodoxe islamitische staat. Daarom vindt de PvdA het juist van belang steun te geven aan de mensen die de omwenteling tot stand hebben gebracht, te investeren in de rechtsstaat, in openheid en transparantie, en bij te dragen aan economische ontwikkeling.

Het uitdragen van democratische principes en democratiebevordering begint dicht bij huis. De kwaliteit van de eigen democratie bepaalt mede de invloed die we elders kunnen hebben. Als we zelf tekort schieten, kunnen we geen eisen stellen aan anderen. Een kritische kijk op onszelf is daarom essentieel. Maar we moeten ook oor hebben voor anderen, wanneer zij maatschappelijke problemen in Europa aankaarten of het democratisch tekort van de Europese Unie aan de orde stellen. Landen die lid willen worden en blijven van de EU moeten voldoen aan strenge democratie-eisen. Een goed functionerende rechtsstaat is daar een belangrijk onderdeel van. Daarbij geldt de praktijk en controle.

Amendementen

145. Geneve

'Als we zelf tekort.....Europese Unie aan de orde stellen' **wijzigen in:** 'We moeten er permanent naar streven om onze eigen democratie te verbeteren. En we moeten ook oor hebben voor anderen, wanneer zij maatschappelijke problemen in Europa aankaarten of het democratisch tekort van de Europese Unie aan de orde stellen.'

Toelichting: De voorgestelde tekst is een beetje negatief. Het is beter om positief naar de verbetering van onze eigen democratie te streven.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de oorspronkelijk tekst beter geformuleerd is.

Een democratie kan verschillende vormen aannemen, bijvoorbeeld presidentieel of parlementair. Er bestaan democratisch tot stand gekomen eenpartijstaten. De PvdA vindt echter dat een goed functionerend meerpartijensysteem de beste garantie biedt voor een duurzame democratie waarin de verschillende belangen van de burgers tot uitdrukking kunnen worden gebracht. Dit vergt investeringen in de inhoudelijke kwaliteit van partijen, hun interne functioneren en de wijze waarop ze kiezers vertegenwoordigen. Overdracht van kennis en ervaring op dit terrein is een prioriteit.

Amendementen

146. Utrecht

Schrappen: verwijderen van 'Er bestaan democratisch tot stand gekomen eenpartijstaten.'

Toelichting: Lijkt niet juiste constatering.

PREADVIES: AFWIJZEN

Voorbeeld: India wordt alom gezien als een voorbeeld van een de facto éénpartij democratie, waarbij één partij de zeer dominante partij is (dominant-party system).

3.5 Mondiale publieke goederen

De oceanen en hun visbestanden, zonlicht, de ozonlaag, het klimaatstelsel, biologische diversiteit van flora en fauna, de poolgebieden, wereldwijde vrede en veiligheid, een stabiele internationale rechtsorde en wereldvoedselzekerheid zijn te beschouwen als mondiale publieke goederen. Deze moeten als global commons beheerd worden.

Amendementen

147. Geneve

Na: '3.5...' **toevoegen** aan titel: 'Mondiaal bestuur en mondiale publieke goederen'

Na: '3.5 Mondiale publieke goederen' **toevoegen** 'Krachtig en representatief mondiaal bestuur is

hard nodig om onze aarde leefbaar te maken en te houden. De Verenigde Naties zijn daartoe het enige instrument, en verdienen daarom versterkt te worden. Grotere coordinatie – en zo mogelijk – integratie moet plaatsvinden tussen de VN organisaties, de Bretton Woodsorganisaties, de Wereldhandelsorganisatie en de regionale banken – onder de autoriteit van de Secretaris-Generaal. De PvdA streeft er ook naar om de Veiligheidsraad meer representatief te maken en het veto-recht te onttrekken aan individuele landen, zodat regionale instituties, zoals de EU, een grotere invloed krijgen.'

Toelichting: In de tweede paragraaf van "Ten geleide" staat er, dat de VN drastisch hervormd moet worden, maar dat wordt later niet meer uitgewerkt. Het produceren van mondiale publieke goederen is niet mogelijk zonder een krachtig en representatief mondiaal bestuur.

Dit zijn drastische voorstellen, die misschien niet onmiddellijk uitvoerbaar zijn, maar ze geven wel de richting aan, waar we naar toe moeten. De 5e paragraaf over multinationale organisaties past beter direct na de door ons voorgestelde eerste paragraaf.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de rol van de VN versterkt moet worden. Dit betekent echter niet – zoals het amendement expliciet stelt – dat de VN het enige instrument van multilaterale samenwerking zou moeten zijn. Integendeel. De resolutie is helder over de noodzaak van nieuwe coalities van staten, maatschappelijk middenveld, bedrijfsleven en burgers voor het vinden van oplossingen van mondiale problemen.

148. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: 'zonlicht' **toevoegen:** ' , zoetwater, schone lucht,'

Toelichting: In de opsomming van global commons kunnen lucht en water niet ontbreken. Ook deze zaken zijn voor velen nog niet vanzelfsprekend en worden steeds vaker bedreigd.

PREADVIES: OVERNEMEN

149. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: '..global commons beheerd worden.' **toevoegen:** 'Ook bedrijven en banken worden aangespoord om voor eigen verantwoordelijkheid een positieve en versterkende bijdrage te leveren aan het in stand houden van deze public goods.'

Toelichting: In de huidige tekst lijkt dat het beheer van global commons (alleen) een zaak van de overheid is. De rol van het bedrijfsleven is evident en daarom moet dat in de tekst worden opgenomen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Dat vraagt om ontwikkelde vormen van internationaal beheer, zoals die nu op enkele deelgebieden (ozonlaag, walvissen, klimaat, Zuidpool) onvolmaakt en los van elkaar bestaan. Daarbij moeten niet alleen nationale regeringen en internationale organisaties, maar tal van andere actoren op nationaal, Europees en mondiaal niveau mede vorm geven aan grensoverschrijdende oplossingen. Per onderwerp kunnen die arrangementen verschillen, al naar gelang de context, de voorwaarden, de benodigdheden, de belangen die landen of andere actoren er aan hechten, maar zij dienen in combinatie een samenhangend geheel te vormen.

Nederland moet – binnen en via Europa - een voorhoederol gaan spelen in het wereldwijde beheer van mondiale publieke goederen. In plaats van een wedloop met andere delen van de wereld – in eerste instantie nu de strijd met de vermeende economische dreiging uit Azië – is het veel beter te zoeken naar gemeenschappelijke belangen ('common ground') om de grote grensoverstijgende problemen waar de wereld mee kampt te lijf te gaan.

Amendementen

150. Utrecht

'In plaats van een wedloop... t/m ...mee kampt te lijf te gaan' **wijzigen in:** 'Het is het beste om te zoeken naar gemeenschappelijke belangen ('common ground') om de grote grens overstijgende problemen waar de wereld mee kampt te lijf te gaan – in eerste instantie de strijd met de vermeende economische dreiging uit Azië.

Tegelijkertijd met onze pogingen gezamenlijk op te trekken, kunnen we het ons niet veroorloven te afwachtend te zijn. We zullen ook de wedloop moeten aangaan: de nieuwe grootmachten in de wereld doen dat ook.'

Toelichting: Tegen de tijd dat het ons lukt om allerlei andere landen mee te krijgen, zijn we economisch al lang ingehaald door opkomende machten en economieën. We moeten niet te afwachtend zijn en de concurrentie aangaan. Natuurlijk moeten we tegelijkertijd proberen met de andere EU-landen gezamenlijk optrekken! Op lange termijn is dat het allerbelangrijkst.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement en de toelichting op het amendement impliceren een wedloop die voor het beheer van mondiale publieke goederen funest zou zijn. De oorspronkelijke paragraaf spreekt zich juist uit tegen een dergelijke wedloop. Het amendement is dus contrair aan de originele passage.

De multilaterale organisaties, inclusief de internationale financiële instellingen, moeten als zodanig representatief zijn voor de gewijzigde machtsbalans in de wereld. Dit betekent niet alleen dat er nieuwe staten zijn die meepraten over belangrijke onderwerpen, maar ook dat andere belangrijke actoren en netwerken een stem – en verantwoordelijkheid – krijgen.

Amendementen

151. Geneve

Wijzigen: Naar boven verplaatsen als 2e paragraaf na de door ons als nieuw voorgestelde 1e paragraaf over 'een krachtig en representatief openbaar bestuur.'

Toelichting: Deze paragraaf past beter direct na de door ons voorgestelde eerste paragraaf

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij amendement 147.

Er moeten nieuwe internationale financieringsmechanismen worden uitgevonden, passend bij het specifieke karakter van dit soort grensoverstijgende vraagstukken. Ook zullen in de toekomst alle Ministeries geld vrij moeten maken voor de financiering van mondiale publieke goederen.

Amendementen

152. Rotterdam

Na: '...voor de financiering van mondiale publieke goederen.' (eind paragraaf 3.5) **toevoegen:**

'Klimaatverandering is een mondiaal probleem en zal.....van voortgaande klimaatverandering op te vangen.' (toevoeging is de complete paragraaf 3.7 "Energie, klimaat en duurzaamheid")

'3.5 Mondiale publieke goederen' **wijzigen in:** '3.5 Mondiale publieke goederen, energie, klimaat en duurzaamheid.'

Toelichting: Beide paragrafen hebben betrekking op zorgvuldig omgaan met onze leefomgeving, op milieubehoud en klimaatbewustwording. De tekst in deze artikelen zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De resolutie kan dan afsluiten met Ontwikkelingssamenwerking, waarin de fundamentele koerswijziging in het OS-beleid wordt geschetst, met de daaraan verbonden oplossingen voor klimaatbeleid.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat het thema 'Mondiale publieke goederen' van een dusdanig belang is dat het een aparte paragraaf in de resolutie verdient.

153. EVS Landelijk, Amsterdam Zuid

Na: '...financiering van mondiale publieke goederen.' **toevoegen:** 'Ook is het van groot belang dat alle ministeries bijdragen aan het voeren van een coherente beleidsagenda, zodat de mondiale publieke goederen kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van alle wereldburgers.'

Toelichting: Coherentie van beleid voor ontwikkelingssamenwerking is niet alleen een zaak van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, maar juist ook voor andere departementen. Als coherentie breed gedragen wordt binnen alle relevante

ministeries, kan de coherentie-agenda effectiever gevoerd worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.6 Ontwikkelingssamenwerking

Nederland moet opnieuw het voortouw nemen in de aanpassing van het ontwikkelingsbeleid aan nieuwe mondiale verhoudingen, nieuwe actoren en acute mondiale crises. De PvdA is van mening dat het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid (OS-beleid) fundamenteel van koers moet wijzigen. OS behartigt de belangen van de armen en gemarginaliseerden in een steeds meer verweven wereldsysteem, binnen een breder streven naar een andere, rechtvaardige mondialisering.

Amendementen

154. EVS Landelijk, Amsterdam Zuid

‘OS behartigt de belangen.....andere, rechtvaardige mondialisering.’ **wijzigen in:** ‘Het streven naar coherent beleid voor ontwikkelingssamenwerking moet hierin een belangrijke rol spelen.

Internationale samenwerking behartigt de belangen van de armen en gemarginaliseerden in een steeds meer verweven wereldsysteem en binnen een breder streven naar een andere rechtvaardige mondialisering.’

Na: ‘..het ontwikkelingsbeleid aan..’ **toevoegen:** ‘..de..’

Toelichting: Alleen als coherentie van beleid voor OS als prioriteit wordt gezien in de internationale samenwerking, kan het OS beleid werkelijk effectief zijn.

PREADVIES: OVERNEMEN

155. ZuidNoord Commissie

Na: ‘...andere, rechtvaardige mondialisering.’ **toevoegen:** ‘Daarnaast richt OS zich op het versterken van gelijkheid van staten en partijen, en het creëren van randvoorwaarden voor mondiale welvaart en welzijn, met als doel ook minder ontwikkelde landen, partijen en gebieden daarin op te trekken. Ook zet Nederland in op het versterken van de rol van de groeiende middenklassen en MKB-ondernemers, die een belangrijke rol spelen bij het verhogen van het niveau van welvaart en welzijn in een maatschappij.’

Toelichting: OS staat voor een uitdaging om zich opnieuw uit te vinden, rondom de nieuwe geopolitieke verhoudingen, en daarin verdient ook de middenklasse en het concept economische ontwikkeling een rol.

PREADVIES: OVERNEMEN

meer werkgelegenheid creëert, een grotere inzet in fragiele staten, een duidelijker focus op menselijke ontwikkeling en op de positie en rol van vrouwen; en een meer concrete invulling van een beleid gericht op het beheer van mondiale publieke goederen (bijvoorbeeld op het terrein van duurzame ontwikkeling).

Het nieuwe OS-beleid moet zich in eerste instantie richten op het wegnemen van structurele belemmeringen, zoals globalisering en de effecten van globalisering, de nexus stabiliteit vs democratie en een herdefiniëring van internationale solidariteit voor een rechtvaardige ontwikkeling en emancipatie van de armen en gemarginaliseerden, veelal jongeren en vrouwen. Ook moet de agenda van ‘beleidscoherentie voor ontwikkeling’ verder worden uitgewerkt. De PvdA vindt dat ook op andere terreinen van buitenland beleid (zoals klimaat, migratie, energie en grondstoffen, vrede en veiligheid, bestrijding van internationale misdaad, wapenhandel, drugs- en mensensmokkel) expliciet moet worden opgekomen voor de belangen van de allerarmsten in de wereld.

De eenzijdige nadruk op liberalisering en deregulering van markten, die ook in het ontwikkelingsbeleid decennialang heeft gedomineerd, moet plaats maken voor een grotere eigen ‘beleidsruimte’ voor ontwikkelingslanden. Daar moeten meer mogelijkheden komen om wanneer nodig bijvoorbeeld eigen industrieën te beschermen en te stimuleren, en een groeibeleid te voeren dat veel meer oog heeft voor het verminderen van ongelijkheid.

De welvaart wordt nog steeds afgemeten aan economische groei. De PvdA vindt dat in plaats van alleen de groei van het BNP, ook de bevordering van het ‘menselijk welzijn’, werk, grotere gelijkheid en het streven naar positieve verandering centraal moeten komen te staan. Het gaat om het ondersteunen van positieve maatschappelijke processen, soms via gelijkgezinde regeringen, bij voorkeur in regio’s waar met lokale overheden kan worden samengewerkt, vaak indirect ook door steun aan democratiseringsprocessen, sociale bewegingen of (kleinschalige) economische bedrijvigheid.

Het verkleinen van de ongelijkheid is ook economisch van belang. Een grotere koopkracht aan de onderkant van de samenleving bevordert de kleine bedrijvigheid en kan een nieuwe binnenlandse economische dynamiek op gang brengen in veel ontwikkelingslanden. Tot slot kan vermindering van de ongelijkheid een grotere middenklasse creëren, die vaak druk zet op autoritaire regimes en zo de democratie en rechtsstaat helpt bevorderen.

Het vernieuwde OS-beleid moet zoeken naar collectieve belangen en doelen, zoals: de drastische hervorming van het neoliberale economische model dat de ongelijkheid in de wereld vergroot naar een socialer model dat de ongelijkheid juist verkleint; een inbedding van het bevorderen van respect voor mensenrechten en democratisering in het gehele OS-beleid; een strenger beleid ten aanzien van belastingvlucht door multinationals; een mondiaal doordachte voedsel- en landbouwstrategie die eerlijker handel voortbrengt, speculatie tegengaat, productie door midden- en kleinbedrijf in de hele wereld stimuleert en zo uiteindelijk bijdraagt aan een adequate voedselvoorziening van de hele wereldbevolking.

In de afgelopen kabinetsperiode is deze koerswijziging ingezet, door het centraal stellen van een economisch groeibeleid dat tegelijkertijd de ongelijkheid vermindert (‘growth and equity’) en

Burgerbewegingen, het internationale bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties zijn onmisbaar in het bereiken van afspraken over duurzame ontwikkeling en het in de praktijk uitvoeren daarvan.

Amendementen

156. Maastricht

Na: '...andere, rechtvaardige mondialisering.' **toevoegen:**

'De financiële crisis mag in geen geval op de ontwikkelingslanden worden afgewenteld, in tegendeel een pakket van wereldwijde beschermende maatregelen moet worden uitgewerkt.'

Toelichting: Ontwikkelingslanden worden het hardst getroffen door de financiële crisis, terwijl het een crisis is die veroorzaakt is door deregulering in de VS en Europa.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is het eens met de indieners dat de financiële crisis in geen geval op ontwikkelingslanden mag worden afgewenteld. Het tweede deel van het amendement bevat echter een onuitgewerkt idee van 'wereldwijde beschermende maatregelen' die naar het partijbestuur weinig toegevoegde waarde heeft ten opzichte van reeds in de tekst vermelde uitgangspunten en maatregelen. Zie PB amendement 157.

157. PB amendement

Na: '...andere, rechtvaardige mondialisering.' **toevoegen:**

'De financiële crisis mag in geen geval op de ontwikkelingslanden worden afgewenteld'

158. Den Haag, Amsterdam Zuid

Na: '...van duurzame ontwikkeling.' **toevoegen:** 'De PvdA vindt dat de omvang van de Nederlandse bijdrage minimaal 0,8% van het BNP moet zijn.'

Toelichting: Bij de vele woorden in dit hoofdstuk past ook een enkele concrete, en onomstreden, maatstaf.

PREADVIES: OVERNEMEN

159. Amsterdam Noord

Na: '...positie en rol van vrouwen....' **toevoegen:** 'en kinderen.'

PREADVIES: OVERNEMEN

Het nieuwe OS-beleid moet zich in eerste instantie richten op het wegnemen van structurele belemmeringen voor een rechtvaardige ontwikkeling en emancipatie van de armen en gemarginaliseerden, veelal jongeren en vrouwen. Ook moet de agenda van 'beleidscoherentie voor ontwikkeling' verder worden uitgewerkt. De PvdA vindt dat ook op andere terreinen van buitenland beleid (zoals klimaat, migratie, energie en grondstoffen, vrede en veiligheid, bestrijding van internationale misdaad, wapenhandel, drugs- en mensensmokkel) expliciet moet worden opgekomen voor de belangen van de allerarmsten in de wereld.

Amendementen

160. EVS Landelijk, Amsterdam Zuid

'Het nieuwe OS-beleid verder worden uitgewerkt.' **Wijzigen in:** 'Een nieuw en meer coherent beleid voor OS moet zich in eerste instantie richten op het wegnemen van structurele belemmeringen voor een rechtvaardige ontwikkeling en emancipatie van de armen en gemarginaliseerden, veelal jongeren en vrouwen.'

Toelichting: Het doel van het voeren van coherent beleid is dat structurele belemmeringen worden weggenomen en dat er een rechtvaardige ontwikkeling en emancipatie in ontwikkelingslanden ontstaat, omdat ontwikkeling door coherent beleid niet belemmerd wordt, maar juist in gang wordt gebracht.

PREADVIES: AFWIJZEN

De coherentie van beleid wordt al door verschillende overgenomen amendementen benoemd en toegelicht. Bovendien maakt het amendement de passage er niet significant beter op.

161. Geneve

Na: '.....veelal jongeren en vrouwen.' **toevoegen:** 'Dit betekent, dat de in de toekomst Internationale Ontwikkelingsdoelstellingen op het realiseren van sociale en economische mensenrechten gericht moeten worden.'

Toelichting: De emancipatie van de armen en gemarginaliseerden kan alleen op lange termijn doeltreffend gerealiseerd worden via de mensenrechtenbenadering. Het is nog niet duidelijk, in welke vorm de Millennium

Ontwikkelingsdoelstellingen zullen worden vervangen na 2015.

PREADVIES: OVERNEMEN

162. Zoetermeer

Na: '...allerarmsten in de wereld.' **toevoegen:** 'Met name Afrika heeft in al zijn complexiteit een onzekere toekomst na de grote omslag van de afgelopen 20 jaar. Vanzelfsprekend mogen de burgers van dit continent rekenen op onze hulp bij het zoeken naar en het realiseren van een betere toekomst.'

Toelichting: De bijzondere positie van Afrika verdient meer aandacht in ons standpunt over ontwikkelingssamenwerking

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat deze toevoeging overbodig is. Het beleid van de PvdA is, ook in de vorige regeringsperiode (2007 – 2010) sterk gericht op de allerarmsten in de wereld, met name in Afrika maar ook in andere delen van de wereld. De burgers op het Afrikaanse continent kunnen dus altijd rekenen op onze steun om armoede te bestrijden.

163. Hoogeveen

Na: '...allerarmsten in de wereld.' **toevoegen:** 'EU handelsregels moeten dumping van westerse producten die de thuismarkten verstoren en uitputting van de landbouwgronden, waterbronnen en grondstoffen in de ontwikkelingslanden veroorzaken, voorkomen.'

PREADVIES: OVERNEMEN

De eenzijdige nadruk op liberalisering en deregulering van markten, die ook in het ontwikkelingsbeleid decennialang heeft gedomineerd, moet plaats maken voor een grotere eigen 'beleidsruimte' voor ontwikkelingslanden. Daar moeten meer mogelijkheden komen om wanneer nodig bijvoorbeeld eigen industrieën te beschermen en te stimuleren, en een groeibeleid te voeren dat veel meer oog heeft voor het verminderen van ongelijkheid.

De welvaart wordt nog steeds afgemeten aan economische groei. De PvdA vindt dat in plaats van alleen de groei van het BNP, ook de bevordering van het 'menselijk welzijn', werk, grotere gelijkheid en het streven naar positieve verandering centraal moeten komen te staan. Het gaat om het ondersteunen van positieve maatschappelijke processen, soms via gelijkgezinde regeringen, bij voorkeur in regio's waar met lokale overheden kan worden samengewerkt, vaak indirect ook door steun aan democratiseringsprocessen, sociale bewegingen of (kleinschalige) economische bedrijvigheid.

Het verkleinen van de ongelijkheid is ook economisch van belang. Een grotere koopkracht aan de onderkant van de samenleving bevordert de kleine bedrijvigheid en kan een nieuwe binnenlandse economische dynamiek op gang brengen in veel ontwikkelingslanden. Tot slot kan vermindering van de ongelijkheid een grotere middenklasse creëren, die vaak druk zet op autoritaire regimes en zo de democratie en rechtsstaat helpt bevorderen.

Het vernieuwde OS-beleid moet zoeken naar collectieve belangen en doelen, zoals: de drastische hervorming van het neoliberale economische model dat de ongelijkheid in de wereld vergroot naar een socialer model dat de ongelijkheid juist verkleint; een inbedding van het bevorderen van respect voor mensenrechten en democratisering in het gehele OS-beleid; een strenger beleid ten aanzien van belastingvlucht door multinationals; een mondiaal doordachte voedsel- en landbouwstrategie die eerlijker handel voortbrengt, speculatie tegengaat, productie door midden- en kleinbedrijf in de hele wereld stimuleert en zo uiteindelijk bijdraagt aan een adequate voedselvoorziening van de hele wereldbevolking.

Burgerbewegingen, het internationale bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties zijn onmisbaar in het bereiken van afspraken over duurzame ontwikkeling en het in de praktijk uitvoeren daarvan.

Amendementen

164. Geneve, Amsterdam Zuid

Na: 'Burgerbewegingen, het internationale bedrijfsleven....' **toevoegen:** '...de internationale vakbeweging...'

Toelichting: We zijn voor Sociale Pacten, en daarom moet de internationale vakbeweging ook hier genoemd worden.

PREADVIES: OVERNEMEN

3.7 Energie, klimaat en duurzaamheid

Klimaatverandering is een mondiaal probleem en zal dan ook wereldwijd via collectieve actie bestreden moeten worden. De oorzaken en effecten van klimaatverandering zijn evenwel ongelijk over de wereldbevolking en tussen landen verdeeld. Klimaatverandering wordt vaak in één adem genoemd met energie en dan met name dat van fossiele brandstoffen. Nog steeds wordt meer dan 80% van de CO₂ emissies door het gebruik van fossiele brandstoffen veroorzaakt, met name door kolen en olie en in mindere mate door gas. Het aanpakken van klimaatverandering vergt evenwel verregaande samenwerking tussen landen op een terrein – energiepolitiek – dat traditioneel juist door nationale en niet collectieve belangen wordt gedreven. Europa moet hier een voortrekkersrol gaan vervullen bij het stimuleren van duurzame energie.

Amendementen

165. Den Haag, Rotterdam, Amsterdam Zuid

'Europa' **wijzigen in** 'Europese Unie'.

Toelichting: Deze opdracht moet bij de vage aardrijkskundige entiteit blijven liggen, maar nadrukkelijk bij de Europese Unie.

PREADVIES: OVERNEMEN

166. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: '3.7 Energie, klimaat en duurzaamheid' **toevoegen:** 'Nog nooit is de samenleving meer afhankelijk geweest van energie als nu. Het leeuwendeel van deze energie wordt geleverd door fossiele brandstoffen. Dit grootschalige gebruik van deze schaarse energiebronnen leidt tot steeds meer problemen: geopolitieke botsingen, afhankelijkheid van dubieuze regimes, vervuiling van het milieu en een mondiale klimatologische verandering met ongekende gevolgen. Verder wordt er op niet al te lange termijn een prijsexplosie voorzien van aardolie. Het gebruik van fossiele brandstoffen en in het bijzonder aardolie, moet zo snel mogelijk sterk worden gereduceerd.'

Toelichting: De tekst in eenzijdig gericht op het klimaatprobleem. Het grootschalig gebruik van fossiele brandstoffen levert veel meer mondiale problemen op. Let op: de tekst in de eerste alinea krijgt door deze aanvulling door enkele dubbelingen die het lastig leesbaar maken. De tekst zou

als volgt kunnen worden ingekort:

Klimaatverandering is een mondiaal probleem, de oorzaken en effecten van klimaatverandering zijn evenwel ongelijk over de wereldbevolking en tussen landen verdeeld. Nog steeds wordt meer dan 80% van de CO₂ emissies door het gebruik van fossiele brandstoffen veroorzaakt, met name door kolen en olie en in mindere mate door gas. Het aanpakken van klimaatverandering vergt evenwel verregaande samenwerking tussen landen op een terrein – energiepolitiek – dat traditioneel juist door nationale en niet collectieve belangen wordt gedreven. “

PREADVIES: OVERNEMEN

167. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: ‘...belangen wordt gedreven.’ **toevoegen:** ‘Nederland en..’

Toelichting: Ten onrechte wordt hierbij alleen gekeken naar Europa. Nederland loopt achter ten opzicht van veel Europese landen en is het met name eigen belang om deze achterstand om te zetten in een voortrekkersrol.

PREADVIES: OVERNEMEN

168. Amsterdam Zuid

‘Klimaatverandering is een mondiaal....stimuleren van duurzame energie.’ **wijzigen in:** ‘Steeds sneller stijgt het gehalte aan broeikasgassen in de atmosfeer. Als gevolg van menselijk handelen (het gebruik van fossiele brandstoffen, vleesproductie, ontbossing) wordt een alsmaar toenemende hoeveelheid CO₂ in de lucht gebracht en volgen de temperatuurrecords elkaar in een ijzingwekkend tempo op. De wereld stevent af op een opwarming van 2 graden Celsius in 2050 of (veel) eerder. Wereldwijd zal dit ernstige gevolgen hebben, in het bijzonder voor de eilanden in de Stille Oceaan en de derdewereldlanden. De komende jaren moet daarom een drastische ommezwaaai worden gemaakt, zowel in de vleesconsumptie als in de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen. Vooral dit laatste vergt verregaande samenwerking tussen landen op een terrein – energiepolitiek – dat traditioneel juist door nationale en niet door collectieve belangen wordt gedreven.’

Toelichting: De plaatsing en de bewoordingen van de paragraaf over klimaatverandering doen onvoldoende recht aan de urgentie van het probleem. Het voorstel is om paragraaf 3.7 te hernoemen tot 3.1.

De inhoudelijke wijziging is onder meer dat benoemd wordt dat het gehalte broeikasgassen in de atmosfeer een progressieve stijging vertoont. Daarnaast is de CO₂-uitstoot niet voor 80% te wijten aan het verbruik van fossiele brandstoffen, zoals de tekst van 3.7 suggereert, maar komt ook voor een aanzienlijk deel voor rekening van de vleesproductie. Zodoende is niet alleen energieaf-

hankelijkheid een issue, maar ook de vleesconsumptie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig in verband met overnemen van amendement 166.

Nederland heeft voor zijn hele energiehuishouding momenteel een importafhankelijkheid van ongeveer 22% (2009). Dit is relatief laag dankzij het aardgas dat gedeeltelijk wordt gebruikt voor onze eigen elektriciteit, industrie en verwarming, en gedeeltelijk wordt geëxporteerd. Dat aardgas raakt echter langzaam op, een afname wordt verwacht na 2030. Dat maakt duurzame energievoorziening tot een urgent vraagstuk. Dit kan het beste op Europees niveau aangepakt worden. Fiscaal beleid, waaronder grondstoffenbelasting, en emissiehandel kunnen hierbij een grote rol gaan spelen.

Amendementen

169. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: ‘...stimuleren van duurzame energie.’ **toevoegen** als nieuwe alinea:

‘De gebeurtenissen in Fukushima hebben (wederom) aangetoond dat kernenergie door middel van kernsplijting van uranium maatschappelijk gezien onaanvaardbare risico's met zich meebrengt en geen adequaat alternatief is voor fossiele energiebronnen.’

Toelichting: Het onderwerp kernenergie ontbreekt in de tekst, wat gezien de gebeurtenissen in Japan vorig jaar ten onrechte is. Amendement sluit aan op standpunt van de fractie.

PREADVIES: OVERNEMEN

Nederland zal op langere termijn forse kosten moeten maken als klimaatverandering niet wordt voorkomen. Ook Nederland is daarmee een kwetsbaar land. Een effectief internationaal klimaatverdrag is daarmee zeer in het eigen Nederlands belang. Het Kyoto Protocol heeft door de late inwerkingtreding in 2005 en de te lage doelstellingen onvoldoende gewerkt. Toch is er veel bereikt in termen van de verplichte rapportages, samenwerking met Oost-Europese en ontwikkelingslanden, emissiehandel en publieke bewustwording. Er moet nu met kracht naar een post-Kyotoverdrag gestreefd worden op basis van de volgende uitgangspunten:

Amendementen

170. Geneve

‘Er moet nu...de volgende uitgangspunt:’ **wijzigen in:**

‘Op deze verdiensten moet worden voortgebouwd bij het onderhandelen van een ambitieuzere tweede reductieperiode onder het Kyotoverdrag. Tegelijkertijd moet er nu met kracht naar een post-

Kyotoverdrag gestreefd worden. Dit moet gebeuren op basis van de volgende uitgangspunten:’
Toelichting: De rationale voor deze benadering ligt in het Bali Action Plan, dat in 2007 werd aangenomen door de Conference of the Parties to the UNFCCC (dus letterlijk alle landen). Dit plan suggereert een tweede periode van reducties voor ontwikkelde landen ('Annex 1') onder Kyoto, vergelijkbare verplichtingen voor Annex 1 non-Parties (dat is de VS), en voorwaardelijke verplichtingen voor ontwikkelingslanden, dit laatste volgens art. 4(7) van het klimaatverdrag. Ook internationale steun voor aanpassing (adaptatie) en capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden is onderdeel van het Bali Action Plan. Het naleven van dit plan levert de oplossingen die zowel goed zijn voor het klimaat (want we behouden het 'top down' systeem en gaan niet over op 'pledge-&-review) als voor het armste deel van de wereldbevolking.

PREADVIES: OVERNEMEN

171. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

‘Nederland zal op langere....klimaatverandering op te vangen.’ **Wijzigen in:** ‘Nederland zal op langere termijn forse kosten moeten maken als geen forse reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen wordt gerealiseerd. Er moet nu met kracht gewerkt worden aan een nieuwe (Europees) energiebeleid op basis van de volgende uitgangspunten:

- Nederland en Europa moeten een leidende rol nemen voor effectief beleid gericht op energiebesparing en het omschakelen op het gebruik van hernieuwbare energiebronnen;
- Er dient een post-Kyoto akkoord te worden uitonderhandeld met ambitieuze doeleinden, waarbij ook een aantal landen dat in de eerste fase van Kyoto was vrijgesteld, reductieverplichtingen op zich gaat nemen en naar voorbeeld van onder meer het ozonregime overeengekomen sancties ook werkelijk toepassen tegen ‘free riders’;
- een programma ontwikkelen waarbij landen worden geholpen met de voor hen onvermijdelijk negatieve gevolgen van voortgaande klimaatverandering op te vangen.
- voorstellen doen om in het Europees handelsbeleid de mondiale afspraken omtrent het energiebeleid te incorporeren;’

Toelichting

- In de huidige tekst ligt sterk de nadruk op het afsluiten van een nieuw Kyoto-akkoord. Een poging daartoe moet zeker worden ondernomen, maar maak het niet te belangrijk, daar de kans klein is dat de twee grootste economieën in de wereld (VS en China) zich hierbij gaan aansluiten.
- Door de focus op klimaat wordt er een verband gelegd tussen (nog te maken) mondiale afspra-

ken en het in Nederland en Europa gevoerde energiebeleid. Echter, het is noodzakelijk ook zonder deze afspraken krachtig energiebeleid te voeren.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig in verband met overnemen amendement 170.

172. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: ‘...klimaatverandering op te vangen.’

Toevoegen als extra aandachtspunt:

‘–de prioriteit bij de reductie van het gebruik van fossiele brandstoffen te leggen bij aardolie.’

Toelichting: De te verwachten negatieve effecten van verdere winning en exploratie van aardolie zijn zo groot, dat andere vormen van energiewinning voorrang moeten krijgen. Deze effecten zijn naast de gevolgen voor het mondiale klimaat: toeneemende geopolitieke botsingen, afhankelijkheid van dubieuze regimes en een op niet al te lange termijn een prijsexplosie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat de prioritering van aardolie geen recht aan de werkelijkheid doet.

- Nederland en Europa moeten het voorbeeld blijven geven voor effectief beleid gericht op emissiereductie en toepassing van klimaatvriendelijke technologie;

Amendementen

173. Amsterdam Noord, Amsterdam Zuid

‘Nederland en Europa....klimaatvriendelijke technologie.’ **wijzigen in:** ‘Europa en Nederland moeten het voorbeeld geven voor effectief beleid gericht op emissiereductie en toepassing van klimaatvriendelijke technologie;’

Toelichting: Twee punten:

- 1) Europa en ook lidstaat Nederland zelf;
- 2) Dat voorbeeld wil nog niet zo, dus het woord "blijven" is misplaatst.

PREADVIES: OVERNEMEN

- een tweede fase uitonderhandelen met ambitieuze doeleinden, waarbij ook een aantal landen dat in de eerste fase van Kyoto was vrijgesteld, reductieverplichtingen op zich gaat nemen en naar voorbeeld van onder meer het ozonregime overeengekomen sancties ook werkelijk toepassen tegen ‘free riders’;

Amendementen

174. Geneve

‘een tweede fase....tegen ‘free riders’.’ **wijzigen in:**

- een tweede fase onder het Kyotoverdrag uitonderhandelen met ambitieuze doeleinden,

- vergelijkbare verplichtingen voor de ontwikkelde landen, die geen bindende verplichtingen op zich nemen onder het Kyotoverdrag,
- nieuwe verplichtingen voor ontwikkelingslanden met significante emissies, waarbij ook de nodige financiële en technologische steun beschikbaar komt om een transformatie naar duurzame ontwikkeling in alle landen mogelijk te maken;
- naar voorbeeld van onder meer het ozonregime overeengekomen sancties ook werkelijk toepassen tegen 'free riders';

Toelichting: Zie onze toelichting onder algemene verplichtingen van Nederland op lange termijn hierboven. We hoeven niet uit te sluiten dat ontwikkelingslanden verplichtingen op zich nemen, maar moeten we wel heel duidelijk stellen dat eventuele verplichtingen afhankelijk zijn van het nakomen van verplichtingen van ontwikkelde landen m.b.t. het verstrekken van voldoende financiële middelen en technologie overdracht.

PREADVIES: OVERNEMEN

- tekortkomingen die tijdens de experimentele Kyoto I fase zijn gebleken wegnemen, waaronder een bredere basis dan alleen CO₂-reductie scheppen en ambitieuzere doelstellingen; en
- een programma ontwikkelen waarbij landen worden geholpen met de voor hen onvermijdelijk negatieve gevolgen van voortgaande klimaatverandering op te vangen.

Amendementen

175. Utrecht

Na: '...klimaatverandering op te vangen.' **toevoegen** nieuwe bullet: 'Kernenergie (kernsplijting) dient uitgefaseerd te worden.'

Toelichting: Toevoegen als nieuwe bullet.

Kernenergie is onveilig, er is geen oplossing voor het zwaar giftige afval dat tienduizenden jaren actief blijft en over enkele decennia is de grondstof uranium op. Daarnaast is er het proliferatie risico.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig in verband met overnemen amendement 169.

176. Utrecht

Na: '...klimaatverandering op te vangen.' **toevoegen** nieuwe bullet: 'Onderzoek naar de grootschalige energieopwekking door middel van kernfusie moet zowel Europees als internationaal (ITER project) sterk bevorderd worden.'

Toelichting: Kernfusie is veilig, levert zeer geringe hoeveelheden laag radioactief afval, grondstoffen zijn zeer ruim voorradig en geen risico op proliferatie.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur is van mening dat kernfusie in

ieder geval in theorie, een oplossing zou kunnen zijn maar dat deze technologie dusdanig lange termijn is, dat het onze energieproblematiek niet op kan lossen. Daarvoor zijn andere bronnen nodig, daar moet dus onze prioriteit liggen.

177. Amsterdam West

Na: '...klimaatverandering op te vangen.' **toevoegen** als tekst na bullet:

'Toegang tot water en grondstoffen, het behoud van ecosystemen, en cultureel-maatschappelijke uitdagingen op het gebied van demografie, zoals grootschalige trek naar de stad en bevolkingsopbouw, vormen de duurzaamheiduitdagingen van de toekomst. Het MKB en de groeiende middenklasse, in Nederland en daarbuiten, zijn een belangrijke initiator en motor van ontwikkeling en innovatie rondom die uitdagingen. Samenwerking tussen politieke partijen van verschillende signatuur, het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld, is cruciaal om de mondiale duurzaamheiduitdagingen in de 21e eeuw het hoofd te bieden. Alleen dan kan een bijdrage worden geleverd aan de bevordering van duurzaamheid en de kwaliteit van leven wereldwijd.'

Toelichting: Het hoofdstuk over energie, klimaat en duurzaamheid gaat nu uitsluitend over energie en klimaat. Een progressieve duurzaamheidagenda ontbreekt. Een lacune die door dit amendement wordt opgevuld.

PREADVIES: OVERNEMEN

178. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: '...klimaatverandering op te vangen.' **toevoegen** als tekst na bullet: 'Een duurzame maatschappij betekent ook een focus op innovatie, sociaal en technologisch. Samenwerking tussen vanouds tegenover elkaar staande partijen is cruciaal voor mondiale uitdagingen. Water en grondstoffen, het behoud van ecosystemen, en cultureel-maatschappelijke uitdagingen op het gebied van demografie vormen de duurzaamheiduitdagingen van de toekomst. Het MKB, in Nederland en daarbuiten, is een belangrijke initiator en motor van ontwikkeling en innovatie.'

Toelichting: De internationale urgentie die ons dwingt om een noodzakelijke transitie door te maken naar een nieuwe levensstijl, maatschappij, gewoontes en gedrag, en de rol van een sociaal-democratische beweging daarin, wordt niet voldoende duidelijk gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Overbodig: het overgenomen amendement 177 heeft op veel punten dezelfde strekking als dit amendement.

179. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Na: '...klimaatverandering op te vangen.' **toevoegen** nieuwe paragraaf 3.8 'Progressieve sociaaldemocratie' en **toevoegen** als tekst na bullet:

'De internationale urgentie en verandering van de tijdgeest dwingt de sociaaldemocratie om een noodzakelijke transitie door te maken, waarbij zij een progressieve en positieve, open houding aanneemt en niet aangestoken wordt door de heersende angstcultuur. Er spelen uitdagingen rondom flexibilisering van arbeid, de informatiemaatschappij, vergrijzing, klimaatverandering, die een nieuwe levensstijl, gewoontes en gedrag van mensen verlangen. De sociaaldemocratische beweging heeft een taak om de burgers daarvan bewust te maken, daarin te begeleiden en daarin kansen te laten zien.'

Toelichting: De internationale urgentie die ons dwingt om een noodzakelijke transitie door te maken naar een nieuwe levensstijl, maatschappij, gewoontes en gedrag, en de rol van een sociaaldemocratische beweging daarin, wordt niet voldoende duidelijk gemaakt.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het amendement raakt aan onderwerpen die buiten de orde van de voorliggende resolutie liggen.

Niet opgevoerde amendementen

I. Zeevang

De Rode Ondernemers betreuren het gebrek aan visie op economische ontwikkeling, handel en internationale markten in de concept buitenland resolutie. Evenwichtige mondiale economische groei gaat immers verder dan de ontwikkeling van financiële markten.

De huidige wereldeconomie kenmerkt zich door globalisering, integratie en uitbreiding van opkomende markten. De groei van de wereldhandel neemt in 2011 met 6% toe. Bedrijven, waaronder het MKB, zijn wereldwijd steeds nauwer met elkaar verbonden.

Nederland is een open economie die bestaat voor 70% uit handel met het buitenland. Hierdoor is onze economie extra afhankelijk van wereldwijde economische ontwikkelingen. Ons welzijn en het voortbestaan van ons sociale zekerheidstelsel vereist een sterke economie.

Bij een evenwichtige mondiale economische groei zijn duurzaamheid, maatschappelijk verantwoord ondernemen en het opheffen van handelsbelemmeringen belangrijke elementen.

Daarnaast is aandacht voor het Midden en Klein Bedrijf noodzakelijk. Het MKB creëert wereldwijd het grootste deel van de banen. Kleinbedrijven zijn toeleverancier aan middelgrote bedrijven, waardoor beiden elkaar versterken en lokaal en regionaal een hogere en evenwichtige groei wordt bereikt.

De PvdA moet daarom in haar buitenland resolutie uitgebreid aandacht besteden aan duurzame evenwichtige mondiale groei en versterking van het lokale MKB. Alleen op deze wijze kan vanuit wederzijds belang en respect Nederland haar economische positie behouden en versterken.

Door presidium afgewezen.

II. Brussel/België

Wijzigen: 'Bestrijden van ongebreidelde marktwerking.'

Niet duidelijk wat de indieners willen toevoegen, wijzigen of verwijderen.

III. Lansingerland

Wijzigen: Het woord "democratischer" vervangen door "representatiever" Toelichting:

Het is hetzelfde amendement als amendement 24. (Amendement 26 is samengevoegd met amendement 24.)

IV. Amsterdam Centrum, Amsterdam West, Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Oost

Wijzigen: Concluderend kan gesteld worden dat het wereldwijde economische systeem fundamenteel doordacht behoeft te worden op de aspecten

waar zij faalt en dat dit tot en nieuwe visie en tot aanpassingsvoorstellen moet leiden in nationale en internationale wetgeving, op gebied van handelsregulering en ten aanzien van scheiding tussen publiek en privaat domein. Het congres geeft het partijbestuur de opdracht om contouren voor een resolutie binnen zes maanden te bespreken op een politieke ledenraad en voor het volgende congres de resolutie gereed te hebben die voorstellen daartoe doet.

Toelichting: Zoals de resolutie "sociaaldemocratische internationale politiek" stelt, is sprake van wereldwijde ontketening van het kapitalisme en is, naast verworvenheden van globalisering ook sprake van systeem falen.

Hierdoor ontstaat grote schade aan de natuur. Sociale verworvenheden eroderen of worden niet opgebouwd. Lange termijn belangen van de wereldsamenleving worden geschaad zoals op het gebied van gezondheid, veiligheid, biodiversiteit, grondstoffenvoorraad of klimaat. Lokale ondernemers en ontwikkelende economieën worden verdrukt. Het wereldwijde economisch systeem dat is ontstaan is zeer kwetsbaar, zoals de financiële crises laten zien.

Bovendien wordt een overgang naar duurzame economie middels innovatie niet alleen door systeemfalen, maar ook door nationale en internationale wet en regelgeving geremd. Duurzame producten blijven bijvoorbeeld duurder dan niet duurzame en zo wordt duurzame productie en consumptie niet goed gestimuleerd.

Herstellen van het systeemfalen behoeft een vernieuwde visie die uitmondt in nieuwe regulering op nationale nivo, maar vooral ook op Europees- en wereldhandelsnivo.

Daarnaast is het nodig een helder onderscheid te maken tussen het publieke- en private domein. Overheden raken ondergeschikt aan grote ondernemingen en financiële markten. Overheid en bedrijfsleven raken op ongezonde manier verweven.

De resolutie "sociaaldemocratische internationale politiek" concludeert het falen en stelt beginselen voor, maar komt nog onvoldoende tot concrete voorstellen, tot een nieuwe visie.

Zou als motie ingediend moeten worden.

V. Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam

Wijzigen: Het moet concreter....

We moeten zeggen wat het voor mensen betekent en wat de gevolgen zijn!

Kunnen genieten van een behoorlijke welvaart* voor alle volkeren in Europa. Deze welvaart groeit behoedzaam en is duurzaam. Behoud van de welvaart en groei van de economie. Werk voor iedereen en steeds meer en betere sociale voorzieningen en medische zorg.

*de chinezen spreken over moderate prosperity

maar dat doel is in Europa te laag.... *Toelichting:* 3.1 Europese samenwerking en integratie
De PvdA staat positief tegenover de Europese samenwerking en integratie, en zet zich voortdurend in voor een beter Europa zonder sociale en democratische tekorten. Een beter en sterk Europa is, behalve doel op zich, een belangrijk instrument voor het Nederlands buitenlands beleid. Zowel voor het veiligstellen van sociaaldemocratische doelen in Nederland als voor het realiseren van onze waarden elders in de wereld is de Europese Unie een cruciaal orderingsinstrument.
Was Europese samenwerking oorspronkelijk een economische methode om in een Europa dat door een halve eeuw aan Wereldoorlogen geteisterd was vrede, veiligheid en stabiliteit te brengen en kwam na de Val van de Berlijnse Muur en de daardoor mogelijke geworden uitbreiding van de Europese Unie de nadruk bij de Europese samenwerking te liggen op vrije markteconomie, rechtstatelijkheid en democratische rechten, in de fase waarin de Europese samenwerking nu verkeert ligt voor de PvdA de hoogste prioriteit op een sociaal Europa. Vanzelfsprekend kiest de PvdA ook in Europees verband voor gezondmaking van de economie en nauwlettende begrotingsbewaking, maar deze aandacht mag geenszins afleiden van het sociale programma waarvoor de PvdA nationaal, Europees en internationaal staat. De toenemende maatschappelijke ongelijkheid dient ook binnen Europa met kracht tegengegaan te worden.
Europees optreden is noodzakelijk om het mondiale financiële kapitalisme te reguleren,... Henk Haarhuis.

Door het presidium afgewezen

VI. Landelijke werkgroep Milieu en Energie

Toevoegen: De gebeurtenissen in Fukushima hebben (wederom) aangetoond dat kernenergie door middel van kernsplijting van uranium maatschappelijk gezien onaanvaardbare risico's met zich meebrengt en geen adequaat alternatief is voor fossiele energiebronnen.

Toelichting: Het onderwerp kernenergie ontbreekt in de tekst, wat gezien de gebeurtenissen in Japan vorig jaar ten onrechte is. Amendement sluit aan op standpunt van de fractie.

Komt terug in amendement 151.

VII. ZuidNoord Commissie

Toevoegen: Nederland zet daarnaast haar mediatie-on skills en kennis van zaken in om conflicten rondom water, vruchtbaar land en natuurlijke hulpbronnen op een positieve wijze te beslechten, en wordt een zo een voorloper in 'milieu-diplomatie'.

Toelichting: Amendement spreekt voor zich

***Het is hetzelfde amendement als amendement 86
Amendement 87. is samengevoegd met amendement 86.***

VIII. Netwerk Recht in het Midden Oosten

Schrappen: verwijderen van '....in de toekomst..'

Zelfde amendement als 111, daarom zijn 111 en 112 samengevoegd.

IX. Brussel/België

Wijzigen: Nederland moet opnieuw het voortouw nemen in de aanpassing van het ontwikkelingsbeleid aan nieuwe mondiale verhoudingen, nieuwe actoren en acute mondiale crises. De PvdA is van mening dat het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid (OS-beleid) aangepast moet worden aan de uitdagingen van dit moment. De PvdA staat wel pal achter ontwikkelingssamenwerking, behartigt en ondersteunt de ambities en kansen van alle mensen, elk mens op de wereld fundamenteel van koers moet wijzigen. OS behartigt de belangen van de armen en gemarginaliseerden in een steeds meer verweven wereldsysteem, binnen een breder streven naar een andere, rechtvaardige mondialisering.

In de afgelopen kabinetsperiode is deze koerswijziging ingezet, door het centraal stellen van een economisch groeibeleid dat tegelijkertijd de ongelijkheid vermindert ('growth and equity') en meer werkgelegenheid creëert, een grotere inzet in fragiele staten, een duidelijker focus op menselijke ontwikkeling en op de positie en rol van vrouwen; en een meer concrete invulling van een beleid gericht op het beheer van mondiale publieke goederen (bijvoorbeeld op het terrein van duurzame ontwikkeling).

Het nieuwe OS-beleid moet zich in eerste instantie richten op het wegnemen van structurele belemmeringen, zoals globalisering en de effecten van globalisering, de nexus stabiliteit vs democratie en een herdefiniëring van internationale solidariteit voor een rechtvaardige ontwikkeling en emancipatie van de armen en gemarginaliseerden, veelal jongeren en vrouwen. Ook moet de agenda van 'beleidscoherentie voor ontwikkeling' verder worden uitgewerkt. De PvdA vindt dat ook op andere terreinen van buitenland beleid (zoals klimaat, migratie, energie en grondstoffen, vrede en veiligheid, bestrijding van internationale misdaad, wapenhandel, drugs- en mensensmokkel) expliciet moet worden opgekomen voor de belangen van de allerarmsten in de wereld.

De eenzijdige nadruk op liberalisering en deregulering van markten, die ook in het ontwikkelingsbeleid decennialang heeft gedomineerd, moet plaats maken voor een grotere eigen 'beleidsruimte' voor ontwikkelingslanden. Daar moeten meer mogelijkheden komen om wanneer nodig bijvoorbeeld eigen industrieën te beschermen en te stimuleren, en een groeibeleid te voeren dat veel meer oog heeft voor het verminderen van ongelijkheid.

De welvaart wordt nog steeds afgemeten aan economische groei. De PvdA vindt dat in plaats van alleen de groei van het BNP, ook de bevordering van het 'menselijk welzijn', werk, grotere gelijkheid en het streven naar positieve verandering centraal moeten komen te staan. Het gaat om het ondersteunen van positieve maatschappelijke processen, soms via gelijkgezinde regeringen, bij voorkeur in regio's waar met lokale overheden kan worden samengewerkt, vaak indirect ook door steun aan democratiseringsprocessen, sociale bewegingen of (kleinschalige) economische bedrijvigheid.

De financiering van de hulp is een essentieel onderdeel van ontwikkelingssamenwerkingsbeleid. De PvdA vindt dat de handhaving van 0.8% BNP voor ontwikkelingssamenwerking (ODA) essentieel is voor het financieren van ontwikkelingssamenwerking. Daarin vindt Nederland in de Europese Unie een belangrijke partner als het gaat om het financieren van de hulp. De PvdA vindt dat landen aanspraak mogen maken op het ontvangen van begrotingssteun, waarbij de volgende aspecten in acht genomen moeten worden: landen die steun nodig hebben en voldoen aan de gestelde voorwaarden, op basis van het afleveren van goede prestaties en dat het geen blanco cheque mag zijn voor het ontvangende land. De EU zal de ontvangende landen helpen met het opzetten van een adequaat belastingstelsel zodat regeringen op termijn hun eigen inkomsten kunnen genereren en de armoede in hun land kunnen bestrijden. Het verkleinen van de ongelijkheid is ook economisch van belang. Een grotere koopkracht aan de onderkant van de samenleving bevordert de kleine bedrijvigheid en kan een nieuwe binnenlandse economische dynamiek op gang brengen in veel ontwikkelingslanden. Tot slot kan vermindering van de ongelijkheid een grotere middenklasse creëren, die vaak druk zet op autoritaire regimes en zo de democratie en rechtsstaat helpt bevorderen.

Het vernieuwde OS-beleid moet zoeken naar collectieve belangen en doelen, zoals: de drastische hervorming van het neoliberale economische model dat de ongelijkheid in de wereld vergroot naar een socialer model dat de ongelijkheid juist verkleint; een inbedding van het bevorderen van respect voor mensenrechten en democratisering in het gehele OS-beleid; een strenger beleid ten aanzien van belastingvlucht door multinationals; een mondiaal doordachte voedsel- en landbouwstrategie die eerlijker handel voortbrengt, speculatie tegengaat, productie door midden- en kleinbedrijf in de hele wereld stimuleert en zo uiteindelijk bijdraagt aan een adequate voedselvoorziening van de hele wereldbevolking.

Burgerbewegingen, het internationale bedrijfsleven en niet-gouvernementele organisaties zijn

onmisbaar in het bereiken van afspraken over duurzame ontwikkeling en het in de praktijk uitvoeren daarvan.

Internationale Solidariteit moet geherdefinieerd worden als we kijken naar de enorme economische groei in Afrika. Wat betekent internationale solidariteit anno 2011? Kan Europa een grotere internationale solidariteit realiseren? Hoe geef je dat gegeven, internationale solidariteit anno nu, vorm in het buitenlands en ontwikkelingsbeleid. Het zou interessant zijn om over deze thema's verder te discussiëren en zou het de PvdA goed doen om in deze thema's beleidskeuzes aan te brengen.

Toelichting: de voorgestelde koerswijziging mist de bevoegdheid van de PvdA voor OS-beleid in dit stuk. Financiering van de hulp is een essentieel onderdeel voor een geloofwaardig ontwikkelingsamenwerkingsbeleid. Thema's dienen aangepast te worden aan de actuele thema's van nu, zoals globalisering en de effecten daarvan, de Arabische Lente en de opkomst van de Afrikaanse economieën zorgen voor een nieuwe dimensie in het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.

Toelichting: **De punten worden reeds in andere delen van de resolutie genoemd en/of zijn overbodig.**

X. Brussel/België

Toevoegen: Nederland moet opnieuw het voortouw nemen in de aanpassing van het ontwikkelingsbeleid aan nieuwe mondiale verhoudingen, nieuwe actoren en acute mondiale crises. De PvdA is van mening dat het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid (OS-beleid) aangepast moet worden aan de uitdagingen van dit moment. De PvdA staat wel pal achter ontwikkelingssamenwerking, behartigt en ondersteunt de ambities en kansen van alle mensen, elk mens op de wereld fundamenteel van koers moet wijzigen. OS behartigt de belangen van de armen en gemarginaliseerden in een steeds meer verweven wereldsysteem, binnen een breder streven naar een andere, rechtvaardige mondialisering.

Is hetzelfde als amendement 137.

Moties en preadviezen

1. Oproep aan Europese vakbeweging en zusterpartijen

Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Ouder-Amstel, Kampen

(contactpersoon: Blankenstein, Richard, R.)

Ingediend op: 29-11-2011

Motie:

Het congres roept de Europese vakbeweging en sociaaldemocratische partijen op om zich gezamenlijk in te zetten voor kwetsbare en hardwerkende mensen in lidstaten die door de schulden crisis het meest worden getroffen. Presenteer een toekomstperspectief voor deze mensen en laat alle Europese sociaaldemocratische leiders zich hiervoor inzetten.

Toelichting: Door de financieel-economische crisis en falend regeringsbeleid moeten in voornamelijk Zuid-Europese landen broodnodige hervormingen worden doorgevoerd. In deze landen worden op dit moment voornamelijk kwetsbare en hardwerkende mensen getroffen door deze hervormingen. Zij kunnen echter niet verantwoordelijk worden gesteld voor falend bestuur van een elite. Daarom moeten we voor deze mensen opkomen.

PREADVIES: OVERNEMEN

Het partijbestuur erkent de grote noodzaak van hervormingen in onder andere de Zuid-Europese landen om uit de schulden crisis te kunnen komen. Het partijbestuur ziet de ingediende motie als een ondersteuning om – samen met Europese zusterpartijen -ervoor te blijven strijden dat de meest kwetsbaren in Europa niet het gelag van de schulden crisis (incl. de genoemde hervormingen) betalen.

2. Congresresolutie "Nieuwe wegen" als startdocument discussie

Leiden, Breda/Baarle-Nassau/Alphen-Chaam, Zoetermeer, Brummen, Bergen (NH), Velsen, Alkmaar, Haarlem, Zaanstad/Wormerland/Oostzaan, Tytsjerksteradiel, Amsterdam Noord, Castricum, Assen
(contactpersoon: Jong, de, Arie, A.)

Ingediend op: 05-12-2011

Motie:

Het congres van de PvdA, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012,

Overwegende dat een sociaaldemocratische visie op de publieke sector alleen betekenis kan hebben als die breed in de partij wordt gedeeld en uitgedragen;

Voorts overwegende dat de voorliggende conceptresolutie eerder als het begin van een discussie in de partij moet worden gezien dan als het eindpunt;

Tevens overwegende dat de conceptresolutie de vraag welke voorzieningen een maatschappelijk belang betreffen en tot de publieke taken gerekend moeten worden niet aan de orde stelt en dat daarmee gemakkelijk het misverstand kan ontstaan dat voor de PvdA alleen voor voorzieningen die genoemd worden in de conceptresolutie maatschappelijke belangen tellen;

Spreekt uit dat de conceptresolutie na bespreking en voorlopige vaststelling door het congres kan dienen als basis van discussies die in afdelingen, in conferenties en met de samenleving gevoerd dienen te worden;

Nodigt het partijbestuur uit aan een volgend congres een beperkt aantal concrete uitspraken voor te leggen die met elkaar de leidraad geven voor de huidige sociaaldemocratische visie op de publieke sector;

die uitspraken dienen in elk geval betrekking te hebben op:

- a. de maatschappelijke belangen waarvan de behartiging volgens de partij tot de taak van de (semi-)publieke sector gerekend worden;
- b. de solidariteit van de partij met medeburgers die niet de ondersteuning en zorg krijgen waarop zij in een beschaafde samenleving aanspraak moeten kunnen maken, in een stelsel waarin ruimte wordt gegeven aan het zo veel mogelijk oplossen van sociale vraagstukken binnen de verbanden van de samenleving (in de resolutie 'samenredzaamheid' genoemd);

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De tekst van de congresresolutie "Nieuwe Wegen" is in de eerste plaats een goed leesbaar rapport en nog geen puntig standpunt van de partij. Bovendien vinden we het belangrijk dat over dit onderwerp de argumenten en standpunten goed en breed in de partij worden gedeeld en dat de uitkomsten houvast bieden voor alle vertegenwoordigers van de partij om in de politieke arena te benutten. Daarom vragen we het congres uit te spreken dat de resolutie het startpunt is van de discussie en dat we die discussie op een volgend congres afronden met een puntige resolutie met concrete uitspraken. Bovendien geven we alvast twee belangrijke voorwaarden mee. We menen dat het belangrijk is om deze motie aan het begin van het agendapunt af te handelen en niet, zoals gebruikelijk bij moties, aan het eind.

PREADVIES: AFWIJZEN

De moties 2, 4 en 7 zijn nagenoeg identiek in strekking, opbouw en oproep aan het partijbestuur. In de toelichting op de moties 4 en 7 zal worden verwezen naar de onderstaande motie.

Het partijbestuur dankt de indieners van de motie voor hun werk. Het partijbestuur onderschrijft de eerste twee overwegingen van de motie, namelijk dat een sociaaldemocratische visie op de publieke sector alleen betekenis kan hebben als die breed in de partij wordt gedeeld en uitgedragen en dat de voorliggende conceptresolutie eerder als het begin van een discussie in de partij moet worden gezien dan als het eindpunt. Het partijbestuur onderschrijft daarmee ook de strekking van een ander deel van de motie, namelijk dat de resolutie als basis dient van discussies die in afdelingen, in conferenties en met de samenleving gevoerd dienen te worden.

Het partijbestuur wil hier graag aan toevoegen, dat met het schrijven van deze resolutie niet alleen een begin gemaakt moet worden met het voeren van verdere discussie met alle betrokkenen, maar ook met het toepassen van de uitgangspunten uit de resolutie door alle betrokkenen. Papier is immers waardevol, maar geduldig. Voor voortdurende discussies binnen en buiten de partij geldt hetzelfde. Daarom onderstreept het partijbestuur ook het belang van het toepassen en toetsen van de uitgangspunten van de resolutie.

Om deze reden heeft het partijbestuur enkele eigen moties opgesteld, waarin onder andere dit verdere discussie- en debattraject, alsmede het implementeren van de resolutie worden uitgewerkt. In dit discussie- en debattraject zal ook nadrukkelijk aandacht zijn voor het verder uitwerken van het principe van 'samenredzaamheid' en enkele andere prominente onderwerpen in de resolutie. Het samenstel van deze moties moet zorg dragen voor deze discussies, de implementatie van de resolutie en het verwerken van de resultaten van dit alles in onder andere het verkiezingsprogramma.

Tot zover onderschrijft het partijbestuur de motie van de indieners. Toch geeft het partijbestuur een negatief preadvies. Om twee redenen.

Allereerst roept de motie op om op een eerstvolgend congres van de Partij van de Arbeid "een beperkt aantal concrete uitspraken voor te leggen die met elkaar de leidraad geven voor de huidige sociaaldemocratische visie op de publieke sector". Deze oproep impliceert een nieuwe resolutie op een volgend congres. In de moties 4 en 7 wordt hiertoe expliciet opgeroepen. Het partijbestuur acht dit niet verstandig. Zoals hierboven al gesteld, is verdere discussie noodzakelijk en wenselijk. De resolutie biedt meer dan voldoende houvast om deze discussies te voeren en om met de uitgangspunten aan de slag te gaan. Eventueel nieuwe inzichten zullen haar weerslag hebben in een nieuwe verkiezingsprogramma.

Ten tweede roepen de moties 2, 4 en 7 alle drie in min of meer dezelfde bewoordingen op tot discussie en uitspraken over de maatschappelijke belangen waarvan de behartiging volgens de partij tot de taak van de (semi-)publieke sector gerekend worden. Vrij vertaald zou dit de "kerntakendiscussie" genoemd kunnen worden. De commissie die de resolutie heeft voorbereid, heeft deze discussie bewust niet aangezwengeld. De reden hiervoor ligt in de wijze waarop de commissie te werk is gegaan: vanuit de praktijk van de ouderenzorg, het MBO-onderwijs, veiligheid en de volkshuisvesting, heeft de commissie ervaringen, lessen, problemen en oplossingen verzameld. Het samenstel van deze bevindingen heeft geresulteerd in de voorliggende resolutie. De discussie over wat wel en wat niet tot de (semi-)publieke sector gerekend zou moeten worden, heeft hierdoor plaatsgemaakt voor een uitspraak over welke eisen wij aan voorzieningen stellen, los van wie deze voorzieningen aanbiedt. Deze aanvliegroute is in lijn met ons beginselprogramma (Beginselprogramma, 2005: paragraaf 3.2.9): "Publieke voorzieningen moeten uitblinken door toegankelijkheid, kwaliteit en wederkerigheid. De politiek is daarvoor verantwoordelijk; dat is een principekwestie. Wie de voorzieningen aanbiedt is geen principekwestie. Als dat via de markt beter kan, moet het aanbod via de markt lopen. Als het via de overheid beter kan, moet de overheid dit doen." In het licht van de dagelijkse praktijk (het uitgangspunt van de resolutie) en van de hierboven genoemde passage uit het beginselprogramma is de gekozen aanvliegroute een meer voor de hand liggende dan de in de motie gewenste discussie.

3. Eerst meer discussie over 'Publieke Sector'

Den Haag

(contactpersoon: Poppe, Frank, F.)

Ingediend op: 06-12-2011

Motie:

Het congres van de Partij van de Arbeid, bijeen op 21 en 22 januari in den Bosch,

- is van mening dat de concept-resolutie Publieke Sector weliswaar een discussie losmaakt voor een voor sociaal democraten belangrijk onderwerpen als burgerschap, collectieve en eigen verantwoordelijkheden, maar te weinig richting geeft voor keuzes rond onder meer: – decentralisatie en schaalgrootte, – privatisering en marktwerking, – de organisatie van het openbaar bestuur;
- is van mening dat de gebruikte begrippen zoals 'samenredzaamheid' verwarring scheppen en een ouderwetse en weinig onderscheidende ideologie van solidariteit-in-eigen-kring doen vermoeden, waarbij de burgers problemen onderling maar moeten zien op te lossen;
- is van mening dat de tekst, met de gebruikte voorbeelden, zich te veel afzet tegen de overheid als een instrument om een sociaaldemocratische samenleving te realiseren;
- is van mening dat de sociaaldemocratie altijd terecht een belangrijke plaats heeft ingeruimd voor de overheid als beleidsmaker en dienstverlener, om onderlinge solidariteit en het rechtvaardiger maken van een scheefgetrokken inkomensverdeling te kunnen realiseren;
- is van mening dat meer aandacht moet worden besteed aan de hervorming van het openbaar bestuur zelf en de organisatie van burgerparticipatie binnen en buiten de overheid en het toepassen van e-dienstverlening is van mening dat zowel in de voorbeelden als voorstellen te weinig aandacht is voor de rol van (sociaaldemocratische en andere) bestuurders bij de aansturing van publieke organen, de daarbij soms zeer detaillistische en fragmentarische aandacht en de tegelijkertijd soms juist zeer grootschalige veranderingen;
- constateert daarnaast dat de conceptresolutie een aantal goede uitgangspunten benoemt: – de overheid moet een vangnet bieden voor iedereen die dat nodig heeft en een springplank voor mensen om hun positie langs de weg van scholing en vorming te verbeteren;
 - de overheid moet mensen in staat stellen om zelf de verantwoordelijkheid dragen en zelf de regie te houden voor het oplossen van hun problemen;
 - publieke voorzieningen moeten goed, toegankelijk en betaalbaar zijn, ongeacht de schaal van de organisatie – de vakmensen (professionals) moeten de ruimte krijgen en houden om, samen met de betrokkenen zelf, de beste oplossing te zoeken;
 - de integriteit van bestuurders en uitvoerenden in het openbaar bestuur moet gewaarborgd worden en de salariering voor uitvoerenden moet op peil gebracht worden;

overweegt dat in de voorbereiding naar het congres deze uitgangspunten nog onvoldoende in de partij besproken zijn draagt het partijbestuur op om basis van bovengenoemde uitgangspunten de verdere discussie in de partij te organiseren, om op het volgende partijcongres een kernachtige resolutie vast te kunnen stellen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De motie is van zichzelf duidelijk genoeg. Er staan in de concept-resolutie een aantal goede uitgangspunten, maar sommige aspecten zijn onvoldoende uitgewerkt en het geheel is onvoldoende breed en diep in de partij besproken. De discussie moet uitmonden in een kernachtiger discussie. Deze motie zou aan het begin van het agendapunt in discussie moeten komen.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij motie 2.

4. Naar een solide, solidair en rechtvaardig belastingstelsel

Amsterdam West, Amsterdam Zuidoost, Amsterdam Zuid, Amsterdam Oost, Amsterdam Noord, Amsterdam Nieuw-West, Amsterdam Centrum, Ouder-Amstel
(contactpersoon: Feltkamp, David, D.H.)

Ingediend op: 06-12-2011

Motie:

Het congres: gehoord de discussie over de Publieke Sector en gelezen de resolutie van het partijbestuur;

Overwegende dat:

Nederland als een belangrijke financiële tussenspil fungeert dankzij de deelnemingsvrijstelling in de Wet op de vennootschapsbelasting, de talrijke afgesloten belastingverdragen ter voorkoming van dubbele belasting en het ontbreken van heffingen op betaalde, Nederland verlatende, interest en royalty's;

De deelnemingsvrijstelling en de belastingverdragen een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de werkgelegenheid in, en economische groei van Nederland;

Echter de bovengenoemde fiscale infrastructuur er voor zorgt dat Nederland (en buitenlandse overheden) miljarden aan belastingopbrengsten misloopt waardoor een onevenredig deel van de belastingopbrengsten wordt verkregen uit de loon- en inkomstenbelasting;

Dit leidt tot het afwentelen van kosten op de toekomst en de uitholling van een financieel en gezonde vitale publieke sector;

Dit het idealisme en ambitie van de sociaal-democratie onder grote druk zet.

Spreekt uit dat:

Deze situatie niet aanvaardbaar is en schadelijk voor het aanzien van Nederland;

Dat de PvdA een partij is die een fiscaal stelsel voor staat waar solidariteit en rechtvaardigheid als leidende principes de boventoon voeren.

Roept de fractie op:

De Algemene Rekenkamer te verzoeken onderzoek te doen naar belastinginkomsten die Nederland misloopt vanwege de erosie van de Nederlandse belastinggrondslag;

Een rechtvaardig en eerlijk (internationaal) belastingstelsel na te streven door de regering op te roepen:

1. In relatie met ontwikkelingslanden belastingverdragen af te sluiten, c.q. worden heronderhandeld, op basis van het VN modelverdrag in plaats van het OECD modelverdrag;
2. Een invoering van een (beperkte) heffing op royalty's en (eventueel) interestbetalingen;
3. Te streven naar de realisatie van beleid waarin verwoord is dat de Nederlandse deelnemingsvrijstelling voor winsten vallend in het buitenland wordt beperkt voor daadwerkelijke, reële activiteiten die naar een naar Nederlandse maatstaven gebruikelijk belastingpercentage worden belast;
4. De invoering van de Common Consolidated Corporate Tax Base zo spoedig mogelijk te bevorderen en een EU minimum winstbelasting tarief.

Toelichting: Nederland is geen belastingparadijs. Maar het heeft er alle schijn van. Voor een land met een kleine binnenlandse markt heeft Nederland een groot aantal (hoofdkantoren van) multinationals gevestigd binnen haar landsgrenzen. Die zorgen voor werkgelegenheid, groei en innovatie. Dit hebben wij, eerlijk is eerlijk, voor een groot deel te danken aan hoe wij ons fiscaal systeem hebben ingericht. Zo belasten wij in Nederland geen winsten die in het buitenland zijn gemaakt door de deelnemingsfaciliteit in de Wet Vpb en hebben wij belastingverdragen afgesloten met een groot aantal

landen om te voorkomen dat allerlei andere vormen van inkomen dubbel worden belast. Maar dit succes heeft ook een keerzijde. Nederland wordt vaak gezien als een fiscale tussenspel van financiële geldstromen. Soms valide geldstromen zoals die voorkomen in het reguliere betalings- en handelsverkeer. Maar ook geldstromen waar wij als sociaal-democraten onze vraagtekens kunnen zetten. Moeten wij als sociaal-democraten meewerken aan fiscale trucjes en kunstjes die de belastinggrondslag van Nederland en, dikwijls, de grondslag van andere landen tot een minimum reduceert? Die corruptie maskeert en ontwikkelingslanden dupeert?

De motie probeert een aantal misstanden aan de kaak te stellen en roept de fractie op een aantal specifieke maatregelen na te streven die er voor kunnen zorgen dat ons fiscaal stelsel op internationaal gebied weer een stap zet richting solidariteit en rechtvaardigheid. De maatregelen zijn in het kort:

1. Het komt voor dat twee landen een aanspraak maken om of 1.) dezelfde bron van inkomsten te belasten of 2.) dezelfde belastingplichtige. Om dit soort 'dubbelheffingen' te voorkomen sluiten landen belastingverdragen af. Dikwijls wordt bij onderhandelingen een standaardmodel gehanteerd afkomstig van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Aangezien de OESO een club is waar de grootste industriële landen zich hebben verenigd, is het twijfelachtig of het standaardverdrag de belangen van ontwikkelingslanden en opkomende economieën behartigt. Het alternatief is het Verenigde Naties-modelverdrag. Een verdrag wat juist wel oog heeft voor die belangen. Het is daarom nastrevenswaardig om toekomstige (her)onderhandelingen over belastingverdragen door het Ministerie van Financiën met ontwikkelingslanden op basis van het VN model verdrag te laten gebeuren. Dit kan eventueel ook in het kader van een modernisering van ontwikkelingshulp worden gebracht.

2. Nederland heft, in tegenstelling tot vele andere landen om ons heen, geen heffing op de betaling van royalty's (vergoeding op het gebruik van intellectueel eigendom) of interest aan buitenlandse partijen. Dit verklaart voor een deel de aantrekkelijkheid van Nederland voor U2 en de Rolling Stones om hun 'royalty-BV' in Nederland te vestigen. Het is wenselijk dat de (TK fractie van de) PvdA nastreeft om de ongewenste effecten van ons fiscaal stelsel ontmoedigt door een heffing op deze inkomensstromen. Dit kan in de vorm van de introductie van een beperkte heffing van 1 tot 9%. Dit percentage is gekozen aangezien met de meeste verdragslanden een percentage van 10% is afgesproken. Het politieke draagvlak van een eventuele heffing op interestbetalingen is wellicht niet te organiseren vanwege de aankomende bankbelasting. Desalniettemin zouden wij de fractie toch oproepen om te kijken in welke mate een heffing van interest mogelijk is.

3. Wanneer Nederland winsten vrijstelt van Nederlandse winstbelasting dan is het logisch dat over die winsten ergens ter wereld winstbelasting is betaald. Nederland moet derhalve niet meewerken aan het volledig ontwijken van belastingen.

4. De hoogte (of laagte) van een tarief is niet alles. Ook de grondslag (waarover belasting wordt geheven) is van gelijk belang. Op het gebied van belastingen heeft de Europese Commissie voorgesteld om een optioneel belastingregime te introduceren op grond waarvan Europese bedrijven kunnen kiezen om in de EU o.b.v. één grondslag (CCCTB) te worden belast i.p.v. 27 verschillende. Een uitstekend middel tegen belastingconcurrentie en, derhalve, een nastrevenswaardig en te ondersteunen initiatief.

PREADVIES: OVERNEMEN

De motie interpreteren we als volgt:

Ad1. Als bij belastingverdragen die worden gesloten met andere landen er ook aandacht is voor ontwikkelingslanden en dat ook zij een bronbelasting kunnen heffen kunnen deze verdragen op onze steun rekenen.

Ad 3. Nederland laat de deelnemingsvrijstelling niet gelden voor winsten behaald in zogenaamde tax havens.

Ad 4. De opbrengsten van de Common Consolidated Corporate Tax Base moet ten goede blijven komen aan de Nederlandse schatkist.

5. Motie Spijkers met Koppen

Amsterdam Zuid, Amsterdam Nieuw-West, Zeevang

(contactpersoon: Blik, Pim, P.M.)

Ingediend op: 06-12-2011

Motie:

Het congres van de PvdA, bijeen op 21 en 22 januari 2012,

Overwegende dat:

- De conceptresolutie Nieuwe Wegen voor de toekomst van de Publieke Sector een goede analyse betreft van de staat van die publieke sector;
- De conceptresolutie erin slaagt treffend weer te geven waar het misgaat in de publieke sector, maar tekort schiet in het aanreiken van oplossingsrichtingen, behalve betrekkelijk algemene verwijzingen naar gemeenschapszin en 'mensen boven regels';
- Het gemis aan concrete oplossingen niet kan worden toegedekt door te stellen dat 'blauwdrukken' uit de tijd zijn: mensen verwachten antwoorden van de politiek en geen verklaringen dat er geen antwoorden zijn voor concrete problemen;
- De conceptresolutie niet (de vraag) aan de orde stelt welke voorzieningen een maatschappelijk belang betreffen en tot de publieke taken gerekend moeten worden.

Besluit dat:

- De conceptresolutie op het congres inhoudelijk wordt behandeld en geamendeerd zoals geagendeerd;
- De conceptresolutie daarna haar conceptstatus behoudt en op dit congres niet definitief wordt vastgesteld;

Roept het partijbestuur op:

- Na dit congres een brede discussie te organiseren met partij en samenleving over de resolutie;
- Op een volgend congres de resolutie in kortere, meer puntige vorm met een beperkt aantal concrete uitspraken voor te leggen;

En gaat over tot de orde van de dag.

PREADVIES: AFWIJZEN

Zie toelichting bij motie 2.

6. Monarchie

Utrecht

(contactpersoon: Groenenberg, Maurits, M.)

Ingediend op: 06-12-2011

Motie:

Motie monarchie v3 De PvdA, in congres bijeen op 20 januari 2011 te 's Hertogenbosch,

Constaterende, dat in het huidige beginselprogramma (2005) staat: “ Alle politieke macht moet gebaseerd zijn op een mandaat van kiezers. Politieke macht vraagt om publieke controle en verantwoording. (paragraaf 3.4.2);

Constaterende, dat dit in lijn is met het vorige beginselprogramma uit 1977 waarin stond: “ Het is wenselijk het parlementaire systeem, met een gekozen staatshoofd, uit te bouwen en te versterken. “ (Deel II beginselen, paragraaf 4 tweede streepje)

Constaterende, dat de Kamer een motie van de PvdA (TK 32500 I/32500 II, nr. 4) heeft aangenomen die het kabinet vraagt om voor 1 juli 2011 zijn visie te geven op modernisering van het koningschap;

Constaterende, dat in ons huidige politieke bestel het door erfopvolging aangewezen staatshoofd lid is van de regering;

Van oordeel, dat dit een onwenselijke situatie is die verandering behoeft;

Verzoekt de Tweede Kamerfractie dit standpunt bepleiten in de discussie over de visie op het koningschap en gaat over tot de orde van de dag. Afdeling Utrecht

Toelichting: op het laatste congres in Groningen was deze motie ingediend, en kreeg toen als preadvies: "aanhouden" Met daaraan gekoppeld het verzoek van de tweede kamer fractie om meer tijd. De afdeling Utrecht is daar in januari 2011 mee akkoord gegaan , zodat we de motie naar het eerste daarop volgende congres van januari 2012 doorschuiven

PREADVIES: AFWIJZEN

De Tweede Kamerfractie heeft inderdaad meer tijd gekregen en die gebruikt voor een standpunt t.a.v. de toekomst van de monarchie. Het rapport “Verbindend koningschap in de Republiek” van de partijcommissie Van den Berg is leidraad voor de Eerste en Tweede Kamerfractie en voor toekomstige verkiezingsprogramma's voor de Tweede Kamerverkiezingen. De fractie heeft het standpunt van de commissie Van den Berg overgenomen. Het rapport van de commissie Van den Berg is te vinden via <http://nu.pvda.nl/standpunten/diversen/Monarchie.html>.

7. Leegstand winkelpanden

Brummen

(contactpersoon: Flore, C.)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

Het congres, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012,

Overwegende dat:

- Projectontwikkelaars/investeerdere aan het einde van een contractperiode hoge eisen aan huurders van winkelpanden stellen, waardoor vooral de kleine middenstanders hun activiteiten moeten beëindigen.
- Hierdoor vaak onnodig winkelpanden leeg komen te staan, wat de leefbaarheid van dorpen niet ten goede komt.
- Een projectontwikkelaar door belastingfaciliteiten geen centje pijn lijdt.

Verzoekt de Tweede Kamerfractie initiatieven te ondernemen waardoor de belastingfaciliteiten tot 3 jaar beperkt worden, met een afbouw na het eerste jaar.

Toelichting: Eigenaren kunnen het verlies van een leegstaand kantoor wegstrepen tegen de winst op andere panden, waardoor hun nettowinst wordt beperkt en zij hierover dus minder belasting hoeven te betalen. Door deze belastingconstructie ziet een eigenaar van een pand geen noodzaak zich in te spannen het pand opnieuw te verhuren; het zou zelfs leegstand kunnen bevorderen.

PREADVIES: AFWIJZEN

De Tweede Kamerfractie heeft begin 2011 een puntenplan gepresenteerd voor de aanpak van leegstaande kantoren. In dit puntenplan staat onder punt 1 opgenomen dat de PvdA de fiscale aftrekbaarheid van leegstaande kantoorpanden wil beperken tot een reële frictieleegstand van 1 jaar. In deze motie wordt verwezen naar een belastingvoordeel voor eigenaren die ook van toepassing is op kantoren. De motie vraagt om beperking van de fiscale mogelijkheden tot 3 jaar met een afbouw na het eerste jaar. Dit is minder ambitieus dan de eerdere inzet van de Kamerfractie in haar puntenplan waarin dus voor een beperking van fiscale mogelijkheden vanaf 1 jaar. Omdat de noodzaak van aanpassing van belastingmogelijkheden (in kader van aanpak leegstand) al gedeeld wordt en omdat de motie minder ambitieus is dan de insteek van de Kamerfractie, wordt geadviseerd de motie af te wijzen.

8. Motie concrete plannen voor verandering

Amersfoort/Bunschoten. Tilburg
(contactpersoon: Polhout, Fred, F.)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

Het congres, overwegende dat

- er meerdere rapporten met zinvolle aanbevelingen voorhanden zijn;
- de aanbevelingen tot nu toe niet zijn uitgevoerd door het partijbestuur;
- er een grotendeels vernieuwd partijbestuur zitting neemt, spreekt uit dat er vier maanden na het congres van 21 en 22 januari 2012 een uitvoeringsplan moet liggen, dit gecommuniceerd moet worden naar de leden en dat er elke zes maanden een update van de status moet worden gegeven;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: Al sinds de jaren '90 schrijven interne commissies rapporten over de PvdA. De conclusies van al die rapporten*) lijken op elkaar: de PvdA is kleurloos geworden en laat niet meer duidelijk zien waar zij voor staat. Wij zijn een bestuurderspartij geworden en geen partij die met passie politiek bedrijft. De rapporten geven allemaal aanbevelingen hoe het beter kan. Wij zien nauwelijks iets terug van een toepassing van al die aanbevelingen. De rapporten lijken allemaal in de spreekwoordelijke la te zijn verdwenen. Daarom vinden wij dat het nieuwe partijbestuur binnen afzienbare tijd met een concreet actieplan moet komen waarin wordt aangegeven hoe het partijbestuur de aanbevelingen denkt te verwezenlijken. *) o.a. Onder een gesloten dak groeit geen gras, De Kaasstolp aan diggelen, Scherven opgeveegd

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur onderschrijft ten volste de waarde van de aanbevelingen van het rapport van de Commissie Vreeman ("De Scherven Opgeveegd") en de brief van de Werkgroep Dijkzwaai (naar aanleiding van de Europese Verkiezingen 2009). Het partijbestuur is in de afgelopen jaren volop bezig geweest met het uitvoeren van deze aanbevelingen. Dit resulteerde onder andere in de aan het congres voorgelegde resoluties "Met het gezicht naar de wereld" (over het Nederlandse buitenlandbeleid) en "Nieuwe Wegen" (over de toekomst van de Publieke Sector) die op dit congres voorliggen, de resoluties "Arbeid en Participatie" (2008) en de integratieresolutie "Verdeeld verleden, gedeelde toekomst" (2009), een verbeterde campagneorganisatie en een versterkte inspanningen ten aanzien van scouting van volksvertegenwoordigers. Op het moment van schrijven wordt geïnventariseerd welke aanbevelingen reeds uitgevoerd zijn en welke nog in uitvoer zijn. Mede op basis van deze inventarisatie zal het nieuwe partijbestuur haar werkplan voor de periode 2012-2013 opstellen. In het beleidsverslag van het partijbestuur - dat aan een volgend congres zal worden voorgelegd - zal het partijbestuur vervolgens verslag doen van de uitvoer van het werkplan, en dus ook van nog in uitvoer zijnde aanbevelingen. Daarnaast ligt er op de vergadering van de Adviesraad Verenigingszaken van 10 januari (na het congres van 21 en 22 januari 2012 Verenigingsraad genoemd), naast de bovengenoemde inventarisatie van de aanbevelingen, een overzicht voor van de uitvoer van de aangenomen congresmoties van de afgelopen jaren. De informatie over de moties zal ook ingevoerd worden in het voor leden openbare motievolgsysteem.

Kortom: het partijbestuur geeft een negatief preadvies af om reden van de onjuiste overweging dat de verschillende aanbevelingen tot op heden nog niet zouden zijn uitgevoerd. Echter, het partijbestuur onderschrijft het belang van duidelijkheid en overzichtelijkheid ten aanzien van de status van de uitvoer van de aanbevelingen en aangenomen congresmoties. In het werkplan, het beleidsverslag en in het motievolgsysteem probeert het partijbestuur dit zo goed, zo accuraat en zo overzichtelijk mogelijk te doen.

9. Motie partij- en politiek leider

Amersfoort/Bunschoten

(contactpersoon: Polhout, Fred, F)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

Het congres,

Overwegende dat

- de partijleider -tevens partijvoorzitter- de spreekbuis is van de partij/leden waarbij deze een beginselbewakende taak heeft;
- de politiek leider verantwoordelijk is voor de realisatie van het verkiezingsprogramma, is van mening dat
- de partijleider eindverantwoordelijk is voor de bewaking van de door het congres vastgestelde koers en de te volgen strategie en de partijorganisatie;

roept het congres op in te stemmen met een wijziging van het HR inhoudende dat per eerstkomende TK verkiezingen de functie politiek leider en partijleider worden losgekoppeld.

En gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De PvdA moet werk maken van een heldere, begrijpelijke en vooral zichtbare koers. De dubbelfunctie 'partijleider' en 'politicus leider' is een belemmering om dat gestalte te geven. Als de partijleider – die trouw is aan de partij – in een kabinet zit – en dus ook trouw is aan het coalitieakkoord, dan zit die persoon in een spagaat. De trouw aan de partij en de trouw aan een coalitieakkoord kunnen elkaar bijten. Daarom vinden wij dat de partijleider en de politicus leider niet dezelfde persoon kunnen zijn. Het is duidelijker als een eventuele minister het coalitieakkoord verdedigt en de fractievoorzitter het partijstandpunt.

PREADVIES: AFWIJZEN

De term 'partijleider' komt niet in onze statuten of reglementen voor. Niet in de huidige, noch in de herziene die ter besluitvorming aan het congres voorliggen. Het loskoppelen van termen of functies is dus niet mogelijk. Bovendien leert de huidige praktijk dat de partijvoorzitter al verantwoordelijk is voor het bewaken van de langjarige koers, de strategie en de partijorganisatie en de politicus leider in de dagelijkse praktijk onder andere uitvoering geeft aan het verwezenlijken van het verkiezingsprogramma. De scheiding van de verschillende verantwoordelijkheden van beide functies is daarmee duidelijk statutair vastgelegd. Van de politicus leider, de lijsttrekker bij de Tweede Kamerverkiezingen, wordt immers aangegeven dat deze de beoogd fractievoorzitter is van de Tweede Kamer of lid van het Kabinet kan zijn, en dat deze functies onverenigbaar zijn met het lidmaatschap van het partijbestuur.

10. Sociaaldemocratische visie op het ontstaan van een mondiale economie

Den Haag, Amsterdam West

(contactpersoon: Pomper, Albert-Jan, A.)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

Het congres van de PvdA, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012,

overwegende dat het afgelopen decennium de economische wereldorde volledig is veranderd;

dat dit zeer grote gevolgen heeft voor een keur aan onderwerpen die in het hart van de sociaal-democratie liggen;

dat de globalisering wel op verschillende plekken in de conceptresolutie "Sociaaldemocratische Internationale Politiek" wordt genoemd, maar dat een expliciete sociaaldemocratische visie op de nieuwe economische wereldorde ontbreekt;

dat de conceptresolutie met name ingaat op problemen die door globalisering van de economie ontstaan en weinig oog heeft voor de kansen die nieuwe economische wereldorde biedt;

is van mening dat de conceptresolutie "Sociaaldemocratische Internationale Politiek" aangevuld dient te worden met een sociaaldemocratische visie op de mondiale economische orde, alsmede met een visie op de manier waarop Europa en Nederland zich dienen te positioneren in deze mondiale economie;

en gaat over tot de orde van de dag.

Toelichting: De economische opkomst van landen als China, India, Brazilië en Turkije is niet een beweging op zich, maar heeft grote gevolgen voor de sociaaleconomische structuur van de gehele wereld. Hij raakt aan fundamentele onderwerpen als de waarde van arbeid, sociale zekerheid, technologische innovatie, scholing en uitbuiting, zowel in Nederland, in Europa, als in andere delen van de wereld. Voorbeelden van actuele sociaaleconomische thema's zijn het investeren in het kennisniveau van de beroepsbevolking, het succes van Nederlandse bedrijven in het buitenland, een eerlijke handelspolitiek als middel voor economische ontwikkeling, het verdwijnen van (zelfs kennisintensieve) maakindustrie uit Nederland, concurrentie met landen die geen minimumloon en een beperkt sociaal vangnet hebben, China als belangrijke financier van westerse schulden, de maatschappelijke verantwoordelijkheid van multinationals en internationale belastingvlucht. Een visie van de PvdA op internationaal beleid dient ook een heldere visie op deze thematiek te bevatten. Het bevreemdt dat de conceptresolutie wel eenzijdig ingaat op de rol van banken in het mondiale financiële systeem. Maar niet ingaat op even zo relevante thema's zoals de gene die hierboven zijn genoemd.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur schaart zich achter de geest van de ingediende motie en onderschrijft daarmee de waarde van een heldere visie op de veranderende mondiale economische wereldorde. Toch geeft het partijbestuur een negatief preadvies.

Allereerst is het partijbestuur van mening dat met de huidige resolutietekst de door de indieners geschetste veranderingen voldoende benoemd zijn. De aandacht die in de oorspronkelijke resolutietekst aan deze veranderingen wordt besteed, is daarmee in balans met de aandacht voor de overige onderwerpen in de resolutie.

Daarbij komt dat de indieners in de toelichting een groot aantal onderwerpen benoemen waaraan de gewenste toevoeging zou moeten raken. Met een toevoeging van een dergelijke lijst van onderwerpen zou de resolutie te gedetailleerd worden.

Dit neemt niet weg dat het partijbestuur van mening is dat de door de indieners benoemde standpuntbepaling noodzakelijk is. Het debat en de standpuntbepaling hierover vindt in de Tweede Kamerfractie voortdurend plaats. Een en ander zal zijn plaats vinden in het verkiezingsprogramma voor de eerstvolgende verkiezingen voor de Tweede Kamer.

11. Oproep aan het partijbestuur om een brede maatschappelijke discussie te starten over hoe om te gaan met de financiële gevolgen van veranderingen in de bevolkingsopbouw tussen nu en 2040.

Hatterm

(contactpersoon: Bijsterbosch, Tonny, A.)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

Het congres, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012,

Overwegende dat:

het grootste deel van de kiezende burgers

- op grote afstand staat van politieke partijen en zich veelal laat leiden door op de korte termijn gerichte one-liners,
- geheel onbekend is met de bevolkingsopbouw van de komende 30 tot 50 jaren,
- zich daardoor geen 'eigenaar' kan voelen van het knelpunt dat op termijn ontstaat als gevolg van de getalsmatige verandering in de verhouding tussen de actieve beroepsbevolking en het (althans beroepsmatig) niet-actieve deel van de bevolking, zoals AOW-ers, uitkeringsgerechtigden e.a.,
- door de onbekendheid met dit grote vraagstuk de noodzakelijke grote ingrepen voor solidaire oplossingen hiervoor niet in het juiste perspectief kan plaatsen,
- zich door die onbekendheid vaak laat leiden door niet goed onderbouwde maar wel angstvoedende argumenten op het moment dat aanpassingen van het belasting- en premiestelsel worden voorgesteld;

en overwegende dat:

- de huidige regering, werkgevers en vakorganisaties zich waarschijnlijk wel bewust zijn van de problemen maar er voorlopig niet voor kiezen deze reeds borrelende generatievulkaan een gezicht te geven.

Van mening dat:

door het organiseren van een brede maatschappelijke discussie over dit onderwerp en zonder direct ook "dé oplossing" aan te bieden, de kiezende burgers in Nederland bewust gemaakt moeten worden van dit knelpunt, waardoor zij 'mede-eigenaar' van het probleem kunnen worden en helpen bij het vinden van een duurzame, maatschappelijk en sociaal aanvaardbare oplossing en dat de Partij van de Arbeid, door zich uit te spreken voor deze motie, opnieuw kan tonen een echte duurzaam georiënteerde partij te zijn, van en voor mensen, van jong tot oud;

en het niet 'mede-eigenaar' maken en zijn van de kiezers, dit probleem uitsluitend zal leiden tot onvoldoende draagkracht en een minimum aan solidariteit tussen generaties.

Verzoekt het partijbestuur om:

Deze zo noodzakelijk te voeren brede maatschappelijke discussie

- voor alle lagen van de bevolking;
- uitermate goed voor te bereiden;
- en zo te organiseren;
- dat iedere inwoner van Nederland, of die zich nu thuis, op school, in een buurthuis, kantine of in een profit of non-profitorganisatie bevindt, zich bewust wordt van en moreel mede-eigenaar wordt van dit knelpunt.

Toelichting: Niet voor niets hebben het partijbestuur en de commissie Publieke sector een aanvang gemaakt met een nieuwe, sociaal democratische visie op de toekomst van de publieke sector. Een term als samenredzaamheid geeft al aan dat er knelpunten komen in de bekostiging. De bevolkingsopbouw moet onder de aandacht komen wegens de

financiële onbalans van inkomsten en uitgaven als gevolg hiervan. De meeste kiesgerechtigde burgers, zelfs met HBO-opleidingsniveau, hebben geen notie van het onderscheid AOW pensioen en werknemerspensioen. Het overgrote deel weet niet dat de bekostiging van de AOW-uitkeringen plaats vindt door hoofdzakelijk de premieheffing AOW en dat deze uitsluitend door de werknemers wordt opgebracht. [de beroepsbevolking (CBS: bevolking tussen 20 en 65 jaar)]. In gesprekken over de knelpunten bevolkingsopbouw blijken de meeste mensen er van uit te gaan dat iemand bij 65 hiervoor gespaard heeft. In werkelijkheid gaan de premies naar de huidige AOW-ers. Weinigen beseffen dat de werkenden van nu voor de huidige AOW betalen. Het is dus noodzakelijk dat ieder weet dat AOW-pensioenen nu worden betaald door de werkenden. Dat mensen vanaf 65 geen premie betalen. Kan de verwachte stijging van de AOW-uitgaven, nu €30 miljard per jaar en in 2040 €60 miljard per jaar, alleen door het actieve deel van de beroepsbevolking (47% in 2040) die bovendien ook nog verantwoordelijkheid moet dragen voor o.a. gezins- en zorgtaken, worden opgevangen?

De bevolkingsopbouw.

De huidige beroepsbevolking (leeftijdsgroep 20 – 65 jaar) moet de premies opbrengen. Ruim 33% van deze groep verwerft geen inkomen door zorgtaken en anderszins. 7,4 miljoen mensen moeten het verdienen. Hierbij is 1,7 miljoen laag opgeleid;

2,7 miljoen middelbaar opgeleid en 1,7 miljoen hoogopgeleid en een groep van zelfstandigen en overige (1,3 miljoen) niet ingedeeld naar niveau. Dit zegt iets over de spreiding van de hoogte van werknemerspensioen. Dit zegt ook iets over de groep met de hoogste levenskansen en dus de duur van de AOW voor die groep. Op dit moment is 15 % van de bevolking 65 jaar en ouder. De kosten per jaar zijn nu 30 miljard euro. Dit wordt opgebracht door 62% van de bevolking. Maar deze groep betalenden wijzigt naar 47% van de bevolking. Tegelijk verdubbelt de omvang van de groep AOW-ers. Volgens het CBS zal de demografische druk van dit moment met het kengetal 64 stijgen naar het kengetal 90,1. Een simpele rekensom leert, en dan nemen we geen prijscompensaties mee van inflatie, dat de uitgaven voor de AOW stijgen van 30 miljard euro per jaar naar minimaal 60 miljard euro per jaar. Kijken we ook nog naar de publieke sector, dan dienen we er rekening mee te houden dat minimaal 1,5 miljoen mensen dementerend zal zijn in die tijd en deze groep mensen full time zorg behoeft. Bij de groep van hoogopgeleiden (1,7 miljoen mensen op dit moment) weten we dat de levensverwachting 7 jaar hoger ligt dan de middelbaar en lager opgeleiden. Dit alles te samen zorg voor een enorme onbalans tussen de inkomsten en uitgaven. Willen we een solidaire oplossing vinden en de rekening niet doorschuiven naar de volgende generatie, dan zijn we moreel verplicht het bewustzijn hierover te vergroten en maakt een brede maatschappelijke discussie noodzakelijk.

PREADVIES: AFWIJZEN

Het partijbestuur onderschrijft het grote belang van bewustwording ten aanzien van de problemen die ons door een veranderende bevolkingsopbouw in de komende decennia tegemoet zullen komen en dankt de indiener voor de motie en de uitgebreide toelichting op de motie.

Het partijbestuur acht een aparte “brede maatschappelijke discussie” echter niet de beste manier om deze bewustwording te versterken. Immers: het onderwerp is een onlosmakelijk onderdeel van de diverse lopende discussies in de Tweede Kamer en in het land – waaronder de zorg en de AOW en Pensioenen.

Het partijbestuur acht het groeien van het bewustzijn n.a.v. deze concrete discussies beter en doeltreffender dan een aparte “brede maatschappelijke discussie”. Het partijbestuur onderschrijft dus daarmee het doel van de motie, maar niet het middel.

12. Rechten van Minderheden

Netwerk Diversiteit

(contactpersoon: Augustina Osei)

Ingediend op: 07-12-2011

Motie:

- Van mening dat: - vrijheid, rechtsstaat en democratie essentiële voorwaarden zijn voor een vreedzaam en veilig bestaan van burgers en voor een geordende internationale samenleving;
- het respect voor de rechten van minderheden daarvan een integraal onderdeel uitmaken;
- Overwegende dat: - overheden en burgers uit meer ontwikkelde landen burgers in ontwikkelingslanden dienen te ondersteunen bij hun streven om zich te ontwikkelen en vreedzaam en veilig te leven;
- mensen ervan moeten overtuigd zijn dat de internationale samenwerking moreel gerechtvaardigd is;

Voorgesteld besluit:

- dat de rechten van minderheden nadrukkelijk uitgedragen moeten worden door de PvdA en dat zij zich ook inzet voor een ruimhartige en effectieve internationale samenwerking ten behoeve van duurzame ontwikkeling en een vreedzaam en veilig bestaan van burgers in ontwikkelingslanden.

PREADVIES: OVERNEMEN

13. Motie geen regeringsdeelname zonder verkiezingen

Jonge Socialisten

Constaterende dat:

- Het draagvlak voor dit kabinet in de samenleving steeds verder afneemt
- Steeds meer meningsverschillen binnen de gedoogconstructie zichtbaar worden
- De gerede kans bestaat dat de gedoogpartner de steun aan dit kabinet opzegt
- Het kabinet op dat moment geen meerderheid heeft in het parlement en op zoek gaat naar nieuwe formatiepartners

Overwegende dat:

- Het in een democratie zeer wenselijk is, als een kabinet valt, dat de kiezer zich kan uitspreken over de ontstane situatie
- De PvdA niet moet meedoen aan een formatie van een nieuw kabinet zonder voorafgaande verkiezingen

Roept de fractie op om:

- Aan geen enkel kabinet deel te nemen zonder nieuwe Tweede Kamerverkiezingen.

PREADVIES: OVERNEMEN

14. PB-motie gedragscode

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012 te 's Hertogenbosch,

constaterende dat in de resolutie “Nieuwe Wegen” veel belang wordt gehecht aan het naleven van een hoge morele standaard door politici en bestuurders in de (semi-)publieke sector;

constaterende dat alle leden van de Partij van de Arbeid geacht worden de -op dit congres in de statuten en reglementen opgenomen- erecode te onderschrijven,

constaterende dat partijgenoten die namens de Partij van de Arbeid kandidaat zijn voor een vertegenwoordigende functie of deze uitoefenen geacht worden om de op de erecode in aanvulling zijnde “gedragscode” te ondertekenen en te onderschrijven;

overwegende, dat wat er in de resolutie wordt gesteld ten aanzien van de na te leven hoge morele standaard aanvullende bepalingen betreft op zowel erecode als gedragscode;

verzoekt het partijbestuur om na vaststelling van de concept-resolutie “Nieuwe Wegen” de erecode en de gedragscode hiermee in overeenstemming te brengen gehoord het advies van de Verenigingsraad (voorheen Adviesraad Verenigingszaken),

en gaat over tot de orde van de dag.

15. PB-motie debat en uitvoering resolutie “Nieuwe Wegen”

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012 te ‘s-Hertogenbosch,

overwegende dat de politieke effectiviteit van de resolutie “Nieuwe Wegen” staat en valt bij de mate waarin de resolutie in de dagelijkse politieke en bestuurlijke praktijk wordt gebruikt als leidraad voor het handelen in de (semi-)publieke sector;

overwegende dat derhalve het vaststellen van de resolutie op het congres niet het eind- maar het beginpunt is van de implementatie van de uitgangspunten zoals verwoord in de resolutie;

roept het partijbestuur en de fracties in de Eerste en Tweede Kamer op om nog dit jaar in gesprek te gaan met de eigen vertegenwoordigers en bestuurders op alle niveaus om de uitgangspunten van de resolutie “Nieuwe Wegen” tot centraal element van hun handelen in de publieke sector te maken,

roept het partijbestuur en de fracties in de Eerste en Tweede Kamer op om nog dit jaar in gesprek te gaan met partijgenoten die als professional of bestuurder werkzaam zijn in de (semi) publieke sector om de uitgangspunten van de resolutie “Nieuwe Wegen” tot centraal element van hun handelen in de publieke sector te maken;

roept het partijbestuur en de fracties in de Eerste en Tweede Kamer op hierbij ten minste de volgende onderwerpen te agenderen: 1) het bewerkstelligen van een cultuuromslag in het denken over en handelen in de publieke sector door alle betrokkenen, 2) het uitdiepen van het principe van samenredzaamheid, 3) het naleven en handhaven van een hoge publieke moraal, 4) het organiseren van zeggenschap en betrokkenheid en 5) de organisatie van het openbaar bestuur,

en gaat over tot de orde van de dag.

16. PB-motie verankering in verkiezingsprogramma

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012 te 's Hertogenbosch,

overwegende dat in de komende jaren de discussie over de publieke sector in het algemeen en over de uitgangspunten zoals verwoord in de resolutie “Nieuwe Wegen” nog volop zal plaatsvinden en dat deze discussie nieuwe inzichten zal opleveren;

overwegende dat de implementatie van de resolutie door politici, bestuurders in de (semi-)publieke sector, maatschappelijke organisaties en burgers in de komende jaren eveneens zal leiden tot nieuwe inzichten;

roept het partijbestuur op om de nog in te stellen permanente verkiezingsprogrammacommissie actief bij dit proces te betrekken teneinde de resultante van de resolutie, de aanvullende discussies en de ervaringen uit de praktijk zo concreet mogelijk te kunnen benutten bij het opstellen van het verkiezingsprogramma voor de eerstvolgende Tweede Kamerverkiezingen,

en gaat over tot de orde van de dag.

17. PB-motie wetgevingstrajecten Eerste en Tweede Kamer

Het congres van de Partij van de Arbeid, in vergadering bijeen op 21 en 22 januari 2012 te 's Hertogenbosch,

overwegende dat de politieke effectiviteit van de resolutie “Nieuwe Wegen” staat en valt bij de mate waarin de resolutie in de dagelijkse politieke en bestuurlijke praktijk wordt gebruikt als leidraad voor het handelen in de (semi-)publieke sector;

overwegende dat dit betekent dat de uitgangspunten zoals verwoord in de resolutie haar weerslag moet krijgen in zowel lopende als toekomstige wetgevingsprocessen;

roept de Tweede en Eerste Kamerfractie op om in lopende en toekomstige wetgevingprocessen die betrekking hebben op de (semi-)publieke sector de uitgangspunten uit de resolutie “Nieuwe Wegen” als leidraad te nemen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Verkiezing Partijbestuur 2012- 2015

Verslag van de commissie kandidaatstelling Partijbestuur

In het najaar 2011 heeft het Partijbestuur de samenstelling van de commissie kandidaatstelling Partijbestuur (de commissie) en het profiel van het Partijbestuur 2012-2015 in haar vergadering vastgesteld. De commissie kandidaatstelling Partijbestuur bestond uit: Chris Leeuwe, Peter Noordanus, Dorien de Wit en Loes Ypma.*

1. Inleiding

De commissie kreeg de opdracht om voor het congres van 21-22 januari 2012 een aanbeveling te doen voor een nieuwe voorzitter, een nieuwe Internationaal Secretaris en een viertal (nieuwe) leden voor het partijbestuur.

De commissie nam kennis van het feit dat de vacature van de voorzitter was ontstaan door het aangekondigde vertrek van Lilianne Ploumen, dat de functie van Internationaal Secretaris beschikbaar kwam door het vertrek van Marije Laffeber en dat - op grond van het rooster van aftreden en vertrek - een 4-tal partijbestuursleden geworven moest worden.

2. De sollicitatie- en selectieprocedure

Op 10 oktober 2011 werd de sollicitatietermijn voor alle beschikbare functies binnen het Partijbestuur geopend. Vanaf dat moment was de informatiemap 'kandidaatstelling Partijbestuur' beschikbaar en stond deze op de internetsite van de partij. Op 6 november 2011 sloot de sollicitatietermijn. De kandidatuur stond dus open voor de partijvoorzitter, de Internationaal Secretaris en een 4-tal partijbestuursleden.

- Voor de kandidatuur voor de partijvoorzitter meldden zich de partijgenoten Piet Boekhoudt, René Kronenberg en Hans Spekman.
- Voor de kandidatuur van de Internationaal Secretaris heeft de commissie een 7-tal sollicitatiebrieven ontvangen.
- Voor de kandidatuur van het partijbestuurslidmaatschap ontving de commissie 20 sollicitaties.

Nog iets specifieker:

- voor de functie van Internationaal Secretaris meldden zich 7 personen: 3 vrouwen en 4 mannen; 4 afkomstig uit Noord-Holland, 1 afkomstig uit Flevoland, 1 afkomstig uit Zeeland en 1 woonachtig in Brussel;
- voor de functie van algemeen bestuurslid meldden zich 20 partijgenoten: 7 vrouwen en 13 mannen. Er kwamen 7 sollicitaties uit Noord-Holland, 2 uit Zuid-Holland, 2 uit Noord-Brabant, 3 uit Utrecht, 2 uit Groningen, 1 uit Overijssel, 1 uit Friesland, 1 uit Limburg en 1 uit Zeeland. Van de kandidaten had een 3-tal een 'niet westerse achtergrond'.

Veel kandidaten hebben/hadden een (lange) staat van dienst in het (lokale) bestuur of zijn op andere manieren zeer actief (geweest) voor de partij. De commissie was van oordeel dat alle kandidaten voldeden aan het profiel van het partijbestuur en heeft geen van de kandidaten de toegang tot de kandidaatstellingsprocedure geweigerd. Zoals bekend voorziet de kandidaatstellingsprocedure in een mogelijke bezwarenprocedure. Op grond van het voorgaande hoefde van deze procedure geen gebruik gemaakt te worden.

De commissie besloot na uitvoerige bestudering van alle sollicitatiebrieven en cv's het volgende:

- de drie kandidaat-voorzitters worden uitgenodigd voor een gesprek (zie 3a);
- de zeven kandidaten voor de functie van Internationaal Secretaris worden allemaal opgeroepen (zie 3b);
- gelet op het bescheiden aantal vacatures in het Partijbestuur worden 7 personen uitgenodigd voor een gesprek, te weten: 5 nieuwe gegadigden en 2 zittende partijbestuursleden die herkiesbaar zijn (zie 3c).

De gesprekken met de kandidaten (voorzitters-, Internationaal Secretaris- en partijbestuursleden-kandidaten) vonden plaats op 11, 12 november, 3 en 12 december 2011.

* De commissie bestond uit de volgende leden: Chris Leeuwe, oud-burgemeester van Lelystad, voorzitter | Dorien de Wit, directeur van De Beuk Organisatieadvies | Loes Ypma, wethouder in Woerden | Peter Noordanus, burgemeester in Tilburg

Op 16 november 2011 werd – tussentijds, gelet op de termijnen voor de voorzittersraadpleging – het 1e advies van de commissie, betreffende de voorzitterskandidaten, aan het partijbestuur in de persoon van de vice-voorzitter gepresenteerd.

Hierna wordt ingegaan op de 3 onderscheiden procedures voor de voorzitter, de Internationaal Secretaris en de partijbestuursleden.

Vooraf permiteert de commissie zich nog een drietal opmerkingen:

- Het werk van toekomstige kandidaatstellingscommissies wordt betekenisvoller en adequater, wanneer zij kandidaat-voorzitters op hun geschiktheid kunnen en mogen beoordelen (zie hierna 3a, de nieuwe statuten 2012 lijken daarvoor ruimte te bieden).
- In de huidige 'profielschets partijbestuur 2012-2015' wordt in te algemene zin gesproken over de competenties en de vereiste bekwaamheden van kandidaten. Het verdient aanbeveling, zeker bij de dakpanconstructie waarbij niet alle bestuursleden tegelijkertijd terugtreden, in de profielschets meer specifiek gewenste competenties en portefeuilles te beschrijven; het selectieproces van toekomstige commissies kan daardoor waardevoller worden.
- Meer dan tot nu toe verdient het aanbeveling dat het totale Partijbestuur onder leiding van de partijvoorzitter aandacht besteedt aan de inwerkperiode van nieuwe bestuursleden, teambuilding, het onderling functioneren enz., evenals aan een jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren. Deze evaluatie levert bovendien belangrijke input voor een volgende kandidaatstellingscommissie.

3. De onderscheiden procedures voor de voorzitter, de Internationaal Secretaris en de partijbestuursleden

Vooraf wordt gemeld dat alle opgeroepen kandidaten door (de voorzitter van) de commissie telefonisch op de hoogte zijn gesteld of ze al of niet op de aanbevelingslijst van de commissie stonden. Conform de procedure werd aan de niet op de voordracht geplaatste 'sollicitanten' de keus gelaten of zij zich wilden terugtrekken, dan wel op de zgn. alfabetische lijst geplaatst wilden worden. Een aantal kandidaten heeft zijn/haar kandidatuur vervolgens teruggetrokken.

n.b. De ontwerplijst is – na bekendmaking van de nieuwe partijvoorzitter – door de voorzitter van de commissie aan hem toegelicht.

3a. de procedure voor de voorzitter

De marge voor de beoordeling van de voorzitterskandidaten is gering op grond van de huidige partijstatuten. Immers, de huidige statuten bevatten geen bepalingen over de beoordeling van de geschiktheid van de voorzitterskandidaten. Aangezien er zich 3 kandidaten voor het voorzitterschap hadden gemeld, is daardoor artikel 23 lid 2 van de huidige statuten in werking getreden. Dit artikel geeft aan dat een ledenraadpleging wordt gehouden, indien zich twee of meer kandidaten hebben gemeld. Deze kandidaten dienen hun kandidatuur vergezeld te doen gaan van getekende ondersteuningsverklaringen van tenminste 50 partijleden. Zowel het Partijbestuur als daarna de commissie hadden rekening te houden met de strekking van dit artikel. Een inhoudelijke beoordeling van de kandidaten, laat staan een selectie op grond van geschiktheid, was hiermee niet aan de orde.

In de 'profielschets Partijbestuur 2012-2015' geeft het Partijbestuur de commissie evenwel de volgende opdracht als het gaat om de voorzitterskeus:

"De kandidaatstellingscommissie Partijbestuur zal met alle kandidaten voor het partijvoorzitterschap een gesprek voeren en een advies bekend maken."

De commissie, daarmee dus ingaand op het verzoek van het Partijbestuur, heeft uitvoerige gesprekken gevoerd met elk van de drie kandidaten. In de gesprekken heeft de commissie zich proberen te vergewissen van de kwaliteiten voor het voorzitterschap in brede zin en heeft zich een beeld kunnen vormen van hun nabije en verdere toekomstvisie met betrekking tot de ontwikkeling van de partij. Ook zijn in deze gesprekken onderwerpen als de erecode, de verklaring van goed gedrag en een integriteitstoets aan de orde geweest.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat ook de 'beoordelingscriteria', geformuleerd in de 'profielschets Partijbestuur 2012-2015' voor de voorzitterskandidaten in de gesprekken aan de orde zijn geweest.

De commissie heeft als gevolg van de gesprekken het volgende advies uitgebracht aan het Partijbestuur:

“Op grond van de gesprekken komt de commissie tot het advies aan het Partijbestuur een ledenraadpleging te organiseren tussen de kandidaat-partijvoorzitters Boekhoudt, Kronenberg en Spekman.”

3b. de procedure voor de Internationaal Secretaris

De commissie heeft met alle 7 kandidaten gesprekken gevoerd. Uitgaand van ‘de profielschets Partijbestuur 2012-2015’ heeft de commissie de kandidaten beoordeeld op de kwaliteiten die voor de functie van Internationaal Secretaris werden genoemd:

- vertegenwoordiging van de PvdA in het buitenland wat internationale vraagstukken betreft,
- het entameren van debat over internationale vraagstukken in de partij,
- het vertegenwoordigen van de vereniging in contacten met volksvertegenwoordigers in de Tweede en Eerste Kamer, en het Europese Parlement.

Het was voor de commissie een boeiende opgave om tot de - naar ons idee - beste kandidaat voor het internationaal secretarisschap te komen. Alle kandidaten brachten veel kwaliteit in, ook in een aantal gevallen duidelijk gericht op het praktische internationale politieke vlak. Anderen daarenboven brachten veel journalistieke en wetenschappelijke kennis in omtrent de uitgangspunten voor een sociaal-democratische buitenlandse politiek.

De commissie heeft – samenvattend - bij de sollicitanten vooral een combinatie laten wegen van:

- een brede kennis van de buitenlandse politiek in relatie met een visie op de ontwikkelingen binnen het internationaal socialisme;
- een open en communicatieve houding over het buitenlandbeleid naar zowel de officiële organen van de partij, als naar leden en afdelingen / gewesten;
- het vermogen om buitenlandkwesties en internationale ontwikkelingen te verbinden met en te vertalen naar praktische sociaal democratische standpunten in het hier en nu.

Op grond van het bovenstaande komt de commissie tot het advies aan het congres voor te dragen voor de functie van Internationaal Secretaris: Kirsten Meijer.

Kirsten Meijer (1979) woont en werkt in Amsterdam. Op dit moment is zij campagnecoördinator voor Amnesty International. Zij heeft binnen de partij gewerkt als EU-affairsmanager bij de Alfred Mozer Stichting (AMS), als lid campagneteam PvdA, als senior projectmanager bij AMS/European Forum for Democracy and Solidarity. Zij is voorzitter van de PES-congresdelegatie en bestuurslid van de afdeling Amsterdam-West van de PvdA. Zij studeerde politieke en culturele geografie in Amsterdam en Lund (S). Zij heeft een aantal publicaties op haar naam staan.

De commissie wil Kirsten Meijer karakteriseren als:

- een zeer bevoegen en enthousiasmerende persoon met visie en veel kennis van zaken,
- een kandidaat die in staat is de belangstelling voor de internationale (sociaal-democratische) politiek breed in de partij en in het bijzonder onder de jongere generaties aan te moedigen en te ontwikkelen,
- een kandidaat die vanuit de partij verbanden kan leggen tussen (internationale) fora en instellingen en de wisselwerking tussen die fora en de Nederlandse sociaal-democratie kan bevorderen.

3c. de procedure voor de vacatures als lid in het Partijbestuur

De commissie heeft voor de 4 beschikbare partijbestuursfuncties een 7 tal kandidaten geselecteerd, onder wie de 2 zittende PB-leden, die beiden 2 jaar geleden zijn benoemd en die herkiesbaar waren.

Met alle 7 kandidaten zijn gesprekken gevoerd.

De commissie draagt de beide zittende bestuursleden Gaby van den Biggelaar en Fouad Sidali voor herbenoeming voor.

Argument voor deze voordracht is, naast hun beider individuele kwaliteiten, dat de partij ook baat heeft bij continuïteit in het Partijbestuur. Met de vernieuwing in de persoon van de voorzitter, in de persoon van de Internationaal Secretaris en in de personen van een tweetal andere leden, is de commissie van mening dat deze twee partijbestuursleden juist ook een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan voortzetting en opbouw van het bestuurswerk. Hun ambities en bijdragen tot nu toe waren daarnaast doorslaggevend van belang.

De herkiesbare partijbestuursleden Gaby van de Biggelaar en Fouad Sidali hebben zich de afgelopen twee jaar in het partijbestuur met name ingezet voor de ledendemocratie, het accent leggen op een sterkere regionale inbreng in de verschillende gremia van de partij, lief en leed in de partij, een sterkere profilering van het Partijbestuur in relatie met de fracties in Eerste en Tweede Kamer, een sterkere inzet van het partijbestuur in de discussie in de partij enz. Beiden stellen zich voor met deze accenten door te gaan en – in het vernieuwde partijbestuur onder leiding van de nieuwe partijvoorzitter - met name verder te werken aan een stevige positionering van het Partijbestuur.

Gaby van den Biggelaar is eigenaar van GabyvandenBiggelaaradvies en daarnaast voorzitter van de Bezwarencommissie Intergemeentelijke Sociale Dienst De Kempen, was daarvoor o.a. docent juridische vakken hbo, wetenschappelijk docent/onderzoeker en officier van justitie. In de partij was zij o.a. voorzitter van de PvdA-fractie Eindhoven.

Fouad Sidali is radio- en tv-presentator en zelfstandig adviseur. Daarvoor was hij o.a. stadsdeelwethouder in Amsterdam-Bos en Lommer. Hij is verder o.a. bestuurslid van de Jaap Burgerstichting en lid van de Raad van Toezicht VARA.

Daarnaast draagt de commissie twee nieuwe partijbestuursleden voor: Gery de Boer en Peter van Dijk.

Gery de Boer, vrouw, 1959 uit Amsterdam. Gery is historicus. Zij heeft veel functies in de vakbond (Abvakabo, politievakbond) bekleed en is op dit moment manager bedrijfsvoering FNV Kiem, Amsterdam. Ze is raadsvoorzitter stadsdeel Amsterdam-Oost en was in het recente verleden o.a. lid van het afdelingsbestuur Amsterdam, lid bestuurskring PvdA-Amsterdamse regio, deelraadlid in De Pijp. Ze is lang actief in de partij en wil haar ervaring en kennis nu graag inzetten in het Partijbestuur. Ze wil de partij een duidelijker, sterker sociaal-democratisch profiel geven. Discussies in de gehele partij zijn onmisbaar. Zij wil leden meer invloed geven, waarbij de (moderne) afdeling ook weer plek van ontmoeting wordt. De partij zou daarnaast activistischer moeten worden in wijken en buurten. Goed werkende ombudsteams zijn daarvoor een middel.

Peter van Dijk, man, 1955, Heerlen. Peter is vanaf 1996 huisarts en daarvoor was hij arts/stafmedewerker in het Academisch Ziekenhuis Maastricht. Hij vervult een aantal nevenfuncties in de zorgsector. Binnen de partij is hij lid en fractievoorzitter van Provinciale Staten Limburg, hij was voorzitter van de afdeling Heerlen en is initiatiefnemer/voorzitter van de kerngroep regionale samenwerking PvdA-Parkstad Limburg. Hij wil een gestructureerde bijdrage leveren aan een nieuw elan in de partij ('nieuwe veren'). Hij wil denken en doen in de partij meer verbinden: de partij moet weer duidelijker laten zien waar ze (voor) staat. De oude idealen zoals bestaanszekerheid, werk, zorg en solidariteit zijn ook anno 2012 nog steeds van toepassing, maar tegelijkertijd moet worden gezocht naar nieuwe vormen en moeten allianties gesloten worden met tal van maatschappelijke organisaties. "Laten we de regio's en de nieuwe media meer gebruiken en ga vooral op een fatsoenlijke manier met elkaar om".

4. Aanbeveling (gedeeltelijk) nieuw partijbestuur

4 a. de partijvoorzitter:

hier geldt de uitslag van de ledenraadpleging
(uitslag 21 december 2011)

4 b. de Internationaal Secretaris:

Kirsten Meijer (vrouw, 1979, Amsterdam)

4 c. de bestuursleden (in alfabetische volgorde)

- Gaby van den Biggelaar, herkiesbaar (vrouw, 1960, Eindhoven)
- Gery de Boer, (vrouw, 1959, Amsterdam)
- Peter van Dijk, (man, 1955, Heerlen)
- Fouad Sidali, herkiesbaar (man, 1966, Hoofddorp)

5. Alfabetische lijst

Zoals gesteld in 3. staan in onderstaande lijst de kandidaten, die geplaatst willen worden op de zgn. alfabetische lijst. Er wordt in deze lijst een onderscheid gemaakt tussen de kandidaten die belangstelling hadden voor de functie van Internationaal Secretaris, dan wel voor het partijbestuurslidmaatschap.

5 a. Internationaal secretaris

Anne Dankert (vrouw, 1979, Brussel)

5 b. Partijbestuurslid

Raf Daenen (man, 1954, Westelbeers)

Frank Poppe (man, 1954, Den Haag)

Amsterdam, 20 december 2011

De commissie kandidaatstellingscommissie partijbestuur,

Chris Leeuwe, voorzitter

